INSTITUT ZA IZUČAVANJE RELIGIJE

KOMENTARI PRVE I DRUGE POSLANICE KORINĆANIMA

Naziv djela:
Komentari Prve i Druge poslanice Korinćanima

Priređivač:
Pavle Simović

Izdavač:
Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Dizajn korica i priprema za štampu:
Pavle Simović

Štampa:
„Donat Graf“ Beograd

Prvo izdanje, 2025. godine

Sadržaj

PRVA POSLANICA KORINĆANIMA 5
1. Postojanost u jevanđelju umjesto podjela 5
2. Nekompatibilnost dvije vrste mudrosti 23
3. Poniznost i gradnja u Božjem djelu 32
4. Kućepazitelji Božjih tajni 45
5. Blud i disciplinske mjere 56
6. Rješavanje sporova u zajednici 65
7. Naš trenutni status i odnos sa Bogom 77
8. Hrana žrtvovana idolima 101
9. Prava službenika jevanđelja 108
10. Opomene iz istorije Izraela i opasnost idolatrije 120
11. Prikladno ponašanje u zajednici 139
12. Duhovni darovi i Hristovo tijelo 157
13. Ljubav, vjera i nada 173
14. Upotreba i zloupotreba duhovnih darova 182
15. Fundamentalna istina o uskrsenju 202
16. Prilozi za hrišćane u Jerusalimu i završne riječi 224
DRUGA POSLANICA KORINĆANIMA 234
1. Nevolje i utjeha 234
2. Pavlov razlog za nedolazak u Korint 245
3. Duhovna otvorenost pod Novim savezom 252
4. Istrajnost uprkos teškoćama 260
5. Hod po vjeri umjesto po onome što se vidi 269
6. Svrha hrišćana u blagodati 280
7. Pobožna i svjetovna žalost 289
8. Pomaganje drugima 296
9. Dobrovoljnost ključni princip davanja 305
10. Rasuđivanje po spoljašnosti 311
11. Pavle brani svoju službu 319
12. Poniznost – odlika pravog hrišćanina 334
13. Korekcije u cilju izgradnje 346

PRVA POSLANICA KORINĆANIMA

1. Postojanost u jevanđelju umjesto podjela

Pavle, Božjom voljom pozvan za apostola Isusa Hrista, i naš brat Sosten, skupštini Božjoj u Korintu, koji ste posvećeni u Hristu Isusu, pozvanim svetim, i svima koji posvuda prizivaju ime Gospoda našeg Isusa Hrista, i njihovog i našeg: Blagodat vam i mir od Boga, našeg Oca, i od Gospoda Isusa Hrista. (1. Korinćanima 1:1-3)

Pavle započinje ovo pismo skupštini u Korintu na način koji odražava većinu njegovog pisanja. On od samog početka kaže da piše kao predstavnik Isusa Hrista. Piše iz svog apostolskog poziva. Ta riječ, u opštem smislu, označava onoga koga drugi šalje da ispuni određeni zadatak ili, posebno, da u njegovo ime prenese određenu poruku. U Novom savezu, riječ „apostol“ najčešće se odnosi na specifičnu ulogu koju imaju 12 Isusovih učenika i Pavla, koje je Isus poslao da svijetu prenesu poruku Hristove dobre vijesti. Pavle nije za sebe izabrao ovu ulogu. Izabran je Božjom voljom (Djela 9:15).

Pavle često spominje ko je s njim kada piše. U ovom slučaju, radi se o suvjerniku u Hrista po imenu Sosten. Moguće je, iako nije sigurno, da bi to mogao biti isti Sosten opisan u Djelima 18:17. Taj Sosten je bio starješina sinagoge u Korintu koji je pomogao u pokušaju da se zaustavi Pavlovo propovijedanje jevanđelja tako što ga je odvukao pred rimskog vođu u gradu. Međutim, umjesto da uhapsi Pavla, rimski prokonzul Galio odlučio je da se spor ne tiče Rima. U šokantnom preokretu, Sostena je pretukla rulja kao odgovor.

Ako je ovo isti Sosten, Pavlovi čitaoci u Korintu bi znali za njegov naizgled malo vjerovatan prelazak sa judaizma na hrišćanstvo, od nekoga ko je želio da zatvori Pavla u nekoga ko je sada radio zajedno s Pavlom u njegovoj misiji širenja Isusovog jevanđelja.

Naučnici takođe sugerišu da se ovaj Sosten, ma ko on bio, takođe

ovdje spominje jer je služio kao Pavlov stenograf za ovo pismo, položaj poznat kao *amanuensis*.

Korint je bio veliki grad na glavnom trgovačkom putu. Pavle je uveo hrišćanstvo i tamo osnovao skupštinu, ostajući više od godinu i po dana da služi narodu (Djela 18:1-18). On je dobro poznavao ove Korinćane i njihovu okolinu.

Pavle kaže da piše hrišćanima, onima koji su posvećeni u Hristu Isusu. Riječ „posvećen“ odnosi se na nešto što je „odvojeno“ za posebne svrhe. Svaku osobu koja je hrišćanin Bog je označio kao svoje vlasništvo, odvojeno od ostatka čovječanstva za svoje ciljeve. Hrišćani se ne nadaju, dobrim ponašanjem, da će jednog dana postati posvećeni. Božjom milošću kroz vjeru u Hrista – solidarisanje u Hristu – to se već dogodilo.

Pavle dalje kaže da su ti hrišćani u skupštini u Korintu pozvani da budu sveci, zajedno sa svim drugim hrišćanima – onima koji prizivaju Isusovo ime – na svim drugim mjestima u svijetu.

Pavle piše da nam je svima zajednička jedna stvar da je Hrist naš Gospod. Ovo važi za svakog hrišćanina.

Pavle završava uvod u svoje pismo standardnim hrišćanskim pozdravom. To takođe nosi težinu molitve koju je molio Hristov apostol za one koji su u Hristu. On traži od Boga milost za njih, uz mir od Boga našeg Oca i Gospoda Isusa Hrista. U svim sličnim pozdravima, apostoli se uvijek pozivaju na dvije ličnosti: Boga Oca, Vrhovnog suverena, i Gospoda Isusa Hrista – Mesiju. Ovo je važno zapaziti, jer očito niko od apostola i ranih hrišćana nije vjerovao u dogmu o trojstvu.

Čak i u ovome, Pavle pomaže Korinćanima – i svima koji čitaju ovo pismo – da jasnije shvate šta je istina o našem odnosu s Bogom. On jedini je naš izvor blagodati i mira. Bog želi da budemo u odnosu s Njim kao Ocem i Hristom kao našim Gospodom.

Uvijek zahvaljujem Bogu za vas zbog Božje blagodati koja vam je ukazana u Hristu Isusu. Zahvaljujem što ste se u njemu obogatili u svemu – u svakom kazivanju i svakom znanju – jer se svjedočanstvo

o Hristu utvrdilo među vama, tako da ne oskudijevate ni u jednom daru, dok željno očekujete da se pojavi naš Gospod Isus Hristos. (stihovi 4-7)

Pavle počinje svoje pismo ovoj problematičnoj skupštini sa nekim izuzetno pozitivnim riječima za njih. Ovo je takođe ohrabrujuće za sve nas koji smo hrišćani. Ovo otvaranje je još upečatljivije zbog hrabrih riječi korekcije koje će Pavle uputiti kasnije. On piše kako bi odgovorio na pogrešna ponašanja i stavove za koje je među njima čuo. Istovremeno, on nastoji da odgovori na njihova pitanja o tome kako živjeti kao vjernici u bezbožnoj kulturi.

Međutim, Pavle počinje izjavom da je njegova prva pomisao da zahvali Bogu za njih. On to čini „uvijek", što znači redovno i kontinuirano. Izražava da je zaista zahvalan Bogu za ove ljude sa kojima je proveo toliko vremena. Zatim Pavle opisuje zašto je tako zahvalan na njima. Prvo, on zahvaljuje jer im je data blagodat od Boga u Hristu Isusu. Drugim riječima, Bog ih je već primio u svoju porodicu jer su mu došli kroz vjeru u Hrista.

Pavle dodaje da je Božja milost ovim hrišćanima u Korintu uključivala obogaćivanje u Hristu u svakom kazivanju i svakom znanju. Riječ „kazivanje" kako se ovdje koristi najvjerovatnije se odnosi ideju „dobrog govorenja": sposobnosti izražavanja koncepta o Hristu jasno i artikulisano. Takva vještina komunikacije bila je visoko cijenjena u tadašnjoj grčkoj i rimskoj kulturi.

Osim toga, Božjom milošću i u Hristu, hrišćani u Korintu su se obogatili znanjem. Pavle vjerovatno misli da su razumjeli mnogo o Božjim stvarima kako ih je on – Pavle – poučavao tokom svog vremena sa njima. Drugim riječima, zaista su „shvatili". Zbog Božjeg dara milosti njima, oni su istinski razumjeli i zadržali sve smislene ideje koje im je Pavle prenio.

On dalje kaže da je u njima „utvrđeno svjedočanstvo o Hristu". Drugim riječima, Pavle vidi jasne, nesumnjive dokaze da su istinski vjerovali u njegovo učenje. On je siguran da su se pouzdali u Hrista za svoje spasenje. Njihov govor i znanje, između ostalih darova, pokazali

su da su primili Božju milost kroz vjeru u Hrista, baš kao što im je Pavle predstavio to svjedočanstvo.

U korintskoj skupštini trebalo je ispraviti velike probleme, ali Pavle je prije svega bio zahvalan za njihovu vjeru u Hrista i Božju blagodat prema njima. Ovo je korisna informacija u našem razumijevanju hrišćanske vjere; podsjećajući nas da istinski vjernici nisu imuni na duhovne greške i da duhovne greške ne dokazuju da je neko ne-hrišćanin.

Pavle dodaje da kada su utvrđeni u Hristu neće nedostajati „ni jedan dar". Drugim riječima, Bog je u potpunosti opremio korintske hrišćane sa svime što im je potrebno da vode život na koji ih On poziva.

Kao što je Pavle napisao u prethodnom stihu, ovo potvrđuje da su istinski vjerovali i da ih je Bog već prihvatio. Sada se mogu radovati Isusovom otkrivenju po njegovom povratku, umjesto da ga se plaše. Kada dođe taj dan Gospodnji, Bog će ih dočekati zbog svoje milosti kroz njihovu vjeru u Isusa.

Pavle često govori u svojim pismima o ovom danu Hristovog povratka i suda.

Bog će vas i učiniti postojanima do kraja, da budete bez ikakve krivice u dan našeg Gospoda Isusa Hrista. Vjeran je Bog koji vas je pozvao u zajednicu sa svojim Sinom Isusom Hristom, našim Gospodom. (stihovi 8-9)

Pavle zahvaljuje Bogu za sve nevjerovatne stvari koje je učinio za hrišćane u Korintu. Sve što je spomenuo važi za sve hrišćane.

Čitajući ove riječi, važno je primijetiti da ništa što je Pavle napisao ne spominje nešto što su sami Korinćani učinili. Bog je sve to učinio, u i za njih, kao besplatan dar zbog njihove vjere u Hrista. Ostatak Pavlovog pisma će pokazati da se kao pojedinci i kao zajednica, ovi vjernici u Korintu bore s velikim duhovnim problemima. Oni se prepuštaju stavovima i postupcima koji su grešni. Ipak, Pavle piše riječi ovog stiha njima i svima koji su u Hristu. Bog neće prestati davati Korinćanima svoje dobre darove. Neće prestati da ih podržava,

održava, drži zajedno. Ono što se očekuje od njih je postojanost do kraja, za šta opet imaju Božju podršku.

Postojanost u vjeri u Hrista donosi dočekivanje Hristovog dolaska „bez krivice“. To je moguće samo za one koji su „u Hristu“ kao što ćemo kasnije vidjeti.

Pavle završava dionicu sa izjavom velike težine: Bog je vjeran. Ostatak ovog pisma otkriće duboke i ružne probleme među zajednicom u Korintu, ali ništa od toga neće spriječiti Boga da svojom milošću bude vjeran bilo kojoj osobi koja mu je došla kroz vjeru u Isusa.

Pavlove čitaoce, ove uznemirene korintske hrišćane, Bog je pozvao u zajedništvo svog vlastitog Sina Isusa. Svi hrišćani su pozvani u to zajedništvo. Ovo nam govori dvije stvari o tome šta Bog namjerava za nas. Prvo, On ne misli da nas pozove, a zatim da nas natjera da se držimo na udaljenosti dok ne stignemo u vječnost. Bog nas vidi kao da smo u zajedništvu, dubokom i direktnom odnosu, sa Njim, u Hristu. Drugo, Pavle naglašava da su svi koji su u Hristu, po definiciji, u međusobnom odnosu.

Ove veze su same po sebi dar. Pavlovo pismo će, međutim, pokazati da Korinćani nisu u svim slučajevima cijenili dar njihovog međusobnog zajedništva u Hristu.

Podstičem vas, braćo, imenom našeg Gospoda Isusa Hrista, da svi jedno govorite i da među vama ne bude podjela, nego da budete potpuno ujedinjeni istim umom i istim načinom razmišljanja. (10. stih)

Pavle podstiče vjernike u Korintu u ime Hristovo da se slože jedni s drugima. On postavlja velika očekivanja za ovu skupštinu, i sve hrišćanske zajednice: da ne bude podjela. Pošto je svako od njih u Hristu, Pavle insistira da mogu da žive u jedinstvu. Ovo jedinstvo može i mora dostići nivo kooperativnog razmišljanja i prosuđivanja o pitanjima od kritične važnosti.

Ovdje, kao i u drugim odlomcima (Rimljanima 14), Pavle će pojasniti: on ne zahtijeva da se svi u zajednici slažu s onim ko je glavni. Niti uči da se vjernici nikada ne mogu složiti oko nečega. Standard ovdje nije da se postigne savršeni konformizam, već da moraju postići

jedinstvo. Neslaganje ne mora značiti podjelu.

Pavle postavlja Hrista kao mjerilo za svaku misao i sud. Kako se svaka osoba usaglašava sa Hristom, ona će doći u poravnanje s drugima. Razlike u mišljenjima će biti sekundarne u odnosu na temeljni sporazum i bratstvo, kroz Hrista. Kada hrišćani postavljaju puka ljudska bića kao svoj standard, podjela je uvijek rezultat, kao što će pokazati sledeći stihovi.

Jer su mi Hlojini ukućani javili za vas, braćo moja, da među vama ima svađa. Mislim na to što svako od vas govori: „Ja sam Pavlov," „A ja Apolov," „A ja Kefin," „A ja Hristov." (stihovi 11-12)

Ovdje Pavle dolazi do svoje prve namjere pisanja hrišćanima u Korintu. Dobio je neprijatne izvještaje o njima. Pavle piše iz Efesa, gdje trenutno živi i radi. Neki ljudi su došli u Efes koji su upoznati s onim što se događa među hrišćanima u Korintu.

Pavle opisuje svoj izvor kao „Hlojine ukućane", sugerišući da će Korinćani tačno znati o kome on govori. Nemamo drugih informacija o tome ko su Hloja i ti ljudi. Ova grupa su možda bili rođaci ili prijatelji. Možda ih je ona poslala da daju ovaj izvještaj Pavlu ili su možda jednostavno bili u gradu i spomenuli Pavlu šta znaju o zajednici u Korintu. Možda je i sama Hloja bila član korintske skupštine. Možemo nagađati, ali ne možemo sa sigurnošću reći.

Ono što su oni prijavili duboko muči Pavla. Na kraju krajeva, on je mnoge od ovih ljudi odveo Hristu i pomogao da se uspostavi ova skupština, ostajući s njima više od godinu i po (Djela 18:1-17). On brine o vjernicima u Korintu. Prema ovoj vijesti, umjesto da budu ujedinjeni u zajedništvu Hristovom, dolazi do svađe među njima.

Izvorna grčka riječ za „svađu" ovdje je *eris* i odnosi se na vrući spor: vatreno, emocionalno neslaganje. U grčkoj mitologiji, Eris je bilo ime boginje razdora, odgovorne za podsticanje svađe i prepirke. Pavle navodi ovu „svađu" koja uništava odnose u mnogim pismima zajedno sa drugim užasnim grijesima (Rimljanima 1:29; 2. Korinćanima 12:20; Galatima 5:20; 1. Timoteju 6:4).

Zatim saznajemo povod njihovog sukoba. Različite frakcije unutar

skupštine očigledno su se pridružile jednom od najmanje četiri različita učitelja. Ovaj odlomak navodi Pavla, Apola, Kefu – Petra – i Hrista. Dio onoga što se ovdje podrazumijeva je da su se sledbenici ovih frakcija svrstali protiv drugih vođa i onih koji ih slijede.

Apolo je pomalo misteriozan lik u ranoj zajednici. Bio je aleksandrijski Jevrej koji je postao poznat po svom elokventnom govoru, poznavanju Svetog pisma i hrabrom učenju. Kada su vidjeli da je Apolovo znanje nepotpuno, Pavlovi prijatelji i saradnici Priskila i Akila odveli su ga u stranu i pomogli mu da bolje razumije hrišćanstvo. Kasnije je otputovao u Korint s pismima preporuke hrišćana iz Efesa (Djela 18:24 – 19:1).

Nije poznato da je Apolo radio direktno s Pavlom, ali nije dokazano ni da je radio protiv njega. Čini se da je bio talentovan, nezavisan hrišćanski učitelj osnažen Duhom svetim (Djela 18:25).

Kefa je drugo ime za apostola Petra (Jovan 1:42). Nejasno je da li je Petar ikada lično došao u Korint. Neki naučnici nagađaju da je pobožnim Jevrejima koji su se preobratili na hrišćanstvo možda bilo ugodnije uskladiti se s Petrovim religijskim jevrejskim korijenima.

Grupa koja je izjavila „Ja slijedim Hrista“ izgledala bi, na površini, kao ona koju bi Pavle pohvalio. On to ne čini direktno, sugerišući da se ova frakcija možda zalagala „samo“ za Hrista na neki iskrivljen način.

Dakle, Hristos je podijeljen. Zar je Pavle bio razapet za vas? Ili ste u Pavlovo ime kršteni? Zahvalan sam Bogu što nisam krstio nikoga od vas, osim Krispa i Gaja, pa niko ne može da kaže da ste kršteni u moje ime. Da, krstio sam i Stefanov dom. Inače, ne znam da li sam još nekog krstio. Jer Hristos me nije poslao da krštavam, nego da objavljujem dobru vijest, i to ne mudrim riječima, da Hristov krst ne bi bio obezvrijeđen. (stihovi 13-17)

Na prvi pogled možemo se zapitati kako su ljudi mogli biti toliko privrženi samo jednom hrišćanskom vođi da bi se oko toga svađali s drugim vjernicima. Uostalom, zar nisu svi oni predavali istu poruku: Hristovo jevanđelje? Ne bismo li pretpostavili da su svi ovi vođe

propovijedali da spas dolazi samo vjerom u Hrista? Iskustvo, međutim, pokazuje koliko je ljudima lako izgubiti perspektivu i podijeliti se oko pitanja ličnosti, autoriteta i rase.

Nemamo razloga da pretpostavimo da su Apolo ili Petar podsticali ovaj sukob. Niti vidimo dokaze da su gradili frakcije protiv drugih učitelja. Pavle sigurno nije navodio na podjele, kao što jasno ističe u ovim stihovima. U stvari, Pavle zvuči i zbunjeno i ljutito. Može li se Hrist podijeliti na djelove, pita on. Drugim riječima, nije li hrišćanstvo sve na Isusu Hristu, a ne nekom pogrešivom ljudskom učitelju? Kako odanost istinitom učenju jedne osobe o Isusu može dovesti do toga da oni u Hristu izjasne protivljenje drugim istinitim učiteljima o Hristu?

Pavle odmah proziva svaku grupu koja bi rekla da je lojalna njemu i protiv ostalih. On naglašeno i sarkastično pita da li je on bio taj koji je razapet da plati za njihov grijeh? Jesu li kršteni u Pavlovo ime? Ne, naravno da ne. Svi hrišćani su kršteni u Isusovo ime kako bi se javno identifikovali s njim. Pavlova primjedba govori: oni koji se poistovjećuju više sa ljudskim učiteljem nego sa Isusom treba da razmisle u koga se istinski pouzdaju.

Pavle očigledno želi da sebe eliminiše sa bilo koje pozicije koju bi samo Hrist trebalo da zauzme u srcu i umu vjernika.

Zatim se prisjeća koga je krstio. Krštenje je bilo standardna praksa rane zajednice koja se nastavlja do danas. Isus je dao nalog da se to učini dok je napuštao zemlju (Marko 16:15-16). Vjernici se krste da bi javno pokazali da se poistovjećuju s Hristom. Pavle kaže da je zahvalan Bogu što nije krstio mnogo hrišćana u Korintu. Pavle je uvijek radio kao dio službenog tima. Njegova uobičajena praksa je bila da dozvoli drugim učenicima da vrše krštenja. Sjeća se kako je krstio dvojicu muškaraca po imenu Krisp i Gaj, a i Stefanov dom. Možda i još neke.

Drago mu je, međutim, što lično nije krstio previše njih kako ne bi bili u iskušenju da pomisle da im taj čin daje neki poseban položaj pred Bogom jer ga je Pavle izvršio. Krštenje, kao i svaki drugi

značajni čin u hrišćanstvu, govori o Hristu.

Ova izjava takođe nam pomaže da postavimo krštenje u pravu perspektivu. Pavle stavlja veliki naglasak na svoju želju da vidi druge spasene (Rimljanima 10:1), ali izričito kaže da njegova misija nije da krsti (1. Korinćanima 1:17). Drugim riječima, sam Pavle uspostavlja jasnu razliku između objavljivanja jevanđelja i krštenja, otklanjajući mogućnost da je krštenje nužan uslov spasenja (Titu 3:5).

Pavle je, dakle, zabrinut zbog ideje da čin krštenja dobija na značaju zbog osobe koja je izvršila krštenje. Oni su kršteni u ime Isusovo, i sva njihova lojalnost i fokus treba da budu na Hristu.

Pavle je bio u jedinstvenom položaju apostola jer ga je sam Hrist poslao da svojim životom dovrši određenu misiju. Hrist je poslao Pavla da propovijeda jevanđelje, posebno neznabošcima (Djela 9:15; 22:21).

Jasno držanje ove misije značilo je da je Pavle takođe shvatio na šta ga Hrist nije poslao. On nije bio pozvan da krsti one koji su vjerovali u jevanđelje. Bio je evanđelista i misionar. Oslanjao se na druge da krste nove vjernike i da direktno učestvuju u njihovom pastorisanju i poučavanju.

Iz ove izjave možemo uzeti dvije stvari. Prvo, Pavle jasno daje do znanja da krštenje nije jevanđelje. Drugim riječima, krštenje nije neophodno da bi se osoba spasila. Pavlovo učenje jevanđelja je potpuno jasno da je vjera u Hrista jedini put do Božje milosti i vječnog spasenja od grijeha (Efescima 2:8-9).

Drugo, Pavle ne odbacuje krštenje kao nepotrebno. Očekivao je da će svi koji su došli Hristu biti kršteni. Krštenje je korak poslušnosti i javna izjava da vjernik pripada Hristu.

Pavle dodaje da ga Hrist nije poslao da propovijeda jevanđelje riječima elokventne mudrosti. Propovijedati na ovaj način, kaže Pavle, riskira da isprazni Hristov krst od njegove sile.

Kao pisac naravno, Pavle je često bio prilično elokventan i svakako mudar u svom predstavljanju jevanđelja. Jedna od vrijednosti ove ere bila je retorika, govori koji su bili prepoznati po svojoj

briljantnoj upotrebi riječi i fraza kako bi zadivili publiku i nadmašili protivnika u debati o datoj temi. Taj termin i danas koristimo u odnosu na upotrebu riječi namijenjenih da izazovu određene odgovore.

Iako je Pavle očito bio vješt u upotrebi riječi, nije želio nikoga uvjeriti da dođe u vjeru u Hrista zbog blistave igre riječi. Umjesto toga, želio je da predstavi jevanđelje što je jasnije moguće i omogući svojim slušaocima da budu uvjereni jednostavnom, uvjerljivom činjenicom da je Sin Božji umro za njihov vlastiti grijeh. Ta moćna poruka ne bi trebala zahtijevati blistavo pakovanje da bi imala uticaj.

Jer ono što se govori o krstu ludost je onima koji propadaju, a nama koji se spasavamo to je sila Božja. (18. stih)

Pavle sada počinje da proširuje svoju izjavu s kraja 17. stiha. On dijeli svijet na dvije grupe ljudi: one koji propadaju i one koji se spasavaju. To je suštinska poruka cijelog Svetog pisma – od odgovora svakog pojedinca na Božji poziv na temelju Plan spasenja zavisiće njegova/njena vječna sudbina. Izbor je vječni život ili smrt za vječnost.

Za prvu grupu – za one koji propadaju – Hristov krst je „ludost". Originalni grčki izraz koji se ovdje koristi je *mōria*, od istog korijena riječi koja formira pojam moron. Otvorenim riječima, Pavle kaže da nespašenom svijetu oni koji propovijedaju jevanđelje izgledaju kao idioti. Uopšteno govoreći, bezbožnici misle da su vjernici, i njihova vjera, glupi.

U Pavlovo doba, krst je ostao u širokoj upotrebi od strane Rimljana kao sredstvo javnog pogubljenja. Bio je simbol sramnih zločina i nemoći pred neodoljivim Rimskim carstvom. Hristov krst nije bio ludost u grčkoj i rimskoj kulturi kao rezultat ateizma. Istina, vjerovali su u sve vrste bogova i razvrstali ih prema moći koju su imali nad prirodom i čovječanstvom. Hristov krst je bio glup za pagansku kulturu jer je Isus Hrist bio odbačen od Njegovog sopstvenog naroda i razapet kao svaki drugi obični zločinac od strane rimske mašinerije.

Iz grčke i rimske perspektive, to nije bila vrsta osobe u koju bi neko vjerovao.

Za one koji se spasavaju, zbog njihove vjere u Hrista, krst se shvata kao najmoćniji Božji čin. Sin Božji nije izgubio borbu sa jevrejskim vođama ili rimskom vladom. Nije bio nadjačan ili nadmašen (Jovan 10:17-18; 18:6; Matej 26:53). Bog Otac je žrtvovao svog Sina Isusa za ljudski grijeh. Isus je posrednički dao svoj život da pokrije grijehe onih koji su propadali.

Oni koji vjeruju u Hrista razumiju da bismo bez tog snažnog čina bili izgubljeni i bez nade.

Jer pisano je: „Uništiću mudrost mudrih, i odbaciću umnost umnih.“ Gdje su mudraci; gdje su književnici; gdje su diskutanti ovog doba? Zar Bog nije mudrost svijeta pretvorio u ludost? Jer u mudrosti Božjoj svijet svojom mudrošću nije upoznao Boga, ali je Bogu bilo ugodno da ludošću onoga što se propovijeda spase one koji vjeruju. (stihovi 19-21)

Pavle često citira Sveto pismo svoje ere: ono što mi zovemo Stari savez. On to čini kako bi podržao svoju tvrdnju da su to riječi i poruka od Boga. U prethodnom stihu Pavle je napisao da je Hristov krst ludost za one koji ginu, a sila Božja za one koji se spasavaju.

Ovdje on citira Isaiju 29:14, pozivajući se na vrijeme kada je Izrael slijedio navodno mudre ljudske savjete. Stvorili su savez sa Egiptom u želji da ojačaju svoju poziciju protiv asirskih osvajača. Ono što je zaista bilo potrebno je povjerenje u Božju moć da ih spase (2. Kraljevima 18:17 – 19:37).

Pavle navodi Isaiju, citirajući Boga koji kaže da će uništiti mudrost onih koji se smatraju mudrima prema ljudskom razumijevanju. Bog izjavljuje da će osujetiti – On će se „saplesti“ one koji razlučuju odvojeno od Njega. Drugim riječima, Bog je posvećen tome da otkrije kao ludost ono što oni koji mu se protive vide kao mudrost i obrnuto.

Korintski hrišćani živjeli su u kulturi koja je pridavala ogromnu vrijednost ljudskoj mudrosti, filozofiji i stručnosti. Jevrejska kultura je, takođe, pod Mojsijevim zakonom, uzdigla proučavanje i učenost na mjesto visokog statusa (Jovan 7:49; Marko 1:22; Filipljanima 3:4-

8).

Pavle ističe da su, uprkos moćnom ljudskom znanju i mudrosti, svi ovi samozvani gurui propustili jednostavnu silu Hrista, Sina Božjeg, razapetog da plati za ljudsku grešnost.

Poetski i pomalo sarkastično, Pavle pita gdje je mudrac. Gdje je književnik, sa svim svojim studijama? Gdje je veliki debatant ili filozof ovog doba, gdje su oni na koje se gleda s tako velikim poštovanjem? Zašto su, uz svu svoju vještinu i trud, odlučili da je krst Hristov ludost? Zašto ih njihove studije i pažljivo formulisani argumenti nisu doveli do istine?

Pavle objavljuje snažnu istinu: Razlog zašto mnogi ne vjeruju u Hristovu smrt na krstu kao način da im se oprosti vlastiti grijeh nije zato što je tu ideju previše teško razumjeti. To je zato što je previše lako. To je glupost za prostake, kako to vidi nevjernik.

Čovječanstvo uopšteno nije uspjelo upoznati Boga kroz ljudsku mudrost. Jezik koji Pavle koristi sugeriše da Bog, u svojoj mudrosti, nije dozvolio ljudskoj mudrosti da ih dovede do Njega. Umjesto toga, bilo mu je drago da spasi one koji vjeruju kroz „ludost“ onoga što Pavle i drugi apostoli propovijedaju.

Drugim riječima, Pavle razumije da njegova poruka, jevanđelje, većini svijeta izgleda i zvuči glupo. Ljudi koji vjeruju svojoj mudrosti ili mudrosti drugih to će propustiti. Jevanđelje nije nešto što se može razraditi logikom i filozofijom. Dokazi nas mogu dovesti do istine (Rimljanima 1:18-20; Psalam 19:1; Matej 7:7-8), ali ta istina na kraju mora biti prihvaćena kao otkrivenje od Boga.

Znači li to da Pavle obeshrabruje upotrebu uma ili logičkih argumenata? Na osnovu njegovih spisa u Svetom pismu, on to očigledno ne čini. Bio je inteligentan, dobro obrazovan čovjek koji je rutinski koristio snažne argumente u svojoj službi (Filipljanima 3:4-8; Djela 17:17). Njegova poenta je da ljudska mudrost, znanje i logika ne mogu nekoga dovesti do vjere u Hrista koji je umro za grijeh na krstu, ili prosto, nikada neće dovesti nikoga do spoznaje Plana spasenja.

Grčka riječ „kosmos“ prevedena kao „svijet“ može da se odnosi

na planetu Zemlju (Matej 13:38; Djela 17:24; itd.), njene stanovnike (Jovan 1:10; 3:16) i poslove u opštem smislu, ali u preko trideset važnih pasusa u Novom savezu upotrebljava se da opiše mase neprepoređenih ljudi otuđenih od Boga, neprijateljski nastrojenih prema Hristu i organizovanih u sistem pod upravom i uticajem satanističkog koncepta i poretka (Jovan 7:7; 14:27; 1. Korinćanima 2:12; 7:31; 11:32; Jakov 4:4; 1. Petrova 5:9; 1. Jovanova 3:1,13; 5:19…). Takav „svijet" ni ne želi istinu od Boga i učiniće sve da je odbaci ili ignoriše, uključuje i pseudo religiozne strukture.

Jer Judejci traže čudesne znakove i Grci traže mudrost, a mi propovijedamo Hrista raspetog, koji je Judejcima kamen spoticanja, a neznabošcima ludost, ali pozvanima – i Judejcima i Grcima – Hrista, koji je Božja sila i Božja mudrost. (stihovi 22-24)

Pavle sada ukazuje na karakteristike dviju primarnih kultura njegovog vremena koje ovu jednostavnu vjeru čine toliko teškom. On piše da Jevreji zahtijevaju znakove. Ovim Pavle kaže da je jevrejski narod njegovog doba želio da bude ubijeđen čudima, a ne vjerom. Oni žele opipljive dokaze koje su iskusili njihovi preci u razdvajanju Crvenog mora ili urušavanju Jerihonskih zidina. Hristov život i smrt na krstu ne nude onu vrstu dokaza koji bi zadovoljili Jevreje. Oni su željeli moćnog Mesiju oslobodioca koji bi postavio Jevreje kao dominantni narod u svijetu. Isus se nikako nije uklapao u te obrasce i njihove predrasude i stoga je bio odbačen.

Dok Jevreji traže znakove, Pavle piše da Grci traže mudrost. Kao što je pokazao u prethodnim stihovima, ovo traženje mudrosti nije iz otkrivene Božje Riječi. Grci su davali ogromnu vrijednost i ljudskoj mudrosti i životu posvećenom traženju mudrosti. Ponosili su se zaključcima koje je ljudska filozofija mogla donijeti.

Međutim, nijedan od tih zaključaka ih nije mogao dovesti do vjere u Hristovu smrt za ljudsku grešnost. Dokazi i filozofija mogu navesti osobu da shvati neke opšte istine. Ali istina kao što je u Hristu mora se prihvatiti kroz propovijedanje jevanđelja i živjeti.

Pavle opisuje zašto se evanđeoska poruka koju propovijeda čini

toliko glupa tolikom broju ljudi. „Ludost“, u ovom slučaju, dolazi od iste grčke riječi koja se koristi za formiranje izraza kao što je moron. Ne radi se samo o tome da svijet vidi jevanđelje kao čudno ili neobično. Oni to vide kao glupo – kao idiotska posla.

Pavle je pisao o dvije glavne kulturne sile svog doba: religioznim Jevrejima i intelektualnim Grcima. Rekao je da Jevreji zahtijevaju čudesne znakove kao potvrdu da je Bog na djelu. Grci traže ljudsku mudrost pomoću logike i vještog govora.

Jevanđelje ne zadovoljava nijednu grupu. Umjesto toga, Pavle kaže da on i drugi apostoli propovijedaju Hrista raspetog kao središnju istinu jevanđelja. Jevrejski narod se spotiče o bilo kakvom nagovještaju da Mesija ne bi odmah zbacio izraelske neprijatelje čudesnom Božjom moći. Oni sigurno nisu željeli vjerovati da će Mesiju pogubiti izraelski okupator Rim na najponižavajući mogući način. Na kraju krajeva, Ponovljeni zakon 21:23 kaže da je obješen čovjek od Bog proklet, tvrdile bi jevrejske vođe.

Za neznabošce, ideja o Bogu koji bi služio čovječanstvu prinoseći svog voljenog Sina kao žrtvu za grijeh bila je smiješna. Iz paganske perspektive, jaki bogovi su zahtijevali službu od ljudi da bi bili nagrađeni. Samo najslabiji bogovi bi služili smrtnim ljudima, posebno u smrti.

Ali Pavle identifikuje jednu grupu koja ne samo da prihvata već i potpuno vjeruje da je Isus Hrist, bezgrešni Sin Božji, umro na rimskom krstu da bi svojom krvlju posredovao za ljudsku grešnost. Vjeruju u to i Jevreji i Grci koje je Bog pozvao. Njihova vjera im daje pristup, Božjom milošću, moći i mudrosti Božjoj koju svi drugi traže.

Ova grupa, ti vjernici, nisu pametniji, mudriji ili bolje obrazovani od onih koji odbacuju ideju o raspetom Hristu. Nisu intelektualno shvatili ono što drugi ne mogu. Vjerovali su jer su odgovorili na Božji dar koji poziva na vjeru, otvarajući im oči da vide ono što drugi ne mogu ili ne žele. Sama vjera je dar od Boga.

Jer je Božja „ludost“ mudrija od ljudi i Božja „slabost“ jača je od ljudi. (25. stih)

Ovaj stih se mora pažljivo pročitati i u kontekstu ovog poglavlja da bi se pravilno razumio. Pavle uopšte ne kaže da Bog sadrži bilo kakvu ludost ili slabost. Umjesto toga, on je poučavao zašto toliko ljudi odbacuje ideju o raspetom Hristu kao slabu i ludu.

Međutim, oni koje je Bog pozvao da vjeruju prepoznaju Božju „ludost" u davanju svog Sina kao najveću mudrost. Oni vide nevjerovatnu snagu koja je potrebna da Hrist ostane na krstu i umre umjesto da se pozove na izbavljenje od Boga i anđela i demonstraciju moći nad svojim mučiteljima.

Takođe je važno zapamtiti da je Pavle bio dobro obrazovan (Filipljanima 3:4-8), iskusan (Djela 17:17), testiran (Djela 17:11) i da je često ohrabrivao druge da koriste svoj Bogom dani um (Kološanima 2:8; 2. Timoteju 2:15). Biblija ni u jednom trenutku ne prihvata neznanje ili se podsmijeva važnosti razuma. Ono što Sveto pismo čini, jasno, je razlika između znanja o Bogu (Jakov 2:19) i vjerovanja u Boga (Matej 18:3).

Jer vidite, braćo, da među vama koji ste pozvani nema mnogo mudrih po ljudskim mjerilima, ni mnogo moćnih, ni mnogo onih plemenitog roda. Naprotiv, ono što svijet smatra ludim Bog je izabrao da postidi mudrace, i ono što svijet smatra slabim Bog je izabrao da postidi ono što je jako, i ono što svijet smatra neplemenitim i što prezire, što smatra bezvrijednim, izabrao je Bog da uništi ono što svijet smatra vrijednim, kako se nijedan čovjek ne bi hvalio pred Bogom. (stihovi 26-29)

Mnoge bistre i razumne osobe ustuknu pred sugestijom da je Sin Božji razapet na rimskom krstu kako bi posredovao za ljudski grijeh. Iz njihove perspektive, takav potez bi bio budalast i slab. Svako ko vjeruje u ovo, po produžetku svog razmišljanja, mora biti i budalast i slab.

Pavle sada traži od korintskih hrišćana da razmišljaju o svima u svojoj skupštini. On želi da procijene one koje je Bog pozvao da vjeruju u Isusa na ljudskom nivou. Kako bi se rangirali? Njegov odgovor im nije laskav. Malo njih je bilo mudro po ljudskim standardima.

Drugim riječima, nisu imali doktore nauka ili akademike ili vješte govornike koji bi mogli elokventno raspravljati.

Osim toga, malo je vjernika u Korintu imalo mnogo moći, u ljudskom smislu. Nisu komandovali vojskama niti su vodili velike korporacije. Nisu posjedovali izvanredno bogatstvo da bi mogli kontrolisati postupke mnogih drugih ljudi u službi sebi.

Konačno, nije mnogo korintskih vjernika rođeno kao plemstvo. U visoko segregiranom društvenom sistemu Pavlovog vremena, rođenje u pravoj porodici donosilo je sa sobom nevjerovatnu privilegiju i status koji je bilo teško izgubiti i nemoguće zaraditi. Ti ljudi nisu težili da dođu Hristu i pridruže se korintskoj zajednici.

Pavlov naglasak ovdje nije na osudi učenosti, budući da je Biblija puna podsticaja za mudrost i razum (Djela 17:11; 1. Petrova 3:15; Kološanima 2:8). Umjesto toga, on ukazuje na ogroman jaz između pukog razumijevanja Boga i religije i prihvatanja jevanđelja (Jakov 2:19).

I opet, samo oni koje Bog poziva da vjeruju u jevanđelje mogu vidjeti snagu i mudrost u ovom činu ljubavi. Sada Pavle potvrđuje da Bog zaista bira „lude“ i slabe ljude, kako ih definiše ljudski sistem vrijednosti, da dođu k Njemu kroz vjeru u Hrista. Zašto Bog to radi? On želi da posrami one koji sebe smatraju previše mudrima ili jakima da bi povjerovali u tako nešto.

Pavle, naravno, ne kaže da su vjernici u Korintu – ili skromni hrišćani u drugim mjestima i vremenima – zaista glupi i slabi. Svijet ih vidi kao idiote i gubitnike, jer ne zauzimaju službena mjesta, nisu dobro obrazovani, ili nemaju novca, ranga ili društvenog položaja. Štaviše, svijet ih vidi kao budale jer vjeruju u Isusa. Istina, Božjom milošću, ovi vjernici su jedini koji vide dovoljno jasno da prime ono što je zapravo mudro i snažno.

Bog za vjeru bira one koji su niski i prezreni u svijetu. S druge strane, On pretvara ono što svijet vidi kao „nešto“ u „ništa“. I, u drugom smislu, Bog donosi značenje i vrijednost onima koje svijet ignoriše; Bog bira „ništa“.

Nazvati ljude „ništavima“ može zvučati grubo i pretjerano modernim ušima. Većina nas ne može zamisliti svakodnevni život onih koji su u strogom kastinskom sistemu. Ne možemo pojmiti život bez ikakvog društvenog položaja zbog pripadnosti klasi robova, ili klasi sluga, ili rođenja u porodici niskog ugleda, ili „pogrešnog“ etničkog porijekla. U takvim kulturama ljudski život bez zaštite društvenog i političkog položaja smatran je bezvrijednim, a svakako i potrošnim.

Takve Bog bira, piše Pavle. On poziva „ništave“ na vjeru u Hrista koji se raduju danu kada će svi koju su „nešto“, a koji su odbacili vjeru u Hrista kao glupu i slabu, postati istinska ništavila o Božjem sudu.

Pred Bogom svaka ljudska „preporuka“ ili hvalisanje neće imati nikakvu vrijednost. Konačnu, vječnu sudbinu svakog pojedinca odlučiće prihvatanje spasenja u Hristu ili odbacivanje. Ako imamo na umu problem palog ljudskog roda i Božji odgovor na to kroz Plan spasenja, to je potpuno opravdano i jedino ispravno. Ali palom čovjeku se dopada satanistički sistem vrijednosti u kojem ljudi mogu da paradiraju i da se hvališu. Takvima je jevanđelje i život u Hristu ludost.

Iz kog ste vi u Hristu Isusu, koji nam posta mudrost od Boga i pravednost i posvećenje i iskupljenje; da bi bilo kao što je napisano: „Ko se hvali, neka se hvali Gospodom.“ (stihovi 30-31)

Ovo je jedna od veoma važnih izjava u Svetom pismu. Pavle navodi da su vjernici od Boga u Hristu Isusu. Motiv „u Hristu“ ili solidarisanje u Hristu je od presudnog značaja za naše spasenje. Zašto? Prvo, jer stičemo istinsku mudrost koja je od Boga. Bog želi da imamo tu vrstu mudrosti. Drugo, Hrist za nas znači: 1) pravednost; 2) posvećenje; i 3) iskupljenje.

Riječ je o pravednosti vjerom u Hristu. To je nešto što nije moguće da imamo i steknemo sami po sebi. Ni posvećenje, zbog slabosti pale ljudske prirode koja se nije promijenila prilikom obraćenja – promijenio se samo um – nije moguće da zadobijemo sopstvenim naporima. Oboje imamo isključivo u Hristu. Tako na kraju imamo i

konačno iskupljenje kao finalni rezultat! I opet, nemamo ništa u sebi ili od sebe čime bismo se mogli hvaliti.

Pavle citira iz Jeremije 9:23-24 da svako hvalisanje treba da bude samo u Gospodu, a ne u nama samima i našoj mudrosti i našoj snazi. Naša ljudska mudrost i snaga ne donose nam ništa od trajne vrijednosti. Znanje je dobro i pohvalno (2. Timoteju 2:15), ali nas ne može spasiti (Jakov 2:19).

U Gospodu, međutim, imamo sve što je važno, i imamo to zauvijek. Pavle nas podstiče da se hvalimo svojim visokim položajem u Božjim očima zbog onoga što je Hrist učinio. On nas ohrabruje da se hvalimo Božjom mudrošću i snagom i našim mjestom s Njim zbog Njegove blagodati.

2. Nekompatibilnost dvije vrste mudrosti

Zato, kad sam došao k vama, braćo, nisam došao sa nadmoći riječi mudrosti, objavljujući vam svjedočanstvo Božje. (1. Korinćanima 2:1)

Čini se da se Pavle vraća na tok svojih misli iz sredine prethodnog poglavlja, gdje je rekao da ga Hrist nije poslao da propovijeda jevanđelje riječima elokventne mudrosti, koje bi riskirale da isprazne Hristov krst od njegove sile (1. Korinćanima 1:17). On takođe nastavlja argumentovati zašto korintski hrišćani ne bi trebali založiti svoju vjernost učitelju ili propovjedniku (1. Korinćanima 1:12-13), već samo Hristu.

Pavle ih sada podsjeća kada je prvi put došao u Korint i počeo propovijedati Božje svjedočanstvo. Pavle je proveo više od godinu i po dana u Korintu vodeći ljude ka vjeri u Hrista i pomažući da se tamo uspostavi zajednica. Mnogi njegovi čitaoci dobro bi se sjetili kada se prvi put pojavio. Pavlov dolazak označio je značajnu promjenu u njihovim životima jer su započeli odnos s Bogom.

Pavle želi da zapamte da im nije propovijedao jevanđelje kao na nekom nastupu. Korinćani su bili veoma upoznati sa antičkim govornicima koji bi zadivili svoju publiku uzvišenim govorom i prikazom sopstvene mudrosti. Takvi govori bili su dio kulture zabave i mudrosti grčkog i rimskog društva. Vješti govornici bi putovali od mjesta do mjesta kako bi na ovaj način zabavili gomilu.

Međutim, Pavle nije predstavio sebe ili jevanđelje na ovaj način. On nije upakovao veliku istinu o Hristovom raspeću za ljudski grijeh u fensi paket da bi impresionirao Korinćane. Pavle nije izvodio jevanđelje – nije bio fokusiran na to da ga učini zabavnim ili spektakularnim. Umjesto toga, on im je to predstavio kao čistu istinu.

Naime, odlučio sam da ne znam ništa među vama osim Isusa Hrista, i to raspetog. (2. stih)

Pored toga, nije skretao pažnju na sebe izvođenjem verbalne gimnastike kao što su to činili neki govornici njihovog vremena. Nije ih oduševio pokazivanjem svoje velike lične mudrosti. Govornici tog doba bili su u velikoj mjeri nalik zabavljačima – a Pavle nije želio da pobrka uvjerljivu istinu jevanđelja s pukom zabavom.

Sada Pavle dodaje da je napravio svjesnu odluku da uopšte ne pokaže svoje znanje ni o čemu osim o Isusu Hristu i njegovom raspeću. Pavle je želio biti siguran da ih ne privlače spektakl ili zabava. Njegova misija nije bila da ih impresionira svime što je znao i o čemu je mogao pričati. Pavle je odlučio da se fokusira na jednostavnu, kulturno radikalnu misiju: da im prenese Hristovu poruku.

I došao sam k vama slab i u strahu i u velikom drhtanju. I moj govor i propovijedanje nije se zasnivalo na uvjerljivim riječima ljudske mudrosti, nego na pokazivanju Duha i sile, da se vaša vjera ne bi zasnivala na ljudskoj mudrosti, nego na Božjoj sili. (stihovi 3-5)

Pavle napominje da su njegova izlaganja bila obilježena slabošću, strahom i velikim drhtanjem. Nije jasno da li je to bilo normalno za Pavla ili nešto jedinstveno za njegovo vrijeme u Korintu. Neki naučnici sugerišu da je možda bio bolestan ili patio tokom perioda niskog samopouzdanja. Drugi tvrde da Pavle možda nije bio vrlo impresivan lično kao pojava i govornik, i da je to shvatao o sebi. On napominje u 2. Korinćanima 10:10 da je jedna pritužba koju ljudi imaju na njega to što su njegove pisane riječi jake dok je on lično „slab“ i što je njegov govor „bezvrijedan“.

Pavlova poenta sada je da je njegova slabost kao govornika u to vrijeme zapravo bila dobra stvar jer je stavila sav fokus na Hristov krst, a ništa od fokusa na njegove vještine prezentacije. Pavlov očigledan nedostatak teatralnosti, na svoj način, bio je velika prednost u dokazivanju istinitosti njegove poruke. Jevanđelje može stajati samo od sebe, umjesto da bude „obučeno“ predstavom.

On još jednom naglašava da njegova prezentacija i sama poruka nisu iznesene uvjerljivim riječima mudrosti. Drugim riječima, nije ih zaslijepio impresivnim argumentima kako bi ih uvjerio da vjeruju u

Isusa. Umjesto toga, donio je jednostavnu Hristovu poruku i raspeće s demonstracijom sile svetog Duha.

Šta je bila ta demonstracija sile? Šta su Korinćani iskusili što im je pomoglo da povjeruju u poruku jevanđelja? To ovdje nije eksplicitno otkriveno, ali se sigurno odnosi na duhovne darove. Činjenica da do ovoga nije došlo kao rezultat nekog emotivnog, teatralnog prikaza bila je još jedan dokaz da je Pavlova poruka istinita, a ne samo pametno osmišljena prodajna reklama.

Prednost ovoga jeste da njihova vjera u Hrista počiva na Božjoj sili, a ne na Pavlovoj uvjerljivosti riječima ljudske mudrosti. Prepoznavanje istine jevanđelja, bez ometanja predstave, dodatno je dokazalo da je poruka istinita.

Bog je često koristio znakove i čuda za vrijeme apostola da potvrdi da su oni govorili u Njegovo ime. Ali ono što je ključno je Božja sila koja mijenja umni sklop, sistem vrijednosti i svjetonazor kada se primi istina.

A o mudrosti govorimo među zrelima, ali ne o mudrosti ovog doba, niti vladara ovog doba, koji će otići u propast. Naprotiv, govorimo o Božjoj mudrosti u tajni, onoj koja je bila prikrivena, koju je Bog unaprijed odredio prije eona za našu slavu. (stihovi 6-7)

Ljudska mudrost uključuje posmatranje i analizu života iz ograničene ljudske perspektive. Budući da je ograničena i pogrešiva, ljudska mudrost odbacuje sve što ljudska inteligencija ne može shvatiti ili razraditi. Iako su razum, dokazi i znanje važni, oni nepogrešivo ne vode osobu da prihvati istinu (Jakov 2:19; Rimljanima 1:18-23).

Pavle opisuje ovu ljudsku mudrost kao „mudrost ovoga doba“. Kao i svako ljudsko znanje i ljudska mišljenja, „mudrost“ bilo koje određene ere ili kulture je ograničena, privremena i promjenjiva. Pavle takođe ovu ograničenu ljudsku mudrost naziva mudrošću „vladara ovoga doba“. I ti vladari su privremeni, osuđeni na smrt. Neki biblijski učenjaci sugerišu da referenca na „vladare“ ovdje znači ljudske vlade i vlasti. Drugi vjeruju da su to natprirodne sile: anđeli i demoni uključeni u ljudske poslove. U oba smislu, njihov autoritet je

ograničen i nestaće kada ovo doba dođe do kraja.

Pavle sada dodaje, međutim, da postoji mjesto za učenje drugačije vrste mudrosti za one koji su zreli u Hristu. Čini se da time želi reći da jevanđelje treba biti predstavljeno u najjednostavnijem mogućem obliku bez nepotrebnih komplikacija. Ovo ne samo da sprječava osobu da bude ometena umjetnošću (1. Korinćanima 2:1-2), već i drži poruku dostupnom ljudima svih intelektualnih sposobnosti.

Međutim, kada je neko došao do vjere u Hrista i zaokupljen Duhom Božjim s umom da slijedi Hrista, ta osoba se smatra zrelom i spremnom da nauči složenije istine Božje mudrosti.

Pavle ovu Božju mudrost opisuje kao tajnu i skrivenu. Bog je odredio ovu mudrost prije „eona" – prije nego što je mjerljivo vrijeme za nas na zemlji počelo – na slavu onih koji vjeruju u Hrista. Božja mudrost je tajna i skrivena u smislu da se ne može steći pukim posmatranjem svijeta. Dokazi mogu upućivati na Boga (Psalam 19:1), ali neće pomoći onima koji ne žele da traže Boga (Matej 7:7-8). Problem sa ljudskom mudrošću je što ona nema načina da pristupi Božjoj mudrosti. Božja mudrost se mora otkriti, a zatim se u nju vjerovati ili će u suprotnom ostati tajna i skrivena (Isaija 55:8-9). Bog nam mora otkriti svoju mudrost ili je nećemo biti svjesni.

U srcu ove skrivene mudrosti je samo jevanđelje, Božji plan postavljen od prije početka. Pavle je to takođe izrazio u Efescima 1:4-6.

Tu mudrost nije upoznao nijedan od vladara ovog doba, jer da su je upoznali, ne bi slavnog Gospoda razapeli. Nego, kao što je napisano: „Što oko nije vidjelo i uho nije čulo i što u srce čovječje nije došlo, to je Bog pripremio za one koji ga vole." (stihovi 8-9)

Naš grijeh nam je onemogućio učešće u Božjoj slavi. Bili smo daleko od toga (Rimljanima 3:23). Božji plan, Njegova tajna mudrost, omogućili bi da naš grijeh bude oprošten Hristovim posredovanjem u korist čovječanstva i da budemo proglašeni pravednima na osnovu Hristove pravednosti, a ne naše vlastite.

Sve je to zavisilo od Isusovog raspeća, koga Pavle sada naziva

„gospodarom slave“. Vladari ovog doba – jevrejske vjerske vođe i rimska vlada koja je ubila Isusa – to, naravno, nisu razumjeli. Nisu znali da ispunjavaju ulogu u Božjem planu. Da su znali, nikada ne bi ubili Isusa.

Nejasno je da li Pavle misli da oni ne bi željeli da ostvare Božji plan ili da se ne bi usudili da ubiju Sina Božjeg. U oba slučaja, njihova sljepoća za Božju tajnu mudrost navela ih je da rade upravo onako kako je Bog odredio.

Pavle citira Isaiju 64:4 kako bi sumirao ove ideje i otkrio da je motiv Božje tajne mudrosti uvijek bio da se brine za svoj narod. Isaija je napisao da nijedno oko nije vidjelo, uho nije čulo, niti je ljudsko srce zamislilo šta je Bog pripremio za one koji ga vole.

Kako bismo mogli znati? Ljudska mudrost nas ne može dovesti do razumijevanja da Stvoritelj Bog voli svoj narod ili da je pripremio slavu vječnosti da podijeli s njima. U najboljem slučaju, to možemo razumjeti intelektom. Ali ne možemo vjerovati u to bez vjere u Boga (Jakov 2:19). Moramo vjerovati vjerom.

A nama je Bog to otkrio svojim Duhom, jer Duh sve istražuje, čak i dubine Božje. (10. stih)

Pavle se sada okreće sredstvima koja Bog koristi da bi nam omogućio da dođemo do vjere u Njega. Međutim, to nije mehanički proces. To je Duh Božji. Bog nam otkriva istinitost ovih stvari kroz svoj Duh, omogućavajući nam da vjerujemo u nešto što ne možemo primijetiti vlastitim fizičkim osjetilima. Dokazi nas mogu voditi ka Bogu, ali samo vjera i Duh nas mogu navesti da prihvatimo Boga (Matej 7:7-8; Jovan 4:44).

Kako sam Duh zna ove stvari? Pavle opisuje da je Duh u stalnom traganju, istražujući čak i dubine Božje. Bog je opisan kao duhovno Biće (Jovan 4:24). Duh premošćuje komunikacijski jaz između nas i Boga. Duh Božji prenosi našem duhu ono što je od Boga.

Jer ko od ljudi zna šta je u nekom čovjeku, osim duha čovječjeg koji je u njemu? Isto tako, niko ne zna šta je u Bogu, osim Duha Božjeg. (11. stih)

Božji Duh djeluje na sličan način kao i naš vlastiti duh. Niko ne može koristiti svoja ljudska čula da zna šta drugi ljudi misle (1. Samuelova 16:7). Samo naš vlastiti duh i Bog mogu biti svjesni naših vlastitih misli. Ako naš duh ne „kaže“ koje su to misli, one će ostati tajne.

Na sličan način, niko ne zna Božje misli osim Njegovog sopstvenog Duha. Razlika je u tome što Božji Duh nema ograničenja i može da dopre do nas i otkrije nam Njegove misli i planove. To je način na koji funkcioniše nadahnuće. Takođe je i način na koji dolazimo do vjere u Boga i Hrista.

A mi nismo primili duh svijeta, nego Duh koji je od Boga, da spoznamo ono što nam je Bog podario. O tome i govorimo, ne riječima kojima uči ljudska mudrost, nego onima kojima uči Duh, dok se služimo duhovnim riječima da objasnimo ono što je duhovno. (stihovi 12-13)

Pavle zna da su hrišćani iz Korinta primili Božjeg svetog Duha, jer su došli do istinske vjere u Hrista (1. Korinćanima 1:4-9). Svakom vjerniku koji se uzda u Hrista za spasenje Bog daje dar Duha svetoga. Pavle će to jasno reći kasnije u ovom pismu (1. Korinćanima 12:13), kao i u drugim svojim pismima (Rimljanima 8:9; Efescima 1:13-14).

Pavle piše da, kao hrišćani, nismo primili duh svijeta. Drugim riječima, nije nam dat stav koji prihvata samo one stvari koje možemo sami posmatrati i razraditi ljudskom mudrošću i razumom. Svjetski duh je takođe ekvivalent za duh pobune i odvojenosti od Boga.

Kada smo došli do vjere u Boga i Hrista, taj svjetski duh je potisnut Božjim Duhom koji mijenja naš umni sklop i svjetonazor. Tako stičemo sposobnost da razumijemo ono što se može razumjeti samo duhovno, mimo naših fizičkih osjetila i stvari koje su povezane sa Božjom voljom i Božjim sistemom vrijednosti. Bog nam je takođe otkrio istinu o svom Sinu i mogućnosti da budemo uključeni u Njegovu porodicu. On želi da ih poznajemo i da im vjerujemo.

Negativno rečeno, ovo znanje od Boga i sposobnost vjerovanja

u Njega nisu dostupni onima koji nemaju Božji Duh sa sobom. Intelektualno znanje nikada ne može natjerati osobu da vjeruje u Boga, a još manje da se podredi Božjoj volji i planovima.

Pavle zatim pokazuje da neće svaki vjernik moći protumačiti i u potpunosti razumjeti ove duhovne istine. Zato on i drugi apostoli rade kao tumači, pomažući onima koji su čuli od Boga kroz Duha svetoga da bolje shvate šta to znači. Ovo je ključni aspekt sledbeništva: da iskusniji, zreliji hrišćani, sa darovima poučavanja i vođstva, vode nove vjernike u njihovom rastu.

Pavle zna da on nije taj koji omogućava da bilo ko vjeruje. Bog mora otkriti istinu kroz svoj Duh svakoj osobi koja će vjerovati. Pavlov posao je jednostavno koristiti riječi kako bi pomogao onima koji vjeruju – ili koji će vjerovati – da shvate ono što se ne može spoznati samo ljudskom mudrošću.

Za izlaganje duhovnih istina, potreban je i duhovni „vokabular“, jer nije uvijek lako prenijeti određene duhovne istine pravim riječima.

A tjelesni čovjek ne prihvata ono što je od Božjeg Duha, jer je to za njega ludost, i ne može to spoznati, jer to treba da se prosuđuje na duhovan način. (14. stih)

Poenta iznesena u ovom stihu je ključna za naše razumijevanje duhovnosti i načina interakcije sa svijetom koji ne vjeruje. Ukratko, od nevjernika se ne može očekivati da razmišljaju ili djeluju kao vjernici. Problem nije intelektualni ili moralni; razum i dokazi upućuju na Boga. Ključna razlika je duhovna: onima koji nisu vođeni svetim Duhom jednostavno nedostaje božanska duhovna perspektiva.

Jedini način da vjerujete u Božje istine, uključujući Njegov plan za spasenje kroz vjeru u Hrista, jeste da Bog prenese te istine kroz svog svetog Duha. Pavlov rad je da pomogne ljudima kojima je data duhovna sposobnost da vjeruju da shvate šta to znači, ali on zna da ne može nikoga natjerati da vjeruje u to. Intelektualno znanje i ljudski razum ne mogu proizvesti vjeru – u najboljem slučaju mogu samo prenijeti činjenice.

Sada Pavle pokazuje negativno. Oni bez Božjeg Duha nikako to ne mogu „dobiti“. Božje istine se moraju razumjeti i vjerovati na duhovnom nivou. Oni bez Božjeg Duha nemaju taj nivo, insistira Pavle. Poput radija, televizije ili mikrofona koji su podešeni na pogrešan signal, oni bukvalno nisu u stanju da prime tu poruku. Razlog je dominacija tjelesnog umnog sklopa kojeg se ne žele odreći.

Dakle, „tjelesna“ osoba odbacuje kao glupo i nepoželjno sve što dolazi od Duha Božjeg. Oni koji istrajavaju na „rezonu“ pale ljudske prirode nikada neće moći da shvate duhovne istine Božjeg otkrivenja o grijehu i spasenju. Nerazumno je očekivati od nevjernika da obrađuju duhovna pitanja na isti način kao i vjernici. Nemoguće je očekivati da imaju „Hristov um“ (1. Korinćanima 2:16) kada nemaju Duha Božjeg.

Ali duhovni čovjek pravilno prosuđuje sve, a njega niko ne može pravilno prosuditi. Jer „ko je upoznao Gospodnji um, da bi ga nečem poučio?“ A mi imamo Hristov um. (stihovi 15-16)

Nijedan stih nije namijenjen čitanju bez konteksta. Neke je izjave, više od drugih, lako pogrešno protumačiti ili zloupotrijebiti kada se odvoje od okolnog teksta. Ovaj stih predstavlja tu opasnost.

Riječ koja se ovdje prevodi kao „prosuditi“ ili „ocijeniti“ potiče od grčkog korijena riječi *anakrino*. Ovo je povezano, ali nije identično, sa riječju korištenom kada je Isus rekao „ne sudite“ u Mateju 7:1. U ovom kontekstu, značenje je ono što se „istražuje“ ili „ispituje“. Čini se da Pavle kaže da duhovna osoba, s obzirom na sposobnost da vidi i razumije duhovne stvari, može ispitati sve. Odnosno, duhovni ljudi mogu procijeniti i stvari materijalnog svijeta, poznate ljudskom mudrošću, i duhovne stvari poznate samo uz pomoć Božjeg Duha.

Iz istog razloga, duhovnu osobu ne mogu ispravno ispitati ili istražiti oni koji nemaju pomoć svetog Duha. Nevjernici nisu u stanju da istinski uvide duhovni dio te osobe (1. Korinćanima 2:14).

Neki tumači riječ „prosuđivanje“ razumiju isto kao i u drugim odlomcima. U određenom kontekstu, takvo tumačenje je paralelno s

idejom razlučivanja ili ispitivanja. Duhovni ljudi, oni sa Božjim Duhom, imaju sposobnost da primijene „ispravan sud“ (Jovan 7:24) jer jasno vide i fizičku i duhovnu stvarnost. Tu duhovnu osobu, međutim, Bog je već prosudio, ne ostavljajući prostora da joj bilo ko drugi sudi, posebno ne oni koji nisu duhovni. Naravno to ne implicira da je duhovna osoba „nedodirljiva“ ili iznad zakona ljudskih i Božjih.

Pavle citira Isaiju 40:13 kako bi sumirao svoje učenje u ovom dijelu. On koristi citat da postavi pitanje koje samo sebi odgovara: ko razumije Gospodnji um? Ko išta uči Gospoda?

Naravno, nijedno ljudsko biće ne uči Boga ničemu. On zna sve (Isaija 55:8-9). Pavlov odgovor na pitanje potvrđuje i dodaje sloj na ono što je već napisao. Mi imamo Hristov um. Čini se da pod tim misli da su, uz pomoć svetog Duha, vjernici dobili pristup Božjem umu, makar dijelom. Dobili smo sposobnost da vidimo šta je duhovno i da mislimo na hristolik način.

Moguće je da Pavle takođe misli na prethodni stih u kojem je napisao da niko ne može suditi „duhovnim ljudima“, što znači onima kojima je dato da razumiju i vjeruju u Božju objavu. Pošto niko ne može ništa naučiti Gospoda, a mi imamo Hristov um – kroz Duha svetoga – neko ko nije duhovan nema kompetencije niti kapaciteta da sudi nekome ko jeste (1. Korinćanima 2:14).

3. Poniznost i gradnja u Božjem djelu

I tako vam ja, braćo, nisam mogao govoriti kao duhovnim ljudima, nego kao tjelesnim ljudima, kao maloj djeci u Hristu. (1. Korinćanima 3:1)

Ovo se zasniva na dvije stvari koje je Pavle rekao u prethodnom poglavlju. Prvo je napisao da su on i drugi poučavali Božju mudrost među zrelima, očito misleći na one koji su došli Bogu po vjeri u Hrista i spremni su za dublje istine Božje (1. Korinćanima 2:6). On je takođe opisao duhovne ljude kao hrišćane koji razumiju i vjeruju u duhovne stvari uz pomoć Božjeg svetog Duha (1. Korinćanima 2:14).

Sada, međutim, Pavle piše hrišćanima u Korintu da ih ne može nazvati „duhovnim" ljudima. Je li problem u tome što nisu istinski vjerovali u Isusa ili što nisu primili Duha svetoga? Ne. Pavle je vrlo jasno napisao u prvom poglavlju koliko je zahvalan što je njihova vjera potvrđena darovima Duha koji im je dat (1. Korinćanima 1:4-9).

Problem, kao što će Pavle nastaviti da ga opisuje u ovom poglavlju, je u tome što oni još uvijek žive kao da su neduhovne osobe ili „kao drugi ljudi" (1. Korinćanima 3:3), što ukazuje na ponašanje po staroj „tjelesnoj prirodi". Oni su kao „djeca u Hristu" – duhovno govoreći, oni su još uvijek bebe, slabi, nerazvijeni hrišćani. Oni nastavljaju da žive „po tijelu", što znači da žive za sebe i svoje tjelesne prohtjeve umjesto da žive po Duhu svetom koji im je dao Bog.

Hranio sam vas mlijekom, a ne čvrstom hranom, jer je još niste mogli podnijeti. A ni sada je ne možete podnijeti, jer ste još tjelesni. Jer dok među vama ima ljubomore i svađe, zar niste tjelesni i zar ne postupate kao i drugi ljudi? (stihovi 2-3)

Pavle je uporedio korintske hrišćane sa bebama. Uprkos tome što su obraćeni, neki neobjašnjivo dugo vremena, nisu duhovno sazreli. Problem nije u tome što oni nisu hrišćani, niti im je uskraćena mogućnost da rastu. Oni jednostavno nisu učestvovali u procesu napuštanja

svojih sebičnih puteva, tako da mogu duhovno rasti. Mogli bi se ponašati kao duhovno osnaženi vjernici, ali umjesto toga se ponašaju kao da su „samo ljudi“.

Pavle piše da ih je, kada je bio s njima – kada su se obratili – hranio mlijekom. Time želi reći da ih je naučio najosnovnijim stvarima o Bogu i onome što znači biti hrišćanin. Kao i kod svakog novorođenčeta, oni su bili spremni samo da konzumiraju i probave nešto vrlo osnovno. Kao i bebe, počeli su sa tečnostima, mlijekom. Do sada bi, međutim, trebali biti spremni za čvrstu hranu. Mlijeko treba da podstakne rast u zreliju, sposobniju jedinku.

Ovi vjernici bi do sada trebali biti spremni za izazovnije istine nesebičnog hodanja u Hristu i življenja u skladu s Duhom. Međutim, još uvijek nisu spremni za žvakanje. Zašto su korintski hrišćani tako malo zreli? Pavle ih smatra odgovornim za njihov vlastiti nedostatak rasta.

Zašto se to dogodilo? Pavle to jasno kaže: „još ste tjelesni.“ Time želi reći da hrišćani u Korintu, uprkos tome što imaju svetog Duha, i dalje sebično služe prije svega sebi. Imaju pristup Božjem Duhu i sposobnost da izrastu u nesebične živote nalik Hristu, ali nisu postigli napredak.

Prvi dokaz koji Pavle predstavlja o njihovom nedostatku rasta su sukobi i ljubomora među njima. Iako će uvijek postojati određeni nivo trvenja među svakom drugom grupom ljudi, Pavle misli na nešto više zabrinjavajuće. On misli na svađu među hrišćanima u Korintu, prema ličnim izvještajima predstavnika žene po imenu Hloja (1. Korinćanima 1:11).

Kao što će Pavle jasno reći, zreli hrišćani bi trebali početi funkcionisati drugačije od neobraćenih ljudi, ili tek novorođenih vjernika. Jasno je da moramo izabrati da aktivno učestvujemo u ovom rastu. Bog može djelovati u nama snagom Duha svetoga, ali ako smo nemarni ili lijeni, ostaćemo duhovna djeca.

Jer kad jedan govori: „Ja sam Pavlov,“ a drugi: „Ja sam Apolov,“ zar niste isti kao i drugi ljudi? Ko je, dakle, Apolo? A ko je

Pavle? Samo sluge koje izvršavaju službu koju im je Gospod dao i preko kojih ste postali pobožni. (stihovi 4-5)

Nešto od pomenute podjele se možda odnosilo na ličnost. Pavle je sebe opisao kao slabog, uplašenog i drhtavog kada je bio sa Korinćanima, ne predstavljajući jevanđelje na impresivan način (1. Korinćanima 2:1-5). Iz Djela apostolskih 18:24 – 19:1 znamo da je Apolo bio „elokventan" čovjek, koji je žarko, hrabro i snažno poučavao Sveto pismo. U Korint je došao nakon što su ga u Efesu obučavali Pavlovi saradnici Priskila i Akila.

Možda se neka podjela odnosila na etničku pripadnost. I Pavle i Apolo su bili Jevreji, ali je moguće da su neki od jevrejskih hrišćana bili zadovoljniji Petrovim ili Apolovim pristupom pitanjima jevrejske tradicije i nasleđa nego drugima. Međutim, nije jasno da li je Petar ikada posjetio Korint.

Za Pavla, suptilne nijanse iza ovih podjela nisu važne. Problem je što one uopšte postoje. Ove prepirke su dokaz da se korintski hrišćani ponašaju kao nevjernici, ili nezreli hrišćani, tražeći svoj put, a ne kao vjernici osnaženi svetim Duhom koji uče da izražavaju Božju požrtvovnu ljubav jedni prema drugima.

Pavle počinje da pokazuje istinu koja se čini očiglednom nekima koji čitaju ove riječi iz retrospektive. Međutim, moramo biti oprezni. Svaki hrišćanin može biti slijep kao što su Korinćani bili za besmislenost u srcu naših nezrelih sukoba i ljubomore. Pozvani smo da se preispitujemo (2. Korinćanima 13:5) i budemo marljivi (1. Petrova 1:10) upravo iz tog razloga. Samo zato što smo obraćeni i otkupljeni ne znači da smo imuni na „ljudski" stav (1. Korinćanima 3:3).

Sada Pavle pita ko je Apolo? Ko je Pavle? U prvom poglavlju Pavle je koristio sarkastična pitanja kako bi im pokazao da on nije Hrist. Pavle nije razapet za njih. Nisu bili kršteni u Pavlovo ime. Zašto bi se fokusirali na bilo koga osim na Hrista, koji se ne može podijeliti (1. Korinćanima 1:13)? Ovdje je namjera ista – postavljanje pitanja sa vlastitim očiglednim odgovorima.

Pavle opisuje šta on i Apolo zaista jesu. Oni su samo sluge

Gospodnje, koje je Bog koristio za isporuku jevanđelja u koje su Korinćani vjerovali. Svaki od njih je izvršio zadatak koji im je Bog dao. Drugim riječima, ni jednog ni drugog nije vrijedno slijediti u poređenju sa Hristom. Ni jedan ni drugi nisu vrijedni podjele među suvjernicima.

Ja sam posadio, Apolo je zalio, ali Bog je dao da raste. Tako niti je nešto onaj koji sadi, niti onaj koji zaliva, nego Bog koji daje da raste. (stihovi 6-7)

Sada Pavle dodaje nešto što je od pomoći u ovom kontekstu, ali je takođe vrijedno u našem razumijevanju kako se Božje djelo ostvaruje na zemlji. Pavle koristi poljoprivrednu metaforu. Pavle je zasadio jevanđelje; upoznao je ljude u Korintu s porukom oproštenja grijeha kroz vjeru u Hrista. Ovo je paralelno sa Isusovim opisom evangelizacije kao sijanja semena (Matej 13:1-9, 18-23). Pavle opisuje Apola kako zaliva ovo sjeme. Vjerovatno misli da je Apolo pružio dodatno učenje, pomažući sjemenu jevanđelja da se ukorijeni u srcima Korinćana. To bi takođe moglo značiti da je Apolo bio tamo da počne da vodi vjernike Korinta u njihovo učeništvo.

Obojica su služila Bogu radeći zadatke koji su im dati. Bog je, međutim, taj koji je uzrokovao da sjeme izraste. Kao što je Pavle opisao u prethodnom poglavlju, Bog je Korinćanima dao mogućnost da vjeruju u jevanđelje kroz Duha svetoga. Na kraju, Božije djelo među Korinćanima je djelo koje je najvažnije.

Pavle napokon povezuje tačke. Ni onaj koji sadi ni onaj koji zaliva nemaju stvarnu moć. Ruka na polju ne radi magiju, ona radi svoj zadatak. Taj rad je važan, ali rad sam po sebi ne može dovesti do toga da sjeme raste. Samo Bog može dati rast sjemenu. To je prava moć. Bog je, dakle, jedini koga vredi slijediti. Koliko god preferirali određene poslove – ili određene učitelje – ne možemo dijeliti tijelo Hristovo zbog takvih preferencija.

A onaj koji sadi i onaj koji zaliva jedno su, ali svaki će dobiti nagradu prema svom trudu. Jer mi smo Božji saradnici, a vi ste Božja njiva, Božja građevina. (stihovi 8-9)

Sada Pavle jasno kaže da su on i Apolo jedno. Oni su na istoj strani, rade zajedno da završe istu misiju. Oni nisu u konkurenciji, i nema smisla birati jednog ali ne i drugog da bi bili lojalni. Oni koji sade i zalivaju ne traže sledbenike; oni samo žele da rade posao koji su dobili. Oni koji traže sledbenike zapravo prave sektu i imaju prikrivene sebične ciljeve.

Pavlova pouka ovdje ne opravdava lažno učenje ili jeres. Poenta nije u tome da je svaka osoba koja propovijeda Hrista jednako vrijedan izvor duhovnog znanja (2. Petrova 2:1). Umjesto toga, radi se o tome da razlike nisu isto što i neslaganja, a preferencije nisu isto što i načela (Rimljanima 14).

Pavle dodaje da će svako biti plaćen za svoj rad. Pavle poučava o nagradama za vjernu službu u nekoliko svojih pisama, ali ovdje njegova poenta može biti da i njega i Apola plaća isti gospodar: Bog. Ovo pokazuje da obojica rade zajedno za jevanđelje, a ne jedan protiv drugog. Zašto bi se iko proglasio sledbenikom nekog od radnika, a ne onog koji je odgovoran za cijeli projekat?

Umjesto da budu važni stubovi pokreta hrišćanske zajednice, Pavle je opisao djelo koje on i Apolo rade onakvim kakvim ono zaista jeste. Oni služe na Božjoj njivi, pri čemu jedan baca sjeme, a drugi ga prati s kantom vode. Oni su saradnici, od kojih svaki obavlja neophodan zadatak. Oni su takođe samo obični radnici koji rade posao oko usjeva. Oni mogu imati različite stilove ili jedinstven pristup, ali se suštinski slažu oko jevanđelja. Nema razloga da se ljudi svrstaju pod zastavu Pavla, Apola ili Petra, u suprotnosti s drugima koji „slijede“ nekog drugačijeg učitelja.

Ukratko, Bog je taj koji uzgaja usjeve, i obojica rade za Njega. Pavle kaže: „Nemojte slijediti radnike na polju, slijedite vlasnika polja.“ Pavle opisuje Korinćane kao samo polje. Oni su ti u koje je usađeno jevanđelje. Bog je taj koji je učinio da se to jevanđelje ukorijeni i raste u njima, dovodeći ih do vjere u Hrista koja teče u vječni život.

Pavle Korinćane odmah naziva Božjom građevinom ili projektom izgradnje, uvodeći novu metaforu na koju će se nadovezati.

Po blagodati Božjoj koja mi je ukazana, ja sam, kao mudri glavni graditelj, postavio temelj, a neko drugi gradi na njemu. Ali neka svako pazi kako gradi na njemu. (10. stih)

Sada Pavle prelazi na metaforu izgradnje zgrade, imajući na umu blisko povezanu tačku. On sebe zamišlja kao vještog ili mudrog majstora neimara Božjom blagodaću. U toj ulozi, on je taj koji je postavio temelje. Zgrada je zajednica hrišćana, u Korintu. Temelj koji je Pavle postavio je Isus Hrist.

Drugim riječima, Pavle je taj koji je predstavio Hrista i jevanđelje Korinćanima. Počeo je sa radom, obezbjeđujući stabilnu, potpornu „početnu tačku" za sve što je trebalo da uslijedi. Sada su drugi došli da grade na temelju dok zajednica raste i u broju i, nadamo se, u duhovnoj zrelosti.

Pavle upozorava da oni koji nastavljaju s radom paze kako izgrađuju svoje učenje i vođstvo. Čini se da ne ističe problem sa sadašnjim učiteljima i liderima. On upozorava ove čelnike o građevinskim radovima koji tek treba da budu obavljeni. Ne može se nasumično bacati materijal na gomilu – neki građevinski materijali su bolji od drugih.

Jer niko ne može da postavi neki drugi temelj osim onoga koji je već postavljen, a to je Isus Hristos. (11. stih)

Isus Hrist je taj temelj, i niko drugi ne može postaviti bilo koji drugi temelj za zajednicu. Drugim riječima, zajednica neće stajati ni na jednom drugom temelju osim na Isusu Hristu. Jevanđelje – dobra vijest od Boga o spasenju od grijeha – počinje i završava se vjerom u Isusa. Ništa mu se ne može dodati ili uzeti iz njega ili poruka prestaje biti jevanđelje.

Neki biblijski učitelji sugerišu da Pavle možda misli na lažne učitelje koji su već u Korintu i pokušavaju poučavati drugačije jevanđelje, iskrivljenu poruku o Isusu. Drugi proučavaoci Biblije vide Pavlovo upozorenje o tome šta bi se moglo dogoditi u budućnosti, možda posebno ako Korinćani nastave svoju lojalnost fokusirati na hrišćanske vođe umjesto na samoga Hrista. Bilo kako bilo, Pavlova poenta je da nečija vjera treba da bude utemeljena u Isusu, a ne u

osobi, i ne u nekom drugom konceptu.

A ako neko na tom temelju gradi zlatom, srebrom, dragim kamenom, drvetom, sijenom, slamom, svačije će se djelo pokazati u dan ispitivanja, jer će biti otkriveno vatrom i vatra će pokazati kakvo je čije djelo. (stihovi 12-13)

Pavle počinje iskaz ako/onda koji zatim dovršava. Nastavljajući metaforu izgradnje, on opisuje različite materijale. Ovi novi graditelji, oni koji vode Korinćane da rastu u Hristu, mogli bi ih koristiti za nastavak projekta izgradnje. Hoće li koristiti kvalitetne građevinske materijale kao što su zlato, srebro i drago kamenje? Hoće li graditi koristeći čvrste, vrijedne, otporne materijale, što će rezultirati robusnom strukturom? Ili će koristiti drvo, sijeno i slamu: jeftine, lako nabavljive i inferiorne materijale kako bi brzo podigli zidove koji ne mogu izdržati test vremena?

Šta čini dobar ili loš građevinski materijal? U ovom slučaju, učenje o Hristu koje je dosledno, istinito i korisno bilo bi kvalitetan materijal za razvoj zajednice. Učenje koje iskrivljuje Hristovu poruku ili razvodnjava istinu bilo bi jeftino.

Kvalitet materijala je važan jer dolazi vatra koja će sve otkriti. Ova vatra će doći na „Danu Gospodnjem“. Pavle se raduje onome što je nazvao „dan Gospoda našeg Isusa Hrista“ u 1. Korinćanima 1:8. Ovo je „dan“ Hristovog suda.

Pavle zamišlja ovu specifičnu Božju presudu – namijenjenu hrišćanima, a ne nevjernicima – kao vatru koja će testirati kvalitet rada koje su izvršili hrišćanski učitelji i vođe. Ovo je sud koji se primjenjuje samo na one koji vjeruju u Hrista, i može se uklopiti samo u fazu Božjeg istražnog suda koji prethodni Drugom Hristovom dolasku. Ovo očito nije isto što i konačni sud nad nevjernicima (Otkrivenje 20:11-15).

Naučnici se razlikuju oko toga da li Pavle misli da ovo znači samo djela učitelja i vođa ili djela svih hrišćana koji imaju za cilj da koriste naše duhovne darove (1. Korinćanima 1:5-7) da služe jedni drugima u zajednici (2. Korinćanima 5:10). U oba slučaja, vatra

Hristovog suda će pokazati da li je taj posao bio vrijedan, malo vrijedan ili bezvrijedan. Jeftini, krhki materijali koje je Pavle ranije spominjao bili bi uništeni u vatri, dok bi metali i dragulji preživjeli.

Ako djelo koje je na tom temelju sagrađeno ostane, taj koji ga je sagradio dobiće nagradu. Ako nečije djelo izgori, taj će pretrpjeti štetu, a on će biti spasen, ali kao kroz vatru. (stihovi 14-15)

Pavle piše da će oni koji prođu ovaj test to postići jer su gradili na temelju Isusa Hrista. Drugim riječima, njihovo učenje i vođstvo nastavilo je da se fokusira na istini kao što je u Hristu i da ispravno vode zajednicu kako da nastavi na Hristovom putu.

Ako ostavimo ovaj stih na stranu, Sveto pismo ukazuje da će se svaki hrišćanin suočiti sa sudom kakvoće svojih djela za koja će biti nagrađen ili ne (2. Korinćanima 5:10). Logično, kakvoća naših djela pravi razliku da li doprinosimo Božjem djelu ili pričinjavamo određenu štetu.

Oni čija se djela pokažu kao trajna, čija djela prežive vatru Hristove ocjene, dobiće nagradu. Ova nagrada nije opisana, iako će kasnije Pavle spomenuti pohvalu od Gospoda kao rezultat (1. Korinćanima 4:5).

Čak i konstrukcije izgrađene od jeftinih, trošnih materijala mogu izgledati dobro i snažno. Vatra će otkriti od čega je zgrada zaista napravljena. Ta vatra će doći sa Hristovim sudom na dan Gospodnji.

Kako god shvatili ovu dionicu, očigledno je da će biti gubitaka i štete zbog neadekvatne „gradnje“. Oni čiji rad bude spaljen, za koji je Hristov sud utvrdio da je bezvrijedan, pretrpjeće neki neodređeni gubitak. Nijedan detalj nije dat, ali to može biti jednostavan gubitak gledanja na sav svoj trud u ovom životu otkriven kao ništa drugo do dobrim dijelom protraćeni potencijal.

Međutim, čak i ta osoba, sa svojim grijesima pokrivenim Hristovom krvlju, može biti spašena Božjom blagodaću zbog vjere u Hrista. Ali Pavle dodaje da će biti kao da su prošli kroz vatru. To na neki način znači „jedva spašeni“.

Zar ne znate da ste vi Božji hram i da Božji Duh prebiva u vama?

Ako neko uništi Božji hram, Bog će uništiti njega. Jer Božji hram je svet, a taj hram ste vi. (stihovi 16-17)

Ovi stihovi daju treću metaforu koju Pavle koristi da opiše lokalnu zajednicu u Korintu. Prvo ih je uporedio sa poljem koje su on i Apolo zasadili i zalivali kao Božji radnici (1. Korinćanima 3:5-9). Zatim je uporedio njihovu zajednicu hrišćana sa zgradom koju su drugi učitelji i vođe sagradili na temelju Isusa Hrista (1. Korinćanima 3:10-15).

Sada ih Pavle upoređuje sa Božjim hramom. Riječ za „vi" ovdje je u množini. On pita svoje čitaoce, kao lokalnu skupštinu u Korintu, da li razumiju da su zajedno Božji hram i da Božji Duh živi u njima.

Ovo bi vjerovatno bila neobična ideja onima koji žive na ovom području. Oni koji su ga vidjeli vjerovatno bi zamislili masivni, prostrani jevrejski hram u Jerusalimu, zaista impresivnu strukturu. Poređenja radi, skupština u Korintu vjerovatno nije ni imala svoju zgradu, već se sastajala u manjim grupama u domovima različitih članova. Kako bi oni mogli biti Božji hram?

Pavlov odgovor je jasan: Božji Duh živi u njima (1. Korinćanima 2:12; 6:19). Da budemo jasni, Božji Duh živi u svakom vjerniku pojedinačno, ali Pavle ovdje pokazuje da na taj način Duh sveti okupira sabrane vjernike poznate kao zajednica. Tako oni postaju hram Božji, čak i bez fizičke strukture u kojoj bi se sastajali. Kako hrišćani često kažu, „crkva" su ljudi, a ne zgrada.

Bog štiti svoju vlastitu svetost. Pošto su oni Božji hram, i pošto je Božji hram svet, oni su zajedno sveti pred Bogom. Pavle ovdje podiže vrijednost lokalne skupštine vjernika u Isusa na najviši nivo. Grupa nanovo rođenih, obraćenih hrišćana nešto je daleko iznad jednostavnog okupljanja istomišljenika. To kolektivno tijelo vjernika, a ne zgrade u kojima se sastaju, je Božji sveti hram na zemlji.

Pavlova glavna poenta je, međutim, ovo: ako neko uništi Božji hram, Bog će uništiti tu osobu. Čini se da ima na umu ne samo one vođe koji bi loše gradili na Hristovom temelju, da se poslužimo metaforom iz prethodnih stihova. Umjesto toga, Pavle govori o nekome

ko bi potpuno uništio zajednicu, možda lažnim učenjem ili podjelom ljudi umjesto da ih ujedini. Destruktivnom ponašanju ove vrste prethodi obesvećivanje Božjeg hrama u sebi. Odvojena od Boga, takva osoba postaje oruđe Sotone koje može nastojati na razne varljive načine da podrije, obori ili uništi Božju zajednicu (1. Timoteju 4:1; 2. Petrova 3:15-17).

Bog će uništiti tu osobu. Da li to znači da će On okončati fizički život ove osobe ili da će ta osoba biti osuđena na propast? Pavle ne precizira, ali jasno misli na Božju oštru i bolnu presudu. Širi pogled na Novi savez pokazuje da će Bog dopustiti otpad ali da je sud neizbježan za sve.

Neka se niko ne zavarava. Ako neko među vama misli da je mudar u ovom dobu, neka postane lud da bi bio mudar. Jer je mudrost ovog svijeta ludost pred Bogom. Naime, pisano je: „On hvata mudre u njihovom lukavstvu.“ I još: „Gospod zna da su razmišljanja mudrih isprazna.“ (stihovi 18-20)

Pavle sažima svoje učenje o mudrosti i ludosti od ranije u svom pismu (1. Korinćanima 1:18 – 2:16). On poziva svoje čitaoce da se ne zavaravaju. Drugim riječima, on traži od korintskih hrišćana da provjere svoje pretpostavke o tome šta je istina, a šta laž.

Konkretno, Pavle upozorava na opasnost želje da se bude mudar „u ovom dobu“ ili mudar prema standardima svijeta u bilo kojoj eri. Kao što je ranije učio, mudrost svijeta je ograničena na ono što se može posmatrati ljudskim čulima i što se može razraditi na osnovu tih zapažanja. Ljudska bića nemaju pristup duhovnim istinama.

Ipak, čak i za one koji vjeruju u Hrista, primamljivo je željeti da ih oni u našoj kulturi smatraju mudrima i uspješnima, posebno oni koji su poštovani ili moćni. Privučeni smo da dokažemo da se slažemo s njihovim razumijevanjem svijeta, tako da bi nas poštovali.

Pavle upozorava da moramo postati budale u očima svijeta, prema mudrosti ovog vremena i mjesta. Jedini način da budete istinski mudri je da primite Božju mudrost, a to dolazi samo otkrivenjem uz pomoć Njegovog svetog Duha. Božja mudrost vodi do potpuno

drugačijih zaključaka od ljudske mudrosti zasnovane na djelimičnom razumijevanju onoga što je poznato. To ne znači stvarno neznanje, već spremnost da se slijedi Božja istina čak i kada je bezbožni svijet smatra apsurdnom, nepoželjnom ili nepopularnom.

Propovjednici, učitelji, pastiri i hrišćanske vođe, posebno, moraju biti voljni biti ludi prema svjetskim standardima ako se nadaju da će odvesti vjernike ka istinskoj mudrosti Božjoj.

Ne možete držati oboje u isto vrijeme. Ljudska mudrost i Božija mudrost su u suprotnosti jedna s drugom. Bog zna da je mudrost svijeta ludost, a tako bi trebali i svi koji se uzdaju u Hrista.

Ovdje se ne radi o tome da ljudska bića uopšte nisu u stanju znati bilo kakvu istinu ili mudrost. Bog stavlja razum i dokaze u naše živote i očekuje da ih koristimo (Psalam 19:1; Kološanima 2:8). Problem sa svjetovnom ljudskom mudrošću je samoobmana koju je Pavle spomenuo. Oni koji su mudri prema svjetskim standardima vjeruju da su u konačnici mudri i prosvećeni. To uključuje njihovo arogantno odbacivanje vjere po Svetom pismu. Nevjernici mogu biti učenjaci, mislioci, intelektualci, govornici i učitelji, ali problem je što njihov svjetonazor počiva na pretpostavkama i vrijednostima koje proizvodi pala ljudska priroda, lišena veze sa Bogom i spasenja.

Boga nije briga. Pavle citira Jova 5:13 kako bi pokazao da Bog hvata one koji su navodno mudri u svojoj lukavosti. On zna da im sve njihove navodno mudre ideje i učenja neće pomoći da na kraju izbjegnu susret licem u lice s Njim.

Svaka misao mudrih u ljudskom smislu usredsređena na čovjeka je izgubljena (Kološanima 2:8). Bezbožne pretpostavke su zasnovane na pogrešnim pretpostavkama jer su eliminisale Božju mudrost kao osnov na kojem se temelji svako pravo znanje.

Pavle citira Psalam 94:11 da to sumira. Gospod zna da su misli onih mudrih u ljudskoj mudrosti na kraju uzaludne. Sva njihova razmišljanja udaljavaju od istine umjesto da joj se približavaju. Bez primanja otkrivenja duhovnih istina Božjih uz pomoć svetog Duha, ljudska mudrost ostaje bezvrijedna na duge staze. Ali ono što joj daje

prividnu snagu su trenutna sebična preimućstva, poželjna paloj ljudskoj prirodi, uključujući i iracionalne izgovore za zlo.

Zato neka se niko ne hvali ljudima, jer je sve vaše: bio to Pavle ili Apolo ili Kefa ili svijet ili život ili smrt ili ovo sadašnje ili ono buduće – sve je vaše. (stihovi 21-22)

Oni koji su u Hristu ne hvale se ljudima. Konkretnije, Pavle ima na umu da Korinćani moraju prestati da se dijele oko svoje lojalnosti jednom hrišćanskom vođi u odnosu na drugog (1. Korinćanima 1:11-12). Ovakav način razmišljanja, zasnovan na ljudskoj mudrosti, uzaludan je i bezvrijedan. To je pokušaj da se sebično vide kao mudri u vlastitim očima odabirom „boljeg“ vođe kao svog.

Pavle sada obasjava jarku istinu koja bi ih trebala osloboditi ovoga: sve je vaše. Drugim riječima, zašto se zbog ponosa odvajaju od bilo kojeg od Božjih dobrih darova njima? Bog je darovao Korinćane dobrim učenjem Pavla, Apola i Petra. Zadovoljavaju se malim tako što se jednostavno izjašnjavaju da pripadaju jednom ili drugom učitelju. Zašto ne primite službu sva tri čovjeka kao svoju?

Zatim Pavle ovu ideju podiže na još ekspanzivniji nivo: sve pripada onima koji pripadaju Hristu. To uključuje službu hrišćanskih učitelja, ali i svijet. I život i smrt. I sadašnjost i budućnost. Drugim riječima, zašto bi bilo koji vjernici sebe smatrali ograničenim bilo čim na svijetu, uključujući život i smrt i vrijeme? Hrist je nad svim tim, a mi smo u Hristu.

Poenta ovdje nije u tome da su sva takozvana hrišćanska učenja jednako vrijedna. Pavle je upravo istakao da neki ljudski napori neće izdržati vatru Božjeg suda (1. Korinćanima 3:12-15). Sveto pismo takođe jasno upozorava na opasnosti lažnih učitelja (Galatima 1:8-9; 2. Petrova 2:1). Ali kada se učitelji istine razlikuju samo po imenu, stilu ili naglasku, kontraproduktivno je prepirati se oko toga ko zaslužuje više lojalnosti.

Pavle traži od korintskih hrišćana da posjeduju ideju da time što smo u Hristu dobijamo ne samo spasenje, već i sve ono što dolazi sa učešćem u Hristovom nasleđu kao Sina Božjeg (Rimljanima 8:12-

17). Doslovno ništa što pripada Bogu nije nam nedostupno kroz Hrista.

A vi ste Hristovi, a Hristos je Božji. (23. stih)

Pavle dodaje da je Hrist Božji. On ne kaže da Bog „posjeduje“ Hrista u grubom smislu. Međutim, ova izjava ima za cilj pokazati određenu međuzavisnu hijerarhiju. „Hristu je poglavar Bog“ (1. Korinćanima 11:3c). Mi dolazimo Bogu kroz Hrista, a Hrist „živi“ za Boga Oca.

4. Kućepazitelji Božjih tajni

Neka nas ljudi smatraju Hristovim poslanicima i kućepaziteljima Božjih tajni. A od nastojnika se traži da bude vjeran. (1. Korinćanima 4:1-2)

Nadovezujući se na kraj 3. poglavlja, Pavle piše da bi korintski hrišćani trebali razmišljati o Pavlu, Apolu i drugim propovjednicima na vrlo specifičan način. Trebali bi o njima razmišljati kao o Hristovim slugama. Pavle ih je opisao kao radnike koji imaju specifičan zadatak na gospodarevoj njivi (1. Korinćanima 3:5-9).

On to naglašava kako bi podstakao Korinćane da se prestanu dijeliti na frakcije na osnovu lojalnosti određenim hrišćanskim učiteljima. Sve dok su njihove poruke podjednako u skladu s jevanđeljem (Galatima 1:8-9; 2. Petrova 2:1), gubljenje je vremena slijediti sluge, a ne Gospodara. Pavle želi da njegovi čitaoci slijede Isusa Hrista, prije svega, a ne ljude poput njega ili Apola.

Pavle dodaje da je jedan zadatak koji je dodijeljen hrišćanskim učiteljima, kao slugama Hristovim, da budu upravitelji Božjih tajni. „Upravitelj“ ili „kućepazitelj“ je osoba koja upravlja nečim što ne posjeduje, u ime onoga ko to posjeduje. To je važan posao, ali je i dalje posao sluge.

Misterije ili tajne Božje uključuju jevanđelje, učenje da oni koji dolaze Bogu po vjeri u Hrista i njegovu smrt zbog grijeha mogu dobiti spasenje. Ove „tajne“ mogu razumjeti samo oni koji primaju ovo otkrivenje od Boga kroz Duha svetoga (1. Korinćanima 2:7-10).

Dakle, da bi neko imao povjerenje kao upravitelj, on ili ona se moraju smatrati vjernim. To znači da treba da imaju reputaciju nekoga ko govori istinu, ne krade i živi pošteno. Ovo izgleda očigledno.

Pavle povezuje da on i drugi hrišćanski učitelji takođe moraju biti Božji povjerenici kako bi služili kao upravitelji otkrivenih Božjih misterija. Oni moraju biti ljudi od povjerenja i visokog integriteta.

Pavle će nastaviti sugerišući, međutim, da krajnja mjera njegove pouzdanosti dolazi od Boga, a ne od drugih ljudi. Iako je važno da hrišćanske vođe imaju dobru reputaciju (1. Timoteju 3:7), njihova stvarna odgovornost je prema Gospodu.

A ja nimalo ne marim za to kakav biste sud mogli da donesete o meni vi ili neki ljudski sud. Ni ja ne donosim sud o samom sebi. Jer ničega o sebi nisam svjestan, ali time nisam opravdan, a onaj koji me ispituje je Gospod. (stihovi 3-4)

Pavle je svjestan da su se Korinćani i drugi stavili na mjesto da prosuđuju dostojnost Pavla, Apola, Petra i drugih službenika i odlučuju jesu li dovoljno vjerni. Pavle sada odbacuje njihove presude ili čak ljudski sud.

Ne radi se o tome da se Pavle izjašnjava iznad njihovih sudova zbog svog položaja apostola ili čak zato što je uvjeren u svoje izvrsne performanse. On će jasno staviti do znanja da njihovi sudovi nisu bitni jer oni nisu sudija. Gospod će mu suditi, i besmisleno je spekulisati o tome kakva će ta presuda biti prije nego što dođe trenutak.

Pavle dodaje da nije ni kvalifikovan da osuđuje ni samog sebe. Ko bi znao Pavlove motive i djelotvornost bolje od Pavla? Ako ne može adekvatno da sudi o sebi, zašto bi se brinuo o mišljenju ljudskih sudija? To ne znači da Pavle tvrdi da je savršen.

Pavlu uopšte ne nedostaje samosvijest. Razmišlja o tome kako mu ide. Vjerovatno slijedi vlastiti savjet da „iskuša“ sebe (2. Korinćanima 13:5). On navodi da nije svjestan ničega protiv sebe, bilo kakvog nedostatka integriteta ili propusta u izvršavanju svojih dužnosti.

To ipak ne znači da je nevin. Pavle dobro zna istinu iz Jeremije 17:9: „Srce je varljivo iznad svega.“ Njegova poenta u ovim stihovima nije u tome da je besprekoran, savršen, ili da misli da je nepogrešiv. Umjesto toga, Pavle jednostavno kaže da mišljenje nijednog ljudskog bića – čak ni o sebi samom – nije važno u poređenju s Božjim. Na kraju, jedina važna presuda njegovog rada kao upravitelja je Gospodnja, a Pavle će to čekati.

Zato ništa ne sudite prije vremena, dok ne dođe Gospod, koji će iznijeti na vidjelo ono što je skriveno u tami i obznaniti namjere srca. I tada će svako primiti pohvalu od Boga. (5. stih)

Pavle poručuje svojim čitaocima da napuste posao izricanja presude o kvalitetu služenja druge osobe Gospodu. Umjesto toga, trebali bi čekati da Gospod dođe i izrekne konačnu presudu. Božja presuda je jedina koja je važna, i On je jedini kvalifikovan da procijeni šta je u čovjeku, namjere nečijeg srca koje su skrivene u tami od ljudskih očiju (1. Samuelova 16:7).

Na osnovu Gospodnje presude, svaki sluga će dobiti hvalu od Boga. Ovo odražava ono što je Pavle napisao o danu Hristovog suda nad djelima vjernika u prethodnom poglavlju (1. Korinćanima 3:13).

A ovo sam, braćo, primijenio na sebe i Apola zbog vas, kako biste na našem primjeru naučili ovo: Ne mislite o ljudima preko onoga što je napisano, da se niko od vas ne bi uzoholio smatrajući jednoga boljim od drugoga. (6. stih)

Pavle sada pokazuje da je, za njihovu dobrobit, primijenio svoje učenje na sebe i Apola. On im svojim primjerom pokazuje kako se ne treba proglašavati sudijama. Ovo je važan koncept. Osuđivati drugu osobu, kada to nije vaša uloga, predstavlja čin ponosa. Nadimamo se arogancijom kada odlučimo da je naš glas o tome ko je bolji ono što je najvažnije. Istina, ova podjela među Korinćanima postojala je zbog ponosa i sebičnosti. To nije bilo zbog bilo kakvih značajnih razlika između onih koji su služili kao propovjednici (Rimljanima 14:1; Titu 3:9; Galatima 1:8-9).

Takođe, ključno, Pavle je uspostavio primjer kako slijediti pisanu riječ koju je Bog dao, a ne prekoračiti je. Ovo je jasna izjava o doktrini koja se naziva *sola scriptura*, ili „Samo Sveto pismo“. Vjernici Korinta tretiraju svoje preferencije i mišljenja kao da su važniji od objektivne pisane Riječi Božje. Pavle im izričito kaže da se njihove vlastite vođe – ljudi poput Pavla i Apola – ne usuđuju da izađu van granica Svetog pisma, a ni oni ne bi trebali.

Ovaj koncept je fundamentalan za naše razumijevanje doktrine i

hrišćanskog života. Nijedan drugi izvor nije tako mjerodavan kao Biblija, jer je nepromjenjiva Božja poruka dostupna svim ljudima. Osjećaji, mišljenja, duhovna iskustva, filozofski argumenti i ljudske tradicije ne mogu nadjačati Riječ Božju. Ono što nije biblijsko nije pouzdano i tačka.

Jer ko tebi daje prednost u odnosu na nekog drugog? I šta imaš, a da nisi primio? A ako si primio, zašto se hvališ kao da nisi primio? (7. stih)

Pavle sada počinje da pokazuje, nizom oštrih pitanja, kako njihov stav superiornosti nema mnogo smisla. Njegov ton ovdje je retoričan – što jasno daje očekivani odgovor – pa čak i sarkastičan.

Prvo se pita: ko vidi nešto drugačije u njima? Šta je to što ih čini tako posebnima, iznad bilo koga drugog? Koje osobine imaju koje nedostaju drugim hrišćanima, dajući im pravo da osuđuju svoje službenike i jedni druge? Odgovor je, naravno, da se oni ne razlikuju od drugih hrišćana; podjednako su značajni u Hristovim očima.

Zatim Pavle pita šta imaju, a nisu primili? Drugim riječima, koje vrijedne osobine ili sposobnosti bilo ko od njih ima a koje im nije dao Bog? Taj bi odgovor trebao biti još očigledniji. Svaka dobra stvar koju bilo ko od nas ima dar je od Boga (Jakov 1:17), uključujući svaki talenat i crtu ličnosti.

Na kraju, Pavle pita ako je jedino dobro u njima koje imaju primljeno kao dar od Boga, kako uopšte može imati smisla hvaliti se time? Kako mogu da se ponose i uzdignu svoje mišljenje iznad mišljenja drugih vjernika ako je svaki djelić dobra u njima došao izvan njih, Božjom blagodaću?

Ne samo da su naš ponos i arogancija pogrešni, već je to i duboko glup način da mislimo o sebi.

Zar ste se već nasitili? Zar ste se već obogatili? Zar bez nas vladate? Da bar vladate, pa da i mi vladamo s vama. (8. stih)

Pavle kaže da su hrišćani iz Korinta toliko samouvjereni da se ponašaju kao bogati ljudi koji već imaju sve što žele umjesto kao ljudi koji imaju mnogo da dobiju od Hrista. Oni žive kao da su kraljevi,

osuđuju druge i rade što im je volja kada im je volja. Oni ne žive kao ljudi pod vlašću i pokorni Božjoj volji.

Poslednja Pavlova izjava u ovom stihu je kratka i satirična: „Ta stvarnost mi zvuči dobro! Volio bih da je istina da bih i ja mogao tako živjeti!“ On će potom pokazati da se njegov životni stil prilično razlikuje od njihovog.

Neki biblijski učitelji vjeruju da su Korinćani počeli pogrešno shvatati hrišćanska učenja, misleći da bi trebali iskusiti zadovoljstvo i autoritet neba s ove strane vječnosti. Drugi vjeruju da Pavle misli da se jednostavno ponašaju kao da im ništa nije potrebno i da nisu odgovorni Hristu. U svakom slučaju, njihovi „naduti“ stavovi (1. Korinćanima 4:6) pokazuju da imaju pogrešan pogled na svoje mjesto u Božjem kraljevstvu.

Jer čini mi se da je Bog nas apostole prikazao poslednje, kao osuđenike na smrt, jer smo postali prizor koji gleda svijet, i anđeli i ljudi. (9. stih)

Sada Pavle ukazuje na sebe i druge Isusove apostole kako bi pokazao kontrast između njihovog načina života i stavova i ponašanja Korinćana. On želi da vjernici u Korintu vide pravi put onih koji žive kao Hristove sluge. Pavle piše da je Bog njega i druge apostole učinio eksponatom života na dnu, u smislu zemaljskih vrijednosti.

Umjesto da žive kao kraljevi, kao što se čini da Korinćani pokušavaju učiniti, Pavle i drugi apostoli žive kao osuđeni ljudi koji žive na smrtnoj kazni. Njihovi životi su izloženi kao spektakl koji svi mogu vidjeti u prirodnom i natprirodnom svijetu. I anđeli i ljudi gledaju kako loše žive u ljudskom smislu i donose sudove o njihovim izborima.

Pavle želi da Korinćani vide dvije stvari. Kao prvo, on želi da shvate koliko su oni koji im služe žrtvovali da bi izvršili volju Božju. Drugo, on želi da očekuju da život proveden u Hristovoj službi može uključivati bol i gubitak udobnosti umjesto bogatstva i moći.

Mi smo ludi zbog Hrista, a vi ste mudri u Hristu. Mi smo slabi, a vi ste jaki. Vi ste ugledni, a mi prezreni. Sve do ovog časa i

gladujemo i trpimo žeđ i oskudno smo odjeveni i grubo postupaju s nama i beskućnici smo i mukotrpno radimo svojim rukama. Kad nas vrijeđaju, blagosiljamo. Kad nas progone, strpljivo podnosimo. Kad nas kleveću, odgovaramo ljubazno. Postali smo kao smetlište svijeta, kao svačiji otpad – sve do sada. (stihovi 10-13)

Pavle uspoređuje duhovni stil života onih u Korintu sa životom Isusovih apostola. Svijetu, Pavlov način života govori da je on glup. Nije uspio da zaradi za sebe ni bogatstvo ni status prema standardima svoje kulture (1. Korinćanima 1:18-25). Ovo je prirodan rezultat služenja Hristu, insistira Pavle.

Nasuprot tome, Pavle optužuje Korinćane da su „mudri u Hristu". Možda Pavle misli ih njihovi susjedi procjenjuju da su mudri zbog svoje vjere. Možda sugeriše da žive na način koji odobravaju svjetski standardi, a opet tvrde da su u Hristu. S obzirom na pagansku, bezbožnu kulturu Korinta, Pavle ih možda pita: „Šta nije u redu sa ovom slikom?"

Na sličan način, Pavle i drugi apostoli se smatraju slabim zbog njihove naizgled glupe posvećenosti podučavanju Božjih duhovnih istina. Čini se da su Korinćani nekako jaki, uprkos tome što su navodno imali iste obaveze. Prema ovom tumačenju, korintski hrišćani su poštovani od svojih susjeda. S druge strane, Pavle i drugi apostoli se ne poštuju, niti ih ista kultura smatra uglednim ili pouzdanim. Ovo je sve zbog njihovog učenja o Hristu.

Ukratko, šta to znači kada zla kultura odobrava način života i vjeru onoga koji tvrdi da je hrišćanin? U najmanju ruku, to sugeriše da postoji jaz između toga kako bi ta osoba trebala živjeti i kako zaista živi.

Drugi smisao koji Pavle možda koristi je da Korinćani napreduju u svojoj zajednici, dijelom zbog velikih žrtava onih koji su im služili. Imaju dobar ugled u svijetu koji im je, dijelom, osiguran radom onih koji imaju tako malo. Sama činjenica njihove hrišćanske zajednice i međusobne ljubavi mogla bi im dati oreol uspjeha u svijetu, dok su apostoli gradili suočeni s aktivnim progonom.

U oba slučaja, kontrast između njihovog načina života i načina života njihovih službenika je upečatljiv.

Pavle zatim zaustavlja poređenje kako bi se usredsredio na veliki nedostatak koji on i drugi apostoli doživljavaju. Oni žive sa stalnom realnošću gladi i žeđi. Nemaju mnogo odjeće, a to svakako nije moderno po današnjim standardima. Oni su pretučeni realnošću svijeta – u nekim slučajevima, doslovno, fizički premlaćeni – za Hrista. Njihovi životi su opasni, čega se Korinćani vjerovatno dobro sjećaju iz Pavlovog vremena s njima.

Konačno, za Pavla i ostale apostole se kaže da su beskućnici. Pavle je proveo svoj život kao putujući evanđelista i misionar, vjerovatno boraveći kod velikodušnih domaćina i u iznajmljenim sobama. Nikada se nije skrasio u svojoj kući. Njegovo specifično služenje Hristu to nije dozvolilo.

Pavle ovome dodaje da je čak neophodno da oni sami sebi obezbijede put radeći druge poslove ručnog rada sa strane. Korinćani bi se dobro sjećali da je Pavle svojim rukama radio kao izrađivač šatora dok je bio s njima. Tada se susreo i udružio se s Priskilom i Akilom u pravljenju šatora i u službi vođenja drugih Hristu (Djela 18:1-5, 18).

Uprkos svim ovim teškoćama, Pavle i drugi apostoli ne žive u porazu i obeshrabrenju. Sad počinje da opisuje kako oni reaguju na svoje okolnosti. Ukratko, oni odgovaraju kao što je to činio sam Hrist tokom teških godina svoje vlastite službe na zemlji.

Pavle piše da kada ih vrijeđaju, oni vraćaju blagoslov onima koji se prema njima ponašaju bez poštovanja. Kada ih progone za Hrista, oni ne odustaju. Oni nastavljaju. To je moguće jer oni shvataju da je to ono što dolazi sa služenjem Hristu, koji je takođe mnogo patio. Ne dozvoljavaju da ih progon zaustavi. Kada ih klevetaju, što znači da ljudi govore lažne i štetne stvari kako bi narušili njihovu reputaciju, oni odgovaraju ljubazno.

Pavle sažima kako o njemu i ostalim apostolima misli nevjernički svijet. Oni su kao šljam zemlje. Oni su kao smeće koje treba baciti. Ne radi se samo o tome da ih širi svijet vidi kao ništa. Svijet

ih smatra nečim odvratnim što se mora ukloniti.

Postaće jasno da Pavle ne traži sažaljenje od Korinćana. On želi da vide da ne bi trebali očekivati da će život proveden u službi Hristu biti život velikog bogatstva ili statusa u očima svijeta. Osim toga, želi da shvate žrtvu koju u njihovo ime prinose oni koji im služe.

Ovo ne pišem da vas postidim, nego da vas opomenem kao svoju voljenu djecu. (14. stih)

Sada Pavle izjavljuje da ove razlike u njihovim stavovima i statusu nije opisao kako bi se korintski hrišćani posramili. Drugim riječima, Pavlov cilj u ovom pismu nije samo da ih izgrdi i natjera da se osjećaju loše. On želi više od toga. On želi da se oni promijene.

Pavle sebe upoređuje sa ocem, a svoje čitaoce sa svojom voljenom djecom. On im se obraća na ovaj način jer mu je duboko stalo do njih. Nada se da će ih njegove riječi, iako ih je teško čuti, isprovocirati da promijene tok svojih života.

Jer da imate i deset hiljada vaspitača u Hristu, nemate više očeva. Jer u Hristu Isusu ja sam vas začeo posredstvom dobre vijesti. Zato vas usrdno molim, ugledajte se na mene. (stihovi 15-16)

Sada Pavle otvoreno kaže da je postao njihov „otac“ kada ih je doveo do vjere u Isusa propovijedajući im jevanđelje. Treba napomenuti da Pavle ne traži da se na njega poziva tim ili bilo kojim naslovom (Matej 23:8-12). Njegova namjera je da objasni svoju ulogu u njihovom duhovnom životu, a ne da preuzme ured ili opis posla. Pavle sebe često opisuje kao duhovnog oca onima koji se uzdaju u Hrista kao rezultat njegove službe. On koristi ovu metaforu kako bi opisao svoju ljubav prema onima koji su pod njegovom brigom, tako i da bi preuzeo određenu količinu odgovornosti i autoriteta u njihovim životima.

Riječ za „vaspitača“ je ona koja se u grčkoj kulturi koristi za porodičnog staratelja: nekoga ko štiti i disciplinuje djecu. Pavle piše da Korinćani imaju bezbroj vodiča – samozvanih staratelja ili učitelja – ali samo jednog „oca“. Na grčkom, riječ *mirious* je prevedena kao „bezbroj“, a doslovno znači „deset hiljada“. Ovo je drevni ekvivalent

moderne osobe koja pretjeruje govoreći: „Rekao sam ti milion puta...“

Ovo je malo sarkazma, sa specifičnom poentom. Korinćani su se razilazili oko lojalnosti pojedinačnim hrišćanskim vođama (1. Korinćanima 1:10-13). Pavle upoređuje ove druge vođe, i njihovo obilje, s nadglednicima djece kako bi pokazao da Korinćani imaju samo jednu figuru koja djeluje kao „duhovni“ otac u njihovom hrišćanskom hodu.

Zatim ih podstiče da svoje živote oblikuju po njegovom. Ovo nisu ponos i ego na djelu. Pavle ne pokušava da se postavi kao neka vrsta vođe kulta. On ne traži da ga nazivaju titulom „otac“, niti traži bilo kakvu drugu čast. On ne želi da zauzme mjesto Hrista u njihovim životima. Umjesto toga, on opisuje obrazac hrišćanskog sledbeništva. On govori Korinćanima: „Naučio sam vas šta da vjerujete, a sada slijedite moj primjer kako da to živite.“

Pavle spominje Timoteja u sledećem stihu, čovjeka kojeg je Pavle podučio i koji se pridružio Pavlovoj službi. Pavle je napisao Timoteju da treba da bude primjer onima koji su pod njegovom brigom „u govoru, u ponašanju, u ljubavi, u vjeri, u čistoti“ (1. Timoteju 4:12).

Konkretnije, Pavle želi da Korinćani slijede primjer njegovog načina života opisanog u prethodnim stihovima. Tamo je opisao sebe i druge apostole kako vode živote siromaštva, koje je svijet smatrao glupima, Hrista radi, i podnose zlostavljanje zbog njihove povezanosti s Njim. Međutim, umjesto da se osvete ili pobjegnu, slijedili su Isusov primjer čineći dobro onima koji su loše postupali.

Pavle želi da Korinćani učine isto što i on, da odustanu od jurnjave za bogatstvom i pokušaja da steknu poštovanje nevjernika u svojoj kulturi i da služe Hristu prije svega i iznad svega.

Zato vam šaljem Timoteja, jer je on moje voljeno i vjerno dijete u Gospodu. On će vas podsjetiti na načela kojih se držim dok služim Hristu Isusu, o kojima poučavam svuda u svakoj skupštini. (17. stih)

Pavle ovdje opisuje Timoteja kao svoje voljeno i vjerno dijete u Gospodu, kao što to čini u drugim pismima (Filipljanima 2:22; 1. Timoteju 1:2, 18; 2. Timoteju 1:2). Timotej je bio sin majke Jevrejke i

oca Grka. Pavle je prvi put sreo i regrutovao ovog mladog čovjeka na njegovim misionarskim putovanjima (Djela 16:1).

Pavle je pozvao korintske hrišćane da oponašaju njegov život u Hristu kao što mala djeca oponašaju svog oca. To je, piše on, razlog zašto im je poslao Timoteja. Timotej je naučio kako da živi kao hrišćanin oponašajući Pavla; Pavle namjerava da Korinćani vide Timotejev primjer stava i postupaka. Trebali bi očekivati da u Timoteju vide šta znači živjeti onako kako Pavle uči o Hristu gdje god da dođe.

Pavle slika hrišćansko sledbeništvo. Timotej je iz Pavlovog primjera naučio kako da primijeni učenja iz Isusovog jevanđelja. Sada Pavle namjerava da i Korinćani nauče iz Timotejevog primjera kako da to čine. Jasno je da hrišćanski život nije samo pitanje spoznaje istine, već i djelovanje prema njoj u svakom izboru koji donosimo. Nejasno je da li je Timotej već bio slat u Korint prije ovog pisma. Takođe je moguće da je on bio taj koji im je donio ovo pismo (1. Korinćanima 16:10).

Neki se uzvisuju kao da ja neću doći kod vas. Ali doći ću vam uskoro, ako bude Gospodnja volja, ne zato da saznam šta govore ti koji se uzvisuju, nego da saznam kakva je njihova sila. Jer Božje kraljevstvo nije u riječima, nego u sili. Šta želite, da vam dođem s prutom, ili s ljubavlju i duhom blagosti? (stihovi 18-21)

Pavle Korinćane opisuje kao arogantne, hrabre u prkosu Pavlu zbog udaljenosti između njih. Ali on najavljuje lični dolazak.

Zašto bi Pavle među njima napravio razliku? Korinćani će se sjetiti da je Pavlovo propovijedanje bilo potkrijepljeno demonstracijama natprirodne sile Božjeg Duha (1. Korinćanima 2:1-5). On ne očekuje da će se ovi ponosni protivnici mnogo boriti kada ga gledaju u oči. Čak i u drevnoj eri, ljudi su pokazivali svoju sklonost da „žestoko pričaju“ i prave se hrabri, sve dok se ne moraju susresti s onima protiv kojih se suprotstavljaju.

Pavle kaže da želi saznati koliku će moć imati ovi arogantni ljudi kada se on suoči s njima. Njega ne brine njihova oštra priča, već kakvom snagom će to pokazati. Ovo je zanimljiva stvar koju Pavle

može kritikovati. Ovaj obrazac ponašanja je paralelan s velikim dijelom „hrabrog govora“ koji se vidi na društvenim mrežama. Ljudi su često agresivniji, arogantniji ili „tvrđi“ kada ne misle da će se lično suočiti s drugom osobom.

Pavle ne priča gluposti niti prijeti bilo kome. Korinćani će se sjetiti impresivnih prikaza natprirodne sile Duha koju je Bog koristio da potkrijepi Pavlovo propovijedanje jevanđelja. Pavle podsjeća svoje čitaoce da ista sila nastavlja da pokazuje da je Božji autoritet s Pavlom. Hoće li oni koji žive u pobuni protiv Pavlovog učenja u Korintu nastaviti da se odupiru kada se ponovo suoče s ovom silom?

Božje kraljevstvo nije u pričanju, izjavljuje Pavle. Radi se o sili. To je svima nama lako zaboraviti. Toliko se naše hrišćanske prakse fokusira na riječi koje se propovijedaju, čitaju ili se mole. Sav taj razgovor je, međutim, besmislen bez legitimne Božje moći koja stoji iza toga (Jakov 2:26). Pavle ne želi da Korinćani zaborave da ih on nije samo upoznao sa velikim idejama koje se mogu uhvatiti i manipulisati riječima. Upoznao ih je sa Božjom snagom koja je dostupna samo kroz vjeru u Hrista pomoću Duha svetoga.

Podsjećajući ih na sve to, i vrlo poput oca, Pavle pita da li bi oni radije da se pojavi sa prutom ili s nježnim duhom ljubavi. Pavle koristi metaforu otac/dijete da bi poentirao. On ne traži da ga nazivaju titulom „otac“, niti traži druge počasti. Nije htio donijeti pravi prut, koji se zaista koristio za disciplinovanje djece. Međutim, Bog može odlučiti koristiti svoju silu preko Pavla da donese ispravku ili demonstraciju moći onima koji žive u pobuni.

Naravno, Pavle će doći s ljubavlju prema njima u oba slučaja. Čak bi i disciplina bila prikaz Božje ljubavi prema Korinćanima (Jevrejima 12:6). Ili da se ljubav može izraziti u duhu blagosti, kao što Pavle ohrabruje Korinćane i pomaže im da promijene kurs u načinu na koji žive prema istini jevanđelja.

5. Blud i disciplinske mjere

Zaista, čuje se da među vama ima bluda, i to takvog bluda kakvog nema ni među neznabošcima: da jedan od vas ima ženu svog oca. (1. Korinćanima 5:1)

Pavle je primio izvještaj o ozbiljnom grijehu koji je počinio neko ko pripada grupi korintskih hrišćana. Ovaj izvještaj je možda došao od Pavlovih posjetilaca u Efesu, bilo od Hlojinih ljudi (1. Korinćanima 1:11) ili od Stefana, Fortunata i Ahajika (1. Korinćanima 16:17) ili oboje.

Izvještaj je bio sledeći: jedan čovjek u korintskoj zajednici se ili oženio ili je imao aferu sa ženom svog oca. Pavlova fraza da muškarac „ima" ovu ženu ukazuje na neku vrstu seksualne veze u sadašnjem vremenu. Čini se jasnim da žena nije bila muškarčeva biološka majka, već je bila udata ili još uvijek jeste za njegovog oca.

Pavle ovo opisuje kao seksualni nemoral. Grčka riječ za „seksualni nemoral", *porneja*, pokrivala je svaku zabranjenu seksualnu aktivnost, uključujući incestuozni seks sa srodnikom, bilo biološkim, usvojenjem ili po braku. Novosavezno učenje je jasno da je svaki seks van heteroseksualnog braka grešan za hrišćane (2. Korinćanima 12:21; Galatima 5:19; Efescima 5:3; Kološanima 3:5; 1. Solunjanima 4:3).

Osim toga, seks sa ženom svoga oca bio je zločin za Jevreje koji su slijedili Mojsijev zakon, kažnjiv smrću (Levitska 20:11). To je čak bilo ozbiljno kršenje inače vrlo labavih moralnih standarda grčke i rimske kulture. Nastavak pisma će jasno pokazati da Pavlov bijes ima isto toliko veze s odgovorom Korintske zajednice na ovaj grijeh među njima – ili nedostatkom odgovora – koliko i sa samim grijehom.

A vi se još uzvisujete! Zar ne bi trebalo da tugujete i da iz svoje sredine uklonite onoga ko je počinio to djelo? (2. stih)

Ovaj seksualni nemoral bio je kršenje jevrejskog zakona, pa čak i dekadentnih rimskih standarda pristojnosti. Očigledno, to je i duboko grešno za hrišćane. Uprkos tome, korintski hrišćani su to očito tolerisali i dozvolili tom čovjeku da se nastavi sastajati s njima.

Čini se da Pavle sada kaže: „Kako možete i dalje biti arogantni u pogledu svoje duhovnosti i društvenog statusa kada dozvoljavate da se ovo nastavi?“ On se suočio s njihovom arogancijom u prethodnom poglavlju (1. Korinćanima 4:6, 18-19). S ovim flagrantnim grijehom koji se događa među njima, Pavle izjavljuje da treba da budu žalosni umjesto da se ponose. Njihov ponos jednostavno nema smisla s obzirom na okolnosti.

Neki biblijski učitelji sugerišu da su Korinćani bili ponosni zbog svog pogrešnog vjerovanja da sloboda u Hristu omogućava hrišćanima da učestvuju u bilo kojoj vrsti ranije grešne prakse bez krivice ili straha od posledica. U tom smislu, oni bi ovog čovjeka vidjeli kao otvorenu demonstraciju Božje milosti. Međutim, nije jasno da je to bio izvor njihovog ponosa. Ako jeste, Pavle će brzo ispraviti njihovo iskrivljeno razmišljanje.

Pavle ih podstiče da učine dvije stvari kao odgovor na ovaj grijeh. Prvo, kaže da treba da žale. On će jasno dati do znanja da ovaj čovjek šteti sebi i drugima. Kasnije u ovom pismu, on će poučavati da kada jedan član zajednice pati, svi zajedno pate (1. Korinćanima 12:26). Svaki hrišćanin u zajednici trebao bi biti tužan zbog grešne prakse ovog čovjeka.

Drugo, Pavle im kaže da uklone tog čovjeka između njih. Ne smiju mu dozvoliti da se i dalje sastaje s njima.

Primjetno, Pavle ne spominje disciplinu ili akciju protiv žene uključene u ovu vezu. Većina proučavalaca Biblije pretpostavlja da ona nije bila hrišćanka niti je bila na njihovim sastancima (1. Korinćanima 5:9-13). Stoga nije bila odgovornost zajednice da je disciplinuje (1. Korinćanima 5:13).

A ja, odsutan tijelom, ali prisutan duhom, već sam presudio, kao da sam s vama, onome koji je tako postupio, da u ime našeg Gospoda

Isusa, kad se vi skupite, a i ja ću duhom biti s vama po sili našeg Gospoda Isusa, takvog predate Sotoni na uništenje tijela, kako bi duh mogao biti spasen u dan Gospoda Isusa. (stihovi 3-5)

Disciplinska mjera nije samo prijedlog. Pavle tvrdi da ima autoritet kao apostol Hrista Isusa. On objavljuje svoje duhovno prisustvo s njima – kroz ovo pismo i njihovo jedinstvo zajedno u Hristu. Čini se da Pavle želi reći da je i on prisutan s njima u nekom dodatnom natprirodnom smislu kroz snagu svetog Duha.

U oba slučaja, Pavle insistira da je dovoljno prisutan s njima da proglasi ovog čovjeka krivim i naredi da se ukloni sa svog mjesta među ostalim hrišćanima. Očigledno se nije postavljalo pitanje da li je ovaj čovjek spavao sa suprugom svog oca. Svi su to znali, a Pavle je iskoristio svoj autoritet da donese presudu o tom čovjeku.

Zatim im Pavle kaže da to učine kada se sastanu. Čineći to, on podiže ideju „odlaska u skupštinu" dalje od pukog susreta istomišljenika do zajedničkog okupljanja u ime Gospoda Isusa. Fizičko okupljanje vjernika nije samo opcija ili prijedlog: to je obaveza (Jevrejima 10:25).

Kao što je Pavle učinio u prethodnom stihu, on izjavljuje da će i na ovom sastanku biti prisutan duhom. Opet, nejasno je u kom tačno smislu Pavle ovo misli. On će biti prisutan u formi svog pisma upućenog njima, proglašavajući ovog čovjeka krivim i nalažući da bude uklonjen. Pavle je takođe rekao da će biti prisutan duhovno, bilo u smislu da su svi oni koji su u Hristu zajedno ili izvan toga u nekom posebnom natprirodnom smislu. U najmanju ruku, Pavle namjerava da shvate njegovu presudu u ovom pitanju kao obavezujuću.

Pavle piše da po sili Gospoda Isusa, oni treba da isporuče – ili predaju – ovog čovjeka Sotoni. Pavle je taj koji je naložio ovu akciju, ali skupština u Korintu je ta koja je mora izvršiti. Čineći to, oni će kao grupa preuzeti odgovornost za suočavanje s grijehom koji je među njima. Ovu osobu koja je otvoreno incestuozna treba predati „sotoni na uništenje tijela". Svrha nije osveta, pa čak ni kazna. Umjesto toga, to je „da bi se njegov duh spasio" na Gospodnjem sudu.

Učitelji Biblije raspravljaju o tome šta to znači. Većina se slaže da u praksi to ne znači ništa drugo do ekskomunikaciju: odbiti ga od susreta s ostalim vjernicima i od poistovjećivanja s njima. Čini se vjerojatnim da će uklanjanjem tog čovjeka iz skupštine ukloniti i zaštitu koja dolazi s uključenjem u tijelo Hristovo. Oni će gurnuti ovog čovjeka nazad, izloženog, u kraljevstvo tame (Kološanima 1:13).

Na neki način, to će rezultirati uništenjem čovjekovog „tijela". Neki učenjaci sugerišu da to znači da će Sotoni dati slobodu od Boga da prekine čovjekov zemaljski život, bilo brzo ili kroz dugotrajnu bolest. Drugi, međutim, ukazuju na primjere Jova, Pavlovog vlastitog „glasnika od Sotone" (2. Korinćanima 12:7), i Pavlovog predavanja drugih Sotoni za njihovo konačno dobro (1. Timoteju 1:20) kako bi Bog mogao upotrijebiti Sotonino destruktivno djelo u životu čovjeka da ga odvede do pokajanja. Čini se očiglednim da je bila uključena natprirodna tjelesna kazna kao dokaz mjera božanske discipline u zaštiti rane zajednice (vidi: Djela 13:11) i u cilju moralne reforme grešnika (2. Korinćanima 2:7).

Za tog čovjeka postoji nada da će ovaj postupak rezultirati vječnim spasenjem njegovog duha. Nejasno je da li se pod tim čovjekom podrazumijeva hrišćanin koji će na kraju biti spašen Božjom milošću ili nevjernik koji može doći do istinskog spasenja ovim činom uklanjanja iz zajednice. Cilj ove akcije nije osveta, već rehabilitacija: osuditi čovjeka za njegov grijeh kako bi podstakli pokajanje i obnovu (Galatima 6:1).

Osim detalja, ovaj stih jasno podržava tri ključne svrhe discipline u zajednici. Prvo, to je neophodno kako bi se drugi osudili i ispravili kako se ne bi zavarali svojim duhovnim stanjem (1. Korinćanima 10:12). Drugo, neophodno je za duhovno zdravlje drugih vjernika (Juda 1:12; Galatima 2:4). Treće, potrebno je spriječiti svijet koji ne vjeruje da ima legitimne razloge da kritikuje Hristovo tijelo (1. Petrova 2:12; 2. Petrova 2:1-2; Galatima 2:14).

Nije dobro što se hvalite. Zar ne znate da malo kvasca ukiseli cijelo tijesto? Odstranite stari kvasac da biste bili novo tijesto, jer

treba da budete beskvasni. Jer se Hrist, naša Pasha, žrtvovao za nas. Zato da praznujemo, ali ne sa starim kvascem, niti s kvascem pokvarenosti i zlobe, nego s beskvasnim hljebom iskrenosti i istine. (stihovi 6-8)

Pavle sada piše da ovo hvalisanje nije dobro. To ih tjera da ignorišu grijeh koji bi mogao na kraju zaraziti sve njih. Podsjeća ih da malo kvasca ukvasi cijelu grudu tijesta.

Kvasac se koristio za pravljenje hljeba. Malo dignutog, odleženog tijesta iz prethodne serije bi se pohranilo kao početna tačka za sledeću seriju tijesta. Preradom ovog sićušnog komada u novu seriju uvedena su sredstva za nadizanje koja bi se proširila na svaki komad novog materijala. Ako je kvasac bio loš, bakterije u njemu brzo bi se proširile na ostatak tijesta, čineći hljeb bezvrijednim.

Pavlovi čitaoci bi razumjeli ovaj proces i njegovo značenje. Grijeh ove prirode, ostavljen nerazjašnjen u zajednici, na kraju bi se proširio i pokvario sve. Zbog toga im je Pavle rekao da uklone tog čovjeka između njih. Ostaviti otvoren, nepokajani grijeh neriješen, bilo bi kao da nemarno bacite trule nadizače u novu posudu sa tijestom.

Pavle prilagođava metaforu onoj koju najbolje razumiju oni koji poznaju jevrejsku Pashu. Pripremajući se za tu proslavu, Jevreji pretražuju svoje domove da uklone bilo kakav trag kvasca. Umjesto toga, pravili bi i jeli beskvasni hljeb. Osim toga, žrtvovali bi pashalno jagnje i stavljali njegovu krv na dovratnike prije nego što bi ga jeli.

Pavlova metafora stavlja korintske hrišćane na mjesto pashalnog tijesta. Moraju očistiti sav stari kvasac i postati novi, beskvasni komad tijesta.

Onda Pavle kaže nešto iznenađujuće: Oni su već beskvasno tijesto. To je istina jer je Hrist, pashalno jagnje, žrtvovan na krstu da iskupi njihov grijeh. „Kvasac“ im je već uklonjen. Pavle ih podstiče da žive u skladu sa onim što već jesu, kao odvojeni Hristov narod.

Drugim riječima, zašto bi korintski hrišćani dozvolili da se grijeh za koji je Hrist umro i dalje flagrantno praktikuje među njima?

Pavle ih poziva da proslave praznik. Čini se da on ne misli da treba da poštuju proslavu Pashe. Umjesto toga, čini se da kaže da oni uvijek trebaju biti u duhu slavljenja istine da je Hristova krv posrednički prolivena za njihov grijeh, što je jednako ispunjenju tipologije Pashe. Za hrišćane, ovo je stalni razlog za radost, a ne proslava jednom godišnje.

Pavle napominje da oni koji slave oproštenje svojih grijeha Isusovom krvlju ne smiju to činiti dok žive u grijehu, kvascu „pokvarenosti i zlobe". Takvom grijehu nema mjesta među onima koji se raduju što im je grijeh oprošten. Umjesto toga, takvi radosnici bi trebali živjeti s iskrenošću i istinom.

U pismu sam vam napisao da prestanete da se družite s bludnicima. (9. stih)

Ovaj stih otkriva da je Pavle ranije pisao skupštini u Korintu. Iako se ovo pismo naziva „Prva poslanica Korinćanima", ta referenca jednostavno znači da je prvo od dva sadržana u kanonu Svetog pisma. To prethodno pisanje izgubljeno je za istoriju, ali ključna stvar se ovdje ponavlja: Pavle im je pisao o nečemu što su očito ignorisali. Rekao im je da se ne druže s ljudima koji se bave seksualnim nemoralom.

Pavle će pojasniti da time ne želi reći da bi se oni trebali potpuno odvojiti od svih nevjernika. Umjesto toga, Pavle govori hrišćanima da u svoju zajednicu ne uključuju samoproglašene hrišćane za koje se zna da praktikuju seksualni nemoral. Seksualni nemoral za hrišćane može uključivati bilo koju vrstu seksualne uključenosti izvan heteroseksualnog braka.

Saopštavajući ovu istu ideju u svom pismu Solunjanima, Pavle je to ovako izrazio: „A ako neko ne posluša ono što smo rekli u ovom pismu, ukorite ga, ne družite se više s njim, da se postidi. Ali ne smatrajte ga neprijateljom, nego ga opominjite kao brata." (2. Solunjanima 3:14-15. Prošireno, ovo načelo implicira da hrišćanske skupštine ne bi trebale zatvarati oči pred onima koji su uključeni u otvoreni, nepokajani grijeh. To ne samo da ugrožava duhovno zdravlje

zajednice (Juda 1:12), već šteti ugledu Hristovom u očima svijeta (2. Petrova 2:1-2).

Pri tom nisam mislio da se uopšte ne smijete družiti s ljudima ovog svijeta koji su bludnici ili pohlepni ili iznuđivači ili idolopoklonici, jer biste inače morali da izađete iz svijeta. (10. stih)

Sada pojašnjava da ne znači da se uopšte ne bi trebali družiti ni sa jednim nevjernikom ili nekim ko je povezan s bilo kojim grijehom. On ističe da, ako bi hrišćani pokušali da se ne druže s onima u svijetu koji su „grešni", morali bi u potpunosti napustiti svijet! Seksualni nemoral i drugi grešni postupci bili su norma u grčkoj i rimskoj kulturi, čak i više nego u modernoj kulturi. Pavlova namjera ovdje nije da skupštine postanu izolovani, kruti, paranoični kolektivi. Umjesto toga, on misli da grijeh treba shvatiti ozbiljno, a oni koji ga otvoreno prihvataju ne bi trebali biti dio skupštine vjernika.

Pavlovo učenje jasno pokazuje da Bog ne namjerava da Njegov narod izbjegava odnose s nevjernicima, čak i onima koji žive u očiglednom nemoralu. Ne samo da bi to zahtijevalo od nas da se povučemo iz bilo kakvog angažmana u sekularnom svijetu, već bi nas spriječilo da prenosimo jevanđelje Isusa Hrista onima koji trebaju čuti, baš kao što smo i mi nekad (Matej 28:19; Rimljanima 10:14).

Umjesto toga, hrišćani su odgovorni da se izoluju od samoproglašenih hrišćana koji otvoreno žive u grijehu. Drugim riječima, namjerno razdvajanje treba primijeniti na one koji tvrde – možda lažno – da su braća i sestre u Hristu, ali koji insistiraju na tome da nastave živjeti u grijehu (1. Korinćanima 5:11-13). Ovo je za njihovu i našu korist (1. Korinćanima 5:5).

Ali sada vam pišem da prestanete da se družite sa svakim ko se zove brat, a koji je bludnik ili pohlepan ili idolopoklonik ili koji pogrdno govori o drugima ili je pijanica ili iznuđivač – s takvim nemojte ni da jedete. Zašto bih ja sudio onima koji su izvan skupštine? Zar vi ne sudite onima koji su unutar skupštine, a Bog sudi onima koji su izvan nje? „Uklonite zloga iz svoje sredine!" (stihovi 11-13)

Pavle navodi grijehe bluda, idolatrije i pohlepe i dodaje da ostatak

zajednice ne bi trebao ni da nastavi da jede sa osobom koja se upušta u takve stvari. Radi se o svakome ko bi sebe nazvao bratom ili sestrom u Hristu.

Pavle ne traži od nas da odlučujemo je li ta osoba zaista hrišćanin ili nije. Umjesto toga, njegovi uputi odnose se na svakoga ko tvrdi da je hrišćanin. Pavlovo učenje ovdje dopušta mogućnost da bi samozvani hrišćanin u nekom trenutku mogao početi sudjelovati u stalnom seksualnom nemoralu, pohlepi, obožavanju idola, ljutom vrijeđanju drugih, redovnom opijanju ili prevarama.

Pavle izražava dvije svrhe za službeno uklanjanje iz zajednice onih za koje se zna da žive u grijehu. Prvo, to pruža zaštitu zajednici od hvatanja bilo u sam grijeh ili posledica koje će grijeh donijeti. Drugo, kao što piše u 2. Solunjanima 3:14-15, takav postupak može dovesti grešnu osobu do pokajanja.

Pavle retorički pita šta on ima sa osuđivanjem onih koji su vani, znači nehrišćana. Nama nije data odgovornost da sudimo onima koji ne vjeruju u Isusa za spasenje.

Možda je to razlog zašto Pavle nikada ne daje uputstva Korinćanima u vezi sa ženom koja je umiješana u aferu sa sinom njenog muža. Na osnovu ovih stihova, ona očigledno nije bila samoidentifikovana hrišćanka i nije bila uključena u skupštinu u Korintu. Ako je tako, oni ne bi imali odgovornost za njene postupke. To ne znači da oni ne bi imali pravo prozivati grešno ponašanje (Matej 28:19-20; Djela 3:11-26), već jednostavno da nije njihov posao da disciplinuju nevjernike.

Uz još jedno retoričko pitanje, Pavle insistira na tome da hrišćani imaju odgovornost da sude onima unutar zajednice. Drugim riječima, hrišćani su pozvani od Boga da jedni druge smatraju odgovornima za stalno učešće u očito grešnim radnjama.

Treba napomenuti da se ova praksa, nazvana „crkvena disciplina“, ne provodi često u hrišćanskim crkvama uprkos ovom jasnom učenju. Rezultat je epidemija otrovnih duhovnih uticaja (Juda 1:12; 2. Petrova 2:1; Galatima 2:4) i mnogo kritika iz svijeta koji ne vjeruje

(1. Petrova 2:12; 2. Petrova 2:2). S druge strane, nešto od onoga što se danas naziva „crkvena disciplina“ provodi se na način koji je neljubazan, nedosledan, beskoristan za Hristov ugled (Galatima 6:1; Matej 18:15-20).

Očigledno, hrišćanske zajednice moraju biti u molitvi i mudre kada i kako primijeniti Pavlove upute u 1. Korinćanima 5. Cilj nije samopravednost ili osvetoljubiva odmazda. Umjesto toga, to bi trebala biti zaštita istine i pokajanje grešnika.

Poslednja Pavlova riječ o pitanju hrišćana koji osuđuju nevjernike zbog njihovog grijeha je jednostavna: to nije naša odgovornost. On nedvosmisleno kaže da Bog sudi onima izvan Hristove zajednice (Djela 17:30).

S druge strane, hrišćani moraju prihvatiti svoju odgovornost da sude jedni drugima kada neko ko tvrdi da je u Hristu učestvuje u tekućem i nepokajanom grijehu. Čini se da je riječ „pokajanje“ ključna za ovaj dijalog. U ovom konkretnom primjeru, čovjek koji je imao aferu sa ženom svog oca nastavio je u svom grijehu (1. Korinćanima 5:1-5). Nije to priznao kao grijeh niti se od njega odvojio. Nije čak ni prijavljeno da se borio da se odrekne grijeha za koji je znao da je u krivu. Nastavio je u očiglednom i stalnom grijehu otvoreno i svojevoljno.

Pavle primjenjuje uobičajenu frazu iz Mojsijevog zakona u Ponovljenom zakonu: „Uklonite zloga iz svoje sredine.“ Hrišćanske zajednice ne smiju dozvoliti da takav tekući grijeh ostane neriješen u zajednici.

6. Rješavanje sporova u zajednici

Zar se neko od vas, kad ima tužbu protiv drugoga, usuđuje da ide na sud pred nepravedne, a ne pred svete? (1. Korinćanima 6:1)

Pavle predstavlja novi primjer oholosti i arogancije hrišćana u skupštini u Korintu. Očigledno je da je barem jedan od njih tužio drugog člana zajednice na sekularnom, građanskom sudu zbog nekog neslaganja. Pavle je ogorčen zbog ovoga.

Učešće u konkurentskim tužbama bila je uobičajena i česta praksa u to doba. Nije uvijek bilo pošteno. Bogati ili dobro povezani u zajednici imali su prednost u odnosu na druge. Podmićivanje sudija i porotnika bilo je uobičajeno. U gotovo svim slučajevima, dvije strane bi napadale karakter one druge, kao i zagovarale ispravnost svoje pozicije. Neminovno bi oni koji su tužili i bili tuženi postali društveni neprijatelji.

Pavle smatra tragedijom što bi se suvjernici u Hrista doveli u takav položaj. Sramotno je za braću i sestre u Hristu da apeluju na nepravedne, nevjerne sudije umjesto na nanovo rođene hrišćane.

Pavlova upotreba izraza „nepravedni“ ovdje ima dvije implikacije. Prvenstveno, on misli da ove svjetovne vlasti nisu hrišćani i nisu učinjene pravednima Hristovom krvlju. U mnogim slučajevima, ove rimske sudije su takođe bile korumpirane, što je bio dio raširene nepravde koja je bila povezana sa građanskim sudovima tog vremena. Pavla su jevrejske vjerske vođe odvukle, doslovno, pred sud u Korintu (Djela 18:12-17). To je za njega ispalo bolje od većine njegovih nastupa pred rimskim sudijama.

Pavle ne uči da se hrišćanin nikada ne treba pokoriti autoritetu ljudskog suda. On uči suprotno od toga u Rimljanima 13:1. Hrišćani žive po zakonima zemlje. Ovi stihovi govore o građanskoj tužbi, a ne o krivičnom predmetu. Niti on misli da hrišćani nikada, ni pod kojim okolnostima, ne mogu ići na sud protiv osobe koja tvrdi da je vjernik

– njegova primjedba o „trivijalnim slučajevima“ u 2. stihu implicira da bi neka pitanja mogla zahtijevati uključivanje suda. Na primjer, ako je član zajednice ili službenik uključen u zlostavljanje ili kriminalnu aktivnost, te radnje apsolutno nisu „zaštićene“ ovom upozorenjem.

Zar ne znate da će sveti suditi svijetu? A ako ćete vi suditi svijetu, zar ne možete suditi u sitnim sporovima? (2. stih)

Pavle sada postavlja prvo od nekoliko pitanja „zar ne znate“ koja se nalaze u ovom poglavlju. Možda je on ranije poučavao vjernike u Korintu da će sveci, na kraju vremena, služiti kao sudije onima koji su u svijetu. Pavle ne prestaje da objašnjava ovu moćnu ideju, a Biblija ne daje mnogo detalja o tome. U Otkrivenju 2:25-26, citira se da je Hrist rekao da će onima koji pobijede i drže njegovu riječ do kraja biti dat dio njegove vlasti nad narodima i vladati njima. Međutim, u Otkrivenju 20. glava nalazimo reference za ispravno razumijevanje ovog predmeta. Spaseni će biti uzeti na Nebo prilikom Hristovog drugog dolaska (1. Solunjanima 4:16-17; Otkrivenje 15:2) i tamo provesti period od hiljadu godina (Otkrivenje 20:4, 6), kada će očigledno sudjelovati u onome što se može nazvati revizioni sud i dobiti uvid u sve slučajeve koji ih zanimaju, uključujući i aktivnosti palih anđela. Ova faza suda je neophodnost da se svi mogu uvjeriti u ispravnost Božjeg suda koji će završiti uništenjem nepokajanih ljudi i palih anđela za vječnost (Otkrivenje 20:11-15).

Kako god to izgledalo, Pavlova poenta je da korintski hrišćani žive kao da to nije njihova sudbina. Ponašaju se kao da su nesposobni da prosude i najmanji problem! Kad bi shvatili da će sa Hristom biti sudije svijetu, da li bi se međusobno vodili na sud da im svijet sudi (1. Korinćanima 2:14-15)?

Pavle pita je li to pitanje kompetencije ili sposobnosti. Ako će im Hrist dati tako veliku privilegiju suda nad drugima, zar ne bi trebali moći upravo sada da pokažu sposobnost da služe kao sudije u „trivijalnim“ pitanjima između sebe? Ova fraza ostavlja otvorenom mogućnost da Pavle ne osuđuje umiješanost suda u velike probleme.

Kao što čini u cijelom ovom pismu, Pavle će podstaknuti ove hrišćane da prestanu živjeti kao da su samo građani svoje kulture i da žive u skladu s onim što jesu u Hristu.

Zar ne znate da ćemo suditi anđelima? A zašto onda ne bismo i onome što se tiče ovog života? (3. stih)

Spaseni će moći pravilno prosuditi i ljudske i anđeoske slučajeve tek kad budu imali puni uvid u njihove aktivnosti, posebno u domenu „nevidljivog" našim čulima. Ako hrišćane očekuje jedno takvo razmatranje od univerzalnog značaja u velikom sukobu između Boga i Sotone, zar nije neprimjereno da budu nesposobni prosuđivati uobičajene probleme u sadašnjem životu?

Ako, dakle, treba da sudite onome što se tiče ovog života, zar za sudije uzimate one koje skupština ne cijeni? (4. stih)

Pavle je jasno stavio do znanja da vjernici trebaju biti sposobni rješavati takve sporove unutar zajednice. Nema legitimnog razloga da braća i sestre u Hristu podvrgnu manje stvari sudu neduhovnih ljudi (1. Korinćanima 2:14-15). Umjesto da se trivijalne stvari odnose onima koji nisu u Hristu, takve sporove treba rješavati „u kući" među suhrišćanima.

Znači li to da nijedan hrišćanin nikada ne bi trebao tužiti drugog, iz bilo kojeg razloga? Neki biblijski učitelji došli su do ovog zaključka. Većina, međutim, uzima Pavlovo pozivanje na „nebitne slučajeve" (1. Korinćanima 6:2) da implicira da se sekularni sudovi trebaju koristiti samo kao poslednje sredstvo. U ekstremnim slučajevima, ili kada jedna ili druga strana živi u otvorenoj pobuni protiv Hrista, učešće vlade i sekularnog suda može biti opravdano.

Šta god da je bio problem u ovom građanskom predmetu u Korintu, Pavle insistira na tome da su obje strane i ostatak zajednice trebalo da ga riješe zajedno umjesto da ga iznesu van skupštine paganskim, neduhovnim rimskim sudijama.

Govorim vam to da biste se postidjeli. Zar među vama zaista nema nijednog mudrog koji bi mogao da sudi među svojom braćom, nego brat brata vodi na sud, i to pred nevjernike? (stihovi 5-6)

Pavle je vrlo jasan: Korinćani bi se trebali stidjeti zbog ovoga. Pitanje koje se ovdje postavlja je oštro i resko: zar nema nikoga u skupštini dovoljno mudrog da riješi „trivijalni“ spor između braće? Nije da suvjernici nikada ne mogu biti u sukobu. Ljudi smo i ograničeni, tako da se s vremena na vrijeme nećemo složiti. Pavlovo očekivanje od onih u Hristu je da riješe te sukobe kao ljudi koji su u Hristu. Drugi u zajednici bi im trebali pomoći u tome.

Međutim, za pravilno rješavanje manjih sporova potrebne su dvije stvari koje Korinćani nisu praktikovali. To zahtijeva poniznost od strane onih koji su uključeni u sukob. Moraju biti spremni dobrovoljno se pokoriti odluci koju su donijeli drugi u skupštini. To takođe zahtijeva spremnost suvjernika da preuzmu odgovornost pomažući u rješavanju sukoba držeći jedni druge prema hrišćanskim standardima.

Poenta je, ukratko, da oni u Hristu treba da preuzmu zajedničku odgovornost za rješavanje sukoba. Trebali bismo pokazati poniznost potrebnu za rješavanje građanskih – a ne krivičnih – sporova među sobom, umjesto da se podvrgnemo sudu onih koji nisu na mjestu da donose takve odluke (1. Korinćanima 2:14-15).

On to ne kaže otvoreno, ali je možda Pavla takođe zabrinulo šta će takve tužbe učiniti Hristovom ugledu u kulturi (1. Petrova 2:12). Kakvu poruku šalje nevjernicima, kada se čini da je Hrist malo uticao na one koji ga slijede? Koliko je ponižavajuće sugerisati da nanovo rođeni vjernici ne mogu riješiti manji spor među sobom? Kakvu vrstu municije to daje onima koji se protive Isusovom jevanđelju da klevetaju hrišćane?

Umjesto da se fokusira na taj ugao, čini se da je Pavle najviše zabrinut za tvrda i ravnodušna srca hrišćana u Korintu. Izvodeći jedni druge pred sud zbog beznačajne stvari, oni ne tretiraju jedni druge kao braću i sestre u Hristu. Na ovaj i druge načine, Korinćani žive kao oni koji pripadaju njihovoj kulturi, više nego kao oni koji pripadaju Hristu.

Zaista, krajnje je porazno za vas što se parničite među sobom. Zašto radije ne pretrpite nepravdu? Zašto radije ne pregorite štetu?

Naprotiv, vi nanosite nepravdu i štetu, i to svojoj braći. (stihovi 7-8)

Za vjernike koji bi trebali biti nastanjeni Duhom svetim, sam čin borbe na svjetovnom sudu oko manjeg spora je već poraz. Ko god da „pobijedi", obojica gube na bilo koji način koji je zaista važan. Što je još gore, ugled zajednice i samog Hrista biće narušen u društvu. Osim toga, obje strane će pokazati koliko malo cijene Božje upute da vole i služe jedni drugima.

Dakle, piše Pavle, zašto ne izgubiti jednu bitku umjesto obje? Zašto ne biste svojevoljno trpjeli bilo kakvu nepravdu? Ovo bi bio daleko bolji ishod za sve uključene, uključujući i „gubitnika".

Pavlovo učenje ovdje je teško prihvatiti. To iritira naš osjećaj za pravičnost i pravdu. Svejedno, to je direktna primjena Hristovog učenja i primjera. On je šokirao one koji su ga slijedili govoreći im da ne uzvraćaju kada im je učinjena nepravda i da vole svoje neprijatelje (Matej 5:38-48), a onda je upravo to učinio na raspeću.

Nije nerazumno očekivati bolji tretman od suvjernika nego od naših duhovnih „neprijatelja". Ipak, bitno je da volimo jedni druge i da vjerujemo Bogu da će nam pružiti pravdu. To je mnogo vrednije i korisnije nego da idemo u bitku pred sekularnim sudijama da pokušamo da to dobijemo za sebe.

Naravno hrišćanima nije data nikakva dozvola da skrivaju grešne kriminalne aktivnosti od sekularnog svijeta.

Na mnogo načina, vjernici u Korintu živjeli su kao pagani, a ne kao hrišćani. Standardi grčke i rimske kulture u Korintu dozvoljavali su varanje drugih u poslu, ako ste mogli da se izvučete. To je značilo odvući ih na građanski sud i koristiti lične napade i nepravedan uticaj ako se ne izvučete. Ovo je bilo posebno tačno ako ste bili bogati i moćni, a vaš protivnik nije.

Pavle izražava svoju duboku frustraciju što hrišćani u Korintu nisu živjeli po istini Isusovog jevanđelja u koje su vjerovali.

Zar ne znate da nepravednici neće naslijediti Božje kraljevstvo? Ne zavaravajte se! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni muškarci koji se upuštaju u neprirodne odnose, ni muškarci koji

liježu s muškarcima, ni lopovi, ni pohlepni, ni pijanice, ni psovači [ružitelji], ni otimači neće naslijediti Božje kraljevstvo. (stihovi 9-10)

Ideja o nasleđivanju Božjeg kraljevstva ili vječnog života proizašla je koncepta Božjeg plana spasenja.

Pavle postavlja još jedno pitanje „zar ne znate“ kako bi podsjetio korintske hrišćane. Ovdje ih podsjeća na jednu grupu koja neće naslijediti Božje kraljevstvo: nepravednike – ili zle. Sveto pismo nepravednost izjednačava sa bezakonjem – življenjem u suprotnosti sa Božjim načelima istine i pravde. Drugim riječima, ne možete živjeti u bezakonju, a istovremeno tvrditi da ste „opravdani vjerom“ i pozivati se na spasenje u Hristu kao neopozivi status.

Pavle daje primjere onih koji su nepravedni, identifikujući ih po grijesima koje prihvataju. Većina ovih običaja bila bi uobičajena u tadašnjoj grčkoj i rimskoj kulturi. Oni uključuju seksualni nemoral, što znači svaku vrstu seksa izvan heteroseksualnog braka, obožavanje idola, preljubu, što znači seks sa tuđim supružnikom, i homoseksualne radnje.

Dvije grčke riječi: *malakoi* i *arsenokoitai*, respektivno ukazuju na pasivne i aktivne učesnike u istopolnom seksualnom ponašanju. „Pornos“ na grčkom odnosi se na osobu koja iznajmljuje i prostituiše svoje tijelo radi požude drugih ili se upušta u nezakonite seksualne odnose. „Malakos“ je figurativno „mekan“. Može se odnositi na pedofiliju, mušku prostituciju, feminizirane muškarce ili neprirodni blud. Ukratko, ovo je jedna od jasnih indikacija Novog saveza da su homoseksualni postupci pod Božjom osudom. Prihvatanje takvog ponašanja pokazuje duboko odbacivanje Boga, baš kao i idolopoklonstvo ili varanje u poslu.

Na listi su i lopovi, pohlepni ljudi, oni koji su redovno pijani, oni koji vrijeđaju ili ruže druge, te otimači ili prevaranti. Treba napomenuti da Pavle ne rangira ove grijehe. Živjeti kao pohlepna osoba ili pijanica možda nema istu težinu kao praktikovanje homoseksualizma ili obožavanje idola ali ishod istrajavanja u takvim oblicima ponašanja je isti – gubitak vječnog života. To su bili uobičajeni stilovi života

u Pavlovo doba, i njegova poenta je da nijedan ne bi trebao biti uobičajen među hrišćanima.

Pavle ponavlja da oni koji nose identitet praktikovanja ovih specifičnih grijeha neće naslijediti Božje kraljevstvo. Nije da su to neoprostivi grijesi – naprotiv, već sledeći stih će istaknuti da su mnogi u korintskoj zajednici bili oslobođeni tog ponašanja. Umjesto toga, takvi postupci su duboko, fundamentalno suprotni Božjem poretku života. Oni koji ustraju u njima, ili ih prigrle, pokazuju da nisu podložni Božjoj volji. To je znak nevjernika.

A neki od vas bili su takvi, ali oprani ste, posvećeni ste, opravdani u imenu Gospoda Isusa, i Duhom našeg Boga. (11. stih)

Sada Pavle kaže nešto ubjedljivo vjernicima u Korintu: neki od vas su bili „takvi" ljudi. Radili su te stvari. Zbog toga niste zaslužili da naslijedite Božje kraljevstvo i da zauvijek učestvujete u Njegovoj slavi. Zaslužili ste da budete odvojeni od Boga. Istina, to bi se moglo reći za svaku osobu koja je ikada živjela. Naši specifični grešni postupci možda nisu isti, ali naš grijeh je doveo do toga da svako od nas izgubi Božju slavu (Rimljanima 3:23). Bili smo mrtvi u svom grijehu i, po prirodi, bili smo predmet Božjeg gnjeva (Efescima 2:3).

Ali za vjernike u Korintu, kao i za sve hrišćane, nešto se dramatično promijenilo kada smo došli do Boga kroz vjeru u Hrista. On nas je opravdao u Hristu. On nas je učinio naslednicima svoje slave (Rimljanima 3:21-26).

Prvo smo bili oprani. U pismu Titu, Pavle je ovo nazvao „kupanjem preporođenja i obnovom Duha svetog" (Titu 3:5). Više nismo ukaljani tim grijesima; oni su oprani.

Drugo, mi smo bili posvećeni, odvojeni od ostatka grešnog čovječanstva za Božje svrhe, kao Božji narod. Pavle je započeo ovo pismo opisujući hrišćane u Korintu na ovaj način (1. Korinćanima 1:2).

Konačno, bili smo opravdani u ime Gospoda Isusa Hrista. To je više od izjave „nije kriv". To je promjena identiteta. Umjesto „nepravedni", postali smo „pravedni u Hristu Isusu".

Svaki i svi ti gnusni grijesi mogu biti oprošteni.

„Sve mi je dozvoljeno,“ ali nije sve korisno. „Sve mi je dozvoljeno,“ ali neću dopustiti da bilo šta ovlada mnome. (12. stih)

Pavle prelazi na pitanje slobode. Ako imamo spasenje u Hristu, zašto onda ne bismo nastavili da radimo šta god želimo? Zašto ne bi učestvovali u onome što smo nekada nazivali seksualnim nemoralom? Zašto ne bismo radili sve što dolazi prirodno, šta god naša tijela žele?

Navodnici i drugi znakovi interpunkcije nisu korišteni u drevnom pisanju. Međutim, fraza koju Pavle ovdje koristi čini se kao slogan ili uobičajen izraz. Možda su ga čak koristili i vjernici u Korintu: „Sve mi je dozvoljeno.“ Moguće je da su Korinćani praktikovali grijeh i koristili ovu izreku da opravdaju svoje postupke.

Pavle piše da je ovo pogrešno mjerilo za vjernike. Hrišćanska sloboda nije otvoreni izgovor za bilo kakvo ponašanje ili stav. Da li će me učestvovanje u nečemu „poslati u smrt za vječnost“ nije dovoljno pitanje za nanovo rođenog vjernika. Umjesto toga, moramo pitati: „Hoće li ovo pomoći meni i drugim ljudima?“ „Hoće li ova aktivnost ovladati mnome, uzrokovati da izgubim kontrolu nad sobom?“

Pavle podstiče Korinćane da žive u skladu sa onim što su sada u Hristu. On ih ohrabruje – a time i sve hrišćane – da ovo učine standardom svojih izbora. Ovo je u suprotnosti sa „življenjem“ prema standardima onoga što je prihvatljivo u kulturi prožetoj grijehom.

„Jela su za stomak, a stomak za jela.“ A Bog će uništiti i jedno i drugo. Ali tijelo nije za blud, nego za Gospoda, i Gospod za tijelo. (13. stih)

Kao i u prethodnom stihu, Pavle izgleda citira popularni slogan tih dana. Ovo je čest problem, čak i u modernoj eri, gdje klišei i izreke ulaze u hrišćansko razmišljanje. Iako izgledaju bezazleno, izrazi poput „živi i pusti druge da žive“ ili „Bog pomaže onima koji sami sebi pomažu“ ne nalaze se u Svetom pismu. Oni zapravo mogu odvesti ljude u vrlo neduhovnim smjerovima. Možda su parole na koje se

Pavle ovdje poziva one koje su određeni vjernici u korintskoj zajednici koristili da opravdaju sudjelovanje u nemoralu.

Na kraju krajeva, takva osoba bi mogla raspravljati, kako se apetit za seksom razlikuje od apetita za hranom? Stomaci su za hranjenje, zar ne? Zar ne bi trebalo da tretiramo seksualnu želju na isti način i težimo da budemo zadovoljeni, baš kao što jedemo kada smo gladni? Pavle odbacuje ovo poređenje. Još jednom, on poziva hrišćane u Korintu da žive u skladu s onim što jesu u Hristu umjesto da se spuste na puku zbirku požuda koje se moraju hraniti.

Prvo, kakva je buduća realnost za želuce i hranu? Oni su privremeni. Bog će „uništiti" oboje. Čini se da Pavle ovim izrazom misli da ćemo svi fizički biti preobraženi, bilo kao umrli ili živi prilikom Drugog Hristovog dolaska (1. Korinćanima 15:52-53). Hranjenje stomaka nije krajnja svrha onoga što jesmo. Ne živimo da bismo jeli.

Drugo, Pavle podiže važnost tijela u kojima živimo. Tijelo je mnogo više od samog stomaka, i mnogo je više od naših polnih organa. Tijela onih koji su u Hristu služe široj svrsi, zbog čega nisu namijenjena za puku požudu.

Ovaj stih završava zapanjujućom idejom: tijelo vjernika je namijenjeno Gospodu. Što je još nevjerovatnije, Gospod je namijenjen tijelu vjernika. To je mjesto gdje je On sa nama. Ono što radimo sa svojim tijelima ovdje i sada je mnogo važnije nego što mislimo.

A Bog je uskrsnuo Gospoda, a i nas će uskrsnuti svojom silom. (14. stih)

Istina je, piše Pavle, da će ova tijela umrijeti s ove strane vječnosti. Takođe je tačno da će ona biti uskrsnuta, kao što je Isusovo tijelo uskrsnulo nakon što je umro. Drugim riječima, smrt nije kraj čak ni naših fizičkih tijela. Ona će biti uskrsnuta, kao što je bilo Isusovo tijelo, preobraženo i neopterećeno grijehom i zauvijek slobodno od prijetnje propadanja ili smrti.

Zar ne znate da su vaša tijela Hristovi udovi? Hoću li, dakle, uzeti Hristove udove i učiniti ih udovima bludnice? Nipošto! (15. stih)

Teško je precijeniti koliko je bio normalizovan seksualni nemoral

u grčkoj i rimskoj kulturi Pavlovog vremena. Iz istorijskih zapisa znamo da su preljuba, homoseksualni seks, pedofilija i prostitucija bili normalni u svakodnevnom životu kao i obožavanje lažnih bogova. U stvari, idolopoklonstvo i seksualnost se često spajaju. Oni koji su odani jednom ili drugom bogu često bi se klanjali posjećujući prostitutke hrama tog boga.

Stoga nije iznenađujuće da bi onima koji su došli Hristu u takvoj kulturi bilo teško da se otrgnu od načina života seksualnog nemorala. Očigledno, neki vjernici su se držali ideje da se seksualni apetiti ne razlikuju od gladi za hranom. U iskrivljenom pristupu milosti i oprostu, pretpostavljali su da, pošto će njihova fizička tijela umrijeti, nije važno šta ćemo s njima učiniti na ovoj strani vječnosti.

Pavle je odlučno odbacio obje te lažne ideje. Prvo, on je izjavio da naša tijela služe svrsi. Smrt im, u stvari, neće biti ni kraj.

U stvari, insistira Pavle, ova tijela su trenutno namijenjena Gospodu. A Gospod je namijenjen našim tijelima. Pavle tu vezu čini još jačom u ovom stihu: Tijelo hrišćanina je ud Hristov. To prosto znači u službi Hristu kao jedan od organa kolektivnog hrišćanskog tijela.

Sada Pavle postavlja pitanje koje ima za cilj da šokira njegove čitaoce: da li da uzmemo ova tijela, udove Hristove, i da ih takođe učinimo članovima prostitutke? Njegov očigledan odgovor je brz i jasan: nipošto!

Zar ne znate da onaj ko se združi s bludnicom jedno je tijelo s njom? Jer Bog kaže: „Dvoje će biti jedno tijelo.“ (16. stih)

Pavle odbacuje lažnu ideju da je „seks samo seks“, kao i svaki drugi apetit. Zapravo, on sada izjavljuje da čak i seks sa prostitutkom, trenutna transakcija, uzrokuje da osoba postane „jedno tijelo“ s njom. On citira iz Postanja 2:24, koji otkriva Božji plan i za seks i za brak, da muškarac i žena postanu ujedinjeni, fizički i duhovno, kao „jedno tijelo“.

Stavljajući zajedno ovaj i prethodni stih, Pavlova poenta je da tijelo hrišćanina, kao ud ili „pridruženo“ Hristu, nikada ne bi trebalo

istovremeno postati ud, jedno tijelo, s prostitutkom. Ovo bi se odnosilo na sve oblike seksualnog nemorala.

A ko se združi s Gospodom jedan je duh. (17. stih)

Pavle dodaje da su hrišćani, oni koji su povezani sa Gospodom, duhovno sjedinjeni s Njim. Tačnije, mi smo jedan duh sa njim. Pavlova poenta je da ono što se dešava Hristovom duhu utiče na naš duh. Možda iznenađujuće, ono što se dešava u našem duhu utiče na Njegov. Ta ideja odjednom čini mnogo veći ulog za ono što radimo sa svojim tijelima i duhom, uključujući seksualni nemoral.

Bježite od bluda. Svaki drugi grijeh koji čovjek počini jeste izvan tijela, ali ko čini blud, griješi svom tijelu. (18. stih)

Sada im daje strategiju kako se nositi s tim: bježite. Govori im da bježe od seksualnog nemorala. Bježite kao da bježite od nečega što bi vam moglo naškoditi, jer hoće. Čak i ako vas kultura zbog toga prezire, bolje je pobjeći od seksualnog grijeha nego biti njime pobijeđen (Postanje 39:7-12).

Pavle pokazuje da se seksualni nemoral razlikuje od drugih vrsta grijeha jer je to oblik samopovređivanja. Možemo počiniti i druge grijehe svojim tijelima, ali nas seksualni nemoral grešno spaja sa drugom osobom. To se dešava na dubokom fizičkom i duhovnom nivou. I na tom dubokom nivou ćemo doživjeti prirodne posledice tog grijeha.

Važno je napomenuti da Pavle nije napisao da je seksualni nemoral najgori od svih grijeha, kao što ponekad zaključujemo. Umjesto toga, on se bori protiv ležernog stava prema seksualnom grijehu koji nose neki hrišćani u hiperseksualizovanim kulturama. Osim što povređuje druge, seksualni nemoral doprinosi našoj vlastitoj dubokoj boli. To nije ni manje ni više grijeh nego bilo koji drugi, ali ljudske kulture imaju tendenciju da ga tretiraju ležernije od drugih grešaka.

Zar ne znate da je vaše tijelo hram svetog Duha, koji je u vama, koji imate od Boga, i da niste svoji? Jer ste skupo kupljeni. Zato proslavite Boga u svojim tijelima, i u duhu vašem što je Božje. (stihovi 19-20)

Ideja da naša tijela nisu bitna na kraju je pogrešna. Tijelo

hrišćanina je mjesto gde prebiva Duh sveti. Na neki način, Pavle uzdiže naša tijela na nivo da budemo hramovi, sveta mjesta, u kojima se nalazi Duh Božji. Bog daje svoj Duh svakoj osobi koja se uzda u Hrista za spasenje (Efescima 1:13-14). Mi nosimo Duh života, od svog Tvorca, u sebi, posebno kao posvećeni hrišćani.

Imajući to na umu, Pavle sada dodaje da ne pripadamo sami sebi. Povrh toga, Bog nas je otkupio. Platio je za naše otkupljenje od grijeha Isusovom krvlju (Efescima 1:7). Hrist je kupio naš izlaz iz prokletstva življenja pod grijehom tako što je i sam postao prokletstvo (Galatima 3:13).

U tom smislu, pripali smo Bogu kada smo mu došli vjerom u Isusa. Zato naša tijela nisu naša vlastita da radimo kako želimo. Ako smo zaista u Hristu, mi nismo svoji. Naši životi, uključujući naša tijela, pripadaju Bogu. To mu daje konačan autoritet da nam kaže šta da radimo, a šta ne sa svojim tijelima.

Važno je primijetiti nešto o ovom poslednjem argumentu protiv seksualnog nemorala. To se odnosi samo na vjernike. Samo su oni u Hristu otkupljeni Njegovom krvlju i izvedeni iz tame na svjetlo (1. Korinćanima 1:12-13). Ove riječi nisu za one koji ostaju u mraku. Pavle ne nalaže onima izvan zajednice, nevjernicima, da žive u skladu s Božjim standardima seksualnog morala (1. Korinćanima 5:12). Njihov grijeh je još uvijek grijeh, ali se ne može očekivati da ga prepoznaju kao takvog (1. Korinćanima 2:14).

Umjesto toga, onima koji pripadaju Bogu obaveza je da slave Boga svojim tijelima. U stvari, samo oni u Hristu imaju priliku da koriste svoja tijela da donesu slavu Bogu. Zapravo, to je sada svrha kojoj su naša tijela dizajnirana da služe. Sebično sudjelovanje u seksualnom grijehu sprječava nas hrišćane da ispunimo svoju svrhu.

7. Naš trenutni status i odnos sa Bogom

A sada o onome što ste mi pisali: dobro je čovjeku da se ne dotiče žene. (1. Korinćanima 7:1)

Pavle počinje direktno da se bavi pitanjem pokrenutim u pismu iz korintske zajednice. To pismo je izgubljeno za istoriju, ali možemo zaključiti šta su pisali Pavlu iz njegovih odgovora.

Prva tema se odnosi na seks u braku. Na kraju prethodnog poglavlja, Pavle je snažno pozvao svoje čitaoce da bježe od seksualnog nemorala. Ovaj koncept je predstavljen grčkim izrazom *porneja*, koji se odnosi na seks izvan heteroseksualnog braka.

Dionica počinje izjavom da je za muškarca bolje da ne dotiče žene: eufemizam za seksualni odnos. Izjava se može čitati na jedan od dva načina. S jedne strane, Pavle možda sugeriše da je celibat – posvećenost uzdržavanju od svakog seksa – dobra opcija za muškarce. Ono što je vjerovatnije, s obzirom na kontekst ovog poglavlja, jeste da su ovo napisali Korinćani u svom pismu Pavlu.

Možda su neki među Korinćanima govorili da hrišćani nikada ne bi trebali imati seks iz bilo kojeg razloga. To bi značilo da hrišćani treba da prestanu da se vjenčavaju i da čak ni bračni parovi ne bi trebalo da imaju seks. Možda je to bila reakcija na otvoreni seksualni nemoral kulture ili ideju da su hrišćani duhovna bića koja uopšte ne bi trebala služiti ovoj fizičkoj požudi. Iako je ovo uobičajena tema gnosticizma – rana jeres – to nije nešto što se uči u Svetom pismu.

Ali, pošto je blud veoma raširen, neka svaki muškarac ima svoju ženu i neka svaka žena ima svog muža. Muž neka izvršava svoju bračnu dužnost prema ženi, a isto tako i žena prema mužu. (stihovi 2-3)

Pavle objašnjava zašto je pogrešan stav nekih Korinćana i razjašnjava Božju volju za seks u braku. Piše da svaki muž i žena treba da „imaju“ jedno drugo. Ovo je, opet, ljubazna referenca na seks i

suprotstavlja se ranijoj tvrdnji. Pavle direktno protivrječi ideji da hrišćani koji su u braku ne bi trebali imati seks. Zašto? Iskušenje da se učestvuje u seksualnom nemoralu je prejako, a posledice takvog činjenja su previše opasne (1. Korinćanima 6:12-20).

Neki su pogrešno pročitali ovaj stih kako bi implicirali da bi ljudi trebali stupiti u brak posebno u svrhu seksa. To znači da ljudi treba da aktivno traže brak kako bi imali izlaz za seksualne nagone. To uopšte nije ono što ova izjava znači. Razlika je u riječi „imati", shvaćenoj kao eufemizam za seks. Grčki izraz je *echetō*, veoma različit od izraza *zeteo*, koji Pavle koristi kasnije (1. Korinćanima 7:27) u odnosu na „traženje" nečega.

Drugim riječima, Pavlova poenta u ovom konkretnom slučaju je da bi oni koji su već u braku trebali imati seks sa njegovim ili njenim supružnikom kako bi izbjegli seksualni grijeh. Ovaj komentar se ne odnosi na brak uopšteno. Pavle daje konkretan odgovor na konkretno pitanje o tome trebaju li bračni hrišćanski parovi da imaju seks. On se u drugim pismima bavi šire o braku (Efescima 5:22-33). Kasnije u ovom poglavlju, Pavle će se pozabaviti pitanjem braka u svjetlu seksualnih iskušenja.

Biblija je dosledno jasna da je Bog osmislio seks kao dobru stvar u braku, čak i prije nego što je grijeh ušao u svijet (Postanje 2:24). Samo je seksualni nemoral – kao kvarenje tog dobrog dara (1. Timoteju 4:4) – osuđen u Svetom pismu.

Oba supružnika treba da ispune seksualna prava koja pripadaju drugome, muž za svoju ženu, a žena za svog muža. Kao što je naglašeno u 4. stihu, hrišćanski brak treba shvatiti kao uzajamno predanje sebe kako bi se zadovoljile potrebe druge osobe. Pavlovo učenje ovdje pokazuje da Bog namjerava da ovo predanje uključi zadovoljavanje seksualnih potreba supružnika.

Važno je napomenuti nekoliko stvari. Prvo, brak koji ispravno funkcioniše definisan je samopožrtvovanom ljubavlju opisanom u 1. Korinćanima 13:4-7. Nalog je da se ponašate u ljubavi kako biste zadovoljili seksualne potrebe svog muža ili žene. Iako se Pavle time

ovdje ne bavi, taj isti požrtvovani pristup može zahtijevati da se ne insistira da se poštuju nečija „bračna prava“. Drugim riječima, uput da se požrtvovano voli također ohrabruje supružnike da ne budu zahtjevni ili neljubazni u svom seksualnom odnosu.

Drugo, Pavle izbjegava postavljanje bilo kakvih parametara. Sveto pismo ne daje spisak, opis ili vremenski okvir u vezi s tim kako treba poštovati bračna prava supružnika. Ovo učenje jednostavno je protiv opšteg odbijanja učestvovanja u redovnom seksu. Hristova ljubav treba da bude motiv u svemu. Supružnik ne bi trebalo da se seksualno uskraćuje niti da pokušava da primora drugog na seks.

Konačno, u velikoj suprotnosti sa standardima njegove kulture, Pavle ovdje ne pravi razliku između muškaraca i žena. Smatra da se oba pola suočavaju sa seksualnim iskušenjima. Oboje treba da poštuju prava drugih. Iako se izjava u 1. stihu, koju su očito postavili Korinćani, fokusira samo na muškarce, Pavle u svom odgovoru savršeno jasno daje do znanja da i muž i žena imaju seksualna prava i da se i muž i žena moraju pokoravati jedno drugom u ovoj oblasti braka. Još jednom, Hristova ljubav treba da bude motiv u svemu.

Žena nije gospodar svog tijela, nego muž, a tako ni muž nije gospodar svog tijela, nego žena. (4. stih)

Ni žene ni muževi nisu potpuno nezavisni u odnosu na vlastito tijelo kada je u pitanju seks. Umjesto toga, žena ima vlast nad muževljevim tijelom i obrnuto.

Biblijsko učenje o ovoj temi protivno je i kulturi Pavlovog vremena i našoj kulturi. Ovo je jedinstvena hrišćanska ideja iz nekoliko razloga.

Prvo, u mnogim kulturama tada i sada, smatralo se da je tijelo žene eksplicitno vlasništvo njenog muža, ali kategorički ne obrnuto. U nekim slučajevima, kulture su u suštini smatrale „mušku preljubu“ nepostojećim, zahtijevajući vjernost samo žene. U hrišćanskom učenju, međutim, obje strane u braku su tako blisko povezane, kao da su jedna osoba (Postanje 2:24), da imaju zajedničku vlast nad tijelima jedno drugog. Ovo je suprotno od muške dominacije nad ženama.

Ovaj poseban stih se fokusira na tu ideju međusobnog pokoravanja u jednoj specifičnoj oblasti braka.

Drugo, posebno u modernim vremenima i mjestima, kultura često ustukne pred sugestijom da osoba nema apsolutnu, neograničenu autonomiju nad svojim tijelom. Hrišćansko učenje je, međutim, jasno o ovoj ideji. Pavle je u prethodnom poglavlju napisao da, kao hrišćani, ne posjedujemo svoja tijela, jer nas je Bog otkupio od grijeha i smrti Isusovom krvlju (2. Korinćanima 5:19-20; Efescima 1:7; Galatima 3:13). Dva primarna izraza ovoga su u izbjegavanju grijeha i u međusobnom izražavanju seksualnosti u braku.

Brak treba da bude slika odnosa između Hrista i onih koji su otkupljeni. Na toj slici, i otkupljeni muž i otkupljena žena odriču se svog prava da vrše vlast nad svojim tijelima – posebno u ovoj oblasti – kao dio svoje bračne obaveze da to postanu.

Ne uskraćujte se jedno drugome, osim po dogovoru, na neko vrijeme, da bi imali slobodnog vremena za post i molitvu, pa se onda ponovo sastanite, kako vas Sotona ne bi iskušavao zato što ne možete da se suzdržite. Ali to kažem kao dopuštenje, a ne kao nalog. (stihovi 5-6)

Muževi i žene imaju obavezu da budu seksualno dostupni jedno drugom. Pošto je ljubav definisana samopožrtvovanjem (Efescima 5:25), to ne daje ni jednom od supružnika opravdanje da „sile“ drugog. Ali to ni ne opravdava potpuno uskraćivanje seksa. Ovo služenje jedno drugom ima za cilj da odražava samopožrtvovanu ljubav Hristovu. To zahtijeva stavljanje drugog na prvo mjesto u svim područjima života. Na kraju, obje strane treba da budu motivisane ljubavlju i poštovanjem jedna prema drugoj.

Međutim, izuzetak koji Pavle ovdje nudi implicira osnovno pravilo: namjera je da se seksualno sjedinjenje dešava redovno. On dozvoljava da se, po obostranom dogovoru, seks može odložiti dok se muž i žena neko vrijeme posvete molitvi. To ne znači da osoba ne može biti posvećena molitvi na dan kada uđe u seks sa supružnikom. Umjesto toga, čini se da Pavle opisuje posebnu odanost molitvi,

možda u vrijeme posta.

Međutim, kada to vrijeme istekne, seksualna aktivnost bi se trebala nastaviti. Čini se da Pavle pretpostavlja da će se ljudska bića koja dožive snažnu seksualnu želju nakon nekog vremena boriti sa samokontrolom. On također otkriva da će Sotona iskoristiti tu borbu da iskuša hrišćane seksualnim grijehom. Dakle, čini se da je najbliže pravilu ili rasporedu koji Pavle nudi jeste da se seks između supružnika treba dešavati sa nekom obostrano dogovorenom učestalošću.

Međutim, on jasno stavlja do znanja da je uzajamna apstinencija nešto na što bračni parovi mogu pristati neko vrijeme, a ne nešto što Pavle nalaže. Aspekt „ustupaka" bio bi da Pavle dozvoljava seksualnost i bračne ugovore uprkos njegovoj ličnoj sklonosti ka celibatu.

Ova primjedba ima veće konotacije na sledeću izjavu: da on lično želi da svaki hrišćanin bude neoženjen i nevezan kao on. Time pojašnjava da su riječi koje slijede samo Pavlova preferencija i njegova perspektiva. Bog nikome ne nalaže da bude poput Pavla na ovaj način.

A želio bih da svi ljudi budu kao i ja. Ali svako ima svoj dar od Boga, jedan ovakav, drugi onakav. (7. stih)

Pavle iskreno kaže da želi, lično – ne po Božjem nalogu – da svi budu kao on. On je očigledno bio neoženjen i u celibatu, a odsustvo pokretačke potrebe za brakom i seksom vidio je kao dar od Boga. U nastavku, Pavle će opisati prednosti samca za one koji su u Hristu. Prvenstveno, to ih oslobađa da više svog vremena i energije usmjere na služenje Hristu (1. Korinćanima 7:32-34). Međutim, važno je primijetiti da Pavle ovo naziva darom. Biblija ni na koji način ne sugeriše da su neoženjeni hrišćani duhovniji od oženjenih hrišćana. U stvari, ovaj odlomak će obeshrabriti one koji „gore od strasti" (1. Korinćanima 7:9) da ostanu samci. Pavle ne želi da bilo ko pokuša da prevaziđe bogomdanu želju za seksualnošću zbog pogrešne ideje da je doživotna apstinencija najbolji put za svaku osobu, u svim slučajevima. Bog je jednostavno onima koji su u celibatu i vjenčanima dao različite darove, a ne manje svrhe.

A onima koji nisu u braku i udovicama kažem: dobro im je da ostanu kao i ja. Ali ako se ne mogu savladati, neka stupe u brak, jer je bolje stupiti u brak nego izgarati od strasti. (stihovi 8-9)

Pavle kaže, da, za one koji trenutno nisu u braku, dobro je ostati slobodan. Sam Pavle je sretno samac. Kao što je napisao u prethodnom stihu, sposobnost pronalaženja zadovoljstva u samačkom životu u celibatu je dar od Boga. Biti samac, u Božjim očima, nije ni bolje ni gore nego biti u braku. To je rezultat specifičnih darova koje je Bog dao određenim pojedincima.

Pavlov zaključak je da ako je neko trenutno samac ne bi trebao tražiti brak samo zbog braka. Brak nije nešto čemu hrišćani moraju težiti ili postići po svaku cijenu. Brak nije automatski bolji od samačkog života. Ovo zato što živimo u grijehom oštećenom svijetu u kojem je Božja namjera za brak i porodicu u velikoj mjeri izopačena u svim aspektima.

Pavle dodaje kvalifikator ovoj ideji. Ovo se odnosi na neoženjenu osobu koja „gori od strasti". Osoba koja osjeća snažnu želju za seksualnom aktivnošću treba da teži braku kao i svaki drugi hrišćanin. Kao paralelna primjena, oni koji su uključeni u romantične veze ili zaruke, trebali bi težiti braku umjesto da se upuštaju u seksualni nemoral zbog gubitka samokontrole. To je nešto čime će se Pavle direktnije pozabaviti pred kraj ovog poglavlja (1. Korinćanima 7:36).

Pavle ne misli da osoba treba žuriti u brak samo zato što je često „raspoložena". Pavle je direktno rekao da bi bračni parovi trebali „imati" jedno drugo, zbog svojih seksualnih nagona. On nije ukazao da treba „tražiti" supružnika iz tog razloga: posebno da bi se mogao imati seks (1. Korinćanima 7:2).

Oni koji su u samoći ne bi trebali težiti braku. Oni koji žele da stupe u brak treba da se pripreme za brak tako što će poštovati Boga svojim životima i željama. U ovom stihu, Pavle upućuje one koji nisu pozvani na doživotnu samokontrolu – one koji nisu pozvani na osamu – da nastave da se vjenčavaju. Pavlov komentar odvraća one koji imaju uobičajenu ljudsku želju za seksualnom intimnošću da „gore od

strasti“ od vještačkog preuzimanja doživotnog celibata kada ih Bog možda ne poziva na to. Biti oženjen nije bolje od samca, niti biti neoženjen od braka. Ono što je najbolje je pokoriti se Božjem pozivu u našim životima, u svakom trenutku. Biti u braku neće izliječiti niti „popraviti“ seksualna iskušenja. Brak je, međutim, pravo mjesto za ispunjenje seksualne želje. Oni koji su pozvani na celibat i dalje mogu doživjeti iskušenje, baš kao što oženjena osoba može doživjeti nedozvoljene želje; u svim slučajevima potrebno je potčinjavanje naših želja u Duhu i molitvi.

Pavlova glavna briga ovdje je ispravljanje bilo kakvog pogrešnog razmišljanja o razlozima za brak ili izbjegavanje braka. Niko ne bi trebao birati jedno nad drugim misleći da je to samo po sebi duhovnije ili više u čast Bogu. Oni koji odluče da ostanu neoženjeni treba da donesu taj izbor na osnovu darova koje im je Bog posebno dao. Oni koji izaberu brak ili koji su već u braku, međutim, treba da nastave da poštuju svoje bračne obaveze.

One koji su u braku obavezujem, ali ne ja, nego Gospod, da žena ne odlazi od muža – ako ipak ode, neka ostane neudata ili neka se pomiri s mužem – i da muž ne ostavlja ženu. (stihovi 10-11)

Stihovi 10 i 11 govore o razvodu, ali Pavlova poenta ovdje nije da se bavi svim razvodima iz svih razloga. U svakom slučaju, ove dileme mogle su stvoriti neke probleme u zajednici.

Što je još gore, drugi su možda pomislili da će se morati razvesti od svojih supružnika kako bi postigli neki viši nivo duhovnosti.

Pavle je jasno i odlučno odbacio ove ideje. Sada on nedvosmisleno kaže da se žene ne bi trebale odvajati od svojih muževa ili razvoditi.

Možda su neki u Korintu razmišljali o razvodu od svojih supružnika u pogrešnom pokušaju da postanu duhovniji. Pavle je izjavio da je apsolutno protiv Gospodnje volje da žena raskine svoj brak sa mužem. Ovo je posebno tako u kontekstu ove lažne ideje da postajemo duhovniji kroz celibat.

On dodaje da ako žena to učini – ili je to učinila – treba da ostane

neudata. Čini se da je namjera nada da bi se mogla pomiriti sa svojim mužem nakon što su razdvojeni. Inače, prema Isusovom učenju u Marku 10:12, ona će biti kriva za preljubu kada se uda za drugog muškarca. Isus je zabranio razvod u svim slučajevima osim za seksualni nemoral (Matej 5:32).

Zatim Pavle daje sličan uput muževima, obavezujući ih da se ne razvode od svojih žena, posebno radi postizanja neke više duhovne veze s Gospodom. Pavle je jasan u cijelom odlomku da hrišćani koji su u braku trebaju ostati u braku.

Ni ovo ni stih 10 nisu komentar svih razvoda, iz svih razloga. Niti su to izjave o svim ponovnim brakovima, iz svih razloga. Osnovni principi su važni, ali nisu namijenjeni da se neoprezno uzimaju.

A drugima kažem ja, a ne Gospod: ako neki brat ima ženu koja nije pobožna i ona pristaje da živi s njim, neka je ne ostavlja, a tako i žena koja ima muža koji nije pobožan i on pristaje da živi s njom, neka ne ostavlja muža. (stihovi 12-13)

Šta ako je hrišćanin u braku sa nevjernikom? Da li hrišćanin treba da se razvede od nepobožnog supružnika?

U doba kada je Pavle napisao ove riječi, hrišćanstvo je bilo relativno novo i drastično se suprotstavljalo prevladavajućoj grčko-rimskoj kulturi. Mnogo više nego u modernom svijetu, bilo je prilično uobičajeno u ranoj zajednici da obraćenici dolaze u vjeru sami, bez svog supružnika. To bi razumljivo stvorilo napetost za vjernika, spojenog u jedinstvu s Hristom i s nekim izvan Hrista. Možda bi, mislili su, bilo bolje da raskinu taj brak i krenu dalje.

Pavle kaže ne. Ako je muškarac hrišćanin i oženjen nevjernicom, ne treba se razvesti od nje, sve dok ona pristaje da ostane u braku s njim. Ali ako supružnik insistira na razvodu, vjernik to treba dozvoliti i neće biti smatran odgovornim za napuštanje druge osobe (1. Korinćanima 7:15).

On dodaje da ovo uputstvo dolazi od njega, a ne direktno od Gospoda. To ne znači da trebamo zanemariti Pavlov uput kao samo

ljudski savjet. On piše ove riječi pod nadahnućem Duha svetoga i kao ovlašćeni Hristov predstavnik. Upravo iz tog razloga, on priznaje da mu ovo specifično načelo nije eksplicitno otkriveno od Hrista, kao što su to bila neka druga njegova učenja. Međutim, kao nadahnuto Sveto pismo, čitaoci ne bi bili mudri da ga odbace.

Jer muž koji nije pobožan posvećen je svojom ženom i žena koja nije pobožna posvećena je mužem. Inače bi vaša djeca bila nečista, a sada su sveta. Ali ako onaj ko nije pobožan želi da ode, neka ode. Brat ili sestra u tom slučaju nisu vezani, jer vas je Bog pozvao da živite u miru. Jer otkud znaš, ženo, da nećeš spasti muža? Ili otkud znaš, mužu, da nećeš spasti ženu? (stihovi 14-16)

Možda su neki hrišćani u Korintu bili zabrinuti da bi ih zajedništvo s nevjernikom učinilo nečistima u Božjim očima. Da li bi njihov neobraćeni supružnik naveo da ih Bog vidi kao krivce za grijeh i nevjeru njihovog supružnika?

Pavlov odgovor je da je tačno suprotno. Hrišćaninov neverujući supružnik i djeca su, umjesto toga, „posvećeni“. Ovo važi i za muževe i za žene, ali se mora pažljivo razumjeti.

Pavle ne kaže da se nečiji supružnik i djeca zauvijek spasavaju samo ako su u braku ili roditeljstvu sa hrišćaninom. Spasonosna vjera se ne može pozajmiti, naslijediti ili poželjeti nekom drugom. Jasno učenje Svetog pisma je da pojedinci moraju sami doći do vjere u Hrista kako bi primili blagodat Božjeg oproštenja za grijeh (Matej 10:34-36; 1. Korinćanima 3:13; Galatima 6:3-5). Nadalje, Pavle piše u stihu 16 da se nevjernik može spasiti kroz svjedočenje hrišćanskog supružnika. To, samo po sebi, dokazuje da jednostavno sklapanje braka sa vjernikom ne donosi automatski vječno spasenje nehrišćaninu.

Međutim, Pavle kaže da Bog gleda na supružnika koji ne vjeruje i djecu hrišćanina kao na posvećenog supružnika i djecu. To je upravo zato što su muž i žena sjedinjeni kao jedno, a jedan od njih sjedinjen je sa Hristom. U ovom životu, s ove strane vječnosti, oni su uključeni u Božji narod koji je odvojen za Njegove svrhe. Porodični blagoslov posebno je primjenljiv na djecu.

Hrišćanin nije ukaljan od strane njegovog ili njenog nehrišćanskog supružnika; nehrišćanski supružnik, umjesto toga, postaje blagosloven od Boga sve dok su u braku.

Šta ako nevjerni partner insistira na razdvajanju? Šta hrišćanin treba da uradi u tom slučaju?

Slično njegovom savjetu o građanskim tužbama među suhrišćanima, Pavle se zalaže za potčinjavanje. Modernim terminima, Pavle kaže: „Nemojte se boriti protiv toga. Pustite ih.“ Pošto hrišćanski muž ili žena nisu inicirali raskid, on ili ona neće ostati „vezani“ (porobljeni).

Neki naučnici ovo shvataju kao da je hrišćanski supružnik jednostavno oslobođen svake obaveze prema samom braku. Drugi razumiju Pavlovo pozivanje na „porobljavanje“ kao da se odnosi na sve normalne posledice razvoda, što bi uključivalo nemogućnost ponovnog vjenčanja. Umjesto da budete zarobljeni u takvom stanju grešnim postupcima drugog, ova okolnost bi uključivala slobodu da se oženite nekom drugom a da niste krivi za činjenje preljube (Matej 5:32).

Šta znači „Bog vas je pozvao na mir“? Pavle vjerovatno misli da je Bog pozvao hrišćane da ako dođe do razvoda koji nije njihova krivica da se razdvoje na miru u smislu da se ne bi trebali boriti protiv razvoda ili biti pretjerano zabrinut oko otpuštanja braka. Oni mogu imati mir u umu i srcu u napuštanju svog neuravnoteženog braka. Grčki izraz koji je ovdje koristio Pavle je *hēmas*, što obično znači „mi“ ili „nas“. Neki rukopisi koriste ekvivalent u množini od vas. U oba slučaja, referenca se odnosi na više osoba.

Vjernici se, dakle, ne bi trebali svađati oko toga, ako nevjernik želi da ode. Međutim, oni ne bi trebali biti ti koji će prekinuti brak samo zato što druga osoba još nije obraćena.

Na kraju, Pavle dodaje notu punu nade. Možda će, ostajući u braku s nevjernikom, žena ili muž dovesti tog supružnika do vjere u Hrista.

Možda će muž ili žena koji ne vjeruju vidjeti Boga na djelu u srcu, umu i postupcima svog hrišćanskog supružnika i takođe biti

privučeni Hristu (1. Petrova 3:1-2).

Pavle ne obećava da će nevjernički supružnik biti spašen, ali želi da hrišćanski supružnici ostanu dostupni da ih Bog koristi da pomognu u spasenju svojih muževa ili žena putem vjere u Hrista.

Inače, neka svako živi onako kako mu je Gospod Bog dodijelio, kako ga je pozvao. Tako određujem u svim skupštinama. (17. stih)

Pavle sada piše da se ovaj opšti princip primjenjuje na mnoga druga područja života. Postati hrišćanin ne znači automatski da Bog želi da osoba potpuno promijeni sve svoje odnose, zanimanja ili lokacije. Umjesto toga, uopšteno govoreći, hrišćani bi trebali ostati onakvi kakvi su bili kada ih je Bog pozvao na vjeru u Hrista. Prve prilike za sledbeništvo, služenje i poslušnost su upravo tu.

On u ovom stihu kaže da je Bog taj koji je svom narodu dodijelio ova posebna mjesta u životu kada su bili pozvani u vjeru. Bog namjerava da iskoristi svakog od nas. Uglavnom, to znači služenje i poslušnost u pozicijama i odnosima u kojima smo bili kada nas je pozvao. Neki su, naravno, pozvani da odu ili se presele, bilo fizički ili društveno. Ali to nije slučaj sa svima.

Pavle namjerno dodaje da ovo nije samo pravilo za skupštinu u Korintu. To je isto pravilo koje uči u svakoj zajednici. Njegovi primjeri ovog učenja uključivaće obrezanje i ropstvo.

Da li je neko pozvan kao obrezan? Neka ne prepravlja obrezanje. Da li je neko pozvan kao neobrezan? Neka se ne obrezuje. Obrezanje ne znači ništa, i neobrezanje ne znači ništa, već držanje Božjih uputstava. (stihovi 18-19)

Obrezivanje je bilo obavezno za svakog muškarca koji je živio po Mojsijevom zakonu (Levitska 12:1-3). Pod Novim savezom, međutim, hrišćani nemaju tu obavezu (Rimljanima 2:25-29; Galatima 5:2-6; 6:12-13; Filipljanima 3:2-3; Titu 1:10-11).

Primarna pritužba jevrejskih vjerskih vođa protiv Pavla je upravo ono što je napisano u ovim stihovima. Ne samo da je učio da se novoobraćenici na hrišćanstvo ne moraju obrezivati da bi bili uključeni u Božji narod, već im čak i govori da to ne rade. To je dovelo

do razumljive napetosti između jevrejskih i nejevrejskih hrišćana koji žive jedni s drugima.

Da li Jevrej koji je bio obrezan kao beba treba da traži operaciju kako bi sakrio ili kozmetički poništio svoje obrezivanje? Da li ne-Jevrejin treba da se obreže, kao što se traži od preobraćenika na judaizam, samo da bi bio što prihvatljiviji Bogu? U oba slučaja, Pavle kaže „ne“. Umjesto toga, to stanje je dio toga gdje i kako je osoba pozvana Hristu. Trebali bi ostati takvi kakvi jesu.

Zašto bi muškarac želio da radi bilo koju od ovih stvari? Grčko-rimske kulture bile su daleko manje skromne, u smislu golotinje, u poređenju sa kasnijim zapadnim svjetonazorima. Uobičajeno je da muškarci budu goli pred drugim muškarcima, na primjer na kupanju, atletici ili vojnoj obuci. U nekim javnim kupatilima ili na takmičenjima u zvaničnim sportskim događajima, muškarci su često bili goli pred javnom masom. Na taj način bi se lako saznao njihov status obrezivanja.

Jevrejin bi mogao poželjeti da bude „neobrezan“ kako bi pomogao svom položaju među neznabošcima. Ne-Jevreji bi mogli htjeti da budu obrezani iz istog razloga: da bi bili prihvatljiviji za Jevreje. Neke jevrejske vođe insistirali su da je Bog zahtijevao obrezanje za istinsko spasenje. S druge strane, oni koje su Pavle i drugi učitelji uvjerili da obrezanje nije pitanje spasenja, možda su nastojali ukloniti dokaze da su nekada vjerovali da će ih to spasiti.

Pavle odbacuje sve ovo i nalaže ljudima da ostanu takvi kakvi jesu. On insistira na tome da obrezanje jednostavno nije važno Bogu. Spasenje dolazi samo Božijom blagodaću i vjerom u Hrista. Bogu je stalo do poslušnosti Njegovim uputima koja dolazi kao rezultat te vjere. Nije ga briga da li je muškarac obrezan ili ne.

Jesi li bio pozvan kao rob? Ne brini. Ali ako možeš da postaneš slobodan, iskoristi priliku. Jer svako ko je u Gospodu bio pozvan kao rob, oslobođen je i pripada Gospodu. Isto tako, ko je bio pozvan kao slobodnjak, sluga je Hristov. Skupo ste kupljeni – ne budite više robovi ljudima. Braćo, neka svako u čemu je pozvan ostane pred Bogom.

(stihovi 21-24)

Pavle ponavlja misao iz 17. stiha. Ali to ne znači da hrišćani trebaju odbiti da dozvole bilo kakve promjene u svom životu ili okolnostima. Umjesto toga, on ih upozorava da ne brinu o promjeni statusa ili da ga mijenjaju iz pogrešnih razloga.

Zašto bi novi hrišćanin mogao tražiti trenutnu, drastičnu promjenu u svojim okolnostima? Zašto strmoglavo žuriti u celibat, razvod, ostaviti posao, biti obrezan ili prekršiti svoju obavezu kao roba?

Jedan pogrešan razlog mogao bi biti pokušaj da se učinimo prihvatljivijim za Gospoda. Kao što je Pavle napisao u prvom poglavlju, svijet nije smatrao da su mnogi koji su došli Hristu u Korintu ugledni. Malo je onih koji su bili tradicionalno mudri ili bogati ili plemenitog porijekla (1. Korinćanima 1:26-27). Možda su, kada su jednom obraćeni, osjetili potrebu da postanu ugledni po nekom mjerljivom standardu kako bi bili prihvatljiviji za Hrista.

Naravno, Bog nas ne prihvata zbog naše vrijednosti u odnosu na druge ljude. On nas prihvata zbog svoje ljubavi i milosti.

Drugi razlog zbog kojeg bismo željeli promijeniti okolnosti nakon što su došli do vjere u Hrista možda je bila želja da budemo smatrani duhovnijim ili dostojnijim od strane drugih hrišćana. Pavle se već osvrnuo na ponosne i osuđujuće stavove Korinćana. Možda su se takmičili da izgledaju duhovnije ili dostojnije. Ponovo, Pavle jasno stavlja do znanja da je ovo bezvrijedan cilj.

Pavle želi da Korinćani manje brinu o svom položaju u ovom životu i da služe Hristu u i kroz bilo koji status u kojem se nalaze.

U antičko doba koncept ropstva je uključivao širu ideju usluge, obaveze i duga. Ljudi su se često „prodavali“ u službu na određeni broj godina da bi otplatili dugove ili zaradili za život. Drugi su postali robovi rođenjem ili ratom. Vješti robovi su možda služili kao doktori ili računovođe.

Osim takvih detalja, u rimskoj kulturi, „robovi“ su bili klasifikovani kao vlasništvo prema zakonu. Oni koji su posjedovali robove mogli su ih slobodno maltretirati ili čak ubijati bez posledica, za

razliku od drugih kultura i njihovog pristupa slugama.

Ropstvo je bilo životna činjenica u svijetu Pavlovog vremena. Istoričari nam govore da su otprilike trećina stanovništva Korinta bili robovi, trećina bivši robovi, a trećina građani.

Bivši robovi, oslobođeni velikodušnošću svog gospodara ili otplatom dugova, često su nastavili da rade zajedno sa robovima. Rimsko pravo je, međutim, priznalo bivše robove kao osobe i dalo im ograničenu verziju prava rimskog državljanstva.

Rano hrišćanstvo je bilo bizarno među ostalim religijama po tome što je priznavalo robove, žene i sve grupe ljudi kao potpune, jednake osobe. Jedinstvena za hrišćanstvo bila je tvrdnja da su svi ljudi, bez izuzetka, bili voljeni od Boga i pozvani da se pouzdaju u Hrista i učestvuju u Božjoj slavi bez potrebe za tuđim odobrenjem.

Pavle sada govori robovima koji slijede Hrista da ne stavljaju smisao svog života u promjenu statusa u oslobođenike. U kontekstu, njegova poenta je da oni ne bi trebali težiti slobodi kako bi postali prihvatljiviji Bogu ili drugim vjernicima. Na kraju krajeva, Bog ih je pozvao, želio ih, kada su bili robovi. On ne zahtijeva od njih da povećaju svoj društveni položaj da bi bili prihvatljivi za Njega.

Međutim, Pavle brzo dodaje da, ako im se pruži izbor da se oslobode ropstva, treba da ga prihvate. On ne kaže da robovi nastoje ostati robovi. Umjesto toga, on misli da ne moraju svu svoju mentalnu energiju usmjeriti na sticanje slobode.

Pavle poziva hrišćane da uzdignu status koji imaju u Božjim očima iznad svog statusa u očima svijeta. Nekoga ko dođe Hristu kao „rob“ prema rimskom zakonu Bog vidi kao oslobođenika. On ili ona su oslobođeni moći i kazne za njihov grijeh. Božjom milošću i vjerom u Hrista, taj ljudski rob je slobodan da zauvijek učestvuje u Božjoj slavi i vječno će uživati sva prava i privilegije u kraljevstvu Božjem.

I obrnuto je istina. Oni koji dolaze Hristu kao rimski građani ili oslobođenici moraju shvatiti da, u očima Gospodnjim, služe kao „robovi“ – robovi Hristovi. Oni postoje tijelom i duhom da bi radosno

služili Božjim ciljevima na ovom i onom svijetu. Pavle je sebe često nazivao Hristovim robom, držeći tu značku časti visoko iznad svog čisto ljudskog statusa rimskog građanina.

Iz ovih razloga, i u tom kontekstu, Pavle poručuje robovima koji vjeruju da ne budu zaokupljeni svojim ljudskim statusom. Oni treba da iskoriste priliku kada im se pruži, ali ne moraju da je vide kao obavezujuću. Bog će ih upotrijebiti tamo gdje jesu za njihovo veće dobro.

Bog nas je otkupio Hristovom krvlju (Efescima 1:7; Galatima 3:13), što znači da nas je preuzeo od našeg bivšeg gospodara grijeha i smrti.

Budući da Bog posjeduje one koji su u Hristu, Pavle dodaje da ne smijemo postati robovi ljudima. To je moguće protumačiti kao uput vjernicima da se ne prodaju u ropstvo radi otplate duga ili zarade za život. Neki ovo shvataju kao osudu zaduživanja, čak i u modernom smislu zajmova ili hipoteke (Rimljanima 13:8). U kontekstu, međutim, mnogo je vjerovatnije da Pavle ponavlja ideju da je Bog pravi i vječni gospodar vjernika, a ne ljudsko biće koje ih „posjeduje“ za sada u ovom kratkom životu.

Pavle zaključuje ovaj dio, ponavljajući po treći put da hrišćani trebaju ostati u kakvom god stanju ili situaciji se nalazili kada su došli do vjere u Hrista. To uključuje biti u braku ili samac, biti obrezan ili neobrezan, biti rob ili slobodan. Ovo nije formulisano kao naredba: „morate ostati onakvi kakvi jeste.“ Umjesto toga, Pavlovo je uvjeravanje da hrišćani nisu obavezni tražiti bilo koji od tih statusa iz duhovnih razloga.

U stvari, Pavle je uključio okolnosti pod kojima je razumno da hrišćanin traži promjenu svog statusa. Samci koji „izgaraju od strasti“ trebali bi se, u stvari, vjenčati (1. Korinćanima 7:9). Oni koji su u braku sa nevjernicima ne bi trebalo da se bore protiv svoje promjene statusa ako njihov supružnik zahtijeva razvod (1. Korinćanima 7:15). Robovi koji imaju priliku da se oslobode trebali bi to iskoristiti (1. Korinćanima 7:21). Drugim riječima, uput Svetog pisma ovdje nije

opšte ograničenje za promjenu iz jedne situacije u drugu, ikada.

Umjesto toga, Biblija obeshrabruje vjernike da traže radikalne promjene zbog pogrešne ideje da će ih bračni status, ili društveni status, ili čak vjerski status učiniti duhovnijim ili prihvatljivijim za Boga. Na sličan način, Bog ne želi da pokušavaju promijeniti svoj status za odobravanje drugih ljudi.

Pavle svojoj izjavi o ostanku dodaje riječi „s Bogom". Bog je s hrišćanima, bez obzira na njihov trenutni status u kratkom vremenu kada ćemo postojati na zemlji prije vječnosti. Vjernici ne bi trebali tražiti radikalne promjene u svom životu u pokušaju da se približe Bogu. On je već u potpunosti s njima.

A za one koji nisu u braku nemam nalog od Gospoda, nego iznosim svoje mišljenje kao čovjek koji je dostojan povjerenja jer mu je Gospod ukazao milosrđe. (25. stih)

Prava grčka riječ koja se ovdje koristi za „one koji nisu u braku" je *partenōs*, što bukvalnije znači „djevstvenici". Sama riječ ne govori tačno na koga Pavle misli. Često se „djevica" koristi u Svetom pismu da opiše mlade, neudate žene. Kontekst stihova koji slijede, međutim, ukazuje na to da se Pavle obraća muškarcima koji su zaručeni da ožene mlade žene. Iz tog razloga, neki prevodi predstavljaju ovo kao referencu na „zaručnike" umjesto na „djevice". U sledećem stihu, Pavle će dati svoje lične preferencije. On, međutim, vrlo jasno kaže da njegovo gledište nije direktan nalog od Gospoda. On će dodati u stihu 28 da neko ko ne slijedi njegov savjet ovdje neće biti kriv za grijeh. Umjesto toga, on traži od svojih čitalaca da prime njegova uputstva o ovoj stvari s obzirom na njegovu pouzdanost. On piše da je samo Božjom milošću – a ne svojom zaslugom – Pavlov savjet vrijedan povjerenja. Drugim riječima, vjereni ljudi bi trebalo da pažljivo razmotre šta će on da kaže prije nego što odluče da li da završe sa svojim bračnim planovima. Kao iskusan i pouzdan duhovni savjetnik, njegovo mišljenje mora imati težinu.

Zato smatram da je zbog neprilika koje vladaju dobro čovjeku da ostane kao što jeste. (26. stih)

Pavle ponovo ponavlja glavnu ideju ovog poglavlja: da hrišćani nemaju mandat da traže radikalnu, vještačku promjenu u svojim životima zbog svoje vjere. I, da postoje prednosti biti samac. Ovog puta, Pavle dodaje dodatni razlog za svoj lični stav. On je više puta uputio hrišćane da ostanu u kakvoj god situaciji da se nađu, u braku ili ne, obrezani ili ne, robovi ili slobodni. Dodao je i nekoliko izuzetaka ovom opštem pravilu (1. Korinćanima 7:17-24).

Sada, međutim, dodaje motivaciju suočavanja sa „sadašnjim neprilikama" ili „sadašnjom krizom". Istraživači Biblije se ne slažu oko toga na koje neprilike, zapravo, misli pod ovim. Čini se da Pavle uopšteno govori o stresu koji dolazi od življenja u svijetu iskvarenom grijehom na sve moguće načine.

U svakom slučaju, Pavle ove nevolje smatra dovoljnim razlogom da se život ne komplikuje dalje. Nema smisla ulagati se mnogo u namjerno mijenjanje okolnosti. Nastavite putem na kojim ste, kaže on. Kasnije u ovom odlomku, međutim, traži od njih da razmisle o dodatnoj tjeskobi i teretu koji dolazi s odgovornošću za i prema supružniku.

Jesi li vezan za ženu? Ne traži razvod. Jesi li slobodan od žene? Ne traži ženu. (27. stih)

Drugim riječima, ako ste već u braku, ne tražite da se razvodite. Ako ste vezani obećanjem da ćete se vjenčati, ispunite to. Ako niste, nemojte tražiti ženu.

Ovo je prvi put da se Pavle u ovom razgovoru obraća samo muškarcima, a ne ženama. Izvanredno za svoje vrijeme i mjesto, Pavle je ranije davao jednak status i muškarcima i ženama po pitanjima seksa u braku, vlasti nad vlastitim tijelima i da li da se razvedu. Ovdje, međutim, njegov naglasak na muškarcima odražava stvarnost njegovog doba: mlade žene koje su njihovi očevi dogovorili da se udaju često su imale malo riječi o tome.

Ali ako i stupiš u brak, ne činiš grijeh. I ako onaj ko nije u braku stupi u brak, ne čini grijeh. Ali, takvi će imati tjelesnu nevolju. A ja želim da vas poštedim. (28. stih)

Sada se Pavle konkretnije bavi da li neoženjeni hrišćani treba da traže brak. Uglavnom, njegovo učenje je da ne bi trebalo. Sada jasno daje do znanja da neće biti krivi za grijeh ako se vjenčaju. Gospod ne nalaže samcima da ne stupaju u brak.

U stvari, Pavle je opisao dva scenarija prema kojima bi neoženjeni ljudi trebali slijediti tipičan put ka braku. Prvo, ako je njihov seksualni nagon toliko jak da se bore da zadrže samokontrolu i izbjegnu seksualni nemoral, trebali bi očekivati da će se vjenčati.

U prethodnom stihu, on je takođe dodao da hrišćanin koji se obavezao da će se oženiti – onaj ko je vjeren – treba da ostane na tom putu i da ga prođe. Takođe, naravno, hrišćanin koji je trenutno u braku treba ostati u braku, u mjeri u kojoj je to na njemu ili njoj.

Osim tih širih izuzetaka, međutim, Pavle definitivno ohrabruje nevjenčane ljude da ostanu samci. Važno je zapamtiti da je Pavle ovo eksplicitno označio kao svoj lični savjet i preferenciju. To ohrabrenje ni u kom smislu nije Božji nalog.

Pavle će uskoro objasniti prednosti samaca. Ovdje, prvo, ukazuje na lošu stranu braka. Oženjeni ljudi doživljavaju svjetovne nevolje. Pavlov lični savjet je za hrišćane koji ne moraju da se vjenčaju da bi izbjegli te nevolje.

Koje nevolje, zapravo, prate sklapanje braka sa supružnikom? To pitanje, uglavnom, nikada neće postaviti neko ko je dugo u braku. Tipični muž i žena mogu detaljno opisati više aspekata života koji brak čine izazovnim. Pavle opisuje brak kao tjeskobu i podijeljene interese, jer svaki supružnik pokušava zadovoljiti svog bračnog druga. Ništa od ovoga ne znači da brak nije vrijedan ili smislen. Umjesto toga, Pavle razumije da postajanje „jednog tijela“ s drugom osobom dodaje složenost životu koju ne bi trebalo prihvatiti bez jasnog razmišljanja i čistih motiva.

Ovo želim da vam kažem, braćo: malo je vremena preostalo. Od sada neka oni koji imaju ženu budu kao da je nemaju; i koji plaču, kao da ne plaču; i koji se raduju, kao da se ne raduju; i koji kupuju, kao da ne posjeduju; i koji koriste svijet, kao da ga ne koriste u

potpunosti – jer prolazi obličje ovog svijeta. (stihovi 29-31)

Za hrišćanina, vrijeme je kratko jer će ovo doba brzo doći kraju. Vrijeme je kratko i u drugom smislu: naši individualni životi na ovoj zemlji su kratki i neizvjesni. Mi dolazimo i odlazimo vrlo brzo sa zemlje (Jakov 4:14) u poređenju sa dugom istorijom čovjeka i našom vječnom budućnošću nakon ovog života. Pavle je pozvao vjernike da prihvate trajnost svog mjesta u vječnosti s Hristom i privremenu prirodu svega s ove strane tog trenutka. Hristov povratak na Zemlju možda će biti udaljen još nekoliko godina, ali svako od nas bi se u svakom trenutku mogao suočiti sa vječnošću.

To je ono što Pavle misli kada kaže da oni koji imaju žene treba da žive kao da ih nemaju. On to očigledno ne misli u suviše bukvalnom smislu, s obzirom na sve što je do sada napisao. Supružnici ne bi trebalo da ignorišu jedno drugo niti da se razdvajaju jer je vrijeme kratko. Pavle je već jasno poučavao da muževi i žene treba da nastave da budu u braku, pa čak i da budu seksualno aktivni (1. Korinćanima 7:2-5). U svom pismu Efežanima, Pavle nalaže muževima da vole svoje žene kao što Hrist voli zajednicu. Muškarci hrišćani trebaju se fokusirati na svoje žene i brakove.

S obzirom na to, svi brakovi su privremeni. Završavaju smrću. Nijedan hrišćanin ne bi trebao svoju privremenu predanost svom supružniku staviti iznad vječne službe Hristu.

U istom kontekstu, vjernici treba da tuguju kao da ne tugujemo i da se raduju kao da se ne radujemo. Trebalo bi da kupujemo proizvode kao da nemamo proizvoda ili, možda bolje, kao da nismo dobili ništa za kupovinu. Drugim riječima, ne opterećujte se prolaznim stvarima!

Baš kao i sa svojom primjedbom o braku, Pavle doslovno ne misli da hrišćanin ne treba iskusiti emocije tugovanja i radosti. Pavle na drugom mjestu piše o sopstvenoj tugovanju i plaču (2. Korinćanima 2:4) i radosti (Filipljanima 4:10). Zapravo, vjernicima je dat uput da jedni s drugima dijele ove emocije (Rimljanima 12:15).

Umjesto toga, on traži od hrišćana da iskuse i bol i radost zbog

onoga što jesu: trenutke koji brzo prolaze u našim životima na ovoj strani vječnosti. Ne smijemo dozvoliti da nas emocije, vezane za stvari koje prolaze, spriječe da služimo Hristu. Ne smijemo zasnivati svoje odluke o tome kako živjeti na strahu od žalosti ili želji za radošću. Prvo služimo Hristu, čak i iznad sopstvenih emocija.

Zatim, Pavle nas upućuje da kupujemo kao da nije važno šta smo kupili. Moramo se i dalje baviti neophodnim životnim funkcijama. Hrišćani, međutim, ne smiju biti toliko vezani za svoju imovinu ili želju za sticanjem privremenih dobara da propustimo priliku da služimo našem vječnom Gospodu.

Pavle daje kontra-perspektivu gledištu da je ovaj život kao sve što postoji. Njegova dosjetka je da bismo trebali biti vjenčani kao da nismo vjenčani. Trebali bismo tugovati, radovati se i kupovati kao da ne doživljavamo te emocije ili završavamo s bilo kakvim proizvodima. Očigledno, on ima nešto na umu osim plitkog, doslovnog pristupa. Pavlova poenta je da je svaka privremena veza i posjedovanje sekundarna i manje važna u odnosu na predanost služenja Bogu i Hristu.

Zatim dodaje opštu izjavu da sumira ovu ideju. Hrišćani koji se bave svijetom treba da žive kao da to ne čine. Naravno, svi se bave svijetom u ovom ili onom smislu. Živimo ovdje. Moramo se kretati kroz odnose i odluke i izbor načina života. Pavle nas ne poziva iz svijeta. Umjesto toga, on poziva vjernike da ne polažu nikakvu nadu u pronalaženje trajnog smisla i svrhe u obličju svijeta koji prolazi.

Pavle je ovaj isti koncept jasno izrazio kada je pisao vjernicima u Kolosima.

„Ako ste, dakle, uskrsnuti s Hristom, tražite ono što je na nebu, gde Hristos sjedi zdesna Bogu. Mislite na ono što je na nebu, a ne na ono što je na zemlji. Jer ste umrli, i vaš je život sakriven s Hristom u Bogu. Kada se pokaže Hristos, naš život, tada ćete se i vi s njim pokazati u slavi.“ (Kološanima 3:1-4)

A želio bih da budete bez briga. Neoženjeni se brine za Gospodnje, kako da ugodi Gospodu. A oženjeni se brine za svjetovno, kako

da ugodi ženi, pa je podijeljen. Isto tako, neudata žena i djevica brine se za Gospodnje, da bude sveta i tijelom i duhom. A udata se brine za svjetovno, kako da ugodi mužu. (stihovi 32-34)

Pavle želi da hrišćani budu oslobođeni tjeskobe ili brige. U ovom kontekstu, čini se da ovo ne znači anksioznost u smislu da ste stalno pretjerano zabrinuti. Oni u Hristu mogu živjeti oslobođeni emocionalnog stanja tjeskobe bez obzira na okolnosti u kojima se nalaze (Filipljanima 4:4-9).

Umjesto toga, čini se da Pavle obraća pažnju na fokus neke osobe. Neoženjen muškarac čini ugađanje Gospodu punim fokusom svog života. U tom smislu, on je „zabrinut o stvarima Gospodnjim". Oni koji su u braku, nasuprot tome, imaju bračnog druga o kome treba da razmišljaju.

Muškarci hrišćani koji su oženjeni podijeljeni su između života da bi ugodili Hristu i života da bi zadovoljili svoje žene. Pavle ih zbog toga ne osuđuje. Hrišćanski brak povezuje dvoje ljudi u jedno. Kada se slijedi u skladu s biblijskim načelima, to je život koji se provodi u službi drugih (Efescima 5:22-33). U braku, hrišćanin služi Bogu i predstavlja Hrista na način na koji voli svoju ženu. To je visoki poziv.

Međutim, Pavle želi da njegovi čitaoci vide da bračni život nije jedini poziv koji možemo dobiti od Boga kada su u pitanju veze. Oni kojima je Bog dao zadovoljstvo u samoći mogu voditi nepodijeljene živote, potpuno usredotočeni na služenje Gospodu.

Isto tako, neudate žene ili djevice mogu u potpunosti da usredsrede svoje vrijeme i energiju na služenje Gospodu. Pavle dodaje da imaju nepodijeljenu priliku da rastu u svom razumijevanju kako biti sveti i tijelom i duhom. Očigledno, to ne znači da udata žena nije sveta ni tijelom ni duhom. Njena seksualna zajednica sa mužem ne znači da je na neki način manje sveta. Svi hrišćani, oženjeni ili samci, mogu voditi sveti život. Neudate žene, međutim, nisu podijeljene između ove težnje i želje da udovolje svojim muževima.

I opet, Pavle ne osuđuje brak ili udate žene. One nisu manji hrišćani. Brak je visoki poziv i za muškarce i za žene. Ali po definiciji,

hrišćanski brak je život proveden u samopožrtvovanom služenju drugom ljudskom biću (Efescima 5:22-33). Pavle ne umanjuje vrijednost bračnog života; on podiže vrijednost samačkog života kao prilike za služenje Hristu bez podjela ili ometanja. Svaka hrišćanka treba ozbiljno razmisliti o ovoj prilici i ne udati se samo da bi slijedila običaje ili ispunila očekivanja drugih ljudi.

A ovo govorim na korist vama samima, ne da vas sputavam, nego da vas podstaknem da vaše ponašanje bude dolično i da neprestano i nesmetano služite Gospodu. (35. stih)

Pavle još jednom dodaje, radi jasnoće, da ovo ne piše u smislu striktnih obaveza. On ne koristi svoj autoritet kao apostol Isusa Hrista da kaže neoženjenim ljudima da se ne žene. On nudi ovu instrukciju svojim čitaocima kako bi im bio od pomoći u razmatranju da li da stupe u brak ili ne.

Kaže da želi da promoviše dolično ponašanje među njima. S obzirom na ono što je rečeno u prethodnim stihovima, to vjerovatno znači da Pavle želi da hrišćani odlučuju o braku iz odgovarajućih razloga. Bilo da se vjenčaju ili ostanu slobodni, njegova namjera je da vjernici to učine iz pravih razloga. Naravno, Pavle ima svoje lične preferencije. Vjerovatno se nada da će više hrišćana odlučiti ostati samci i iskoristiti priliku da iskuse nepodijeljenu odanost Gospodu.

Ali ako neko misli da se neprilično ponaša prema svojoj djevici, ako je ona prošla cvijet mladosti, i treba tako da se postupi, neka uradi što hoće, on ne griješi ako je uda. A ako je neko postojan u srcu, i nema nevolje, a ima vlast nad svojom voljom, i ovo je rasudio u srcu svom da zadrži djevicu, dobro čini. Tako i onaj koji udaje svoju djevicu dobro čini; ali koji ne udaje bolje čini. (stihovi 36-38)

Ovaj i sledeći stihovi stvaraju težak izbor za prevodioce koji rade s izvornog grčkog. Najvjerovatnije da je ovaj stih upućen ocu potencijalne udavače, s fokusom na njenu želju da se uda, da li ima dar celibata i njene godine. Ako je to slučaj, hrišćanski otac koji ima ovlašćenje da odlučuje o bračnoj sudbini svoje kćeri trebao bi razmotriti slična pitanja kao što bi hrišćanski muškarac težio u odlučivanju

hoće li stupiti u brak.

Pavle kaže ovim očevima da ako su čvrsti u svom uvjerenju da se njihova kćerka ne treba udati, i pod pretpostavkom da stvari spomenute u prethodnom stihu nisu problem, otac čini dobro da zadrži kao svoju kćer i ne dozvoli joj da se uda.

Razlog za neke od ovih alternativnih ideja je osnovni grčki odlomak. Ove specifične fraze je teško prevesti s originala. Naučnici su došli do različitih zaključaka o značenju stihova 36-38, ali principi su isti. Bez obzira na to kome se obraćaju, u praksi su razlozi ovih izbora isti. Pavle poručuje svim stranama da je dobro da se vjenčaju ili ne vjenčaju, na osnovu uslova koje je postavio.

Prvi uslov je da mlada žena ne bude obeščašćena nepristojnim okončanjem vjeridbi. Drugi je da muškarac – ili mlada žena ako se obraća ocu – ima dar celibata, s njegovom ili njenom seksualnom željom pod kontrolom ili ako je poodmaklih godina kad brak više nije probitačan.

U tom trenutku, s obzirom da je bilo koja odluka prihvatljiva Bogu, Pavle ponovo govori iz svojih ličnih preferencija. Ako su ti uslovi ispunjeni, izbor da ne ulazi u brak je onaj koji Pavle, sam, više voli nego dobar izbor da se oženi. U oba slučaja niko ne radi ništa loše.

Žena je vezana zakonom sve dok joj je muž živ. Ali ako joj muž umre, slobodna je da se uda za koga hoće, ali samo u Gospodu. (39. stih)

Žena je vezana za svog muža sve dok on ili ona žive. U gotovo svim slučajevima, samo smrt bi trebala okončati hrišćanski brak.

Međutim, ako ženi umre muž, udovica se može slobodno udati za koga god želi. Pavle nudi jednu odredbu govoreći „samo u Gospodu“. Drugim riječima, hrišćanska udovica ne bi se trebala udati za nevjernika (2. Korinćanima 6:14) ili eventualno ući u bračni aranžman koji implicira njeno nevjerstvo i otpad od Boga.

U kulturi Pavlovog vremena, udovica je bila u sasvim drugačijem položaju od mladih žena s obzirom na njen prvi brak. Udovice

više nisu nužno bile pod vlašću svojih očeva i bile su slobodne da izaberu svog muža, ako im se pružila prilika. U isto vrijeme, takve udovice su bile posebno osjetljive na eksploataciju ili napuštanje. Mlade žene su se uglavnom oslanjale na svoje očeve da im nađu poželjnog muža. Zato se Pavlova uputstva udovicama razlikuju od njegovih ranijih uputstava onima koji su „vjereni“.

Ali, po mom mišljenju, biće srećnija ako ostane kao što jeste. A mislim da i ja imam Božjeg Duha. (40. stih)

Pavle dodaje svoj sud da će udovica biti srećnija ako ostane neudata, vjerovatno iz razloga koje je već naveo u ovom poglavlju. Brak je dobar, ali i težak, donosi svjetske nevolje. Osim toga, neoženjeni vjernici mogu posvetiti svoju punu i nepodijeljenu pažnju služenju Hristu (1. Korinćanima 7:34). Pavle ovdje zaključuje, u skladu sa svojim vlastitim neobavezujućim preferencijama (1. Korinćanima 7:25) da će, kao rezultat nestupanja u novi brak, dovesti do srećnijeg života za udovicu.

Apostol je više puta insistirao da je brak dobar i da niko ne griješi time. Ipak, ne želi da njegovi čitaoci njegove stavove o braku odbace kao puko mišljenje. Dodaje da misli da ima i Duha Božjeg. Možda je ova zadnja rečenica odgovor nekome u Korintu ko bi osporavao njegov autoritet. Neki bi mogli tražiti duhovnu moć ili autoritet u njegovim izjavama o seksu i braku.

8. Hrana žrtvovana idolima

A što se tiče hrane žrtvovane idolima, znamo da o tome svi imamo znanje. Ali znanje nadima, a ljubav izgrađuje. (1. Korinćanima 8:1)

Pavle skreće svoje instrukcije do novog pitanja. U prethodnim stihovima, Pavle je pomenuo neko pismo koje mu je napisala zajednica u Korintu (1. Korinćanima 7:1). Čini se da je pitanje o kojem ovdje raspravlja još jedna tema pokrenuta u toj ranijoj poruci. Na osnovu konteksta sledećih poglavlja, moguće je da oni osporavaju njegovo prethodno učenje o jedenju hrane koja je ponuđena idolima.

Pavle počinje da se bavi ovim pitanjem u 8. poglavlju, a onda izgleda da ga ostavlja iza sebe u 9. i prvom dijelu 10. poglavlja. U cjelini, sva tri poglavlja vode do njegovih konačnih izjava o tome kada je za hrišćanina prihvatljivo da jede hranu koja je možda bila ponuđena idolu, a kada nije.

Dovodeći u pitanje njega i njegovo učenje o tom pitanju, Korinćani su možda bili ti koji su prvobitno rekli „svi mi posjedujemo znanje".

Međutim, Pavle odgovara da samo znanje nije dovoljno. Znanje samo po sebi samo nadima osobu. To implicira aroganciju i egoizam. Pavle ovo suprotstavlja jednoj od nekoliko grčkih riječi prevedenih kao „ljubav". U ovom slučaju on primjenjuje *agapē*, samopožrtvovanu ljubav. Ta vrsta ljubavi izgrađuje ljude. Kao što će Pavle čuveno napisati u 13. poglavlju, neko ko ima znanje bez ljubavi je ništa.

Pavle će pokazati da je ljubav prema drugima jedan od razloga zašto ovi hrišćani ne smiju svjesno jesti hranu koja se nudi idolima.

Ako neko misli da nešto zna, još to ne zna onako kako bi trebalo da zna. (2. stih)

Sada Pavle upozorava da neko može zamisliti da nešto zna i da griješi. Stara izreka kaže da je malo znanja opasno. Moderna kultura je čak dala ovome ime: Daning-Krugerov efekat. Ideja je da oni koji steknu malu količinu znanja o nekoj temi imaju tendenciju da postanu

previše sigurni u to koliko zaista znaju. Čini se da to Pavle govori o onima u Korintu: oni osporavaju njegovo učenje o jedenju hrane ponuđene idolima na osnovu ograničenog znanja i „naduvanog“ pogleda na njihovu vlastitu mudrost. Samo zato što neko vjeruje da zna ne znači da zaista zna.

Pavlove reference na „znanje“ ovdje dolaze od iste osnovne riječi: *ginosko*, što podrazumijeva opažanje, razumijevanje i znanje.

Ali ako neko voli Boga, njega Bog poznaje. (3. stih)

Pavle ponovo dodaje da je ljubav ono što je zaista važno, posebno kada je ta ljubav usmjerena prema Bogu. Ovdje ponovo koristi grčku riječ *agapao*, koja se odnosi na nesebičnu i požrtvovanu ljubav.

Čak i bolje nego imati znanje o Bogu jeste da nas On poznaje. On poznaje one koji ga vole. Biti poznat od Boga, zauzvrat, znači da pripadamo Njemu. Oni koji pripadaju Bogu, Pavle će na kraju pokazati, moraju se potpuno odvojiti od demona, stvarne sile koja stoji iza obožavanja idola i bogova (1. Korinćanima 10:20-21).

A što se tiče jedenja hrane žrtvovane idolima, znamo da idol zapravo nije ništa i da postoji samo jedan Bog. (4. stih)

Znanje Korinćana im govori da idol ne postoji i da je Bog jedini pravi Bog. Vrlo je moguć ovakav njihov rezon: „Idoli su ništa. Oni ne postoje. Kao hrišćani, znamo da je Bog jedan. Tako da jedenje hrane koja se u stvari nudi ničemu ne bi trebalo biti problem.“

Pavle će se složiti s njihovom pretpostavkom da beskrajan broj idola i bogova koje obožava paganski Korint zapravo nisu bogovi. Napisao je Galatima da su prije nego što su došli do vjere u Hrista bili robovi onih koji po prirodi nisu bogovi (Galatima 4:8). U tom smislu, Pavle se slaže da nema stvarne moći ili supstance iza idola ili idolopokloničkih ceremonija.

Sav grčki život u Korintu uključivao je ili je bio dotaknut obožavanjem idola ove ili one vrste. Svaka vrsta porodičnih i građanskih funkcija, od vjenčanja i sahrana do rođendanskih zabava i poslovnih sastanaka, održavala se u hramovima idola gdje se često služila hrana koja je nuđena idolima. Ograničenje jedenja ponuđene ili idolu

posvećene hrane stvorilo je značajne probleme za Korinćane.

Osim toga, meso na pijaci ili u domovima nehršćanskih prijatelja i porodica može biti meso jednom ponuđeno idolu. Odbijanje ulaska u hramove idola ili jedenje mesa koje je možda bilo nuđeno idolima značilo je da će se vjernik morati povući iz većeg dijela javnog života.

Vjerovatno motivisani tom poteškoćom, čini se da Korinćani pitaju Pavla da li zaista očekuje od njih da preduzmu tako drastičnu akciju.

Jer iako ima onih koji se nazivaju „bogovima," bilo na nebu bilo na zemlji, jer ima mnogo „bogova" i mnogo „gospodara," za nas postoji jedan Bog Otac od koga je sve, i mi u Njemu, i jedan Gospod, Isus Hrist, kroz koga je sve, i mi kroz Njega. (stihovi 5-6)

Pavle se slaže da postoji mnogo „takozvanih bogova" na nebu i na zemlji, kao i mnogo lažnih „bogova" i „gospodara".

Pominjanje „takozvanih bogova" direktno se povezuje sa spominjanjem „mnogih bogova" i „mnogih gospodara". Pavle se slaže da postoje mnoga imaginarna bića koja se obožavaju u paganskim gradovima kao što je Korint. Grčki geograf iz drugog vijeka, Pausanija, katalogizovao je neke od bogova i idola koje su obožavali u Korintu. Između ostalih, na ovoj listi su se našli Afrodita, Artemida, Izida, Dionizije, Fortuna, Zevs, Bunaea, Hronos, Posejdon, Sunce, More, Mir, pa čak i drvo.

Iako se Pavle slaže da nijedan od njih nije zaista božanstvo, neće zaključiti da su bezopasni. Kasnije će pokazati da bilo kakva moć ili uticaj iza ovih izmišljenih ili mitologizovanih bića dolazi od demona, koji definitivno postoje (1. Korinćanima 10:20-21).

Za nas, piše Pavle, zaista postoji jedan Bog. On je Otac. Sve stvari dolaze od Njega i mi postojimo od Njega. Takođe, postoji samo jedan Gospod. On je Isus Hrist. Sve je kroz njega, uključujući i nas. Pavlova izjava o jednom Bogu i Gospodu kao Ocu i Hristu je majstorska i razjašnjavajuća. U ovom stihu izložen je vječni princip božanskog Izvora i Kanala koji definiše odnos, hijerarhiju i funkcije Boga Oca i Njegovog Sina. Na ovom principu zasniva se cjelokupno

njihovo djelovanje i Plan spasenja.

Međutim, Pavlov glavni naglasak je da su hrišćani od Boga, da postoje kroz našeg Gospoda i da postoje za Boga. Upravo ta činjenica – da postoji samo jedan pravi Bog – prema kome smo dužni da se potpuno odvojimo čak i od najobičnijeg kontakta sa bilo kojim idolima ili bogovima.

Ali to ne znaju svi. Neki, koji su do sada bili naviknuti na idole, jedu hranu kao da je žrtva idolima, i tako prljaju svoju savjest, jer je slaba. (7. stih)

Problem je, međutim, što nije svaki korintski hrišćanin posjedovao ovo znanje, iako je ono istinito. Koliko god to čudno zvučalo modernim čitaocima, vjerovanje u mnoge bogove nije bilo trivijalan koncept u antičkom svijetu. To je bilo fundamentalno. Mnogi obraćenici na hrišćanstvo bili su duboko uključeni u obožavanje idola prije obraćenja. Čini se da Pavle implicira da je novijim hrišćanima u toj paganskoj kulturi teško da o idolima razmišljaju kao o izmišljenim bićima. Kada im se ponudi hrana za idole, njihova savjest im govori da ponovo učestvuju u idolopoklonstvu. Ako jedu, krše sopstvenu savjest.

Pavle zatim daje primjedbu koju treba pažljivo razumjeti, jer dolazi sa snažnim implikacijama. On se odnosi na savjest onoga ko misli da je jedenje idolske hrane oblik idolopoklonstva kao „slabu“. Na osnovu njegovih prethodnih izjava, čini se da Pavle kaže da jedenje takvog mesa – samo po sebi – nije grijeh. Nije pogrešno, jer su ti idoli, u stvari, izmišljeni, a meso je samo meso (1. Timoteju 4:4). Ovo je ključna tačka u razumijevanju ovog odlomka: nema inherentnog grijeha u činu koji se dovodi u pitanje. U idealnom slučaju, oni koji pate od ove slabosti mogu je prerasti.

Međutim, ta činjenica nije zamišljena kao kraj hrišćanskog misaonog procesa. Pavle ispravlja one sa „slabom“ savješću jer su zbog njihove ranije naviknutosti na idole opterećeni sa hranom koju jedu kao da je zaista ponuđena idolima, iako to zapravo ne znaju. Ono što on kaže je da će ih „uništiti“ ako postupaju u suprotnosti sa svojom

savješću. Ovdje, kao i kod Rimljana, Pavle će insistirati na tome da ako neko radi protiv svoje savjesti, sumnjajući da li je njihov postupak ugodan Gospodu ili ne, on ili ona su osuđeni kao grešni (Rimljanima 14:23).

Važnost ove ideje, jer se odnosi na hrišćansko ponašanje, ne može se precijeniti. Ponekad je stav ono što čini nešto grijehom, a ne sam čin.

Ali hrana nas neće približiti Bogu – niti šta gubimo ako ne jedemo, niti šta dobijamo ako jedemo. (8. stih)

Hrana je samo hrana. Jesti jednu stvar, a ne drugu, samo po sebi, nije nešto što će nas približiti Bogu. To uopšte ne znači da za vjernika ne postoje granice. Pavle će pojasniti da su naš motiv za jelo i da li jedemo čiste savjesti pred Bogom veoma važni. Svaka radnja poduzeta bez uvjerenja da je od Boga dopuštena je sama po sebi grijeh, čak i ako taj čin inače ne bi bio pogrešan. Ovo je ključni aspekt hrišćanskog morala koji se mora pažljivo razumjeti.

Ali pazite da ne bi možda to vaše pravo postalo kamen spoticanja slabima. (9. stih)

Pavle sada upozorava one koji jedu hranu idola. Zbog nepažnje u ostvarivanju svog prava na hranu, mogli bi uzrokovati da se drugi spotaknu. On koristi izraz *proskomma*, preveden kao „kamen spoticanja“. Riječ se odnosi na nešto o što se osoba može spotaknuti dok hoda, kao što je kamen ili štap. Samo zato što jedenje određene hrane nije grijeh za „jake“ hrišćane, to ne znači da bi to trebali činiti bez imalo razmišljanja o manje razvijenom razumijevanju svoje braće i sestara.

Drugim riječima, hrišćanin koji je uvjeren da je jedenje hrane koja je možda prinošena idolima prihvatljivo je u pravu; međutim, oni moraju uzeti u obzir da njihovo jedenje može postaviti prepreku na duhovnom putu onih koji su još slabi. Prekršiti svoju savjest je grijeh, čak i ako je ta savjest „slaba“.

Jer ako tebe koji imaš znanje neko ko je slab vidi za stolom u idolskom hramu, zar se neće njegova savjest odvažiti da jede hranu

žrtvovanu idolima? (10. stih)

U slučaju Korinta, mnogi obraćenici su bili iz pozadine ogrezle u obožavanju idola. Zahvaljujući tom iskušenju ili zbunjenosti, oni ne mogu mirne savjesti jesti hranu idola. Nisu u potpunosti uvjereni da idoli nisu stvarni. Pavle to označava kao slabost, ali ne insistira na tome da se predomisle (1. Korinćanima 8:7). Umjesto toga, kao što se jasno vidi u drugim pismima, Pavle ohrabruje vjernike da budu potpuno uvjereni pred Bogom, prije nego što bilo šta učine (Rimljanima 14:23). Vrijeme i sledbeništvo imaju za cilj da ojačaju savjest.

Pavle ističe da jedući idolsku hranu ti hrišćani mogu riskirati da navedu druge da posrnu u grijeh. Kontekst je, kao i uvijek, ključan ovdje. Pavle ne kaže da je jesti to meso samo po sebi grijeh. Umjesto toga, on kaže da je grijeh narušiti nečiju savjest u takvim stvarima. Stoga, „jaki" hrišćani moraju biti oprezni da ne dovedu „slabe" hrišćane u iskušenje da učine nešto za što „slabi" vjernik misli da je nezakonito ili nemoralno.

Pavle predlaže ilustraciju: onaj sa slabijom savješću vidi jačeg vjernika u idolskom hramu kako jede hranu idola. Za moderne čitaoce, ideja da hrišćanin jede idolsku hranu iz bilo kojeg razloga je iznenađujuća. Ali drevna korintska kultura bila je toliko ogrezla u obožavanju lažnih bogova i idola da su mnoga mjesta izvan vlastitog doma bila povezana s idolopoklonstvom. Hramovi idola bili su standardne banket sale, gdje su se održavala porodična okupljanja, poslovni sastanci, vjenčanja, sahrane i sve vrste drugih događaja.

Odbijanje, u to doba, zahtijevalo bi od hrišćanina da odustane od uključenja u mnoga područja života. To nije bilo malo ograničenje. Ipak, to je bila cijena ljubavi prema braći i sestrama u Hristu.

U svojoj ilustraciji, Pavle pita da li će slabiji hrišćanin biti ohrabren da jede idolsku hranu kada vidi drugog hrišćanina kako to radi, iako mu savjest govori da to ne čini? To izgleda vjerovatno.

Tako zbog tvog znanja propada onaj ko je slab, tvoj brat za koga je Hristos umro. (11. stih)

Osim ako ne uzmu u obzir savjest drugih, Korinćani riskiraju

korištenje znanja koje ih čini slobodnim da jedu na način koji duhovno šteti braći i sestrama koji nemaju to znanje. Oni mogu „propasti“ u smislu griješenja narušavanjem vlastite savjesti. Pavle podsjeća Korinćane, naglašeno, da je Hrist umro za ove ljude koji imaju slabu savjest. Da li je previše tražiti od Korinćana da preskoče da jedu hranu idola za njihovo dobro? Čak i ako je sam čin dozvoljen hrišćaninu, mora se uzeti u obzir savjest „slabijeg“ vjernika. Tog suvjernika treba poučavati s ljubavlju i pomoći mu da se učvrsti u vjeri i znanju, a ne da se nemarno izlažu nečemu za što nisu spremni. To bi se moglo nazvati nemarno korišćenje hrišćanske slobode.

A kad tako griješite svojoj braći i povređujete njihovu savjest koja je slaba, griješite protiv Hrista. (12. stih)

Pavle izjavljuje da će oni koji nemarno jedu – iako meso samo po sebi nije grešno – takođe biti krivi za grijeh. Konkretno, on kaže da će oni biti krivi za grijeh protiv svoje braće i grijeh protiv Hrista, koji je umro da spasi tu slabiju braću.

Zato, ako hrana navodi mog brata na spoticanje, više nikada neću jesti meso, da se moj brat zbog mene ne spotakne. (13. stih)

Sada Pavle primjenjuje ovu ideju na svoj život, na lični način. Ako postoji ikakva šansa da će hrana koju jede dovesti do toga da brat u Hristu posrne u grijeh, on to jednostavno neće činiti. U stvari, Pavle dodaje da bi se odrekao mesa bilo koje vrste kako bi izbjegao rizik da navede drugu osobu na grijeh. On vidi da je veoma važno da voli svoju braću na ovaj način.

Kontekst jasno pokazuje da Pavle ne govori Korinćanima da postanu vegetarijanci. Niti se izjašnjava da ne jede meso. U 10. poglavlju će biti jasno koja ograničenja postavlja u jedenju mesa koje je možda bilo ponuđeno idolu, a možda i nije. Umjesto toga, on tvrdi da bi bilo vrijedno eliminisati meso iz svoje prehrane, ako bi se time izbjeglo navođenje drugih hrišćana na spoticanje i grijeh. Dio odgovornosti „jakog“ vjernika je da obrazuje i obuči slabijeg vjernika. Vremenom im mogu pomoći da prevladaju lažnu krivicu; ali u neposrednom smislu, oni moraju paziti da ne postanu duhovna prepreka.

9. Prava službenika jevanđelja

Zar nisam slobodan? Zar nisam apostol? Zar nisam vidio Isusa, našeg Gospoda? Zar niste vi moje djelo u Gospodu? Ako drugima nisam apostol, vama svakako jesam, jer ste vi pečat koji potvrđuje moje apostolstvo u Gospodu. (1. Korinćanima 9:1-2)

Pavle daje kratak uvod kako bi pokazao da se i on odrekao svojih prava apostola radi drugih. On počinje postavljanjem niza pitanja koja će zahtijevati „da" od Korinćana. Pavle je slobodan. On je apostol, kao što je rekao na početku ovog pisma. Biti apostol nosi sa sobom prava koja će Pavle odbiti da traži.

Pavle je vidio Isusa kada ga je Hrist pozvao na putu za Damask (Djela 9:1-18). Vidjeti Isusa nakon uskrsenja bio je jedan od uslova za odabir zamjene za Judu (Djela 1:22). Pavle, dodat kao pozni apostol, takođe je ispunio ovaj zahtjev.

Konačno, hrišćani u Korintu su proizvod Pavlovog rada kao apostola, misionara i evanđeliste.

Pavle očito brani svoj autoritet, ali nije jasno protiv koga govori. Vjerovatno su neki „drugi" osporavali da je on legitimni apostol. Možda su neke grupe hrišćana osporile da li je Pavle bio u istoj kategoriji kao ljudi poput Petra ili Jovana. Možda Pavle naglašava da nije bio lično povezan sa svim drugim skupštinama. Ipak, on je bio apostol zajednice u Korintu. Ta zajednica postoji zbog njegove službe tamo.

Pavle opisuje hrišćane u Korintu kao pečat svog apostolstva u Gospodu. Njihovo obraćenje je najuvjerljiviji dokaz valjanosti njegove uloge kao Hristovog apostola. Njihovo mjesto u Božjoj porodici, njihov rast u svetom Duhu, dokazuju da je Pavle pravi apostol.

Pavle naglašava ovu tačku s razlogom: on će pokazati da nije tražio svoja prava kao apostol, za dobro drugih. Na isti način, on traži od Korinćana da pokažu ljubav prema braći i sestrama u Hristu tako da odluče da ne traže svoje pravo da jedu hranu prinošenu idolima.

Ovo je moja odbrana pred onima koji me optužuju: Zar nemamo pravo da jedemo i pijemo? Zar nemamo pravo da vodimo sa sobom ženu pobožnu, kao i drugi apostoli i Gospodova braća i Kefa? (stihovi 3-5)

Pavle se sprema iznijeti argumente o sebi, argumente za koje vjeruje da će biti podvrgnuti ispitivanju. Planira pokazati da, kao apostol, ima prava na nekoliko stvari. Počinje pitanjem da li on i drugi apostoli imaju pravo da jedu i piju. Time on misli da imaju pravo na zadovoljenje svojih potreba, počevši od najosnovnijeg od svega, hrane i pića.

Pavle navodi na ideju da bi, kao službitelj jevanđelja – a posebno kao apostol – mogao zamoliti one kojima služi da mu pruže podršku kako ne bi morao raditi izvan službe da bi se izdržavao. Zatim će podsjetiti Korinćane da to nikada nije tražio od njih. Njegov razlog za ovo poređenje je da pokaže da Pavle praktikuje ono što propovijeda.

Nejasno je na koga tačno Pavle misli kada govori o „braći Gospodovoj". Vjerovatno misli na Isusovu pravu polubraću, rođenu od Marije. To u najmanju ruku implicira da su Jakov i Juda bili oženjeni i porodični ljudi.

Pavle ovdje koristi izraz „mi", koji se odnosi na njega i njegovog partnera u službi, Barnabu. Oni imaju pravo povesti sa sobom ženu vjernicu na svoja službena putovanja. Ističe da to čine i drugi apostoli, spominjući „braću Gospodnju" i Kefu, tj. Petra. Pretpostavlja se da su ovi drugi apostoli možda primali finansijsku podršku za sebe i svoje žene dok putuju od mjesta do mjesta.

Naravno, Pavle nema ženu koju bi trebalo izdržavati, na osnovu njegovog učenja o braku i celibatu iz prethodnog poglavlja (1. Korinćanima 7:6-8). U kontekstu ove rasprave, Pavle ističe da je razumno da apostol očekuje podršku za sebe i ženu – a ipak Pavle ne traži ništa od vjernika u Korintu. Ovo treba da ilustruje njegovo učenje o žrtvovanju svojih prava zarad drugih (1. Korinćanima 8:7-13).

Ili se samo Barnaba i ja moramo izdržavati sopstvenim radom? Koji to vojnik služi o svom trošku? Ko sadi vinograd, a ne jede njegov

rod? Ili ko pase stado, a ne pije mlijeko od tog stada? (stihovi 6-7)

Pavlov razlog za korišćenje ovog stila pisanja je da istakne očigledno: naravno da imaju isto pravo. Pavle i Barnaba voljno odlučuju da ne uzimaju novac od ljudi kojima služe.

Pavlovo spominjanje Kefe/Petra u prethodnom stihu i Barnabe ovdje pokazuje da Korinćani barem znaju ko su ti ljudi. Nije jasno da li su i jedan i drugi ikada došli u Korint. Pavle i Barnaba su putovali zajedno ranije u svojoj karijeri i možda su se dogovorili da ne uzimaju sredstva od ljudi koje su evangelizovali.

Da bi bolje naglasio, Pavle ukazuje da je to neobično, gotovo neprirodno. On to ističe u nizu pitanja: ljudi u većini profesija primaju platu za posao koji obavljaju. Nijedan vojnik ne plaća svoj put u ratu. Niko ne krivi vinogradara što pojede nešto od voća. Nijedan farmer ne odbija mlijeko iz stada koje čuva. Ako je Pavle voljan to pokazati na tako dramatičan način, vjernici u Korintu nemaju izgovora da ne učine isto. To je normalan, zdravorazumski poredak stvari: oni koji imaju koristi pružaju podršku onima koji im služe.

Zar ovo govorim po ljudskim mjerilima? Zar to ne govori i Zakon? Jer je u Mojsijevom zakonu napisano: „Ne zavezuj usta biku koji vrši žito.“ Zar je Bogu stalo do bikova? Ili to kaže upravo radi nas? Zaista, radi nas je to napisano, jer ko ore, treba da ore u nadi, i ko vrši žito, treba da ga vrši u nadi da će dobiti svoj dio. (stihovi 8-10)

Da bi ovaj princip stavio van argumenta, Pavle se okreće Mojsijevom zakonu da bi naglasio da je to zakonsko pravo. On ne govori samo iz ljudskog autoriteta. On citira Ponovljeni zakon 25:4 kako bi ukazao na zabranu zavezivanja brnjice volu dok gazi (vrši) žito. Poljoprivrednicima nije bilo dozvoljeno da spriječe vola da se hrani žitom dok je pomagao u preradi. Pošto je rad vola bio ono što je proizvelo to žito na prvom mjestu, bilo je pravedno i razumno da se bik izdržava plodovima tog rada. Ovo odgovara Pavlovom principu: najprirodnije je da apostoli, radnici, pa čak i volovi budu plaćeni od posla koji obavljaju.

Ovdje on takođe dodaje pitanje o tome da li je Bog zabrinut za

volove. Najočigledniji odgovor je da, da, Bog je dovoljno zabrinut za volove da brine o njihovoj dobrobiti. Pavlova implikacija je još jedno pitanje: koliko više Bog mora biti zabrinut za dobrobit apostola?

Pavle insistira da ovaj princip važi za sve nas. I orač i vršilac rade svoj posao u nadi da će podijeliti usjev. To bi trebalo da bude njihovo pravo, kao što je pravo apostola da traže finansijsku podršku od onih kojima služe.

Ako smo mi vama sijali duhovna dobra, zar je previše ako žanjemo vaša tjelesna dobra? Ako drugi imaju pravo na dio vaših dobara, zar mi nemamo još više prava na to? Ali nismo se poslužili tim pravom, nego sve podnosimo, da ne bismo postavili nekakvu prepreku dobroj vijesti o Hristu. (stihovi 11-12)

Pavle ovo postavlja u obliku pitanja, možda da ublaži uticaj: „Da li je previše ako od vas ubiramo materijalne stvari?“

On je napravio sličnu vezu u svom pismu Rimljanima kada je raspravljao o novcu koji su nejevrejski hrišćani slali kao podršku jevrejskim hrišćanima u Jerusalimu. Pavle je rekao da neznabošci to duguju njima: „Jer ako su narodi dobili udio u njihovim duhovnim dobrima, onda su dužni da im služe svojim tjelesnim dobrima.“ (Rimljanima 15:27)

Iako će Pavle jasno staviti do znanja da to pravo ne zahtijeva od Korinćana, hrišćanska zajednica je praktikovala ovaj princip kroz većinu svoje istorije. Oni koji svoje živote i sposobnosti posvete jevanđelju imaju pravo na podršku drugih hrišćana u tom nastojanju.

On piše da i drugi dijele ovu tvrdnju, očito sugerišući da su dali finansijsku podršku drugim duhovnim vođama. Možda ima na umu Apola ili Petra. Konačno, međutim, Pavle priznaje da „mi“, on i njegovi saradnici, nismo zahtijevali ovo pravo. Odnosno, nisu tražili od Korinćana da im daju novac iako bi to bilo opravdano.

Njihov razlog zašto odbijaju da budu plaćeni od strane Korinćana je jednostavan: oni ne žele da postave nikakvu prepreku na putu Hristovog jevanđelja. Djelimično, ovo ima za cilj demonstrirati načelo koje je Pavle objasnio na kraju 8. poglavlja (1. Korinćanima 8:7-

13). Važnije je uzeti u obzir duhovnu korist drugih nego tražiti ono što nam se „duguje“.

Pavla također može zabrinjavati pitanje motiva. Ako je neko sumnjao da se njegov rad u Korintu odnosi na platu, možda je otišao od Hristovog jevanđelja. Pavle je posvećen izbjegavanju stvaranja razloga za druge da sumnjaju u iskrenost njegove misije.

Zar ne znate da oni koji vrše svetu službu jedu hranu koja dolazi iz hrama i da oni koji služe kod oltara dijele žrtvu sa oltarom? Tako je i Gospod odredio da oni koji objavljuju dobru vijest žive od dobre vijesti. (stihovi 13-14)

Pavle dodaje još jedan razlog svojoj listi zašto oni koji služe jevanđelju imaju pravo da na neki način dobiju naknadu od onih koji primaju njihovu službu. Ovoga puta ukazuje na jevrejske vjerske uredbe, u kojima hram obezbjeđuje hranu za zaposlene u njemu, kao i za one koji rade pri samom oltaru.

Ovdje, u svom tipičnom stilu, Pavle zadržava najjači argument za kraj. Sam Isus je odredio da oni koji objavljuju jevanđelje od toga žive. Pavle se vjerovatno poziva na Isusova uputstva kada šalje svoje sledbenike da objavljuju Božje kraljevstvo tokom njegove službe na zemlji. Isus je jasno rekao, u Luki 10:7: „Zato ostanite u toj kući i jedite i pijte ono što vam se ponudi, jer je radnik dostojan svoje plate.“

Pavlova namjera ovdje je da odbrani ideju da one koji su uključeni u punovremenu službu treba podržavati zajednica. Njegova veća poenta je, međutim, ideja da je ova naknada pravo: to je nešto što propovjednici razumno očekuju da će dobiti. To se, pak, uspostavlja kako bi se suprotstavilo Pavlovom ponašanju prema ljudima u Korintu. On će i dalje odbijati da iskoristi ovu Isusovu odredbu. On ne želi da iko propusti jevanđelje zbog nesporazuma o Pavlovim motivima da ga propovijeda.

Ali ja nisam ništa od toga iskoristio. I ovo nisam napisao da bi se tako postupilo prema meni, jer bolje bi bilo da umrem nego da bilo ko obezvrijedi ono čime se mogu pohvaliti! (15. stih)

Pavle jasno stavlja do znanja svojim čitaocima da nikada nije

tražio ta prava za sebe. On ne namjerava da počne.

Zašto? U 12. stihu je rekao da neće tražiti novac od Korinćana jer ne želi da postavi prepreku na putu Hristovog Jevanđelja. Očigledno nije želio da se iko kloni jevanđelja jer misli da se propovijeda samo zbog finansijske nagrade.

Sada on daje novi razlog zašto ne polaže pravo na plaćanje od strane Korinćana. Želi da se nastavi „hvaliti". U stvari, Pavle kaže da bi radije umro nego da izgubi razlog za hvalisanje o propovijedanju dobre vijesti besplatno svojom slobodnom voljom.

Je li ovo hvalisanje sebi na slavu? Da li Pavle pokazuje sebičan ponos odbijanjem da uzme novac od onih kojima služi? Ne. Kao što će pokazati sledeći stihovi, Pavle se osjeća slobodnim da se hvali kako propovijeda jevanđelje bez novčane naknade jer je to jedino što može dati svojom slobodnom voljom. Njegov poziv dolazi od Boga, kao i njegova sposobnost da ga izvrši. Samo odbijanje plaćanja od onih kojima služi je u stvari njegov voljni izbor (1. Korinćanima 9:16-18).

A ako objavljujem dobru vijest, to nije razlog da se hvalim, jer to mi je dužnost. Zaista, teško meni ako ne objavljujem dobru vijest! Ako to činim drage volje, imam nagradu, a ako to činim preko volje, služba mi je povjerena. (stihovi 16-17)

Pavle ne osjeća da ima izbora da li će nastaviti propovijedati o spasenju kroz vjeru u Isusa. Hrist je izabrao Pavla da propovijeda jevanđelje. Sam Gospod je poslao Pavla u svijet sa porukom Božje milosti. I teret i sposobnost dolaze od Boga, tako da se Pavle ne može pohvaliti ni jednim ni drugim.

Pavle koristi terminologiju starosaveznih proroka da bi opisao šta bi mu se dogodilo ako bi prestao da propovijeda jevanđelje: „Teško meni!" Ovo implicira više od tuge za Pavla ako prestane da propovijeda jevanđelje. U kontekstu Starog saveza, to sugeriše ozbiljne posledice u stvarnom svijetu od Gospoda ako Pavle odbije izvršiti svoj poziv. U svakom slučaju, Pavle zna da jednostavno ne može prestati da propovijeda jevanđelje. To mu nije dostupna opcija. Ono što je pod njegovom kontrolom je, međutim, pitanje: da li da

prihvati naknadu za svoj rad.

Bog je Pavlu dao teret i sposobnost da propovijeda jevanđelje. On ne propovijeda kao dobrovoljac, već pod nalogom kao voljan i angažovan sluga. Kao takav, Pavle kaže da nema nagradu samo za ono što mora da uradi. Umjesto toga, on sebe vidi kao upravitelja kojem je povjeren zadatak. Počastvovan je što mu je povjeren ovaj zadatak prenošenja poruke jevanđelja tolikom broju ljudi, ali priznaje da jednostavno slijedi nalog. Grčka riječ koju on koristi za „službu" je „ekonomija", pojam koji u Pavlovim poslanicama označava specifičnu službu raspodjele Božje blagodati u cilju izgradnje Božjeg doma (zajednice), što u širem smislu odgovara Božjoj uredbi i upravi za svijet, tj. Njegovoj namjeri kroz Plan spasenja u Hristu.

Pavlov razlog za objašnjenje svega ovoga ima mnogo slojeva. Jedan je da pokaže da živi istu poruku koju je propovijedao drugima: da treba da stavljaju potrebe drugih ispred svojih „prava" (1. Korinćanima 8:7-13). Pavle takođe ističe da je razumno da se službenicima jevanđelja daje podrška za njihov rad. Na kraju, Pavle naglašava da se trudio da nikome ne da povoda da sumnja u iskrenost njegovog propovijedanja.

Šta mi je onda nagrada? Da propovijedajući dobru vijest, mogu pronositi dobru vijest Hristovu besplatno, da ne koristim svoje pravo u dobroj vijesti. (18. stih)

Pavle dodaje da u izvjesnom smislu dobija nagradu. Odbijajući da iskoristi svoje pravo da dobije finansijsku podršku od onih kojima služi, Pavle može zahtijevati određeni stepen samopožrtvovanja. Pomalo se može pohvaliti: da se legitimno odriče nečega za Gospoda. Ovo nije arogantno, sebično hvalisanje. Radosna je tvrdnja da on žrtvuje nešto što nije dužan dati. Bog ne nalaže Pavlu da odbije donacije za svoju službu; prethodni stihovi su pokazali da Bog očekuje da oni kojima služe službenici jevanđelja podržavaju te sluge. Pavle to čini svojevoljno i prima nagradu znajući da to čini.

On prima nagradu zahvale za besplatno prenošenje radosne vijesti o Isusu. Djelimično, njegova nagrada uključuje pravo da se hvali

– pravedno, u radosti, a ne u aroganciji – ovim nesebičnim djelovanjem.

Jer premda sam slobodan od svih, samog sebe učinio sam slugom svima da što više njih pridobijem. (19. stih)

Sloboda i ropstvo su bile ključne ideje za Pavla. Kontrast između sluge i gospodara u antičkom svijetu bio je mnogo izraženiji od podjele između bogatih i siromašnih, ili između vlasnika i zaposlenika, kao što se vidi u modernoj kulturi. Ove ideje opisuju kako je Pavle sebe posmatrao u odnosu na Boga, Mojsijev zakon i druge ljude. On je u prethodnim stihovima pisao o sebi kao o Hristovom „robu" od povjerenja, po nalogu da propovijeda evanđelsku poruku. On tu dužnost obavlja kao da nema izbora po tom pitanju.

S druge strane, smatra da je slobodan kada su u pitanju oni kojima služi. To je bilo tačno i pravno i duhovno. Kao rimski građanin, Pavle je bio zaista slobodan, a ne robovski sluga ili rob. Uživao je prava koja ima svaki pravi rimski građanin. Jevrejskim vjerskim vođama nije dugovao ništa.

Pa ipak Pavle sada kaže da se dobrovoljno proglasio slugom/robom svih ljudi. Drugim riječima, on vjeruje da njegova misija da dopre do ljudi s Isusovim jevanđeljem uključuje stavljanje sebe pod vlast svih, na neki način.

I tako sam Judejcima bio kao Judejac, da pridobijem Judejce. Onima pod zakonom bio sam kao pod zakonom – premda ja nisam pod zakonom – da pridobijem one pod zakonom. (20. stih)

Kao propovjednik Hrista, Pavle će za Jevreje biti Jevrejin, a za one pod jevrejskim vjerskim zakonom kao neko pod Mojsijevim zakonom. Pavle je bio Jevrej i proveo je veliki dio svog života kao „Jevrej od Jevreja" pod zakonom (Filipljanima 3:5). Nakon što se obratio, propovijedao je prednosti Novog saveza. Čineći to, postao je meta progona i pokušaja ubistva od strane jevrejskih vjerskih vođa.

To nas navodi da se zapitamo šta je Pavle mislio kad kaže da je bio Jevrejin i pod zakonom da bi pridobio druge za Hrista. To ne znači da se Pavle pretvarao. Niti to znači da se „ponašao više kao

Jevrej“ kada je bio sa Jevrejima.

Umjesto toga, Pavle je nastavio da učestvuje u bogosluženju u jevrejskim sinagogama dok je tamo propovijedao Hrista (Djela 17:2-3). Nastavio je da se dobrovoljno pokorava nekim jevrejskim običajima i tradicijama, pa čak i prima kazne od jevrejskih vođa zbog propovijedanja Hrista (2. Korinćanima 11:24). On je to učinio bez da je ikad promijenio evanđeosku poruku da je vjera u Hrista jedini način da se nađemo opravdani pred Bogom.

Pavle je mogao da odustane od bilo kakvog učešća u jevrejskom vjerskom sistemu. Bio je slobodan od svega toga. Umjesto toga, on je odlučio da ostane uključen, a da nikada nije ugrozio Isusovu poruku, u nadi da će pridobiti neke sledbenike jevrejskog legalizma za vjeru u Hrista. Kako bi postavio što manje prepreka između drugih i Hrista, Pavle je bio spreman žrtvovati svoja vlastita „prava“, preferencije i slobode.

Onima bez zakona bio sam kao bez zakona – premda nisam bez Božjeg zakona, nego sam pod Hristovim zakonom – da pridobijem one bez zakona. (21. stih)

Sada piše da je bio kao bez zakona da bi pridobio i neke od tih ljudi.

Pavle je mnogo pisao u poslanicima Galatima i Rimljanima o slobodi u Hristu. On je takođe pokazao slobodu u Hristu paganima. To je došlo učešćem u nekim stvarima zabranjenim sledbenicima Mojsijevog zakona. Osim toga, jasno je dao do znanja ne-Jevrejima da ne moraju da slijede kompleksni sistem jevrejskih zakona kako bi bili prihvatljivi Bogu. Spasenje je moguće samo kroz vjeru u Hrista.

Ipak, Pavle dodaje da je ostao pod autoritetom Božjeg zakona tako što se obavezao služiti Hristu – po zakonu samopožrtvovane ljubavi prema Bogu i drugima (Marko 12:30-31). Svaki hrišćanin je pod tim zakonom. Pavle ne zagovara antinomizam. On samo ističe jednostavnu činjenicu da „djelima zakona“ – našim vlastitim učinkom – ne možemo postići spasenje. Naravno potpuno je nerazumna svaka ideja da bi Bog ukinuo zakone koji definišu poredak života i Pavle to dobro zna.

Slabima sam bio slab, da pridobijem slabe. Svima sam bio sve,

da na svaki mogući način neke spasem. A sve činim radi dobre vesti, da bih je propovijedao drugima. (stihovi 22-23)

Sada piše da je postao slab da zadobije slabe.

Istraživači Biblije se ne slažu oko toga šta Pavle misli pod „slabim". S obzirom na sve što je Pavle rekao o potrebi da se izbjegne grijeh i pojava zla (1. Solunjanima 5:22; Efescima 5:27; 1. Timoteju 3:2), čini se malo vjerovatnim da bi on slao mješovite signale, duhovno govoreći.

U ovom kontekstu „slabi" se odnosi na one hrišćane koji se uzdržavaju i od stvari koje nisu same po sebi grešne zbog predrasuda ili kao rezultat nedovoljnog iskustva o vjeri. Takve osobe trpe nepotrebna ograničenja. Ovako shvaćeno, to može značiti da je Pavle odustajao od jedenja mesa koje je bilo „problematično" zbog moguće idolske žrtve kako bi zadobio slabe. On ne samo da ih spašava od grešnog kršenja vlastitih uvjerenja, već izbjegava da ih uvrijedi ili da im da povoda za duhovnu zbrku (1. Korinćanima 8:12-13). On sarađuje s njihovim restriktivnim ponašanjem, kako bi izbjegao postavljanje bilo kakvih nepotrebnih prepreka na njihovom putu.

Pavlov zaključak je jasno izrečen. On je postao „sve za sve ljude" kako bi neke spasio tako što ih je doveo vjeri u Hrista. Nikada nije promijenio sadržaj svoje poruke (Galatima 1:8-9; 2. Timoteju 2:14-18; 1. Korinćanima 16:13). Umjesto toga, Pavle opisuje spremnost da stalno mijenja vlastito ponašanje, ostavljajući po strani svoja prava, kako bi što više ljudi odveo Hristu.

I sve to čini radi jevanđelja. Pavle je kristalno jasan u svojim motivima. On postoji da služi Bogu u misiji koja mu je data da pridobije što više ljudi za vjeru u Hrista. On pridaje veću vrijednost ovoj misiji nego bilo kakvom zahtjevu za svojim ličnim pravima i slobodama. Te žrtve su skupe, ali su vrijedne koristi.

On spominje jednu od tih prednosti: dijeljenje blagoslova jevanđelja s onima koji vjeruju.

Zar ne znate da u trci svi trkači trče, ali samo jedan dobija nagradu? Zato trčite tako da je osvojite! A svaki se takmičar savladava

u svemu. Oni to čine da bi dobili raspadljiv vijenac, a mi neraspadljiv. (stihovi 24-25)

Pavlova nova metafora poredi život u službi Hristu sa atletskim takmičenjem. Vjerovatno je mislio na Olimpijske igre, kao i na Istmijske igre koje su se održavale svake druge godine u Korintu. Trke pješaka bile su uobičajen događaj na ovakvim takmičenjima. Korintsko društvo je bilo veoma konkurentno.

U tom kontekstu, Pavlovi čitaoci bi se složili da u bilo kojoj trci pobjeđuje samo jedan trkač. Zašto učestvovati ako nećeš pokušati pobijediti? Pavle ih poziva da urade sve što je potrebno za pobjedu. Njegova poenta nije da samo jedan hrišćanin može uspjeti, duhovno govoreći. Ili da smo u borbi protiv braće i sestara u Hristu. Pavle misli samo na trud i predanost koju su pokazali sportisti: to je ono što vjernik treba ponoviti u svojoj potrazi za Hristom.

Smisao učešća u trci je pobjeda, a za pobjedu je potreban rad. Sportisti koji se nadaju da će biti konkurentni moraju imati veliku kontrolu nad sobom „u svemu“. To bi uključivalo ne samo fizičku obuku, već i stroge dijete, raspored spavanja, suzdržavanje od štetnih droga i oprez u ponašanju. Kroz sve to, oni bi se fokusirali na pobjedu u trci i osvajanje nagrade: vijenca. Na igrama u Korintu, to je bio vijenac od šišarki bora koji se stavljao na glavu pobjednika kao kruna. Da Pavle ovo piše danas, mogao bi se osvrnuti na zlatnu medalju modernih Olimpijskih igara.

Pavlova poenta je da će takav vijenac ubrzo propasti. Čast pobjede u trci je kratkog vijeka. Hrišćani, međutim, pokazuju samokontrolu i samoodricanje kako bi osvojili krunu koja nikada neće propasti. Vjernici bi to trebali težiti cilju sa svom posvećenošću sportiste koji zna da samo jedna osoba može osvojiti krunu. I opet, hrišćani se, naravno, ne takmiče bukvalno jedni protiv drugih, tako da je naglasak ovdje na posvećenosti i trudu, a ne na rivalstvu.

Ova besmrtna kruna ili nagrada je vječni život. Prirodno bi bilo očekivati da smo posvećeni na tom putu, iako se spasenje ne stiče legalističkim naporima.

Zato ja ne trčim besciljno i ne udaram pesnicom kao da bijem vazduh, nego krotim svoje tijelo i držim ga u pokornosti kao sluge, da ne bih kako propovijedajući drugima i sam bio diskvalifikovan. (stihovi 26-27)

Sada Pavle ukazuje na vlastiti trening za ovu nagradu. On insistira da ne trči besciljno. Njegov rad je veoma namjeran. On piše da ne trenira da bi mogao pobijediti zrak. Drugim riječima, on ne mlatara u prazno. On se disciplinuje za stvarno takmičenje.

Pavlova predanost da ostavi po strani svoje slobode i prava nije bila samo vježba. On se nadmeće za priznanje od Hrista za to koliko se dobro borio da pridobije ljude da vjeruju u Isusa. On namjerno živi na ovaj način. Ovo je u skladu sa glavnom temom njegove metafore: da hrišćani treba da budu posvećeni vjeri kao što je sportista posvećen svom sportu.

Pavle dodaje da je to razlog zašto je u stanju ostati motivisan. On praktikuje samokontrolu na isti način kao što sportista na treningu nastavlja da disciplinuje svoje tijelo strogom samokontrolom nad ishranom, vježbanjem, spavanjem i drugim ponašanjem.

Pavle ostaje u ovom stanju kontinuiranog treninga jer ne želi da bude diskvalifikovan. On ne govori o gubitku svog spasenja zbog grijeha. Pavlovo vlastito učenje je vrlo jasno da je spasenje dar, a ne nešto što dolazi kao rezultat napornog rada (Efescima 2:8-9). Nagrada za koju se kandiduje je kruna Hristovog priznanja da je dobro služio. U njegovom slučaju, to će uključivati živote svih onih koji su povjerovali u Isusa kao rezultat njegovog propovijedanja.

Pavle priznaje da je moguće da čak i on bude diskvalifikovan za svoju nagradu. On razumije da nije zagarantovano da će dobro završiti. Zašto? Jednostavno ako osoba nije dosledna i istrajna na hrišćanskom putu, ako se prepusti „tjelesnošću“ i kolotečini života, ako ne pokorava svoje tijelo, može sebe dovesti u situaciju da promijeni kurs. To bi značilo diskvalifikaciju iz „trke“.

10. Opomene iz istorije Izraela i opasnost idolatrije

Prethodno poglavlje je zaključeno Pavlovom izjavom o duhovnoj disciplini.

Ne želim, braćo, da budete u neznanju o ovome: Naši praočevi su svi bili pod oblakom i svi su prošli kroz more i svi su se krstili u Mojsija u oblaku i u moru i svi su jeli istu duhovnu hranu i svi su pili isto duhovno piće. Jer su pili iz duhovne stijene koja ih je pratila, a ta stijena je bila Hristos. (1. Korinćanima 10:1-4)

Pavle se sada okreće upozorenju hrišćanima u Korintu. Bog koji je kažnjavao Izraelce u pustinji zbog grijeha je takođe njihov Bog. Pavle će ih upozoriti na mogućnost da budu disciplinovani od Boga, posebno za grijehe obožavanja idola i sudjelovanja u seksualnom nemoralu.

Pavle počinje ukazujući na velike blagoslove koje su Izraelci primili nakon egzodusa iz Egipta. Svi su prošli ispod oblaka. To jest, oni su putovali kroz pustinju pod Gospodnjim vođstvom u obliku stubova od oblaka i vatre koji su išli ispred njih da vode putovanje. Osim toga, svi su prošli kroz Crveno more na suvom, što je omogućilo njihov bijeg od egipatske vojske (Izlazak 14:21-28). To je bio dokaz velike Božje zaštite za njih.

Na sličan način svi hrišćani doživljavaju Božje vođstvo kroz Njegovu Riječ u Duhu.

Ti Izraelci su „kršteni u Mojsija“ kroz ova iskustva. Nejasno je šta to tačno znači sa stanovišta Izraelaca. Voda je uključena u smislu da su prošli kroz vode Crvenog mora ili da su spaseni iz njih. Krštenje, naravno, uključuje vodu. Takođe je namijenjeno poistovjećivanju onoga koji se krsti s njihovom proglašenom vjerom. Na neki način, ova posebna iskustva su ih povezala sa njihovim vođom, Mojsijem, preko kojeg je Bog komunicirao s Izraelom. Mojsije je bio tip

oslobođenja i vođstva za Izraelce.

Pavle dodaje da su svi Izraelci jeli istu duhovnu hranu, misleći na Božju opskrbu manom s neba tokom godina u pustinji (Izlazak 16:4, 15).

Napokon on navodi da su svi pili isto duhovno piće u obliku vode koja je čudesno potekla iz stijene (Izlazak 17:1-7). Pavle identifikuje tu Stijenu kao samog Hrista, koji obezbjeđuje vodu za Izraelce. Teško je reći da li Pavle misli da je Sin Božji bio direktno uključen u vođenje Izraela, ali to svakako nije nebiblijska ideja. U Bibliji se koristi princip zastupništva. Zastupnik osobe (hebrejski: šalija) se smatra kao sama ta osoba. Primjer posredništva vidimo u Izlasku 23:20-21, gdje je Bog ohrabrivao Izraelce da slušaju Njegovog anđela (1. Korinćanima 10:4) jer je „moje ime u njemu." Isus se i sam mnogo puta predstavio kao poslat od Boga, u Njegovo ime (vidi: Luka 19:38; Jovan 5:23; 12:44-45; 14:9, 24; 17:11-12). Ovo pravi vezu između Izraelaca i hrišćana još očiglednijom.

Očito Pavlova namjera je da prikaže duhovnu stranu i značaj Božje opskrbe za drevni Izrael. Gospod ih je izveo iz „svijeta" (Egipta) s namjerom da ih povede u „Obećanu zemlju". To su sve ilustracije spasenja iz grijeha. Natprirodna iskustva su ih trebala uvjeriti da je njihov Vođa zaista Gospod. Ali pala ljudska priroda je preferirala zadovoljštinu „tijela" i bunila se protiv Boga.

Ali većina njih nije bila po volji Bogu – naime, pobijeni su u pustinji. A to se dogodilo nama za primjer, da ne žudimo za zlom, kao što su oni žudjeli. (stihovi 5-6)

Većina Izraelaca, i pored svega što je Bog činio za njih, gajila je duh pobune. Pavle piše da Bog nije bio zadovoljan većinom njih. Gotovo svi su umrli u pustinji kao rezultat Božje discipline (Brojevi 14:29). Čak je i Mojsije bio diskvalifikovan da uđe u obećanu zemlju zbog svoje neposlušnosti (Brojevi 20:12).

Pavle upozorava korintske hrišćane da ozbiljno shvate primjer Izraelaca. Njihov odgovor treba da bude da prestanu da žele da čine zlo, kao što su to činili Izraelci.

Očigledno je da su Korinćani pogrešno shvatili ono što mnogi hrišćani i danas pogrešno razumiju. Imali su pogrešnu predstavu svoje slobode u Hristu. Tjelesna priroda to želi protumačiti kao da su slobodni da se prepuštaju grešnim željama bez straha od posledica od Gospoda. Iako je istina da su vjernici spaseni od prokletstva kroz vjeru u Hrista Božjom milošću, Pavle želi da shvate da će ih Gospod disciplinovati u ovom životu, ako je potrebno. Jednostavno, mi trebamo shvatiti da načela Božjeg poretka života ne uključuju grijeh.

Ljudi postaju „nezadovoljni" u vjeri u kojoj se ne ispunjavaju prohtjevi pale prirode. Možda se Pavlova referenca konkretno odnosi na vrijeme u pustinji u kojem su neki ljudi postali nezadovoljni manom koju je Bog dao i žudjeli za mesom (Brojevi 11:4-34). Za njihovo prigovaranje i nedostatak zahvalnosti, Bog im je dao ono što su htjeli, ali ih je i pogodio pomorom. Oni koje je Bog pobio sahranjeni su u „grobovima žudnje" (Brojevi 11:34).

Korinćani vjerovatno nisu propustili vezu sa sopstvenim zahtjevima. U jednom ranijem pismu, čini se da su insistirali na tome da jedu šta god žele, ne brinući da će izazvati posrnuće drugih jedući meso koje je ponuđeno idolima (1. Korinćanima 8:13).

I ne budite idolopoklonici, kao neki od njih, kao što je pisano: „Narod je sjeo da jede i da pije, pa su ustali da igraju." (7. stih)

Sada Pavle ukazuje na poznatiji incident kada su ljudi nagovorili Arona da napravi zlatno tele koje će obožavati boga (Izlazak 32:1-6). Hiljade su pobijeni zbog ovog čina izdaje (Izlazak 32:28, 35).

Neki bi tvrdili da Bog nikada ne bi poduzeo takvu akciju protiv hrišćana. Međutim, istina je da Bog može disciplinovati ljude u ovom životu, s ove strane vječnosti, na bilo koji način koji smatra prikladnim. Istorija hrišćanstva svjedoči da je Božje proviđenje bilo uključeno u kažnjavanju otpadništva od izvorne vjere. Takođe su mnogi istinski hrišćani izgubili svoje živote kao rezultat progonstva otpalog hrišćanstva po imenu.

Očito, Bog obožavanje idola shvata posebno ozbiljno. Pavle poziva korintske hrišćane da budu spremni, jedni drugih radi, da se

odreknu svoje slobode da jedu meso ponuđeno idolima ili da prisustvuju ceremonijama u hramovima koji obožavaju idole. Međutim, njegov nalog da ne budu idolopoklonici sugeriše da su neki hrišćani još uvijek učestvovali u obožavanju idola, a ne samo da jedu meso iz idolskih hramova.

Čini se da Pavle upozorava da Bog neće dopustiti da se ta neposlušnost nastavi bez posledica.

Ne činimo ni blud, kao što su neki od njih počinili blud, pa ih je u jednom danu palo dvadeset i tri hiljade. (8. stih)

Narod Izraela se u velikom broju bavio seksualnim nemoralom sa „moabskim kćerima" kao dio obožavanja moabskih bogova, uključujući Baala (Brojevi 25:1-3). Obožavanje idola u Svetom pismu često je usko povezano sa seksualnim nemoralom svih vrsta. U nekim slučajevima, ovo je doslovno, jer su se seksualni činovi ponekad koristili kao dio obožavanja lažnih bogova. To je bilo istinito za Izrael, i to je bilo istinito u obožavanju idola u Korintu.

Još jednom, Gospod je ušao da disciplinuje Izrael za ovaj grijeh. Prije nego što se sve završilo, 24.000 je ubijeno od druge pošasti od Gospoda (Brojevi 25:9). Pavlov broj od 23.000 može uključivati samo one koji su ubijeni u jednom danu – detalj koji je ovdje naveden, ali ne i u starosaveznom broju od 24.000. Izvjestan broj oboljelih možda je ostao dovoljno dugo da umru nekog kasnijeg datuma. Ili se Pavle jednostavno u trenutku pisanja nije sjetio tačnog broja.

Hrišćani u Korintu takođe su bili suočeni s stalnim iskušenjem da učestvuju u seksualnom nemoralu, bez obzira da li su povezani s obožavanjem idola ili ne. Takav nemoral bio je toliko uobičajen u kulturi njihovog vremena da je bila potrebna vjera da bi se takva djela shvatila kao grešna i uvredljiva za Boga. Pavle je, međutim, jasan, da Gospod može disciplinovati one koji se pobune na ovaj način. Korinćani „ne smiju" da se upuštaju u seksualni nemoral uz pretpostavku da Bog neće intervenisati da ispravi njihov kurs – ili da ga u potpunosti okonča.

I ne iskušavajmo Hrista, kao što su neki od njih iskušavali, pa su

izginuli od zmija. (9. stih)

Pavle upozorava Korinćane da ne stavljaju Hrista na kušnju kada dovode u pitanje njegovo vođstvo u svojim životima. To je ono što su neki Izraelci učinili kada je Bog naveo naciju da ide jednim, a ne drugim putem kroz pustinju (Brojevi 21:4-6). Žalili su se i na Boga i na Mojsija, gorko dovodeći u pitanje Božji plan i Njegovu opskrbu za njih. U ovom slučaju, Bog je poslao zmije među ljude i mnogi su umrli. Taj je incident, sam po sebi, poslužio kao nagovještaj službe Isusa Hrista i njegove uloge u spašavanju čovječanstva (Jovan 3:14).

I ne gunđajte, kao što su neki od njih gunđali, pa su izginuli od razarača. (10. stih)

Pavle predstavlja poslednji primjer Božje fatalne discipline nad nekim od Izraelaca zbog njihovih grijeha. U prethodnom stihu, Pavle je pomenuo vrijeme kada su ljudi iskušavali Boga žaleći se na Njegov put za svoje živote. U tom slučaju to je bio bukvalni, fizički put, kroz divljinu. Međutim, primjer u ovom stihu više liči na pobunu protiv Mojsija i Arona (Brojevi 16:41-49). Broj onih koji su umrli u nastaloj kugi bio je 14.700.

Možda je Pavlu kao osnivaču i duhovnom vođi skupštine u Korintu ovaj primjer bio ličniji. Da li je mislio da Korinćani povežu gunđanje Izraela protiv Mojsija sa njihovim mogućim nezadovoljstvom njime? Neki čitaoci se protive ideji da bi Pavle na takav način reagovao na one koji su osporavali njegov autoritet. Pa ipak, njegova posvećenost istini (Galatima 1:8-9) i njegov stav (1. Korinćanima 9:1-2) čine to razumnom mogućnošću.

U svakom slučaju, Pavle je želio da svi hrišćani misle o Bogu, ne samo kao o našem zaštitniku i vodiču, već i kao o „razaraču“. Ovo je jedino mjesto u Bibliji gdje se koristi ovaj grčki izraz, *olotreutēs*. U jednom smislu, Pavle možda ne misli da je Bog, sam, razarač, već da On kontroliše bića koja odgovaraju tom opisu. Sveto pismo kao što je Izlazak 12:23, 2. Samuelova 24:16 i 1. Dnevnika 21:15 govori o Bogu koji kontroliše ili zapovijeda anđelima uništenja. Slična referenca nalazi se u Psalmu 78:49.

Ako ostavimo takve detalje na stranu, Pavle želi podići svijest da će Bog koji voli vjernike i koji je poslao svog Sina da umre za njihov grijeh, također stupiti u njihove živote s bolnom disciplinom ako odbiju odustati od svoje grešnosti. Činjenica da su nanovo rođeni vjernici Njegova djeca ne daje im imunitet od posledica grijeha.

A sve im se to događalo tipski i napisano je za upozorenje nama, koji živimo na kraju vjekova. (11. stih)

Pavle ponovo izjavljuje da hrišćani, u Korintu i svi drugi, trebaju vidjeti disciplinu Izraelaca u pustinji kao primjer relevantan za njihove živote. Svaka od ovih priča zapisana je za pouku savremenih vjernika koji se nalaze na kraju vjekova.

Oni u Pavlovo vrijeme bili su prvi kojima je otkrivena Hristova tajna. Sa ispunjenjem Mesijinog rođenja, smrti i uskrsnuća, sve priče Starog saveza poprimaju poučni i tipski karakter. Ti događaji dali su odgovarajući kontekst Starom savezu, razjašnjavajući te tajne u svjetlu Mesijinog dolaska i daljeg progresa Plana spasenja. Njegov dolazak, smrt i uskrsenje označili su početak „kraja vjekova".

Umjesto da starosavezne priče učini nevažnim, Hristovo otkrivenje dalo im je novo značenje. Hrišćani moraju raditi na tome da shvate kako se te priče prepliću kao Božja Riječ, za nas koji sada živimo sa spoznajom o Hristu. Ovdje Pavle jasno stavlja do znanja da bi priče o Božjem gnjevu, izlivenom na Njegov vlastiti narod zbog njihovog grijeha, trebale biti upozorenje za nas. Opasno je olako shvatiti grijeh. Može biti pogubno pretpostaviti da Bog neće djelovati protiv nas u ovom životu – za naše dobro i dobro drugih koje On voli – ako odbijemo da mu se pokorimo.

Dakle, ko misli da stoji, neka pazi da ne padne. (12. stih)

Za Pavla se čini da je suština da hrišćani ne smiju pretpostavljati da ćemo izdržati ako nastavimo u grijehu. Možemo pasti i otpasti od vjere. Zato Bog disciplinuje one koje voli (Jevrejima 12:4-11). Ovo je direktno povezano sa Pavlovom izjavom u sledećem stihu, uvjeravajući čitaoce da ne postoje „neizbježni" grijesi. Božja namjera za vjernike nije da ostanu zarobljeni u grijehu.

Uparen sa drugim izjavama u Svetom pismu, ovaj stih takođe služi kao strašno upozorenje (Matej 7:22-23; 2. Korinćanima 13:5; Filipljanima 2:12; Galatima 6:3). Dok su vjernici pozvani na povjerenje u Hrista, a ne na strah (Jevrejima 4:16), moguće je da osoba bude arogantna i samozavarana u pogledu svog duhovnog stanja (1. Korinćanima 3:18; Jeremija 17:9). Osoba koja misli da je sigurna u Hristu, ali čiji život i duh sugerišu drugačije, u opasnosti je (Jevrejima 9:27; Jakov 4:14). To su oni koji umišljaju da je njihov put ispravan, a kraj mu je put u smrt (Izreke 14:12).

Nije vas zadesilo drugo iskušenje osim onoga koje je uobičajeno za ljude. Ali Bog je vjeran, i neće dozvoliti da budete iskušani više nego što možete podnijeti, nego će stvoriti izlaz kad dođe iskušenje, da možete izdržati. (13. stih)

Iskušenje je rutinski dio života. Naša želja za grijehom ponekad se može osjećati mnogo snažnijom od naše želje da činimo ono što je ispravno pred Bogom. Šta ako ne možemo da odolimo? Šta ako nas, kao što neki sugerišu, Bog stavi u poziciju u kojoj je otpor nemoguć: scenario u kojem nemamo pravog izbora, osim da griješimo? Ili, barem, nema nade da ćete se oduprijeti iskušenju?

Kao odgovor na tu vrstu straha, Biblija nudi sigurnost: prevladavanje bilo kojeg datog iskušenja je potpuno moguće. To važi za svakog hrišćanina. Prvo, Pavle ističe da niko od nas nije na jedinstven način iskušavan grijehom – u smislu da je naša želja za grijehom, bez obzira na to kakav jedinstven oblik za nas ima, uobičajena i obična. To su iskusili bezbrojni drugi kroz generacije. Mi nismo ni manje ni više podložni iskušenju od onih koji su došli prije nas ili koračaju uz nas. Iskustvo ljudskog iskušenja dio je onoga što Hristov odnos prema nama čini odnosom povjerenja i nade (Jevrejima 4:14-16).

Drugo, naš Bog je i dalje za nas. On nas voli. On ne čeka da propadnemo; On je spreman da nam pomogne. Jedan od načina na koji On pomaže vjernicima je da aktivno radi u našim životima kako bismo spriječili da ikada budemo u iskušenju izvan onoga čemu možemo odoljeti. Možda nećemo uvijek vjerovati da možemo pobijediti

iskušenje. Sotona bi nas mogao ohrabriti da neka iskušenja vidimo kao neodoljiva. Bog obećava da možemo, u sili Duha svetoga, odgovoriti na svako dato iskušenje tako što ćemo mu se oduprijeti.

Konačno, Pavle dodaje ovom obećanju da će Bog uvijek pronaći način za bijeg iz bilo kojeg iskušenja koje stoji pred nama. Ako tražimo način da kažemo ne bilo kojem grijehu koji nas prisiljava, Bog obećava da ćemo ga pronaći. U nekim slučajevima, to bi moglo značiti doslovno „bježanje“ iz situacije, kao što je Josif pobjegao od žene svog gospodara (Postanje 39:7-12). Bog aktivno radi da pomogne onima koji su u Hristu, koji žele da čine ono što je ispravno, da budu uspješni.

Naravno, možemo odbiti Božju pomoć u savladavanju iskušenja, ako odlučimo da se svjesno prepustimo. I to je, u konačnici, ono što je sav grijeh: namjeran izbor da se učini nešto drugačije od onoga što Bog želi (Rimljanima 3:10).

Zato, voljeni moji, bježite od idolopoklonstva. (14. stih)

Pavle je vjernicima u Korintu dao sličan uput o idolopoklonstvu i seksualnom nemoralu (1. Korinćanima 6:18). U ova dva područja, posebno, jedini mudar pristup je ići u drugom smjeru.

Ovaj uput je dodatno opravdan onim što Pavle piše u sledećim stihovima. On će povezati obožavanje idola sa učešćem sa demonima.

Govorim vam kao razumnim ljudima. Sami prosudite šta govorim. (15. stih)

Pavle apeluje na razum. Trebalo bi da budu u stanju da razumiju i lako se slože sa onim što će im on reći. Ono što slijedi je niz pitanja; Pavlova namjera je da jasno stavi do znanja da ona imaju očigledne odgovore. Razumni ljudi mogu na njih odgovoriti samo na jedan način. Ti pretpostavljeni odgovori su lekcije koje čitaoci treba da izvuku iz tih riječi.

Ovo nije laskanje. Pavle ne pokušava slatkorječivošću da svoje čitaoce privuče na svoju stranu. Umjesto toga, čini se da namjerava da oni ne otežavaju ono što će napisati više nego što bi trebalo. Ako su do sada slijedili njegovu logiku, na ono što slijedi trebali bi odgovoriti

jedinim razumnim zaključcima. Ako su sva prethodna upozorenja o idolopoklonstvu, iskušenju i posledicama grijeha istinita, onda bi odgovor hrišćana trebao biti stvar zdravog razuma.

Zar čaša zahvalnosti za koju zahvaljujemo ne predstavlja zajednicu krvi Hristove? Zar hljeb koji lomimo ne predstavlja zajednicu tijela Hristovog? Jer smo jedan hljeb, jedno tijelo mnogi; jer svi u jednom hljebu imamo zajednicu. (stihovi 16-17)

Pavle počinje sa praksom hrišćanskog zajedništva. U sledećem poglavlju on će opisati svrhu zajedničkog primanja čaše kao Isusove krvi i hljeba kao Isusovog tijela.

Ovdje, međutim, Pavle jednostavno upućuje na tu praksu kako bi iznio svoju poentu, opisujući je kao „čašu zahvalnosti koju primamo“. Razlog zašto je čaša blagoslov je taj što predstavlja krv koju je Isus prolio da plati cijenu našeg grijeha. Kao što Jevrejima 9:22 kaže: „Bez prolivanja krvi nema oproštenja grijeha.“ Hljeb se lomi i dijeli svakoj osobi da predstavlja lomljenje Isusovog tijela.

Pavlova poenta je da konzumirajući hljeb i vino zajedno, svi mi učestvujemo, simbolično, u tijelu i krvi Hristovoj. Oni postaju dio onoga što jesmo. On će nastaviti povezivati ovu ideju sa jedenjem hrane koja je nuđena idolima.

Pavle zatim pokazuje kako to stvara jedinstvo među vjernicima. On ukazuje na „jedan hljeb“. Današnja praksa je da se počne sa jednom veknom beskvasnog hljeba i odlome komadići da se podijele svakoj osobi.

Pavle pravi istu vezu i obrnuto. Hrišćani su mnogo različitih ljudi koji se okupljaju da formiraju jedno tijelo, koje je Hristovo tijelo (1. Korinćanima 12:27). Ovo je tema Svetog pisma koja dovodi u pitanje prirodnu sklonost čovječanstva ka podjeli (Galatima 3:28). Moderni ljudi jednakost svih ljudi uzimaju kao datost, ali prije hrišćanstva to je bila radikalna ideja.

I vekna hljeba predstavlja Hristovo tijelo, za nas izlomljeno na komade. Kakva divna dvostruka slika Hristovog slomljenog tijela i duhovnog Hristovog tijela tj. zajednice hrišćana.

Pogledajte tjelesni Izrael. Zar oni koji jedu žrtve ne dijele te žrtve sa oltarom? (18. stih)

Sada Pavle govori o Izraelcima koji su jeli hranu žrtvovanu na oltaru. Pavle najvjerovatnije govori o vremenima kada je starosavezni sistem žrtvovanja dozvoljavao svešteničima ili ljudima da jedu hranu koja je bila prinesena Bogu (Levitski zakonik 7:11-21). U tom slučaju Pavle pokazuje kako ih je to dovelo do toga da budu povezani s Bogom i jedni s drugima.

Zatim će Pavle pokazati da oni koji svjesno jedu hranu ponuđenu idolima rizikuju da postanu sudionici tih lažnih idola i pravih demona iza njih.

Šta dakle hoću da kažem? Da ono što je žrtvovano idolu znači nešto ili da idol znači nešto? (19. stih)

Pavle želi da razjasni stvari. On postavlja pitanje na koje je jasan odgovor „ne". Hrana koja se nudi idolima nije „ništa". Zapravo, čak ni idoli sami po sebi nisu „ništa". Time on misli da ovi idoli zapravo nisu bogovi i, stoga, hrana koja im se nudi nije ništa drugo do hrana.

To su poentirali oni u Korintu koji su željeli nastaviti jesti hranu koja je bila ponuđena idolima i prisustvovati ritualima u paganskim hramovima (1. Korinćanima 8:4-6). Oni koji su odrasli u Korintu i kasnije u životu došli do vjere u Hrista borili su se s idejom da se moraju držati podalje od svega toga. Nije da su htjeli da obožavaju idole. Radi se o tome da je obožavanje idola i lažnih bogova bilo toliko rašireno u korintskom životu da je bilo povezano sa svime.

Vjenčanja, sahrane i poslovni sastanci održavali su se u idolskim hramovima gdje se služila idolska hrana. Čak i oni koji se nisu klanjali jednom ili drugom idolu, prisustvovali bi banketima u hramovima i kupovali meso ponuđeno tim idolima kako bi prehranili svoje porodice. Potpuno izbjegavanje sudjelovanja s idolima na bilo koji način izolovalo bi nekoga od mnogih aspekata života u Korintu.

Nije ni čudo što su odbacili ideju potpunog izbjegavanja. A ako su idoli bili lažni i nisu imali stvarnu moć, kakva je razlika?

Pavle se složio s njima ranije u ovom pismu: „Znamo da idol

zapravo nije ništa i da postoji samo jedan Bog.“ (1. Korinćanima 8:4) Nije se predomislio, ali će u narednim stihovima pokazati da iza tih lažnih idola stoji stvarna sila.

Ne, nego kažem da ono što neznabošci žrtvuju, demonima žrtvuju, a ne Bogu. A ja ne želim da vi imate išta zajedničko s demonima. Ne možete piti čašu Gospodnju i čašu demonsku. Ne možete jesti sa stola Gospodnjeg i sa stola demonskog. (stihovi 20-21)

Pavle je konačno došao do glavnog razloga zbog kojeg će upozoriti hrišćane u Korintu da ne jedu hranu koja je ponuđena idolima. Nije da sami idoli predstavljaju prave bogove. Radi se o tome da oni koji ih obožavaju, možda i ne znajući, prinose žrtve demonima.

Sada Pavle konačno otkriva zašto je neophodno da hrišćani povuku čvrste linije o tome kakvo će učešće imati sa idolima. Pravi demoni stoje kao sila iza tih figura napravljenih ljudskim rukama. Obožavanje idola pruža demonima ulaznu tačku u živote onih koji su uključeni.

Biblija je jasna da iako su idoli i bogovi nemoćne ljudske tvorevine (Psalam 96:5), demoni su prava natprirodna bića koja vrše natprirodnu moć u svakodnevnom svijetu. Demoni su pali anđeli koji su se pridružili Sotoni u njegovoj pobuni protiv Boga (Isaija 14:12-14; Ezekijel 28:12-19; Otkrivenje 12:3-4, 7-9). Biblija uči da su oni aktivni u današnjem svijetu.

Niko od Pavlovih čitalaca ne bi rekao: „Šta je demon?“ Opsjednutost ljudskih bića bila je uobičajena i otvoreno prihvaćena kao stvarnost za vrijeme Isusa i Pavla. Smatralo se da su demoni i moćni i štetni, posebno među vjernicima. Malo je vjerovatno da bi iko od korintskih hrišćana sugerisao da učešće s demonima nije problem.

Pavlovo učenje da su demoni prava sila iza lažnih idola takođe nije bila nova ideja. Psalam 106 opisuje neke od grijeha Izraela, uključujući obožavanje idola. „Služili su idolima njihovim, i oni su im zamka postali. Žrtvovali su sinove svoje i kćeri svoje demonima. Prolivali su krv nedužnu, krv sinova svojih i kćeri svojih, koje su žrtvovali idolima hananskim, i zemlja se onečistila krvoprolićem.“ (Psalam

106:36-38)

Pavle insistira na tome da se učešće sa demonima međusobno isključuje sa učešćem sa Hristom. Ista osoba ne može istovremeno piti čašu Gospodnju i čašu demonsku. Piti iz čaše druge osobe, u ovom kontekstu, podrazumijeva pridruživanje toj osobi u njenoj sudbini (Matej 20:22-23). Takođe, hrišćani piju iz Hristove čaše kada učestvuju u Gospodnjoj večeri.

Svjesno učestvovanje u obožavanju idola na bilo kom nivou uključuje tu osobu da pije iz čaše demonske. Sudbina demona je uništenje za vječnost. Hristova sudbina je vječna slava. Učestvovanje u obje za Pavla je nezamislivo.

Zatim postaje konkretniji. Zato što je to tačno, ista osoba ne treba da učestvuje u trpezi Gospodnjoj, kroz pričest, i u trpezi demonskoj, kroz jedenje hrane žrtvovane idolima. Nije da hrana, u oba slučaja, nužno nosi neku natprirodnu moć. Radi se o tome da je čin jedenja sa tih stolova čin pridruživanja tom specifičnom „gospodaru".

Niko ne može nastaviti da služi Hristu i obožava demone. Mora se napraviti izbor.

Ili zar prkosimo Gospodu? Zar smo jači od njega? (22. stih)

Pavlovo pitanje otvoreno postavlja da li želimo da prkosimo Gospodu. Bogu je vrlo važna lojalnost Njegovog naroda, jer to je direktno povezano s Njegovom namjerom da nas spasi. U kontekstu bića koje je zaista savršeno, sveto i Stvoritelj, to je potpuno opravdan stav. Dakle, Bog ne zanemaruje obožavanje bilo kojeg drugog božanstva. Pavle želi da podsjeti Korinćane na ovu istinu i da ih upozori. Bog će djelovati ako je isprovociran, baš kao što je učinio s Izraelcima u pustinji.

Zatim Pavle pita da li smo jači od Boga. Zapazite da se Pavle uključuje u ova pitanja. On priznaje sopstvenu ranjivost pred Bogom. Ranije je napisao da mora nastaviti da se drži pod kontrolom kako ne bi bio diskvalifikovan iz svoje službe (1. Korinćanima 9:24-26).

Očigledan odgovor na drugo pitanje je takođe ne. Niko od nas nije jači od Boga. Ako On odluči da nas disciplinuje zbog umiješanosti s

lažnim idolima, nećemo ga moći spriječiti. Daleko je bolje držati se na distanci od bilo kakvog angažmana s idolima.

Sve je dozvoljeno, ali nije sve umjesno. Sve je dozvoljeno, ali nije sve na izgradnju. (23. stih)

Pavle se vraća kako bi se pozabavio filozofijom popularnom u njegovo doba, čak i među nekim hrišćanima. Ovo je stav koji pretpostavlja da ako mi je sav grijeh oprošten, a ja nisam „pod zakonom", moram biti slobodan da činim sve što želim.

Pavle opet kaže „ne". Iako je istina da mnoge stvari – većina stvari – same po sebi nisu grešne (1. Timoteju 4:4), to nije kraj procesa razmišljanja vjernika. Hrišćani bi trebali primijeniti drugačiji standard za najbolje korišćenje svoje slobode. „Je li ovo zakonito?" nije najbolje mjesto za zaustavljanje. Umjesto toga, trebali bismo nastaviti s pitanjem „Da li je ovo korisno? Da li ovo izgrađuje mene i druge?"

Neka niko ne gleda svoju korist, nego korist drugoga. (24. stih)

Standard za svakog hrišćanina treba da bude ono što je napisano u ovom stihu: „Neka niko ne traži svoje dobro, nego dobro bližnjega svoga". To je bila tema koju je Pavle istražio u 9. poglavlju, govoreći da čak ni njegova „prava" nisu toliko važna kao duhovno dobro drugih ljudi.

Ovaj princip je sažet u Hristovim riječima koje potvrđuju dva najveća nauka: „Voli Gospoda, svog Boga, svim svojim srcem i svom svojom dušom i svom svojom snagom i svim svojim umom, i svog bližnjeg kao samog sebe." (Luka 10:27)

Pavle će, u sledećim stihovima, primijeniti taj zakon ljubavi na pitanje svjesnog jedenja mesa koje je prineseno idolima.

Jedite sve meso što se prodaje na pijaci i ništa ne ispitujte radi savjesti. (25. stih)

Pavle se složio s pretpostavkom da su sami idoli ništa, pa čak i da nema ničeg zlog u fizičkoj hrani (1. Korinćanima 8:4-7).

Međutim, on se s njima nije složio u dvije važne tačke. Prvo, nemaju svi vjernici jaku, zrelu vjeru. Neki se možda muče da znaju

da su idoli izmišljeni. Možda se pitaju hoće li im Bog suditi zato što jedu hranu idola. Za ove hrišćane kršenje vlastitih uvjerenja je grijeh (Rimljanima 14:23). Jači hrišćani imaju obavezu da vlastitim primjerom ne navode „slabiju“ braću i sestre u takav grijeh. Mogu ih s ljubavlju podučavati, razvijajući zrelost da vide idole kao oni koji su jači u vjeri. Ali ne treba da se razmeću svojom slobodom oko onih koji nisu pripremljeni (1. Korinćanima 8:8-13). Poglavlje 9 dalo je opsežan argument zašto je samodisciplina, uključujući odustajanje od stvari na koje neko ima „pravo“, suštinski dio procesa učeništva.

Drugi problem je da, iako su idoli lažni, demoni vezani za njih su stvarni i moćni. Nijedan hrišćanin ne bi trebao svjesno da se udruži sa demonima na bilo koji način (1. Korinćanima 10:14-22).

Imajući te argumente na umu, Pavle donosi svoju konačnu presudu o ovom pitanju sa nizom specifičnih smjernica. Prvi je ovaj: kupujte svoje meso na pijaci i jedite ga mirne savjesti. Neki su to smatrali problematičnim, jer je veliki dio mesa koji se prodavao na pijaci bio ponuđen idolima. Pavle nalaže korintskim hrišćanima da se o tome ne pitaju i da slobodno i otvoreno jedu meso koje kupuju. Fizičko meso, samo po sebi, nije problem.

Jer „Gospodnja je zemlja i sve što je na njoj.“ (26. stih)

Pavle objašnjava zašto jedenje mesa koje kupuju na pijaci nije razlog za zabrinutost: Zemlja pripada Gospodu. Koristeći ovaj citat iz Psalma 24:1, Pavle kaže da je meso samo meso, bilo da se nudi idolu ili ne. Ono dolazi od Boga, u krajnjoj liniji, i u njemu treba uživati kao u nečemu što je On stvorio i dao. Ovo slijedi Pavlov stav da je meso samo meso (1. Korinćanima 8:4-7) i njegove druge izjave da postoji pozitivna upotreba za sve stvari koje je Bog stvorio (1. Timoteju 4:4).

Sledeća smjernica će pokazati da pitanje jedenja takvog mesa postaje problem samo kada hrišćanin zna da je ponuđeno idolu. Ovo je u skladu s Pavlovim insistiranjem da samo zato što hrišćanin ima „pravo“ na nešto ne znači da je prepuštanje tome uvijek dobra ideja (1. Korinćanima 9:24-27; 10:23-24).

Ako vas neko od nevjernika pozove i vi želite da se odazovete, jedite sve što se iznese pred vas, ništa ne ispitujući radi savjesti. (27. stih)

Pavlova druga smjernica temelji se na tome da li je meso *možda* bilo ponuđeno idolu. Pavle kaže da ako neki nevjernik pozove hrišćanina na večeru u svoj dom, hrišćanin treba ponovo jesti sve što mu se daje mirne savjesti. Ne bi trebalo da pitaju o istoriji mesa u mogućoj vezi sa idolima; samo treba da jedu i uživaju. Ovo je, opet, u skladu sa idejom da u mesu nema ničeg inherentno grešnog.

Sledeći stih će pokazati kada vjernik treba da odbije jelo koje nudi nevjernik. Linija podjele između ovih stihova ključna je u hrišćanskoj etici. Grijeh se ne definiše u smislu jednostavnih lista „zabrana" i „dozvola", već razumijevanja volje Božje i potreba drugih. Baš kao što je grijeh za osobu da prekrši svoju savjest, čak i ako je „slaba" (1. Korinćanima 8:7), grijeh je bezbrižno dovoditi druge u iskušenje da idu dalje od svojih uvjerenja (1. Korinćanima 8:10-12).

Ali ako vam neko kaže: „Ovo je bilo posvećeno za žrtvu," ne jedite radi onoga koji vas je upozorio i radi savjesti; jer zemlja je Gospodnja i sve što je na njoj. (28. stih)

Ovo stvara oštar kontrast u odnosu na ono što je do sada rečeno. Razlika je upečatljiva, iako je razlog konzistentan. Ukratko, bitna je namjera. Pavle je rekao da nije u redu da osoba krši svoju savjest (Rimljanima 14:23). Naznačio je da je dobro drugih najvažnije, čak i iznad naših „prava" (1. Korinćanima 9:12). Takođe je rekao da je grijeh za „jačeg" hrišćanina da iskušava „slabijeg" hrišćanina da učini nešto protiv njihovih uvjerenja, čak i ako to nije nužno grešno (Rimljanima 8:8-13). „Jaki" hrišćanin ima slobodu da uživa – i u tome nema grijeha. Taj isti hrišćanin, međutim, ima obavezu razmotriti perspektivu onih koji su duhovno slabiji.

Dakle, ovdje Pavle spominje šta treba učiniti ako neko – vjerovatno slabiji ili zabrinuti hrišćanin – dovede u pitanje povezanost mesa s idolopoklonstvom. Ako nevjernik spomene da je meso prineseno idolu, hrišćani ga ne bi trebali jesti. Pavle je jasan u vezi sa

motivom: odbijanje jedenja mesa za koje se zna da je prineseno idolu trebalo bi da bude učinjeno zbog osobe koja im je to rekla, zbog savjesti nevjernika.

Pavle insistira na tome da vjernici u Korintu izbjegavaju davati čak i najmanju svjesnu podršku obožavanju idola kako bi pokazali nevjernicima da su odvojeni od toga. Oni koji ne poznaju Hrista ne bi trebalo da budu zbunjeni oko toga kome hrišćani služe. I iz riječi i iz djela vjernika treba da znaju da hrišćani obožavaju samo Boga i slave Gospoda Isusa i nikakve druge bogove.[1]

Pri tom ne mislim na tvoju savjest, nego na savjest onog drugog. Jer zašto da mojoj slobodi sudi tuđa savjest? Ako jedem i pri tom zahvaljujem Bogu, zašto da se o meni loše govori zbog onoga za šta zahvaljujem Bogu? (stihovi 29-30)

Bilo šta može postati grijeh kada se koristi u suprotnosti s nečijom savješću.

To znači da dotična „savjest" za ovaj princip nije savjest pojedinca hrišćanina. To je i zbog savjesti drugih: ili osobe koja im kaže da je meso žrtvovano idolima, ili zbog „slabijih" hrišćana koji mogu biti prisutni. Najbolje je preskočiti hranu za idole, kako biste izbjegli navođenje druge osobe da vjeruje da hrišćani na bilo koji način odobravaju obožavanje idola.

Pavlova sledeća dva pitanja mogu biti zbunjujuća kada se izvuku izvan toka teksta. Ranije je Pavle primijetio da se obraća razumnim ljudima (1. Korinćanima 10:15). To je uključivalo postavljanje pitanja na koja su odgovori zdravorazumski i očigledni (1. Korinćanima 10:16-18).

Uzimajući u obzir sve što je ovdje napisano, ovi stihovi su ponovne izjave Pavlovog ranijeg učenja da nema ništa loše u samoj hrani. Oni takođe podržavaju njegov stav da nam Bogom vođena

[1] Savremeni ekvivalent idolatrijskim praksama i gozbama na području Balkana su tzv. „slave", posvećene raznim „svecima", dok u stvarnosti odgovaraju starim paganskim idolima, kamufliranim „hrišćanskim" imenima. Ovo uključuje i slavljenje „Božića", badnjake i druge slične praznike.

savjest, a ne plitki legalizam, pokazuje granice grijeha. Pavle možda sugeriše da bi hrišćani trebali dozvoliti da savjest druge osobe odredi kako će koristiti svoju slobodu u Hristu. Savjest druge osobe, međutim, ne može postaviti granice onome što Pavle može slobodno reći ili učiniti u drugim okolnostima. Drugim riječima, oni imaju slobodu da jedu „sumnjivu" hranu, ali bi trebali ograničiti svoju slobodu radi tuđe savjesti.

Druga perspektiva je pozivanje na prethodne komentare o jedenju mesa čiste savjesti kada se ne zna da li je hrana idolska hrana. Pavle sugeriše da savjest druge osobe – o jedenju idolske hrane u neznanju – ne bi trebala biti stvar koja određuje njegovu vlastitu hrišćansku slobodu.

Pavle govori o hrišćanskoj slobodi jedenja mesa ne znajući da li je ono prineseno idolima, čak i u domu nevjernika. U tom slučaju, Pavle se slaže da hrišćani treba da uživaju u onome u čemu mogu slobodno da uživaju. Oni to mogu učiniti dok zahvaljuju Bogu, a da ih ne osude. „Slaba" savjest drugih hrišćana nije zamišljena da kocka slobodu „jakih" hrišćana, u svakom trenutku, u svim situacijama.

Ipak, Pavlovo ograničenje stoji da hrišćani ne smiju jesti hranu idola kada postanu svjesni da je to hrana idolska za dobrobit onih koji ih gledaju. Kroz sve ovo, Pavle je stavio na prvo mjesto potrebu da se s ljubavlju brine o duhovnim potrebama drugih.

Dakle, bilo da jedete, bilo da pijete, bilo da nešto drugo činite, sve na Božju slavu činite. (31. stih)

Pavle sve svodi na jedan princip koji bi trebao pokretati sve naše izbore.

Vjernici bi trebali biti motivisani da slave Boga u svemu što radimo, ili odlučimo da ne činimo. Ovo uključuje naše izbore da jedemo ili pijemo, ili da to odbijemo. Pavle ovo dodaje na listu motivacionih faktora za korišćenje naše slobode u Hristu. Hoće li mi ova aktivnost biti od pomoći ili će me dovesti do toga da budem „ovladan" (1. Korinćanima 6:12)? Hoće li to izgrađivati druge i biti dobro za bližnjega, kao i za sebe (1. Korinćanima 10:23-24)? I sada, da li

će ovaj izbor da jedete ili pijete ili da radite bilo šta drugo donijeti slavu Bogu?

U svakom slučaju, pitanje da li će mi ova aktivnost donijeti zadovoljstvo, materijalnu korist ili status ne bi trebalo biti odlučujući faktor samo za one koji su u Hristu. Hrišćani ne bi trebali učestvovati ni u čemu za što ne smatraju da donosi slavu Bogu.

Ne budite na spoticanje ni Judejcima ni Grcima ni Božjoj zajednici, kao što i ja svima pomažem u svemu, ne gledajući svoju korist, nego korist mnogih, kako bi bili spaseni. (stihovi 32-33)

Ne spotičite ili ne saplićite druge. U 8. poglavlju, Pavle je primijetio da vjernici ne bi trebalo da stavljaju „kamen spoticanja" na put drugih. Ovo je primjenjivo kako na sam dolazak Bogu tako i na duhovni put. Taj stih koristi riječ *proskomma* za ovu prepreku. Ovdje Pavle koristi isti korijen riječi, sa negacijom: *a-proskopos*. U vrlo doslovnom smislu, to znači djelovati na način lišen tih kamenova spoticanja.

Drugim riječima, našu slobodu u Hristu treba filtrirati pitanjem da li taj izbor pomaže ili šteti nečijem duhovnom putu. Hoće li to ometati tuđe šanse da povjeruju Hristu za spasenje? Hoće li to zakomplikovati ili izbaciti iz kolosijeka sledbeništvo drugog vjernika? Koliko god ta stvar bila dobra sama po sebi, postaje grijeh kada je koristimo bez saosjećanja prema drugima.

Kao primjere, Pavle navodi tri grupe kojih bi korintski hrišćani bili svjesni. To uključuje nevjerne Jevreje koji još nisu prihvatili Hrista i robuju svom legalizmu, nevjerne Grke – što znači ne-Jevreje – koji vjerovatno još uvijek žive kao obožavaoci idola, i njihovu duhovnu braću i sestre u hrišćanskoj zajednici. Naš cilj mora biti da osiguramo da naši izbori – hoćemo li učestvovati ili se suzdržati – ne doprinose tome da bilo koga odvratimo od povjerenja u Boga.

Ovo načelo se može primijeniti na ostvarivanje svih naših sloboda i prava kao hrišćana. Čak i u modernom svijetu postoje mjesta, događaji i predmeti koji dolaze s bezbožnim asocijacijama. Čak i ako oni sami po sebi nisu grešni, moramo paziti koje poruke šaljemo u

interakciji s njima.

Međutim, treba napomenuti da cilj vjernika nije paranoja. Misija nije izbjeći da ikada budete uvredljivi na bilo koji način. Neki bi mogli biti uvrijeđeni našom vjerom u Hrista ili našim biblijskim uvjerenjima. Neki ljudi nisu toliko „slabi“ u svojoj savjesti koliko „tvrdoglavi“ i nastoje natjerati druge da žive u skladu sa njihovom paradigmom. Nismo pozvani da kompromitujemo istinu ili pravednost zarad osjećanja drugih ljudi. Niti nam je rečeno da dozvolimo preferencijama drugih ljudi da vladaju našim životima. Umjesto toga, vjernici su upućeni da izbjegavaju nepotrebnu uvredu: kada možemo, trebamo to izbjegavati.

Nešto slično Pavle je napisao na kraju prethodnog poglavlja, opisujući kako postaje Jevrejin da bi pridobio Jevreje i kao neko ko nije pod zakonom da bi pridobio ne-Jevreje. Pavlov cilj je bio da bude strateški i namjeran u svim svojim izborima za dobrobit onih koji još nisu poznavali Hrista.

U sledećem stihu on će podstaknuti sve hrišćane da učine isto. Prelaz između ovog stiha i 1. Korinćanima 11:1 primjer je gdje tradicionalne podjele poglavlja mogu biti zbunjujuće. Ideja izražena u 1. stihu sledećeg poglavlja jasnije se uklapa u ostatak 10. poglavlja nego što slijedi u 11. poglavlju.

11. Prikladno ponašanje u zajednici

Ugledajte se na mene, kao što se i ja ugledam na Hrista. (1. Korinćanima 11:1)

U prethodnom stihu, 1. Korinćanima 10:33, Pavle je opisao svoju praksu ostavljanja po strani svojih ličnih sloboda, prava i preferencija kako bi udovoljio svima u svemu što radi. Pavle nije mislio da je ugađanje drugim ljudima njegov krajnji cilj. Umjesto toga, on ima odgovornost da ukloni sve moguće iz svoje lične prakse što bi nekoga moglo saplesti na putu ka vjeri u Hrista. Naravno, Pavle ne bi ostavio po strani svoja uvjerenja o Hristu ili njegovu praksu molitve i propovijedanja, na primjer. Osim tih ključnih elemenata svoje vjere, međutim, bio je spreman ostaviti po strani sve što je imao pravo da učini kako bi što više ljudi doveo do vjere u Hrista.

Sada on zaključuje tu misao pozivajući Korinćane da slijede njegov obrazac za život kao što on slijedi Isusov obrazac života. Isus je takođe ostavio po strani život za svoju korist dok je bio na zemlji, uključujući i odbijanje da traži svoje pravo da bude priznat i poštovan kao Sin Božji (Filipljanima 2:6). Pavle je slijedio Hristov primjer i pozvao svoje čitaoce da slijede njegov.

Pohvaljujem vas, braćo, što u svemu mislite na mene i držite predanja kako sam vam ih prenio. (2. stih)

Bez obzira na sve svoje mane, ova grupa je očigledno shvatila Pavlovo učenje prilično ozbiljno.

To je posebno tačno za način na koji „održavaju predanje“ kako ih je Pavle učio. Komentari poput ovog nas podsjećaju da su korintski vjernici bili iskreni i predani, ali pogrešivi, baš kao i mi danas. Specifična predanja koja je Pavle imao na umu vjerovatno su se odnosila na to kako bi se hrišćani trebali ponašati na svojim sastancima. To su sledeće teme koje obrađuje.

Grčki izraz koji se ovdje koristi je *paradoseis*, koji nosi snažan

osjećaj nečega što se „prenosi“ ili „predaje“. Kako se koristi u Bibliji, često dolazi s kontekstom čije se učenje ili tradicija spominje (Matej 15:2; Marko 7:3; Galatima 1:14; 2. Solunjanima 2:15). Upotrijebljena riječ jednostavno znači učenje, koje može biti dobro ili loše. Pavlova pohvala ovdje nije da Korinćani slijede „tradiciju“ u opštem smislu; nego zato što su vjerni njegovim specifičnim učenjima.

Pavle u ovom slučaju ne govori o osnovnim istinama. Ono na šta on misli su praktična učenja i smjernice koje je dao vjernicima u Korintu.

Ali želim da znate da je svakom mužu glava Hristos, a ženi je glava muž, a Hristu je poglavar Bog. (3. stih)

Osnova za Pavlovu ispravku je poglavarstvo: ideja da svaka osoba – muškarac, žena ili sam Hrist – ima glavu. Kroz ove napomene, Pavle takođe daje smjernice o kulturnim pitanjima kao što je fizički izgled muškaraca i žena.

Pavle pod pojmom „glava“ upućuje na autoritet, što znači da je svako od nas pod nečijim autoritetom: naše „glave“, koja je nadležna. S druge strane, „glava“ može biti širi pojam, znači onaj koji ide ispred i predstavlja druge. Ova dva značenja su povezana, ali suptilno različita i imaju različite implikacije.

Pavle piše da je glava svakog čovjeka – znači svakog odraslog muškarca – Hrist. Ljudi odgovaraju Hristu, a Hrist nas predstavlja. Glava žene je njen muž – muškarac.

Drugi novosavezni odlomci otkrivaju biblijski stav da je muž glava ženi, i kao duhovni autoritet i kao predstavnik. U ovom slučaju, međutim, čini se da Pavle govori uopštenije. Njegova poenta ovdje nije usmjerena direktno na autoritet, već na poredak stvaranja.

Na kraju, Pavle dodaje da je Bog poglavar Hristu. To je takođe jasno izraženo u Jovanu 14:28; 20:17 i Otkrivenju 3:12.

U sva tri slučaja, dakle, svako od nas, uključujući i Hrista, ima duhovnog poglavara u ovom ili onom obliku. Ovo je dizajn stvaranja i Božjeg poretka. Pavle će koristiti ovu osnovu da govori o tome šta Korinćani treba da rade sa svojim fizičkim glavama – njihovim

izgledom – tokom vremena zajedničkog bogosluženja.

Svaki muž koji se moli ili proriče pokrivene glave sramoti svoju glavu. (4. stih)

Čast i sramota bili su osnovni aspekti jevrejske i rimske kulture Pavlovog vremena. Smatralo se da uspjeh u životu donosi čast porodici ili drugoj grupi osoba. Posebno su žene i djeca osjećali pritisak da ne obeščašćuju glavu porodice svojim ponašanjem u javnosti. Više nego u modernoj eri, fizički izgled je bio vezan za čast; oni koji su bili „obeščašćeni" često su bili obilježeni svojom odjećom ili kosom. U eri bez bilborda i neonskih reklama, odjeća i frizura takođe su se koristile za označavanje društvenih, pa čak i seksualnih koncepata.

Govoreći o toj kulturi i tom kontekstu, Pavle upozorava korintske hrišćane. Svaki čovjek koji se javno moli ili prorokuje na njihovim sastancima sa pokrivenom glavom obeščašćuje svoju duhovnu glavu, koja je Hrist. Kontekst je, kao i uvijek, ključan za ispravno tumačenje ove izjave, kao i za sve Pavlove komentare u ovom pismu.

Prvo, ovaj stih implicira da je u ranoj zajednici bilo uobičajeno da i muškarci i žene „prorokuju" tokom službi. Neki učenjaci to shvataju kao da su objavljivali natprirodna otkrivenja od Boga. Drugi smatraju da riječ „prorokuje" znači proglašavanje uopštenijeg hrišćanskog vođstva i pouke. Pavle ne daje duboke detalje u ovom odlomku.

U oba slučaja, Pavle piše da molitva ili prorokovanje čovjeka na određeni način donosi sramotu Hristu. Grčka fraza je *kata kefalēs ehōn*. Šta to tačno znači, u velikoj mjeri zavisi od konteksta koji se postavlja na Pavlove reference na „glavu" u ovom odjeljku.

Neki razumiju ovu frazu za opisivanje duge kose. Drugi sugerišu da su neki muškarci u Korintu počeli da nose pokrivače za glavu. Moguće je i da Pavle opisuje praksu rimskih muškaraca u njihovim paganskim bogosluženjima: navlačenje haljina preko glave u znak poniznosti pred svojim bogovima. Pavle ne kaže direktno da se išta od toga dešava u bogosluženjima u Korintu. On samo kaže da bi bila sramota na Hrista kada bi ljudi to radili šta god da jeste. Dalji stihovi

će pružiti dodatne informacije koje će pomoći da se pruži odgovor.

Ukratko, Pavle ima dvije ideje na umu. Prvo, svi hrišćani trebaju postaviti Hrista na vrh svojih duhovnih autoriteta. Drugo, nečasno je za hrišćane da šalju „pomiješane signale“ o stvarima poput pola, svojim odabirom odjeće i frizure.

A svaka žena koja se moli ili proriče nepokrivene glave sramoti svoju glavu, jer je to isto kao da joj je glava obrijana. Jer ako se žena ne pokriva, neka se ošiša. Ali ako je za ženu sramota da se ošiša ili obrije, neka se pokriva. (stihovi 5-6)

Pavle prelazi na drugu tačku svoje ispravke u ovom odjeljku. On jasno kaže za ženu koja se moli ili prorokuje u skupštini s vlastitom nepokrivenom glavom da donosi sramotu na njenu metaforičku glavu: njenog muža – ili muškarca uopšteno. Iz ovoga vidimo da su žene koje se mole i prorokuju bile prihvaćeni dio bogosluženja u korintskoj skupštini. Pavle nema ništa protiv toga. Umjesto toga, on se protivi praksi da žene to rade s nepokrivenim glavama.

Naučnici se razlikuju oko toga šta znači da ženska glava bude otkrivena u ovom kontekstu. Neki vjeruju da Pavle misli na žene s kratkom ili neurednom kosom ili spuštenom umjesto podignutom na neki način. Drugi, uvjerljivije, vjeruju da Pavle opisuje tradicionalno pokrivalo za glavu koje nosi većina žena u toj kulturi kada su u javnosti.

Istorijski zapisi otkrivaju važan kontekst za Pavlovu zabrinutost. Jevrejke, Grkinje i Rimljanke tog doba obično su nosile pokrivala za glavu ove ili one vrste. To su možda bile kapuljače napravljene od ženskog ogrtača ili odvojenih velova. Prostitutke i žene koje se bave obožavanjem paganskih bogova ponekad bi skidale pokrivače za glavu kao otvorenu izjavu da su seksualno dostupne. Dakle, u Korintu bi se otkrivena ženska glava mogla smatrati seksualno sugestivnim oblikom odijevanja.

Na osnovu ovih Pavlovih riječi, hrišćanke u Korintu počele su da skidaju pokrivače za vrijeme službi. U tekstu se ne kaže zašto. Možda su svoju slobodu u Hristu vidjele kao oslobođenje od kulturnih

normi. Možda su smatrale da kućni sastanci zapravo nisu bili javni. Možda je to bio namjeran signal da su odbacile ono što su vidjele kao opresivna očekivanja. Bez obzira na njihov razlog, Pavle ovu praksu naziva pogrešnom.

Tačnije, on kaže da molitva ili proricanje s nepokrivenom glavom unosi sramotu na ženinu metaforičku glavu, što vjerovatno znači njenog muža, oca ili muške glave njenog domaćinstva. Pavle ide dalje, upoređujući to sa sramotom kao da joj je glava obrijana u javnosti. Osvrnuvši se ponovo na istoriju, vidimo žene koje su uhvaćene u preljubi ili kažnjene iz drugih razloga, ponekad obrijane glave. Namjera je bila poniziti ih i označiti za sramotu. Pavle to stanje upoređuje sa sramotom koju ove hrišćanke nanose svojim muževima kada su im glave otkrivene. Koliko god bili iskreni njihovi motivi, taj izbor je označavao nešto duboko neprikladno u široj kulturi.

Jaz između milenijuma i kultura može učiniti ovo razmišljanje nejasnim. Koliko god da su neke norme oblačenja ili izgleda prihvatljive u pravom kontekstu, okolna kultura ih možda doživljava kao seksualno sugestivne izbore. Iskrenost i „sloboda“ ne poništavaju način na koji drugi doživljavaju taj izgled, što bi bilo sramota za supružnika te osobe.

Ovo može biti još jedno pitanje gdje Pavle ukazuje korintskim hrišćanima da ostave po strani ono što smatraju slobodom ili „pravom“. Viša briga je duhovno dobro drugih. U nekim slučajevima, međutim, čak i argumenti za „slobodu“ ne mogu se suprotstaviti štetnosti načina na koji se određena ponašanja percipiraju. U ovom slučaju, Pavle im ne dopušta prostor za odlučivanje. Stvorena sramota je prevelika. Implikacija tog izbora stila, u toj kulturi, previše je očigledna da bi to hrišćanske žene odbacile ili zanemarile.

Pavle ovo upoređuje sa sramotom za ženu zbog brijanja glave. Ovo se ponekad koristilo kao ponižavajući oblik javnog obilježavanja onih koji su počinili određena krivična djela. Vjerovatno bi se čak i žene koje su se osjećale ugodno s nepokrivenim glavama u službi u zajednici osjećale osramoćeno da im se obrijala kosa. Pavle im,

dakle, kaže da samo drže pokrivene glave tokom svojih službi, zarad svojih metaforičkih glava.

A muž ne treba da pokriva glavu, jer je Božja slika i slava, a žena je mužu slava. (7. stih)

Sada Pavle počinje objašnjavati zašto je to važno. Za muškarce se kaže da su slika i slava Božja. Čini se da se Pavle poziva na Postanje 1:26. Čovjeka je stvorio Bog od praha na svoju sliku, da postane – u tom trenutku – slava Božjeg stvaranja. Žena je, uopšteno govoreći, slava muškarca. Pavle će u sledećem stihu objasniti da je to zato što je Eva uzeta iz čovjeka, načinjena od Adamovog rebra, kada je stvorena.

Kao što se vidi u kontekstu Svetog pisma, Pavlova namjera ovdje nije omalovažavanje vrijednosti žena. Njegovo značenje se mora izvući iz čitavog niza njegovih primjedbi. Glavna poenta ovoga je šta to znači kada hrišćani potpuno ignorišu implikacije svojih „sloboda" i obeščašćuju svoju „glavu" – duhovno i društveno – u tom procesu.

Jer nije muškarac nastao od žene, nego žena od muškarca. I nije muškarac stvoren radi žene, nego žena radi muškarca. Zato, a i zbog anđela, žena treba da ima vlast nad glavom. (stihovi 8-10)

Pavle je opisao ženu kao „slavu muškarca". Sada pokazuje zašto. Eva, prva žena, načinjena je od jednog od Adamovih rebara (Postanje 2:18-24). Ona je bukvalno napravljena od čovjeka. Žena je takođe stvorena za muškarca, zbog čega je postala muška slava. Muškarac, generalno govoreći, nije stvoren radi žene.

Mnogo štete je učinjeno cijepanjem stihova i fraza iz Biblije iz njihovog konteksta. Ove riječi nisu namijenjene tumačenju ili razumijevanju osim u vezi sa okolnim odlomkom. Pavlovo značenje ovdje nema nikakve veze s potčinjavanjem, vrijednošću ili politikom među polovima. Umjesto toga, ovaj dio se bavi značajem da hrišćani poštuju svoj duhovni uticaj na druge. To uključuje poštovanje, skromnost i pristojno ponašanje.

Očigledno, ovo postavlja mnoga pitanja za savremenog čitaoca. Prvo među njima je da li sve hrišćanke danas moraju pokrivati glavu

kada učestvuju u javnim bogosluženjima. Gotovo svi proučavaoci Biblije kažu ne: Pavlov uput u ovom odlomku specifičan je za to kako je ženska „slava“ bila predstavljena prema normama njegovog vlastitog doba. Jednostavnim jezikom, pokrivala za glavu ne nose istu simboliku u većini modernih kultura danas; u takvim slučajevima, ovaj specifični uput se ne bi primjenjivao.

U isto vrijeme, i iz potpuno istih razloga, ovi stihovi otkrivaju princip koji je univerzalan i obavezujući za sve vjernike za sva vremena i kulture. Uprkos svom ličnom mišljenju, vjernici ne bi trebalo da se prikazuju na način koji kultura smatra otvoreno neprikladnim.

Čini se da 10. stih sugeriše da žena treba da koristi sopstveni „autoritet nad sobom“ ili samokontrolu da pokriju svoju „slavu“ dok su u javnosti.

Ali zašto „zbog anđela“? Ova Pavlova izjava dovodi do predloga biblijskih učenjaka koji se kreću daleko i široko. Većina zaključuje da Pavle misli da anđeli posmatraju naše javne službe bogosluženja. Pošto gledaju, važno je da žene budu primjerene u prikrivanju svoje slave i da ne obeščašćuju svoje muževe.

Treba ponoviti da većina tumača vjeruje da je specifično pitanje žene koja pokriva glavu kako bi sačuvala svoju slavu za svog muža bilo povezano s društvenim standardima tog vremena. Pavle prenosi konkretnu primjenu univerzalnog principa: skromnosti. Hrišćani mogu živjeti u vrlo različitim kulturama, s različitim standardima odijevanja i mode. Svi vjernici bi trebali primjereno „pokriti svoju slavu“ u javnim bogosluženjima prema savjesti i mjerilima skromnosti u svom vremenu.

Ipak, u Gospodu niti žena postoji bez muža, niti muž bez žene. Jer kao što je žena nastala od muškarca, tako je i muškarac rođen od žene, a sve je od Boga. (stihovi 11-12)

Pavle ovdje ponovo naglašava da žene i muškarci zavise jedni od drugih u Gospodu. Nijedan rod nije samopostojeći. Hrišćanstvo odbacuje nezavisnost i muškaraca i žena jednih od drugih, insistirajući na tome da oboje trebaju drugoga i da oboje trebaju Gospoda.

Nijedan rod nije inferioran.

Činjenica je da je Eva načinjena od Adama. Ali u stvarnosti se također vidi da je svaki muškarac rođen nakon Adama rođen od žene. Iako je ovo kratka napomena, u poređenju sa onim što je bilo ranije, ona nosi ogromne implikacije. Stoga su polovi apsolutno zavisni jedan od drugog. Ni jedan ni drugi nisu jednokratni ili sekundarni. Osim toga, Pavle navodi, sve je od Boga. Oba pola trebaju jedni druge, i oba trebaju Boga da bi postojali i napredovali prema Njegovom dizajnu.

Prosudite sami: Da li priliči ženi da se moli Bogu nepokrivene glave? Zar vas sama priroda ne uči da je za muškarca sramota ako ima dugu kosu, a da je ženi na čast ako ima dugu kosu? Jer kosa joj je data umjesto pokrivala. (stihovi 13-15)

U kulturi Korinta, otkrivanje ženske glave bio je znak seksualne dostupnosti, prostitucije ili obožavanja idola. To je bio društveni smisao tog „stila" odijevanja. U mnogim djelovima svijeta danas, ne postoji društvena implikacija da se „slava" žene otkriva kada se vidi njena otkrivena glava. Međutim, princip i dalje postoji, čak i ako su različiti markeri skromnosti i „pokrivanja" postali istaknutiji. Princip Pavlovog učenja bi se primjenjivao na te standarde.

Naime, ovi standardi se odnose i na muškarce i na žene. Baš kao što je Pavle poučavao žene da pokrivaju svoje glave (1. Korinćanima 11:5-10), on je isto tako govorio i muškarcima o otkrivanju glave (1. Korinćanima 11:4). Hrišćani bi trebali paziti da ne šalju neprikladne signale svojim odijevanjem ili ponašanjem, posebno na hrišćanskom okupljanju.

Sama priroda nas uči, kaže Pavle, da je duga kosa sramota ako je nosi muškarac.

Treba napomenuti dvije stvari: kada Pavle kaže „priroda", čini se da misli na to kako većina ljudi prirodno nosi kosu u društvu, uopšteno. Kroz vrijeme i kulturu, većina muškaraca na većini mjesta ima kratku kosu. Ili, barem, kraću kosa od žena. Ovo je posebno važilo za Rimsko carstvo. Druga istina je da je termin „kratko" relativan.

Najkraće frizure za muškarce u modernoj eri uključuju brijanje glave na ćelavo ili blizu toga. Muškarci nekih grčkih kultura često su nosili kosu koju bi moderni ljudi smatrali „dugom“. Uopšteno, međutim, muškarci nose kosu kraću od većine žena, u većini kultura, a da nisu prisiljeni na to. Za Pavla je to bio dokaz Božjeg plana da ljudi ostave svoje glave „otkrivene“ kako bi bolje odražavali Božju slavu.

Svaka kultura tumači fizički izgled tako da ima određena značenja. U to doba, otkrivena glava žene bila je nešto intimno, pa čak i seksualno. Moderni ljudi imaju drastično različite primjene te ideje, ali ih zasnivaju na istom principu. Ako društvo „prirodno“ tumači nešto kao seksualno sugestivno, to je neprikladno za hrišćanski skup.

Isto se odnosi i na rodne uloge: iako se detalji mijenjaju u zavisnosti od kulture, muškarci bi trebali izgledati „kao muškarci“, a žene bi trebale izgledati „kao žene“ (1. Korinćanima 6:9).

Čak i iz prirodne perspektive, duga kosa je slava za ženu. Na taj način kosa služi kao prirodni pokrivač. Čini se da Pavle ne kaže da je duga kosa zamjena za dodatno pokrivalo za glavu kada se Korinćanke mole ili prorokuju u službama. Umjesto toga, njegova poenta je da gotovo univerzalna povezanost „duže“ kose sa ženstvenošću podržava ideju da je potrebno pokrivanje.

A ako neko hoće da se prepire, mi takav običaj nemamo, niti ga imaju Božje zajednice. (16. stih)

Sveukupna poenta koja se ističe u ovom odlomku je da kultura i društvo tumače ponašanja i stilove oblačenja tako da imaju određena značenja. To uključuje ono što određeni stilovi odijevanja i pokrivanje ili otkrivanje određenih dijelova tijela „znače“ u tom društvu.

Ti kulturni standardi bili su – u to vrijeme – gotovo univerzalni i stvar zdravog razuma. Kao takvi, Pavle ističe da nijedna hrišćanska zajednica njegovog doba nema praksu da dozvoljava ženama da se mole ili prorokuju nepokrivene glave. Obraća se onima koji bi mogli biti skloni svađi s njim. Onima koji su željni da se „prepiru“ oko ovog pitanja otvoreno je rečeno: „Ja to ne radim, a ne rade ni druge zajednice“, sugerišući da je stvar odlučena. Svaki Korinćanin koji se ne

slaže ne treba da pokušava da to promijeni.

Dajući vam ova uputstva, ne mogu da vas pohvalim za to što vaši sastanci nisu na korist, nego na štetu. (17. stih)

Ovim Pavle započinje novi predmet u svojim uputima Korinćanima. On napominje da njihovi sastanci nisu na korist već na štetu, a otkriće i razloge.

Prije svega, čujem, a vjerujem da je nešto od toga i istina, da među vama nastaju podjele kad se sastanete kao zajednica. Jer treba da bude i jeresi među vama, da se pokaže ko je prokušan među vama. (stihovi 18-19)

Pavle je primio izvještaje o podjelama između njih kada su se sastajali. Navodi da u to vjeruje, barem djelimično.

Pavle je započeo ovo pismo pozivajući se na podjele među Korinćanima oko drugih pitanja, uključujući i to kojem apostolu ili propovjedniku je svaki davao lojalnost (1. Korinćanima 1:10-17; 3:1-23). Jasno je stavio do znanja da su njihove podjele dokaz i pogrešnog razumijevanja istine, duhovne nezrelosti i nedostatka brige pune ljubavi jednih za druge. Iako ove podjele uopšte nisu dobra stvar, Pavle ističe da su neke „frakcije“ neophodne: one otkrivaju razliku između onih na strani istine i onih na strani zablude. Drugim riječima, podjele oko pitanja poput ovih pojašnjavaju ko od njih ima Božje odobrenje za njihovu vjernost u činjenju onoga što je ispravno. Pogrešno shvaćena, ova izjava bi se činila kontradiktornom. Pavle je proveo veći dio pisma govoreći vjernicima da izbjegavaju podjele (1. Korinćanima 1:10) i da ostave po strani svoja vlastita „prava“ za dobro drugih (1. Korinćanima 8:12-13). Nazvati frakcije poželjnim bi preokrenulo te prethodne izjave naglavačke.

Međutim, to nije ono što je Pavle rekao, niti ono što on misli. On je ovu vrstu podjele opisao kao nešto očekivano, a ne nešto što se cijeni. Zašto su frakcije ili podjele potrebne da bi se otkrilo koga Bog odobrava? Zar jedinstvo među svim ljudima ne bi pokazalo da su svi bili iskreni u svojoj vjeri? U praktičnom smislu, podjela, iako nikada nije poželjna, ponekad ima svrhu da pokaže ko ima uvjerenje da se

zalaže za ono što je ispravno čak i kada drugi to ne čine.

Jeres ili hereza je mišljenje koje izabere pojedinac ili sekta, samoizabrana doktrina koja ne potiče od Boga, lažno učenje koje podriva nauku Svetog pisma. Na određen način, jeretici podstiču hrišćane da pažljivije preispitaju svoje doktrine i utvrde se u njima. Iz toga oni izlaze „prokušani" ili „provjereni", u smislu očuvanog integriteta u iskušenju.

Dakle, kad se sastanete, zbog vašeg ponašanja nije moguće jesti Gospodnju večeru onako kako dolikuje. (20. stih)

Umjesto da se okupe da se prisjete Gospodnje žrtve u skladu, poniznosti i saradnji, Korinćani su to pretvorili u zabavu. Hrana se nejednako raspoređuje, a neki se čak i opijaju (1. Korinćanima 11:21). Umjesto da budu ujedinjeni iskustvom, oni su se – najvjerovatnije – dijelili između bogatih i siromašnih, i bili su bučni u tom procesu.

Sa takvim stavom, nema smisla ni nazivati ovakvu službu „Večerom Gospodnjom". Ono što se događa u Korintu pobija svrhu sakramenta. Njihova praksa je toliko udaljena od toga kako Bog namjerava da zajednica praktikuje pričest da nije u redu da je nazovemo tim imenom.

Jer kad dođe vrijeme da je jedete, svaki najprije jede svoju večeru, pa jedan gladuje, a drugi se opija. Zar ne možete kod kuće da jedete i pijete? Ili prezirete Božju zajednicu i posramljujete one koji nemaju? Šta da vam kažem? Da vas pohvalim? Za to ne mogu da vas pohvalim. (stihovi 21-22)

Ovdje Pavle opisuje ono što mu je javljeno. Rana zajednica je praktikovala proslavu Gospodnje večere mnogo drugačije nego većina crkava danas. To samo po sebi nije problem. Sveto pismo daje izuzetno široku slobodu u načinu na koji se pričest može praktikovati. U većini slučajeva, u vrlo ranoj zajednici, Gospodnja večera je uključivala zajednički obrok. Ovo je bilo u redu kada se postupa s poštovanjem i čašću prema Gospodu i svima prisutnima.

Očigledno, to nije ono što su Korinćani radili.

Na osnovu onoga što Pavle ovdje kaže, vjerovatno je da je svaka osoba nosila svoju zasebnu zalihu hrane. Da bi primili mnogo ljudi, vjerovatno bi se okupili u kući bogatog člana skupštine. Oni koji su bili imućni mogli su donijeti dosta hrane za sebe. Bogati su mogli priuštiti da se prepuste obilju pića. Oni koji žive u siromaštvu, međutim, slabo su imali šta da donesu i jedu.

Rezultat tog dispariteta bilo je „zajedništvo“ u kojem su neki učesnici gladovali, samo posmatrajući bogatije vjernike kako jedu i piju.

Pavlov odgovor je: „Šta!?“ Ovo nije moderna projekcija u drevni tekst. Pavle otvara ovu izjavu frazom *mē gar*, uzvikom neodobravanja, nevjerice i frustracije. Može se zamisliti moderna verzija Pavla kako odgovara tom tačnom riječju kada mu je rečeno da Korinćani to zovu „Večera Gospodnja“.

Ovdje on jasno ukazuje da gozba i piće ne treba da budu poenta ovog okupljanja. Postoje druga vremena i mjesta prikladna za to. Kao što Pavle pita, zar oni nemaju domove u kojima to mogu učiniti? Njegovo sledeće pitanje otkriva da način na koji praktikuju ovu večeru ne pokazuje poštovanje prema Gospodu; to pokazuje da oni ne poštuju i da minimiziraju Božju zajednicu.

„Skupština“ obuhvata sve vjernike, pa i one koji su siromašni. Umjesto da osiguraju da su svi dobrodošli i nahranjeni, bogati hrišćani u korintskoj skupštini dijelili su se od siromašnih po klasnoj liniji. Ovaj stav se ne razlikuje od onoga što su svi doživljavali u rimskoj kulturi. Pavle će insistirati da zajednica hrišćana treba da bude drugačija. Siromašni ljudi ne bi trebali biti poniženi od strane bogatih i moćnih u zajednici. Svi bi trebali biti ujedinjeni u Hristu.

Pavle ide dalje od prećutnog uskraćivanja pohvale do otvorenog govora Korinćanima da ih neće hvaliti zbog toga. Umjesto toga, on će im opisati svrhu Gospodnje večere i dati smjernice kako da je zajedno praktikuju.

Jer ja sam od Gospoda primio ono što sam vam predao: Gospod Isus je one noći kad je bio izdat uzeo hljeb i zahvalivši Bogu, izlomio

ga je i rekao: „Uzmite, jedite, ovo je tijelo moje koje se lomi za vas. Činite ovo meni na spomen.“ (stihovi 23-24)

S obzirom na to koliko je opširan njegov odgovor, Pavle je očigledno smatrao da ovi vjernici ne razumiju osnovni koncept pričesti, iako ih je on poučavao kada je bio s njima. On daje sada već klasično objašnjenje. Pavle kaže da je ovo primio od Gospoda. Neki sugerišu da to ne znači nužno da je Hrist rekao ovu istinu direktno Pavlu. Njegovo značenje „od Gospoda“ ovdje bi moglo biti u istom smislu kao što su Korinćani primili jevanđelje „od Gospoda“, putem ljudi poput Pavla. Većina tumača vjeruje da Pavle ima na umu neko direktno otkrivenje, u skladu s izjavama kao što su Galatima 1:11-12. U prilog toj ideji ide i činjenica da je Pavle napisao ove riječi prije nego što su tri sinoptička jevanđelja bila u opticaju.

Pavle podsjeća Korinćane na ono što se dogodilo na Poslednjoj večeri. Njegova svrha je da ih ponovo pouči zašto i kako treba da praktikuju Gospodnju večeru, takođe poznatu kao pričest. On priča o tome šta se dogodilo one noći kada je Juda izdao Isusa. Ovaj događaj se zbio u privatnoj gornjoj prostoriji za pashalni obrok (Matej 26:26-28).

Isus je uzeo veknu hljeba i zahvalio se u molitvi. Zatim je prelomio hljeb i podijelio ga učenicima koji su bili oko stola. Isus je rekao da je hljeb njegovo tijelo, koje se lomi „za njih“. Dao je nalog učenicima da čine isto: da lome i jedu hljeb, kao način sjećanja na njega.

U tom trenutku, učenici nisu shvatili kako će Isusovo tijelo biti slomljeno za njih – za njihov i naš grijeh – već sledećeg dana i noći na krstu. Tokom hrišćanske pričesti, kada se hljeb lomi i dijeli, Isusovi sledbenici treba da se sjete njegove žrtve.

Tako je uzeo i čašu nakon večere i rekao: „Ova čaša predstavlja novi savez u mojoj krvi. Činite ovo, kad god je pijete, meni na spomen.“ (25. stih)

Nakon toga, Isus je na sličan način podijelio vino. U Svetom pismu, vino i krv su često povezani simbolizmom (Isaija 63:3; Otkrivenje 19:15). Ponovljeni zakon čak naziva vino „krv od grožđa“

(Ponovljeni zakon 32:14). Nakon što se večera završila, Isus je podigao čašu i dao nalog učenicima da ga se sjete kad god iz nje piju, kao dio sjećanja na pričest.

Učenici su sigurno bili zbunjeni ovim, iako su bili navikli da slušaju kako Isus govori stvari koje je teško razumjeti. Isus će uskoro proliti svoju krv i umrijeti za grijehe svih koji vjeruju u Hrista. On će postati konačna žrtva. Jevrejima 9:22 kaže se da bez prolivanja krvi ne može biti oproštenja grijeha.

Isus je to nazvao „čašom Novog saveza". Bog je sklopio Stari savez sa svojim narodom Izraelom u vrijeme Mojsija. Takođe je bio zapečaćen krvlju, krvlju žrtvenih životinja (Izlazak 24:1-8). Novi savez je između Boga i svih onih koje je pozvao na vjeru u Hrista (Jevrejima 9:14-15).

Jevreji su pripremali pashalno crveno vino od suvog grožđa koje se nekoliko dana pred Pashu potapalo u vodu, a pila su se po četiri pehara (oko 8 dl). Za Pashu se nije smjelo koristiti ništa kisjelo ili prevrelo. Novosavezni praznik Svete večere zamjenjuje Pashu kao sjećanje na Hristovo polomljeno tijelo i prolivenu krv za iskupljenje čovječanstva.

Jer kad god jedete ovaj hljeb i pijete ovu čašu, obznanjujete Gospodovu smrt, dok on ne dođe. (26. stih)

Sada Pavle otkriva još jednu svrhu držanja ovog sakramenta, takođe poznatog kao pričest. To je objava da je Hrist umro za grijehe svih koji se uzdaju u njega. U tu najavu ugrađeno je obećanje da će se Hrist jednog dana vratiti. Na taj način, Večera Gospodnja uključuje i osvrtanje na krst i iščekivanje Hristovog povratka na zemlju. Ovo stvara jedinstven smisao u kojem jevanđelje unosi značenje u svaki trenutak istorije. Prošlost – osvrt na Hrista, sadašnjost – pričešćivanje i budućnost – skori Isusov povratak su relevantni za hrišćanski svjetonazor.

Zato, ko god nedostojno jede hljeb ili pije čašu Gospodnju, ogrešiće se o Gospodovo tijelo i krv. (27. stih)

Sveto pismo nas često upozorava da Božje upute ne treba shvatiti

olako (Galatima 6:7; Jevrejima 2:2-3; Ponovljeni zakon 30:15).

Pavle piše da će očigledna bezbožnost dok jedu hljeb i piju čašu Večere Gospodnje uzrokovati da budu krivi za grijeh protiv krvi i tijela Hristove. U određenom smislu, Pavle kaže da osoba koja to učini postaje odgovorna za Gospodnju smrt. Simbolično, pričest je namijenjena obilježavanju Isusove žrtvene smrti na krstu. Oni koji takav događaj doživljavaju na nemaran način, nisu sasvim različiti od onih koji su stajali po strani i smijali se dok je Isus umirao (Matej 27:38-44). Ili ravnodušni vojnici koji su tragali za zadovoljstvom dok je on krvario na smrt (Jovan 19:23-24).

Za razliku od onih promatrača iz stvarnog života, nanovo rođeni hrišćani bi trebali znati značenje i važnost raspeća. Nepoštovanje pričesti – Večere Gospodnje – kroz sebičnost ili aroganciju nije mala optužba. Takvo nepoštovanje riskira visoku cijenu.

Dakle, neka najprije svako sebe ispita da li je dostojan, pa onda neka jede od hljeba i pije iz čaše. Jer ko jede i pije nedostojno, sud sebi jede i pije, ne razlikujući tijela Gospodnjega. (stihovi 28-29)

Održavanje pričesti je sveto, sa svetim implikacijama. Problem nije u izvođenju pogrešnih koraka ili neispunjavanju nekog legalističkog standarda. Postoji široka sloboda u tome kako se tačno pričest može praktikovati. Ono što Pavle osuđuje ovdje je učestvovanje bez svečanog uvažavanja onoga što sakrament predstavlja. Oni koji se ponašaju neoprezno rizikuju da steknu veći udio u odgovornosti za Hristovu smrt na krstu.

Stoga, svaka osoba treba da se preispita prije nego što pojede hljeb koji predstavlja Hristovo tijelo i popije čašu koja predstavlja njegovu krv. Zatim, kada su sigurni da to ne rade na nedostojan način, prisutni treba da jedu i piju. Ali ne prije toga.

Očigledno, ovo dovodi do pitanja šta bi, konkretno, hrišćani trebali tražiti u sebi prije nego što sudjeluju u pričesti. Najčešće shvaćena praksa je da učesnici odvoje trenutak da priznaju Bogu svaki nepokajani grijeh i dobiju Njegov oprost u Hristu. Uzimanje hljeba i vina treba uključiti „sjećanje“ na Isusovu žrtvu (Luka 22:19). Vjernici

bi trebali ponizno priznati dar milosti koji im je dat kroz Isusovu prolivenu krv i slomljeno tijelo prije nego što održe Gospodnju večeru. Oni koji su očigledno u suprotnosti s tim načinom razmišljanja ne bi trebali učestvovati.

„Razlikovanje tijela Gospodnjeg“ se odnosi na prepoznavanje: simbolička paralela s Hristovim tijelom u elementima hljeba i čaše uzrokuje da ih hrišćanin vidi kao različite od druge hrane. Drugim riječima, Večeru Gospodnju ne treba tretirati kao samo još jedan obrok koji se koristi za utaživanje fizičke gladi. Njemu se mora pristupiti s poštovanjem kao nečemu mnogo značajnijem i važnijem. Ovo bi odgovaralo Pavlovim uputstvima u nastavku o tome da ne dolaze gladni na okupljanje Gospodnje večere. Korinćani očigledno to nisu radili (1. Korinćanima 11:17-22).

Uz to, učestvovanje u pričesti je „obznanjivanje“ Isusove smrti (1. Korinćanima 11:26). Ako osoba proglasi Isusovu smrt, ali je neposlušna jevanđelju, ta osoba u suštini izaziva Boga da joj sudi (Galatima 6:6-7). Bilo da se radi o neznanju, aroganciji ili jednostavnoj grešci, vrijeđanje Hristove žrtve – čak i simbolično – je nešto što Bog shvata ozbiljno.

Zato su mnogi među vama slabi i bolesni, a dosta ih i spava. (30. stih)

Pavle piše da su mnogi među Korinćanima bili slabi i bolesni upravo zbog toga što nisu učestvovali na Gospodnjoj večeri na dostojan način. Čini se da je implikacija da je Bog taj koji je dopustio da na njih dođu slabost, bolest i smrt kao disciplinu za njihov neuspjeh da drže zajedništvo uz odgovarajuće poštovanje prema Hristovoj žrtvi i jedni prema drugima. Fraza „dosta ih spava“ može biti referenca na duhovnu obamrlost u zajednici, ili eventualno na umiranje.

Mnogi ljudi se bore s idejom da će Bog donijeti bolest ili smrt hrišćaninu jer nastavlja da učestvuje u grešnim postupcima. Ili da će učiniti isto za one koji grešno postupaju s dobrim običajima. To se, međutim, savršeno uklapa s Pavlovim ranijim upozorenjem Korinćanima o Izraelcima koji su pomrli u pustinji nakon što su izašli iz

Egipta. Pavle je jasno implicirao da će Bog učiniti slične stvari s njima ako sudjeluju u obožavanju idola i drugim grijesima (1. Korinćanima 10:1-13).

Jednostavno, hrišćani svojom nemarnošću i upuštanjem u grijehe napuštaju stajanje ispod „kišobrana" Božje spasonosne blagodati i, ako nastave tim putem, mogu izgubiti spasenje.

Ali kad bismo raspoznali kakvi smo, ne bi nam se sudilo. A kad nam Gospod sudi, on nas vaspitava, da ne budemo osuđeni sa svijetom. (stihovi 31-32)

Pavle sada piše da vjernici mogu izbjeći sud zbog kršenja Božje namjere za Gospodnju večeru. Da bi to učinili, prvo moraju iskreno suditi o sebi. Drugim riječima, moramo biti brutalno iskreni prema sebi prije nego što se pridružimo Večeri Gospodnjoj i promijenimo svoje stavove prema Hristovoj smrti i svima onima za koje je umro. Tada nećemo morati da brinemo o Božijem sudu nakon toga.

Pavle poistovjećuje sud sa disciplinom. Bog može zakoračiti u život vjernika s disciplinom pune ljubavi, čak do smrti, kako bi nas spriječio da doživimo nivo osude onih koji su odbacili Hrista. Pisac Poslanice Jevrejima to opisuje na ovaj način: „Sine moj, ne potcjenjuj ukor od Gospoda i nemoj klonuti kad te on opominje, jer koga Gospod voli, njega i ukorava, šiba svakoga koga priznaje za sina." (Jevrejima 12:5-6)

To ne znači da svaka bolest i smrt dolaze kao rezultat Gospodnje discipline (Jovan 9:1-3). To, međutim, znači da Bog može koristiti patnju da disciplinuje djecu koju voli.

Zato, braćo moja, kad se sastanete da jedete tu večeru, pričekajte jedni druge. Ako je neko gladan, neka jede kod kuće, da vaši sastanci ne budu za osudu. A ostalo ću dovesti u red kad dođem. (stihovi 33-34)

Pavle ih sada podstiče da učine stvari drugačije sledeći put kada budu slavili Gospodnju večeru. Govori im da čekaju jedni druge. Jezik koji stoji iza fraze „sačekajte jedni druge" donosi nekoliko konotacija. Ovo je posebno jasno u kontekstu Pavlovih ranijih kritika.

Ove riječi, u kombinaciji s Pavlovim riječima u 21. stihu, sugerišu da neki Korinćani nisu čekali da svi stignu prije nego što su zakopali po svojoj hrani. Kontrast ovome bi bilo zajedničko sjedenje za obrokom i dijeljenje hrane koju je svaka osoba donijela za sto. Ovo bi riješilo problem da neki gladuju i osjećaju se nepoželjno. Mnoge zajednice slijede ovaj princip tražeći od učesnika da ne konzumiraju hljeb ili vino dok svi prisutni ne budu posluženi. To također doprinosi jedinstvu i osjećaju jednakosti.

Napokon, Pavle se bavi pitanjem prejedanja ohrabrujući Korinćane da ne dolaze gladni na okupljanje Gospodnje večere. Ovo obilježavanje Hristove smrti za njihov grijeh nije trebalo da bude kao druga jela. Ako im apetit otežava poštovanje prema Hristovoj žrtvi i jednih prema drugima, trebalo bi da jedu kod kuće prije nego što dođu, kaže Pavle.

Ako rade ove stvari, neće se okupljati u svrhu prosuđivanja. Oni će se okupiti da odaju počast Gospodu i jedni drugima kao Hristovom tijelu.

Ostala pitanja za koja Pavle smatra da se treba pozabaviti vjerovatno su također povezana sa zajedništvom. To, čini se, nije bilo dovoljno važno da se na njih troši vrijeme u trenutku kada je pisao ovo pismo. Umjesto toga, on će preći na druge teme, počevši od poglavlja 12.

12. Duhovni darovi i Hristovo tijelo

A što se tiče darova koje daje Duh, braćo, ne želim da budete u neznanju. (1. Korinćanima 12:1)

Pavle ovim stihom pokreće novu temu. Pošto on počinje riječima „što se tiče", većina naučnika pretpostavlja da on odgovara na drugo, odvojeno pitanje. Ovo je vjerovatno još jedno pitanje koje su pokrenuli Korinćani u pismu koje nije sačuvano (1. Korinćanima 7:1). Pavle je išao naprijed-nazad između prijavljenih problema u zajednici u Korintu i odgovarao na njihova pitanja.

Pitanje koje se ovdje postavlja odnosi se na „duhovne darove". Moguće je da se pitanje Korinćana odnosilo na one među njima za koje se mislilo da su „duhovniji", jer se činilo da imaju duhovne sposobnosti koje drugi nemaju. Pavle piše da ne želi da oni budu neinformisani. On će nastaviti da pokaže da je svaki hrišćanin duhovan. Svaki vjernik ima dar, ili darove Duha svetoga. Međutim, nisu svi darovi tako očigledni ili javni kao drugi.

Dok ste bili neznabošci, znate da ste na razne načine bili zavođeni da obožavate nijeme idole. Zato želim da znate da niko ko govori Božjim Duhom ne kaže: „Isus je proklet." I niko ne može reći: „Isus je Gospod!," osim u Duhu svetom. (stihovi 2-3)

Istraživači Biblije se uveliko razlikuju oko toga kako najbolje objasniti ono što se događa u 2. i 3. stihu.

Neki pretpostavljaju da se Pavlovi komentari odnose na natprirodno „izražavanje", ili riječi koje izgovaraju duhovi ili sveti Duh kroz ljudsko biće. Drugi razumiju da Pavle opisuje metodu: nešto pomoću čega hrišćani mogu izbjeći da ih lažni učitelji u zajednici zavedu.

Čini se da je najbolje objašnjenje da Pavle počinje da pokazuje da je svaki vjernik duhovan. Ovo se misli u smislu da je svaki vjernik primio Duha svetog. Inače, nijedan hrišćanin ne bi mogao da kaže da

je „Isus Gospod“, kao što Pavle navodi u 3. stihu.

Ipak, prvo, on podsjeća one preobraćene iz paganstva da su, kada su ih drugi vodili da obožavaju idole, ti idoli bili nijemi. Ništa nisu rekli, i niko ništa nije rekao snagom bilo kojeg idola. Pavlovi hrišćanski čitaoci su shvatili da idoli nemaju moć jer oni zapravo nisu bogovi (1. Korinćanima 8:4).

Pavle se možda suprotstavio nesporazumu među svojim čitaocima: da su samo oni sa najočiglednijim duhovnim darovima duhovni hrišćani.

Ako je to slučaj, onda je Pavle u prethodnom stihu pokazao da su obožavaoci idola oni koji nisu duhovni, budući da idol nema duha. To je nijemo, nešto što je napravila ljudska ruka. Sada pokazuje da oni koji govore „Isus je proklet!“ takođe nisu duhovni, možda misleći na religiozne Jevreje koji su poricali Isusovo mesijanstvo i gledali ga samo kao zločinca koji je obješen na „drvo“ (Galatima 3:13).

S druge strane, svaka osoba koja kaže „Isus je Gospod“ je duhovna osoba. U ovom kontekstu, to znači nešto više od jednostavnog izgovaranja određenih riječi. Ideja je da neko kaže „Isus je Gospod“ kao iskren izraz svog vjerovanja. Niko to ne može iskreno reći osim ako to ne učini u sili Duha svetoga. Pavlova veća poenta će biti da oni sa vidljivijim duhovnim darovima, kao što su jezici i učenje, nisu duhovniji kao hrišćani od onih sa manje javnim darovima. Svaki hrišćanin je duhovna osoba, čak i oni koji nisu obdareni očiglednim ili razmetljivim talentima.

Različiti su darovi, ali je isti Duh. I različite su službe, ali je isti Gospod. I različita su djelovanja, ali je isti Bog koji na različite načine djeluje u svima. (stihovi 4-6)

Pavle se sprema dati hrišćanima u Korintu vrlo konkretne informacije o duhovnim darovima. Počinje otkrivanjem da postoji niz različitih darova. Svaki služi drugoj svrsi u zajednici. Njegova glavna poenta ovdje je, međutim, da postoji samo jedan Duh, isti koji prima svaka osoba koja dođe do vjere u Hrista.

Drugim riječima, Duh se ne daje nekim hrišćanima, a drugima

ne (Rimljanima 8:9). Svi oni koji su obraćeni imaju sa sobom isti, jedini, Božji Duh. Ne postoje različite verzije Božjeg Duha, iako postoje različite vrste darova koje se daju vjernicima. Razlike u duhovnim darovima uopšte nisu razlike u duhovnoj vrijednosti ili spasenju.

Pavle zatim konstatuje da postoji samo jedan Gospod. Samo Hrist je Gospod. On je onaj kome dajemo svoju odanost čak i dok koristimo svoje darove da služimo jedni drugima u zajednici.

Broj aktivnosti u kojima se duhovni darovi mogu koristiti za sudjelovanje takođe je različit. Pavle će navesti neke od tih različitih aktivnosti kasnije u ovom poglavlju. Ipak, opet pokazuje da moć da se učestvuje u ovim aktivnostima dolazi od jednog te istog Boga. Njegova moć koja djeluje u vjernicima kroz Duha svetoga i pod Hristovim autoritetom je ta koja djeluje kada bilo koji hrišćanin prima i koristi duhovne darove da služi drugima.

A Duh se ispoljava u svakome za korisnu svrhu. (7. stih)

Ovdje su dodate još dvije ideje. Prvo, svakom vjerniku je data neka manifestacija Duha. Šta to znači? Šta je uopšte duhovni dar? Jedan od načina da se opiše duhovni dar je sposobnost da se učini nešto što je izvan normalnih ljudskih sposobnosti. Drugim riječima, duhovni dar je specifična sposobnost koja može sadržati izvjesnu mjeru natprirodnog. To ne znači nešto što bi sekularni svijet nazvao supersilom ili magičnom vještinom. Međutim, taj dar koji se „ispoljava“ u životu hrišćanina, često postaje uočljiv drugim ljudima.

Drugo otkrivenje u ovom stihu je da su ti darovi od Boga dati hrišćanima, svim hrišćanima, za opšte dobro. Svrha darova je izgradnja zajednice, služenje drugim hrišćanima.

Naime, jednome je posredstvom Duha data riječ mudrosti, drugome riječ znanja po tom istom Duhu, drugome vjera po tom istom Duhu, drugome dar liječenja po tom jednom Duhu, drugome činjenje čuda, drugome proricanje, drugome sposobnost razlikovanja nadahnutih objava, drugome različiti jezici, a drugome tumačenje jezika. (stihovi 8-10)

Sada Pavle počinje da opisuje neke od ovih specifičnih darova. Ova prva lista sadrži devet darova i nije konačna. Drugi odlomci u Novom savezu navode dodatne duhovne darove (Rimljanima 12:6-8; Efescima 4:11; 1. Petrova 4:10-11).

Neke grupe hrišćana vjeruju da je ovaj specifičan skup darova, koji se ponekad nazivaju darovi znakova ili darovi potvrde, dat hrišćanima u ranoj zajednici kako bi se pokazala Božja moć i potvrdilo da je jevanđelje istinito. Ove grupe obično vjeruju da je Bog prestao davati ove darove nakon što je zajednica osnovana i Novi savez objavljen. Ista grupa može ili ne mora vjerovati da se ovi darovi danas daju sporadično i pod posebnim okolnostima. Druge grupe vjernika, kao što su pentekostalci i harizmatici, vjeruju da se ovi darovi još uvijek distribuiraju od strane svetog Duha redovno i po crkvi širom svijeta. Ovdje se svakako suočavamo sa problemom autentičnosti natprirodnih darova, a na ozbiljne sumnje ukazuju različiti faktori, kao na primjer iskrivljena učenja, nesvrsishodni „strani jezici“, lažna iscjeljenja i sl.

Pavle počinje listu s dva dara „izgovaranja“ ili vrsta poruka. On opet kaže da su oba data istim Duhom, iako se malo razlikuju. Prvi je „riječ“ ili „poruka“ mudrosti. Drugi je prenošenje znanja.

Riječ mudrosti uključuje natprirodnu sposobnost da se ponudi uvid u istinu od Boga na način koji najbolje pomaže drugima. Riječ znanja može se shvatiti kao sposobnost da se objavi Božje otkrivenje onima koji je trebaju čuti ili da se ponudi razumijevanje o tome kako se ono primjenjuje na određena područja života.

Zatim se navode dar vjere i dar iscjeljenja. U svim slučajevima, Pavlov naglasak je da te darove daje isti Duh Božji. Duhom se distribuira svaki od njih, a sva sila iza njih dolazi od Boga.

Po definiciji, svaki nanovo rođeni vjernik ima vjeru u Hrista i vjeru da vjeruje u Božju Riječ. Duhovni dar vjere, kako se ovdje usko podrazumijeva, čini se da uključuje sposobnost vjerovanja Bogu s povjerenjem ili sigurnošću koja je izvan sposobnosti drugih hrišćana. Neki naučnici sugerišu da je ovaj dar vezan za ostale darove na ovoj

listi, uključujući darove iscjeljivanja.

Darovi iscjeljivanja pružaju natprirodnu sposobnost osobi koja posjeduje dar da povrati zdravlje ili čak da odgodi smrt. Ovo se ne smije brkati sa sposobnošću praktikovanja medicinskog umijeća ili nauke. Oni sa darom iscjeljivanja su opunomoćeni Duhom svetim da natprirodno izliječe određenu bolest, često odmah.

Činjenje čuda, ili čudesne sile, može uključivati sposobnost liječenja, u nekim slučajevima. Pa ipak, to takođe ide dalje od toga na natprirodno prikazivanje Božje moći u svrhu potvrđivanja evanđeoske poruke, kao i donošenja Božjeg suda.

Proroštvo se obično opisuje kao isporuka poruke od Boga, možda sa silom i uvjerenjem. Neki vjeruju da dar proroštva uključuje natprirodnu sposobnost da se opišu stvari koje govornik ne može znati izvan posebnog otkrivenja od Duha Božjeg. To mogu biti stvari koje se dešavaju u sadašnjosti ili će se dogoditi u budućnosti.

Sposobnost razlikovanja duhova može biti povezana s proroštvom. Čini se da je ovo natprirodna sposobnost da se (do)kaže da li govornik zaista predstavlja Boga ili je lažni ili demonski duh koji pokušava da zavede Božji narod. To se uklapa sa opomenom u 1. Jovanovoj 4:1: „Ljubazni! Ne vjerujte svakom duhu, nego provjeravajte duhove jesu li od Boga; jer mnogi lažni proroci izađoše na svijet."

Različite vrste jezika uključuju sposobnost vjernika koji ima snagu Duha da govori jezikom koji njemu ili njoj nije poznat. Dar je prvi put viđen na Pedesetnicu (Djela 2:1-13). To je omogućilo Petru i drugima da ljudima iz dijaspore propovijedaju Isusovu poruku na njihovom maternjem jeziku, a da oni ne znaju te jezike.

Tumačenje jezika je natprirodna sposobnost da se sluša dok neko govori na jeziku koji prevodilac, ili obično govornik, ne poznaje, i da se prevodi tako da prisutni mogu da ga čuju na svom jeziku.

Ako uzmemo u obzir samo stvaranje, očito je da je Bog „uprogramirao" Adamu i Evi sposobnost govora i jezika. Značajan uvid daje nam i od Gospoda izazvana „pometnja jezika" prilikom gradnje Vavilonske kule u svrhu onemogućavanja projekta centralizacije

religijsko-političke vlasti, pobunjene protiv Boga, kada je ljudi na zemlji bilo malo, nekih 350 godina posle Potopa (Postanje 11:6-7). Tada se dogodila jedna vrsta „reprogramiranja“ jezika na različite dijalekte tako da više nisu bili u stanju razumjeti jedni drugi. Vrlo je vjerovatno da su anđeli bili izvršioci tog zadatka, Božjom silom. Tako bi anđeli mogli pomoći vjernicima sa darom jezika koje prethodno nisu učili, kada je to svrsishodno i neophodno za Božje djelo. Ali, s druge strane, postoji i opasnost od zloupotrebe palih anđela da falsifikuju lažni dar jezika tamo gdje im sami vjernici kroz fanatizam ili duhovno zastranjenje omogućavaju. Stoga nijedna manifestacija nekog „natprirodnog“ dara sama po sebi nije dokaz da iza toga stoji Božji autoritet.

Ali sve to čini jedan te isti Duh, dijeleći ih svakom po svojoj namjeri. (11. stih)

Uopštenim terminima, Pavle dodaje da je Duh taj koji dijeli darove po namjeri. Drugim riječima, to je nešto što Bog radi u nevidljivoj i ljudskim čulima neopazivoj duhovnoj sferi.

Poenta Pavlovog naglaska je da niko ne bira sopstvene duhovne darove. Niko ne stvara snagu iza svojih duhovnih darova. Niko ne zarađuje svoje darove. Zbog toga, niko ne može uzeti zasluge za koji dar ili darove koje prima od Duha. Pavle će podstaknuti Korinćane da shvate da darovi nisu namijenjeni veličanju ljudi koji ih primaju i koriste. Oni su namijenjeni za služenje drugim vjernicima i za slavu Božju.

Ovo je ključni koncept u ideji hrišćanskog jedinstva: da možemo biti različito sposobni, različito blagosloveni i različito darovani, ali služiti s jednakom vrijednošću, svrhom i značenjem.

Jer kao što je tijelo jedno, a ima mnogo udova, i svi udovi tog tijela, iako ih je mnogo, čine jedno tijelo – tako je i Hristos. (12. stih)

Pavle koristi ilustraciju ljudskog tijela kako bi pokazao kako hrišćani, svaki sa svojim duhovnim darovima, imaju svrhu da rade zajedno.

Svako ljudsko tijelo je jedna jedinka, jedno tijelo, jedna osoba.

Ovo je tačno iako je tijelo sastavljeno od vrlo različitih djelova ili „udova“. Svaki dio tijela doprinosi cjelokupnom funkcionisanju tog tijela. Pavle kaže da isto važi i za tijelo Hristovo. Svaki vjernik je jedan član Hristovog „tijela“ na zemlji. Svako od nas je definisan duhovnim darovima koji su nam dati i uslugama koje nam dozvoljavaju da pružimo zajednici.

Ovo je ključno učenje u hrišćanstvu. Suvjernici su jednako vrijedni u Božjim očima i u svom doprinosu funkciji zdrave zajednice. Iako je istina da neki imaju više „časne“ uloge – koncept o kojem će Pavle kasnije raspravljati – to ne čini te uloge značajnijim.

Zaista, jednim Duhom svi smo kršteni u jedno tijelo – bili Judejci ili Grci, bili robovi ili slobodni – i svi smo jednim Duhom napojeni. (13. stih)

Pavle ovdje koristi koncept krštenja da implicira jedinstvo, ili udruživanje radi zajedničke vjere i svrhe. On možda ovdje ima na umu doslovno krštenje u vodi. Ovo je nešto što je rana zajednica praktikovala skoro odmah nakon što je neko prešao na hrišćanstvo. Takođe je moguće da se krštenje u vodi koristi kao slika onoga što se dešava kada neko dođe Hristu i prvi put primi Božji Duh. Za njih se kaže da su kršteni u Duhu, uronjeni u Božji zaštitnički, osnažujući Duh. Osim toga, Pavle opisuje svakog vjernika u Isusa kao da pije od jednog Duha. Ovo prikazuje da svaki hrišćanin ima Duha Božijeg (Rimljanima 8:9).

Budući da je svaki hrišćanin uronjen i ispunjen Božjim Duhom – istim Duhom za sve vjernike – mi smo takođe povezani jedni s drugima. Ovo omogućava zajednici da postane jedno tijelo sastavljeno od različitih djelova. Ove razlike uključuju nacionalnost i rasu, pol, fizičke i intelektualne sposobnosti, kao i društveni status. Skupština u Korintu je bila posebno raznolika u tim razlikama.

Jer tijelo se ne sastoji od jednog uda, nego od mnogih. (14. stih)

Kao tijelo, zajednica je jedan organizam. Kao tijelo, zajednica ima mnogo, raznolikih članova koji služe različitim funkcijama. Tijelo se ne sastoji od identičnih kopija samo jednog dijela; zdravo

tijelo zahtijeva raznolikost oblika i funkcija.

Naši darovi određuju našu funkciju, a naša funkcija određuje naš dio u Hristovom tijelu. Svaki hrišćanin ima Duha. Svaki hrišćanin je dobio dar koji može koristiti u službi. Svaki hrišćanin je ud Hristovog tijela.

Ako noga kaže: „Nisam ruka, i zato nisam dio tijela," ne znači da zbog toga nije dio tijela. I ako uho kaže: „Nisam oko, i zato nisam dio tijela," ne znači da zbog toga nije dio tijela. Kad bi cijelo tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bilo čulo mirisa? (stihovi 15-17)

Pavle sada koristi svoju ilustraciju kako bi pokazao koliko je besmisleno da se hrišćani žale na to koje su duhovne darove dobili. Ili da tvrde da nisu funkcionalni članovi. Ili da odustanu od zajednice jer im se ne sviđa funkcija koju obavljaju. Bilo bi apsurdno da stopalo tvrdi da zapravo nije dio tijela jer nije ruka!

Ova analogija govori o konceptu dizajna: nije na nozi da donese tu odluku, a stopalo ima svrhu, onu koju ruka nije u stanju ispravno ispuniti.

Pošto je zajednica poput tijela, Pavle kaže, članovi tijela ne mogu tek tako odlučiti da odu. To je loše za tijelo, a još gore za komad koji nedostaje!

Tvrdnja noge da ne pripada tijelu jer ne može biti ruka nema smisla. Ovaj put, međutim, uho se žali da nije oko. Ako ne može biti oko, odlučuje da više nije vezano za tijelo. Problem je, naravno, u tome što još uvijek stoji tamo. Možda će odlučiti da ne funkcioniše – a to je loše za ostatak tijela. Djelovi tijela ne bi mogli odustati čak ni kad bi htjeli.

Pavle će pokazati da isto važi i za ljude u Hristovom tijelu. Hrišćanstvo nije klub u koji se može učlaniti, a onda odustati kasnije kada prestane da bude užitak. Oni koji vjeruju u Hrista dolaze zauvijek. Dato im je stalno mjesto u vječnom organizmu. Vjernici koji postanu nezadovoljni svojom ulogom koju im je dao Duh u tijelu ne mogu jednostavno odustati od služenja toj funkciji ili čak prestati

pripadati Hristu. To su oni sada.

Najbolje što mogu učiniti je otkriti ili ponovo otkriti koliko je njihova funkcija bitna za Hrista.

Zamislite ljudsko tijelo gdje je noga nezadovoljna što ne može biti jedna od ruku. Možda želi prestiž obavljanja „ručnih" zadataka; ne voli više biti u cipelama. Ili pretpostavimo da postoji uho koje se proglašava nezavisnim od tijela jer ne može biti oko. Čak i kada bi bilo moguće da djelovi tijela imaju takva osjećanja, Pavlova poenta je da oni ne mogu ništa učiniti povodom toga.

Na isti način, oni u Hristu su dobili svoje jedinstvene duhovne darove, kao i specifične funkcije koje treba obavljati u Hristovom tijelu. Te funkcije zahtijevaju svoje posebne darove. Očigledno, neki u zajednici u Korintu bili su nezadovoljni svojom ulogom, sa svrhom koju ih je Bog jedinstveno opremio da ispune. Možda su htjeli da izađu. Ili su jednostavno odbili da koriste te Bogom date sposobnosti.

Međutim, hrišćani, poput djelova tijela, ne mogu tek tako otići od tijela kojem pripadaju. Svaki vjernik ostaje vezan za tijelo Hristovo. Poput tvrdoglavog dijela tijela, sve što obraćeni vjernik može učiniti je da odbije funkcionisati – što ih čini ekvivalentom paralizovanog uda ili inertnog organa. Najbolje što možemo učiniti, nakon što otkrijemo koja je naša funkcija, jeste da naučimo koliko je ona vitalna za zajednicu i da to činimo Božjom snagom.

Pavle to pokazuje tako što skreće pažnju na rad sluha. Kad bi uši i svi ostali djelovi tijela odlučili da budu oči, kako bi tijelo bilo šta čulo? Da postoje samo uši, s druge strane, tijelo bi izgubilo njuh. Svaki dio tijela – svaki vjernik, bez izuzetka – ima bitnu funkciju u tijelu.

A ovako, Bog je rasporedio udove u tijelu, svaki od njih, kako je htio. (18. stih)

Sada Pavle govori o tome da djelovi tijela ne biraju svoj posao. Bog to radi. Postavio je svaki dio tijela na najbolje mjesto u tijelu da obavlja svoj posao, dajući svakom dijelu tačan posao za koji je dizajniran. Ti djelovi su namijenjeni da rade u harmoniji – kada određeni

djelovi odbiju raditi, tijelo ne može funkcionisati kako je predviđeno.

Pavlova poenta je da Bog čini isto sa zajednicom. Pavle je napisao u 11. stihu da Duh odgovara svakom vjerniku s njegovim ličnim darom ili darovima, kako bi koristio za služenje drugim članovima u zajednici i Hristovom tijelu u cjelini. Bog bira našu ulogu. Kako Pavle to opisuje, mi primamo ulogu i ispunjavamo ulogu koja nam je data.

Kad bi svi bili isti ud, gdje bi bilo tijelo? A ovako, mnogo je udova, ali jedno je tijelo. (stihovi 19-20)

Koliko je hrišćana odlučilo jednostavno prestati funkcionisati jer im se ne sviđa funkcija koju im je Bog dao da ispune? Nije da oni ne mogu služiti, davati, podučavati i tako dalje. Radi se o tome da bi oni zaista htjeli da rade nešto drugo, za šta nisu osposobljeni.

Duhovno, kad dio tijela odluči postati inertan – poput prsta koji jednostavno prestaje obavljati svoje funkcije – u najboljem slučaju, sada uzima resurse bez doprinosa predviđenoj misiji tijela. U najgorem slučaju, to odvlači pažnju drugih članova da budu efikasni u svojim predviđenim ulogama dok rade na tome da kompenzuju zastoj.

Zašto svi mi ne možemo izabrati koji posao želimo da imamo u zajednici i na taj način služimo? Pavle u ovom stihu pokazuje zašto. Kada bi svaki član odlučio da bude ista stvar – pastor ili tješitelj ili govornik jezika – tijelo bi prestalo postojati. Hiljadu noseva nije tijelo. Masa moždanih ćelija – bez kostiju, prstiju, crijeva ili zglobova – bila bi beskorisna i nesposobna za preživljavanje.

Tijela koja opstaju, napreduju i ostvaruju svoju svrhu imaju mnogo i raznolikih djelova dok su i dalje samo jedno tijelo. Zajednice koje ostvaruju svoju svrhu imaju mnoge i različite ljude koji služe različitim funkcijama koje su im dodijeljene kroz darove Duha dok su još uvijek ista zajednica. Nije svaki duhovni dar jednako glamurozan u očima svijeta. Nije svaki zadatak u zajednici jednako prestižan u očima svijeta. Ali hrišćanstvu su potrebni ljudi da bi ispunili te druge uloge, baš kao što su tijelu potrebni svi ti udovi da bi služili svojoj svrsi. Svi su oni dio istog Duha i iz tog razloga moraju raditi

zajedno.

Oko ne može reći ruci: „Ne trebaš mi," ni glava nogama: „Ne trebate mi." Naprotiv, oni udovi koji izgledaju slabiji u stvari su neophodni. (stihovi 21-22)

Sada Pavle identifikuje poseban problem. Neki hrišćani su smatrali da im nije potrebna služba koju pružaju drugi hrišćani koje je Duh dao da bi je pružili. Oni su pogrešno vjerovali da su važni za tijelo Hristovo, dok su drugi vjernici bili nevažni jer njihovi darovi nisu imali uzbudljive ili vidljive funkcije. Dok su neki bili ogorčeni zbog svojih duhovnih darova i nisu htjeli da ih koriste, ovi vjernici su bili arogantni u pogledu svojih darova i nisu mislili da drugi trebaju koristiti njihove.

Pavle piše da je ovo kao oko koje govori ruci, ili glava koja govori nozi: „Ne trebaš mi." Bilo koje, oko ili glava, koje bi reklo tako nešto jasno ne razumije kako tijela funkcionišu. Mozak se može smatrati važnijim od želuca, ali ne može preživjeti bez onoga što želudac radi. Kao što Pavle objašnjava u narednim stihovima, često djelovi tijela koje omalovažavamo imaju najvažnije uloge! Svaki hrišćanin koji bi tako nešto mislio o bratu ili sestri u Hristu – da je njihova od Boga data uloga nevažna ili nebitna – ne razumije kako funkcioniše Hristovo tijelo.

Lako je propustiti suptilnost i moć ove analogije. Uzmite u obzir unutrašnje organe o kojima rijetko razmišljamo. Ako bi pluća ili pankreas ili dio crijeva iznenada nestali, tijelo bi odmah prepoznalo koliko je taj dio neophodan. Nije nepravedno reći da gubitak prsta, ma koliko to bilo vidljivo, nije ni izbliza tako remetilački faktor kao gubitak bubrega – organa o kojem većina ljudi ne razmišlja sve dok nije u krizi.

Na isti način, najbitnije funkcije u zajednici često obavljaju hrišćani obdareni Duhom koji ne obraćaju pažnju na sebe. Tu, opet, postoji suptilnost u ovoj analogiji koju treba razumjeti. Tijelo može bolje preživjeti s gubitkom članova „visokog profila", poput očiju i prstiju, nego ako izgubi članove iza scene kao što su pluća i organi.

Hrišćanskoj zajednici, istina, potrebni su dublji i suštinski članovi da bi obavljali svoje uloge i ne može biti efikasna na drugi način.

I udove za koje mislimo da su manje časni okružujemo većom čašću. I tako naši neugledni udovi imaju veći ugled, dok našim uglednim udovima to ne treba. Ali Bog je sastavio tijelo, dajući veću čast onom udu koji je nema, da ne bude podjele u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge. (stihovi 23-25)

Koji su najmanje časni i najmanje prezentabilni djelovi ljudskog tijela? Većina nas odmah pomisli na djelove o kojima se čini grubo raspravljati među pristojnim ljudima. Ovo su djelovi za koje se nadamo da se nikada neće vidjeti u javnosti, i koje posebno pazimo da ne povrijedimo. To može uključivati tjelesne funkcije koje obučavamo malu djecu da kontrolišu i koje koriste samo u odgovarajuće vrijeme ili na odgovarajućim mjestima.

Pavlova analogija o važnosti određenih udova poprima posebnu snagu kada se vidi na ovaj način. Gubitak prsta ili oka, na primjer, bilo bi teško podnijeti. Pa ipak, neki ljudi znaju što znači izgubiti organe povezane s tim „manje prezentabilnim“ funkcijama. Gubitak ovih više remeti nečiji život i udobnost nego šteta na „prestižnijem“ udu.

To je upravo Pavlova poenta. Budući da ih moramo čuvati od pogleda i tako pažljivo štititi, najmanje časni i vidljivi djelovi ljudskog tijela postaju, na neki način, najčasniji i najbitniji djelovi tijela. Njegova je svrha proširiti ovu ideju na one članove hrišćanske zajednice koje bi neki mogli odbaciti kao manje vrijedne ili manje važne, budući da imaju duhovne darove „manje uočljive“ od nekih.

Najmanje poštovane funkcije zajednice postaju najviše poštovane kada Božji narod radi zajedno da zaštiti i brine o onima kojima je to najpotrebnije. Ono što cjenjeniji članovi rade je važno, da, ali to se doslovno ne može učiniti bez doprinosa tih drugih članova.

Pastori i učitelji su vrlo vidljivi članovi tijela sa očiglednim darovima i očiglednim poslom. Kada se dogode određene situacije, to su prvi članovi od kojih se očekuje da se presele, da rade i da budu

stavljeni u upotrebu.

Osim lako uočljivih uloga, drugi nadareni ljudi ispunjavaju uloge koje su praktično nevidljive ostatku hrišćanskog tijela. Tim ulogama i ljudima koji ih ispunjavaju trebalo bi odati možda još veću čast u zajednici. Bez tihih ohrabrivača, pomagača i davaoca, zajednica bi prestala biti to što jeste. Pavle insistira da moramo poštovati sve djelove hrišćanskog tijela.

Podjela je ružna i protivi se samoj ideji Zajednice Božje.

Pavle spominje riječ „podjela" kako bi pokazao koliko malo smisla ima da se tijelo podijeli. Ljudsko tijelo se sastoji od različitih djelova koji služe različitim funkcijama. „Podijeljeno" ljudsko tijelo prestaje pravilno funkcionisati. Ako svi djelovi ne rade zajedno prema istim ciljevima, tijelo ne radi kako je zamišljeno, ako uopšte radi.

Jedan od načina da se to izbjegne, piše ovdje Pavle, je da svaki dio tijela poštuje druge djelove tijela. Oni koji imaju vidljive darove i uloge, moraju poštovati one koji služe tijelu iza kulisa. A oni iza kulisa moraju poštovati i podržavati one koji služe na prvim linijama fronta.

Svi vjernici moraju se brinuti za druge i uzdizati jedni druge. Tada neće biti podjele.

I ako jedan ud trpi, svi udovi trpe s njim. A ako je neki ud proslavljen, svi drugi udovi se raduju s njim. (26. stih)

Djelovi tijela nemaju doslovno individualna emocionalna iskustva. I, kao što Pavle sugeriše u ovom stihu, nije sasvim moguće da jedan dio tijela bude „srećan" kada neki drugi dio duboko pati. Ljudi zapravo ne primjećuju da im je ruci dobro kada su im stopala u agoniji. Tijela su pojedinačni organi. Ako jedan dio tijela pati, zajedno s njim pati i ostatak tijela. Ruka će učiniti sve što može da ublaži bol u stopalu i obrnuto.

Još jednom, Pavlova analogija pokazuje dubok nivo sofisticiranosti. Uobičajena mantra o sigurnosti na radnom mjestu je „podižite nogama, a ne leđima". Poenta je da ako dio tijela dizajniran za zadatak

– noge – ne ispunjava tu ulogu, neki drugi dio – leđa – mora pokušati. Po definiciji, taj drugi dio nije tako pogodan za zadatak. To dovodi do prenaprezanja, stresa i ozljeda. Jedan od načina da spriječite naprezanje leđa je da noge ispune svoju ulogu. Kada svaki dio tijela sarađuje kako bi zadovoljio potrebe svog jedinstvenog dizajna, tijelo djeluje s maksimalnom udobnošću i efikasnošću.

Zajednica nikada ne funkcioniše ispravnije, prema Božjem naumu, nego kada hrišćani rade isto jedni za druge. Kada smo voljni da budemo dirnuti iskustvima naše braće i sestara u Hristu, da osjetimo bol i radost zbog bola i radosti drugih, da preuzmemo uloge koje nam je dao Bog, približavamo se tome da budemo taj jedinstveni organizam sličan Hristu. To je ono što Bog želi da budemo.

Vi ste Hristovo tijelo, a pojedinačno ste udovi. (27. stih)

Sada Pavle svoju ilustraciju – ljudsko tijelo kao tijelo Hristovo – čini veoma ličnim za zajednicu u Korintu. On im se obraća direktno i sa svrhom. Svi su zajedno kao grupa Hristovo tijelo, i oni su pojedinačni udovi Hristovog tijela.

A koga je zaista postavio Bog u zajednici: prvo apostole, drugo proroke, treće učitelje, onda one koji čine čuda, zatim one koji imaju dar liječenja, one koji pomažu, one koji su sposobni da upravljaju i one koji govore različitim jezicima. (28. stih)

Pavle opet ponavlja da je Bog taj koji dodjeljuje darove određenim ljudima u određenim zajednicama. Ipak, primijetio je da su neke funkcije prestižnije, ili više javne. Ovdje se čini da ih objašnjava nabrajajući tri specifična dara. Redom, oni su apostoli, proroci i učitelji. Možda su oni prvo opisani jer Bog kroz ove darove prenosi istinu svom narodu. Možda Pavle naglašava ova tri jer vjeruje da ih Korinćani premalo cijene. Moguće da više cijenili dar jezika ili čudesnih iscjeljenja. Ako je tako, to bi bio ozbiljan znak gubljenja predstave o prioritetima i vrijednostima.

Nakon ova tri dara vođenja/poučavanja, Pavle navodi niz drugih, uključujući neke koje je spomenuo ranije u poglavlju: čuda, iscjeljenja, pomoć, administracija i govor na raznim jezicima. Još jednom,

ovo nije zamišljeno da bude iscrpna lista svih mogućih darova datih ljudima u zajednici. Niti je eksplicitno namijenjeno rangiranju tih darova po važnosti ili autoritetu. Drugi darovi se nalaze na drugim listama u Novom savezu (Rimljanima 12:6-8; Efescima 4:11; 1. Petrova 4:10-11). U stvari, jedini dar koji se spominje na svakoj listi je učenje: posebna sposobnost da se Božja Riječ učini jasnom i primjenjivom.

Zar su svi apostoli? Zar su svi proroci? Zar su svi učitelji? Zar svi čine čuda? Zar svi imaju dar liječenja? Zar svi govore drugim jezicima? Zar svi prevode? (stihovi 29-30)

Pavle navodi svoju glavnu poentu. To je da su svi duhovni darovi potrebni i da ih treba poštovati u zajednici, koja je tijelo Hristovo. Neki se mogu činiti poželjnijim. Drugi mogu izgledati manje zanimljivi. Međutim, to su samo percepcije. Svi su potrebni i od vitalnog značaja za pravilno funkcionisanje zajednice.

Kao što to često čini, Pavle postavlja niz retoričkih pitanja: izjave koje pretpostavljaju određeni odgovor. Da li su svi u zajednici apostoli ili proroci ili učitelji? Naravno da ne. Može li svako činiti čuda? Ne, samo oni koji Duhom Božjim imaju dar da Bog preko njih čini čuda. Ovo primjenjuje analogiju tijela koju je Pavle ranije koristio (1. Korinćanima 12:17), ističući da cijelo tijelo ne može biti sastavljeno od identičnih kopija istog organa.

Nemaju svih dar iscjeljivanja ili sposobnost da govore ili tumače govorenje u jezicima. Da je to slučaj, zajednica u Korintu ne bi bila zajednica. Gomila očiju nije „tijelo“. Svi duhovni darovi su potrebni, a svi ti različiti članovi imaju važnu ulogu koju treba ispuniti u zdravlju i uspjehu zajednice.

Gorljivo se trudite da dobijete veće darove. A ja ću vam pokazati još uzvišeniji put. (31. stih)

Ovim se završava dio o važnosti duhovnih darova u životu zajednice. Pavle ohrabruje Korinćane da iskreno žele veće darove. Ovo bi moglo izgledati zbunjujuće, budući da je Pavle radio na ovim poslednjim stihovima kako bi objasnio zašto postoji čast i vrijednost

u svim darovima i ulogama. Dakle, zašto bi Pavle ovo rekao o određenim većim duhovnim sposobnostima?

Od svega što je Pavle morao da ispravi u njihovom razumijevanju i praksi hrišćanstva, stiče se utisak da Korinćani nisu imali ili razvili važne darove u zajednici koji bi im omogućili da budu djelotvorniji i efikasniji u Božjem djelu. Umjesto toga, pogrešnim stavovima i percepcijama izazivali su podjele i dovodili u opasnost zdravlje duhovnog tijela.

Čak i ako se drži analogije s tijelom, ovo ima smisla. Profesionalni sportista svakako želi da usavrši sposobnosti svojih ruku, nogu ili prstiju. To je dobra stvar i nije nešto čega se treba stidjeti. Taj isti sportista, međutim, i dalje zna da postoji važnost i vrijednost u onim drugim, manje vidljivim djelovima tijela. Oni shvataju da izvanredna dostignuća ruku i nogu zahtijevaju podršku i brigu za te druge udove tijela. Cilj je, dakle, usavršavanje.

Poglavlje se završava svojevrsnom najavom o onome o čemu će Pavle dalje diskutovati. On to naziva „uzvišenijim putem“. Tema koja se istražuje u ovom odlomku formira dobro poznatu raspravu o biblijskom konceptu ljubavi.

13. Ljubav, vjera i nada

Kad bih govorio ljudskim i anđeoskim jezicima, a ljubavi ne bih imao, bio bih kao zvono koje zvoni ili činele koje zveče. (1. Korinćanima 13:1)

Poglavlje 12 otkrilo je još jedan problem u korintskoj zajednici. Pogrešno su shvatili prirodu i svrhu duhovnih darova. Čini se da je činjenica da su neki govorili u jezicima i imali očiglednije darove, dok drugi nisu, bila još jedan izvor podjela među njima. U najmanju ruku, to je dovelo do pogrešne ideje da su neki duhovniji od drugih. Pavle je pažljivo korigovao njihovo razmišljanje, pokazujući da je svaki dar potreban, a posebno oni darovi koji su upotrijebljeni izvan pogleda drugih.

Pavle je završio te misli ohrabrujući svoje čitaoce da požele da Bog da veće darove, umanjujući značaj koji se pridaje možda impresivnijem daru jezika. Zatim je obećao da će im pokazati „još bolji put“ (1. Korinćanima 12:31).

Sada Pavle ulazi u jedno od najomiljenijih i najsmislenijih poglavlja u Bibliji. Kratko je, ali snažno opisuje samu srž onoga što znači hrišćansko zajedništvo. On počinje tako što pokazuje koliko su čak i najimpresivniji duhovni darovi besmisleni bez ljubavi. Čak i Bogom data, natprirodna sposobnost da se govori jezikom koji neko ne poznaje, čak i jezikom anđela, postaje kao zvuk bučnog gonga i kimbala koji zvecka ako se ne uvježbava s ljubavlju. Posebna riječ koja se ovdje koristi je *agape*, što znači samopožrtvovana i pobožna ljubav.

Pod „jezicima ljudi“ se podrazumijevaju pravi ljudski jezici. Ovo je dar dat kako bi oni koji ne znaju jezik govornika mogli razumjeti poruku koju je dao Bog. Jezik anđela može se vrlo dobro odnositi na stvarni jezik koji se govori među nebeskim bićima, koja su očigledno na neki način učestvovala u bogoslužbenim skupovima rane zajednice (1. Korinćanima 11:10). Ili, ovo bi jednostavno mogla biti figura

govora koju Pavle koristi da iznese svoju širu poentu o primatu ljubavi.

Bez obzira koliko bi takav prikaz bio impresivan, postaje ništa drugo do odbojna buka kada se praktikuje bez ljubavi prema drugim vjernicima.

Kad bih imao dar proricanja i kad bih znao sve tajne i imao sve znanje i kad bih imao svu vjeru, tako da bih mogao i gore da premještam, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa. (2. stih)

Prethodno rečeno važi čak i za dar proroštva, koje je opisao kao jedan od viših darova u prethodnom poglavlju (1. Korinćanima 12:28, 31). On spaja taj dar s darom znanja i darom vjere, koristeći hiperbolu da opiše nivo darovitosti koji nijedan hrišćanin nikada nije imao. Pavle ne kaže nužno da se tako nešto može dogoditi – samo da čak i kad bi moglo, to ne bi promijenilo primat pobožne, samopožrtvovane ljubavi.

Zamislite osobu, piše Pavle, sa darom proroštva i potpunim razumijevanjem svih Božjih misterija i gvozdenom vjerom koja bi joj omogućila da pomjera prave planine. Isus je rekao svojim učenicima da mogu pomicati planine sa količinom vjere koja stane u malo gorušičino zrno (Matej 17:20). Čak i ova imaginarna osoba koju Pavle opisuje, bez ljubavi je ništa. Svi ti darovi postaju bezvrijedni kada se koriste bez brige, saosjećanja i empatije prema drugim vjernicima.

I kad bih razdao sav svoj imetak da bih nahranio druge i kad bih smrti predao svoje tijelo, da bih se hvalio, a ljubavi ne bih imao, ništa mi ne bi koristilo. (3. stih)

Pavle ide dalje od duhovnih darova do najdubljih djela samopožrtovanja koja hrišćanin može učiniti. Isus je rekao jednom bogatom mladom vladaru da proda sve što ima i da novac siromašnima (Marko 10:17-22). Sigurno bi svako ko bi zaista učinio tako nešto dostigao vrhunac hrišćanske duhovnosti. Pa ipak, Pavle insistira, ako to činimo bez ljubavi prema drugima, darovatelj ništa ne dobija.

Zatim prelazi na krajnju žrtvu. Šta ako osoba da svoje tijelo da se preda na smrt za Gospoda? Ponovo, Pavle opisuje ovu žrtvu kao

besmislenu ako se podnese bez ljubavi prema drugima.

Pavle ne opisuje davanje sebe na smrt u nekoj vrsti religioznog samoubistva da bi dao poentu. Umjesto toga, čini se da misli na one koji odbijaju da odbace vjeru u Hrista čak i da bi izbjegli najbolniju smrt koja se može zamisliti. Pavle je napravio – i preživio – takve izbore, kao i drugi u ranim danima hrišćanstva.

Zašto bi neko dao sav svoj novac ili čak svoj život ako ne iz ljubavi prema Hristu i drugima? Možda bi osoba mogla učiniti tako nešto zbog ponosa ili slave ili u glupom pokušaju da zaradi Božju naklonost. Ljubav je, međutim, jedini motiv koji takve žrtve čini vrijednim.

Ljubav dugo trpi i srdačna je. Ljubav nije zavidna, ne hvali se, ne uzvisuje se, ne ponaša se nepristojno, ne gleda svoju korist, nije razdražljiva, ne pamti zlo. (stihovi 4-5)

Čak i nevjernike privlači Pavlov elokventan opis ljubavi u ovim stihovima. Ove riječi se često citiraju na vjenčanjima ili u romantičnim okruženjima i ističu se su u umjetničkim djelima. Važno je zapamtiti da Pavle ne piše inspirativnu poeziju. Niti piše nešto što bi trebalo da bude obična mantra sa očima uprtim u zvijezde. On šalje naglašenu poruku podijeljenim, često sebičnim hrišćanima u Korintu: Ovako Bog očekuje da se vjernici ponašaju jedni prema drugima. Nedostatak ljubavi slične Hristu bio je u srcu svakog od problema opisanih u 1. Korinćanima do sada.

„Ljubav“ o kojoj Pavle govori u ovim stihovima potiče od grčkog izraza *agape*. Ovo je nesebična ljubav, koja se razlikuje od seksualne želje – *erosa* – i od bratske ljubavi – *fileo*. Ovi stihovi uključuju 14 deskriptora *agape*, i svi su glagoli. Božja ljubav, iz božanske perspektive, definisana je onim što hrišćani rade ili ne rade. Ne radi se prvenstveno o osjećajima; niti ih opisuju uglavnom riječi. Ljubav je akcija: izbor činiti ili ne činiti u odnosima sa bližnjima.

Ljubav je *strpljiva*. Ljubav aktivno čeka druge bez negodovanja. To bi uključivalo strpljenje pred povređivanjem ili maltretiranjem.

Ljubav je *ljubazna*. Osim puke učtivosti, ljubaznost uključuje

djelovanje za dobro drugih čak i kada to ne koristi nama.

Ljubav *ne zavidi*. Zavist je bila živa i aktivna u korintskoj skupštini, možda uključujući i zavist prema duhovnim darovima ili finansijskom uspjehu drugih. Ljubav ostavlja sebe po strani i slavi uspjehe hrišćanske braće i sestara.

Ljubav se *ne hvali*. Hvalisanje je djelo samopromocije na očigledne i suptilne načine. Ljubav napušta taj posao i umjesto toga ide na posao slaveći Boga i druge vjernike.

Ljubav *nije arogantna* ili „naduvana". Arogancija uključuje povjerenje u sebe iznad svih drugih i očekivanje da bi se svi ostali trebali osjećati isto. Ljubav uklanja prepreku sebe od svrhe dobrog služenja drugima.

Ljubav *nije nepristojna*. Biti nepristojan znači ponašati se „nepristojno". Grubost je bila izložena u zajednici u Korintu u njihovim neurednim bogosluženjima i sebičnim zajedničkim obrocima (1. Korinćanima 11:17-22), kao i kod čovjeka koji je spavao sa ženom svog oca (1. Korinćanima 5:1-2). Grubost insistira na samoizražavanju i samozadovoljavanju na račun osjećaja i iskustava drugih.

Ljubav *ne insistira na svom putu*. Nije sebična. Ljubav popušta. Veliki dio problema korintske zajednice bi nestao da su se fokusirali na traženje načina da zadovolje potrebe drugih prije nego što zadovolje svoje.

Ljubav *nije razdražljiva* niti se lako naljuti. Plahovita narav često je dokaz gledanja na druge ljude kao na prepreku za postizanje vlastitih ciljeva. Ljubav gleda na služenje drugim ljudima kao na sam cilj, uklanjajući jedan razlog da planemo kada nam se nađu na putu.

Ljubav *nije ogorčena*. Ne vodi evidenciju o nepravdama. Prirodni ljudski instinkt je da vodimo računa, da se izjednačimo, da zadržimo povrijeđena osjećanja prema onima koji su nas maltretirali. Ljubav poput Hristove slijedi obrazac iz Efescima 4:32, prepoznajući veliki grijeh koji nam je Bog oprostio kroz Hrista i okrećući se da učini isto za one koji griješe protiv nas.

Ne raduje se nepravdi, a raduje se istini. Sve podnosi, sve vjeruje,

svemu se nada, sve trpi. (stihovi 6-7)

Ljubav se *ne raduje nepravdi*. Ukratko, ljubav ne uživa u zlu. Pavle je možda govorio o nekoliko specifičnih pitanja među hrišćanima u Korintu, ali ova izjava je istinita u svim slučajevima. Kad god se vjernik nađe u iskušenju da navija za ili uživa u nepravdi ili pogrešnim izborima, možemo znati da nismo motivisani ljubavlju prema Bogu ili jedni prema drugima.

Zašto bi se neko radovao nepravdama? Možda navijamo za nekoga kome je učinjena nepravda da bismo se osvetili. Možda biramo stranu i navijamo za jednog vjernika da pobijedi drugog u parnici (1. Korinćanima 6:1-11). Možda uživamo u tome da se dvoje ljudi povezuje u romantičnoj vezi uprkos seksualnoj nemoralnosti (1. Korinćanima 5:1-2).

U takvim slučajevima naš motiv nije ljubav prema braći i sestrama u Hristu. Međutim, ljubav se *raduje istini*. Istina, ma koliko bila teška, uvijek je najbolji put kroz svaku situaciju. To je put i ka Hristu, koji je Istina (Jovan 14:6). Želja da ono što je istina bude shvaćeno i prihvaćeno od strane drugih je jedan od načina na koji izražavamo ljubav.

Božja ljubav je na neki način neiscrpna. Ne postavlja ograničenja na svoju posvećenost drugima.

Ljubav *sve podnosi*. Ljubav ne kaže, „ovoliko daleko i ne dalje." Ljubav nije ograničena onim što je razumno ili onim što bi drugi ljudi bili spremni da podnesu. To ne znači da neko treba sebi dozvoliti da bude stalno ranjen, fizički ili na drugi način, od drugih vjernika ili članova porodice. Ponekad ljubav nosi bol sa sigurne i legalne udaljenosti, ali istinski pobožna ljubav ne prestaje kada drugi postanu dosadni ili ih je teško podnositi.

Ljubav *vjeruje u sve*. Čini li to ljubav lakovjernom? Ne, izbor da vjerujemo onima koji nas možda varaju uklanja teret da uhvatimo druge u činu laganja i projektuje na njih poštovanje koje zaslužuju, a možda i ne. Onaj ko je voljen nosi teret da bude iskren ili da bude odgovoran Bogu, a ne nama.

Ljubav se *svemu nada*. Ljubav se ukorijenjuje za pobjedu u drugima, za pobjedu za dobro, za izlazak istine. U Bibliji, nada je više od želje, to je pouzdanje da će Bog učiniti kako kaže. Pavle je započeo ovo pismo rekavši Korinćanima da će ih Bog „učiniti postojanima do kraja“ (1. Korinćanima 1:8). Njegova sigurna nada za njih bila je jedan od dokaza njegove ljubavi prema njima.

Ljubav *podnosi sve*. Hrišćani se suočavaju sa teškim vremenima. Oni koji odluče da vole kao Isus ne prestaju da vole kada život postane težak. Ljubav prema Bogu i drugima traje kroz teške dane i duge noći.

Ljubav nikada ne prestaje, a darovi proricanja ako će i nestati, jezici prestati, znanje nestati. (8. stih)

Zaključujući ovaj odjeljak, Pavle uvodi izjavu zbog koje vjernici mogu da budu primorani da osjećaju da je zaista nemoguće voljeti kao što to Bog čini, na kraju krajeva: Ljubav *nikada ne prestaje*.

Međutim, istinitost ove izjave ne znači da nijedan čovjek nikada ne može voljeti kao što to čini Hrist. Istina je da vjernici ponekad neće voljeti. Kada odlučimo da volimo na ovaj nesebičan, požrtvovan način, ljubav neće propustiti da bude djelotvorna. Izbor jedne osobe da voli, nesebično, nikada ne propušta da izgradi zajednicu na snažan način.

Drugi način na koji ljubav nikada ne prestaje je da je ljubav vječna. Nesebična ljubav će se nastaviti u Gospodu i u Njegovom narodu zauvijek. To je apsolutno način na koji ćemo živjeti u međusobnom odnosu u vječnosti. Primjeri nesebične ljubavi u sadašnjosti su pogledi na normalno stanje stvari u vječnosti.

To ne važi za duhovne darove, kaže Pavle. Darovi proroštva, jezika i znanja će svi proći. Ovim Pavle želi reći da ti darovi na kraju neće biti potrebni.

Neki hrišćani vjeruju da je vrijeme za ova konkretna tri dara uglavnom već došlo do kraja, da im je Bog namijenio da pomognu uspostaviti hrišćanstvo i pokažu da je poruka jevanđelja od Njega. Svi hrišćani razumiju da na kraju, kada se okonča Plan spasenja

(Otkrivenje 21:1-5), neće biti potrebe za ovim darovima. Oni postoje samo u ljudskoj istoriji za ograničeno vrijeme i svrhu.

Božja ljubav, međutim, i naš odraz nje jednih prema drugima, trajaće beskrajno.

Jer naše znanje je djelimično i naše proricanje je djelimično, a kad dođe ono koje je potpuno, nestaće ono koje je djelimično. (stihovi 9-10)

Sada Pavle započinje novu misao. Za sada, „djelimično znamo i dijelom prorokujemo." On misli na duhovne darove znanja i proroštva i pokazuje da su oni samo djelimično djelotvorni.

Svako znanje koje je Bog dao zajednici preko nekoga sa darom znanja samo je mali komadić svega što se o Bogu može znati. Na sličan način, svako otkrivenje od Boga preko nekoga sa darom proroštva otvara samo mali prozor na ogromnu sliku svega što se može reći o tome ko je Bog i šta će postići.

Naše razumijevanje onoga što se može saznati, čak i kao hrišćani u skupštinama s darovitim prorocima u Pavlovo vrijeme, je nevjerovatno malo. Znamo samo „djelimično".

To će se jednog dana promijeniti. Kad dođe savršeno, piše Pavle, djelimično će proći. Više nećemo morati raditi da bismo razumjeli i čudili se dijelu znanja koje imamo o Bogu i Njegovim putevima. Isus Hrist će donijeti dan kada će sve biti otkriveno Božjoj djeci. Kada se Hrist vrati, mi ćemo „znati potpuno" (1. Korinćanima 13:12).

Kad sam bio dijete, govorio sam kao dijete, razmišljao kao dijete, rasuđivao kao dijete. A kad sam postao čovjek, odbacio sam ono što je djetinje. (11. stih)

Jedan od razloga zašto Bog sada daje duhovne darove vjernicima je da izgrađujemo jedni druge. Te sposobnosti imaju za cilj sazrijevanje ili odrastanje zajednice. Pavle je to ovako rekao u Efescima 4:11-12: „I dao je neke da budu apostoli, neke da budu proroci, neke da budu propovjednici dobre vijesti, neke da budu pastiri i učitelji, kako bi usmjeravali svete, kako bi služili i kako bi izgrađivali Hristovo tijelo."

Taj odlomak pokazuje da će, na kraju, zajednica sazreti do te mjere da dostignemo „punoću Hristovu“. To će se dogoditi tek nakon što on stigne, ali to je kurs na kojem se trenutno nalazimo. Darovi su potrebni da bi se proces održao dok on ne dođe, tada više neće biti potrebni.

Da bi ilustrovao ovu ideju, Pavle sebe naziva prvo djetetom, koje je živjelo na djetinjast način, a zatim odraslom osobom koja je odbacila to djetinjasto shvatanje svijeta kada je postala čovjek. Isto će se dogoditi i sa vjernicima kada se Hrist vrati. Naše djelimično razumijevanje Boga će postati potpuno, zrelo „znanje“.

Jer sada vidimo kao kroz staklo koje ne daje jasnu sliku, a tada ćemo vidjeti licem u lice. Sada je moje znanje djelimično, a tada će moje znanje biti potpuno, kao što je potpuno Božje znanje o meni. (12. stih)

Pavle sada opisuje ovo djelimično znanje o Bogu kao da vidi odraz u mutnom ogledalu. Neki naučnici sugerišu da je imao na umu poznata korintska bronzana ogledala, poznata po svojim nesavršenim odrazima. Međutim, nakon Hristovog dolaska, kada zajednica bude potpuno zrela kakav je on, znanje će biti upotpunjeno, onakvo kakvo treba biti.

U stvari, dodaje Pavle, tada ćemo poznavati Boga i Njegove puteve kao što On poznaje nas sada. Bog, naravno, nikada nije ograničen u svom znanju. On zna sve što se može znati o nama, čak i ono što mi ne vidimo ili ne razumijemo o sebi. Mi ćemo znati u potpunosti, kao što On nas u potpunosti poznaje u ovom trenutku. Naravno u našem ljudskom domenu.

A sada ostaje ovo troje: vjera, nada i ljubav. Ali najveća od njih je ljubav. (13. stih)

Evo još jednog poznatog stiha iz Svetog pisma, koji se često citira, štampa i pjeva u modernom svijetu. Ovom frazom, Pavle završava ovaj odjeljak objašnjavajući zašto je potrebna pobožna, samopožrtvovana ljubav da bi se u potpunosti izrazili duhovni darovi. Završava ponovnim pominjanjem ljubavi s još dvije vrline koje se uz

nju često navode: vjerom i nadom. Zajedno, ove tri vrline „ostaju“ ili „opstaju“. Možda Pavle misli da će se, kao što je slučaj s ljubavlju, vjera i nada nastaviti u vječnost nakon što potreba za duhovnim darovima odavno prođe.

Vjera je neophodna za hrišćanstvo. Samo vjerom u Hrista moguće je uopšte doći u odnos s Bogom. Na sličan način, nada je hrišćansko uvjerenje da će Bog održati svoja obećanja o budućnosti. Bez vjere i nade, hrišćanstvo nema smisla. One su ugrađene u ono što jesmo.

Ipak, Pavle insistira da je ljubav veća čak i od ove dvije temeljne vrline. Ona će ostati, u određenom smislu, čak i nakon što naša vjera postane vid i naša nada u vječnost se u potpunosti ostvari.

Pavlov zaključak u ovom poglavlju je da su, naravno, vjera i nada mnogo važnije od duhovnih darova, a ljubav je veća čak i od vjere i nade. Duhovni darovi su neophodni za rast zajednice, ali Korinćani su na njih stavili previše naglaska kao na dokaz lične slave ili postignuća. Darovi se moraju primjenjivati s ljubavlju, inače će postati besmisleni ili čak destruktivni.

14. Upotreba i zloupotreba duhovnih darova

Dajte sve od sebe u pokazivanju ljubavi, ali uz to se gorljivo trudite da dobijete darove Duha, a naročito dar proricanja. (1. Korinćanima 14:1)

Pavle cijeni i ljubav i duhovne darove, ali pravi razliku. Hrišćani moraju težiti ljubavi. Ljubav zahtijeva posvećenost, praksu i žrtvu.

S druge strane, Pavle im govori da iskreno ili žarko žele duhovne darove. On im ne govori da „traže" darove jer se darovi, po definiciji, daju. Darovi se primaju. Pavle upućuje vjernike da ih žele, ali nasuprot tome jasno stavlja do znanja da ne možemo učiniti ništa da ih dobijemo sami ili svojim trudom. Vjernom i savjesnom upotrebom možemo da ih razvijemo i profinimo.

Pavle završava misao podstičući ih da požele, posebno, dar proroštva. Moderni proučavaoci Biblije opisuju ovaj dar proroštva na različite načine. Za neke, to uključuje Bogom datu sposobnost koju pokreće Duh da se propovijeda upečatljiva poruka. Drugi shvataju da ovaj dar uključuje iznenadno primanje otkrivenja informacija od Boga koje treba dostaviti vjernicima i nevjernicima. Prorok je, u svim slučajevima, onaj koji govori u ime Boga. Može, ali i ne mora uključivati otkrića bilo koje vrste o onome što bi inače bilo nepoznato o prošlosti, sadašnjosti ili budućnosti.

Pavlovo učenje ovdje će pokazati da je u Korintu, barem, Božja namjera bila da koristi proroštvo kroz različite pojedince da otkrije istinu i izgradi zajednicu.

Jer ko govori drugim jezikom, ne govori ljudima koji ne razumiju taj jezik, nego Bogu, jer ga niko od njih ne sluša, tako po duhu govori tajne za njih. (2. stih)

Dar jezika, kako ga je Pavle opisao u ovom poglavlju, uključivao je Bogom datu, natprirodnu sposobnost da se govori jezikom koji govorniku nije poznat. Ovo može imati različite oblike. Kao i na dan

Pedesetnice, sveti Duh može učiniti da oni koji ne razumiju jezik govornika čuju poruku na svom jeziku. Drugi mogu govoriti na stranom jeziku i/ili tumačiti ono što su upravo rekli na svom jeziku ili će njihovu poruku tumačiti na taj način neko sa duhovnim darom tumačenja.

Ili, kako to Pavle opisuje ovdje, osoba s darom jezika može se moliti, razgovarajući s Bogom samo u svrhu direktnog komuniciranja s Bogom kroz Duha svetoga. Ova osoba „izgovara tajne", što znači da čak i ona vjerovatno ne zna šta govori Bogu. Samo po sebi, osim što se čini prilično besmisleno, ovo implicira ozbiljnu mogućnost zloupotrebe.

Pavle ne odbacuje ovaj dar niti obeshrabruje njegovu praksu na ovaj način, ali će pokazati zašto je dar proroštva korisniji za zajednicu. Kasnije će takođe dati ograničenja o tome kako treba koristiti dar jezika tokom bogosluženja u skupštini.

Ako proriče, svojim govorom izgrađuje, hrabri i tješi ljude. Ko govori drugim jezikom, izgrađuje sebe, a ko proriče, izgrađuje zajednicu. (stihovi 3-4)

Pavle upoređuje relativne vrijednosti darova proroštva i govora u jezicima. Sada on otkriva da dar proroštva služi određenoj svrsi u životu zajednice. Bog želi da se ovaj dar koristi za izgradnju drugih: da ih ohrabri i utješi. Drugim riječima, Bog bi otkrio neku posebnu istinu, ideju ili znanje vjerniku ovim darom. Ta osoba je trebala govoriti ovo otkrivenje drugima kako bi donijela iscjeljenje i ohrabrenje. Iz ovoga vidimo da „proročki" darovi nisu uvijek imali za cilj da otkriju inače nepoznate informacije od Boga (Efescima 4:11-12).

Govorenje u jezicima ne može izgraditi zajednicu kao cjelinu ako niko ne zna šta ta osoba govori. U kontekstu ovog odlomka, čini se da Pavle govori o tome kako se u Korintu praktikovalo govorenje u jezicima, a ne kako je trebalo da se radi. Vjerovatno je praksa govorenja u jezicima bez tumača, i to na neuređen način, postala uobičajena u Korintu. Pavle direktno ne osuđuje upotrebu jezika za privatnu molitvu. U stvari, Pavle kaže da bi se na taj način izgradio onaj koji se moli pomažući sebi da vidi da je Božji Duh bio živ i aktivan

na ovaj način. To bi bilo ohrabrujuće, ali samo za tu konkretnu osobu.

A želio bih da vi svi govorite drugim jezicima, ali još više bih želio da proričete. Jer ako onaj ko govori drugim jezicima to ne prevodi kako bi se zajednica izgrađivala, onaj ko proriče veći je od njega. (5. stih)

Pavle ne obeshrabruje nijednog od hrišćana u Korintu da se mole u jezicima Gospodu ako im se da taj dar. U stvari, Pavlova želja je da svi imaju ovaj dar. On to opisuje kao pozitivnu stvar za te pojedince. Za zajednicu je, međutim, kada se okuplja, dar proroštva bio još poželjniji. Omogućavao je nadarenom da služi svima na skupu, ne samo Bogu i sebi.

Pavle kaže da je onaj koji prorokuje veći od osobe koja u molitvi govori na nepoznatom jeziku. Razlog je praktična korist za zajednicu. Jedini izuzetak bi bio kada bi neko sa darom tumačenja bio prisutan i sposoban da protumači ono što jezici govore za dobrobit svih.

A sada, braćo, kad bih došao k vama govoreći drugim jezicima, kakvu biste korist imali od mene ako vam ne bih govorio bilo u otkrivenju ili u znanju ili u proroštvu ili u učenju? (6. stih)

Pavle je osnovao skupštinu u Korintu. Da je prvi stigao među njih samo na jeziku koji ni on ni oni nisu razumjeli, kako bi to nekome pomoglo? Da im nije govorio koristeći dar apostolstva da otkrije jevanđelje ili „riječi znanja“ i poučavanja – da li bi uopšte dobili bilo kakvu korist? Čini se da ovo slijedi uobičajeno tumačenje da se Pavlovi komentari ovdje odnose na to kako su Korinćani pogrešno razumjeli dar jezika i primjenjivali ga na pogrešan način.

Ovdje je poenta podsjetiti vjernike iz Korinta na veliku korist koju su dobili od povjerenja u Hrista. Ta korist je došla zbog onoga što ih je Pavle naučio, kroz darove date Pavlu. Da je Pavle samo govorio u jezicima, vjerovatno bi ga ignorisali ili bi ga ismijevali.

Jer ako nežive stvari koje proizvode zvuk – frula ili harfa – ne daju jasne tonove, kako će se znati šta se svira na fruli ili na harfi? Jer ako truba oglasi nejasan poziv, ko će se spremiti za boj? Tako i vi, ako jezikom ne govorite razumljive riječi, kako će se razumjeti šta

govorite? Govorićete u vjetar. (stihovi 7-9)

Možda su oni koji govore u jezicima zamišljali svoje pokazivanje Božje sile samo po sebi lijepim, kao što bi to moglo biti muzičko izvođenje. Pavle suprotstavlja tu ideju ilustracijom. Ako niko ne može da razume šta se govori, onda je čuti izgovorene jezike kao slušanje muzike koja se pušta bez melodije. Nije prijatno slušati flautu i harfe kako proizvode nasumične zvukove nasumičnim redoslijedom, a ne vođene bilo kakvim ljudskim umom. To je jednostavno buka.

Pavle zatim diže ulog. Tada su, kao i sada, trube korištene u vojnim okruženjima da signaliziraju trupama da preduzmu određene akcije. Različite melodije su predstavljale različita naređenja. Ono što je najvažnije, jedna specifična melodija koja se ispuštala na trubu je korišćena za pozivanje vojske da krene u bitku.

Ako truba samo ispuca nerazgovijetan zvuk, note nerazumnim redoslijedom, kako će vojnici znati šta da rade? Buka bi dovela samo do zabune, a ne do akcije.

Pavle navodi poentu onima koji govore u jezicima na bogosluženjima u Korintu bez ikakvog tumačenja. Ako niko od prisutnih ne može da razumije vaš govor, niko neće znati šta je rečeno. Vi ćete samo „govoriti u zrak“, što znači ispuštati zvukove koje niko neće primiti, čineći cijeli performans besmislenim.

Jasno je da Pavle osuđuje korišćenje dara jezika u zajednici ili javnom okruženju bez tumačenja od strane govornika ili nekog drugog.

Na svijetu ima toliko različitih jezika, a nijedan nije bez značenja. Ako, dakle, ne razumijem značenje izgovorenih riječi, biću tuđinac onome ko govori, a onaj ko govori biće meni tuđinac. (stihovi 10-11)

Pavle priznaje da na svijetu postoji mnogo različitih jezika. U trenutku pisanja ovog teksta, broj jezika koji danas žive širom svijeta procjenjuje se na otprilike 7.000. Svaki od tih jezika je značajan za ljude koji ga razumiju. Pavlova poenta je da nijedan od tih jezika nije značajan za one koji ih ne razumiju.

Njegova veća poenta je, naravno, da čuti nekoga kako govori na stranom jeziku, čak i ako govornik djeluje snagom svetog Duha, nije samo po sebi korisno iskustvo. Govor u jezicima, kao i svaki drugi duhovni dar, ne treba praktikovati na beskoristan ili nebiblijski način. I opet, ovo otvara razložne sumnje da li Bog uopšte ima veze sa takvim ispoljavanjem dara jezika.

Rezultat slušanja drugih kako govore na jeziku koji ne poznajemo je da postajemo kao stranci u njihovom prisustvu. Ako ne znaju naš jezik, iskustvo je obostrano. Ljudi koji se međusobno ne razumiju očigledno ne mogu komunicirati jedni s drugima. Svako ko je ikada boravio u zemlji ili kulturi u kojoj nije mogao razumjeti jezik lokalnog stanovništva složiće se da je to istina. Iskustvo je izolovano.

Ovo je upravo suprotno od iskustva koje bi vjernici trebali imati kada se okupljaju u zajednici ili na bogosluženjima. Hrišćani su braća i sestre. Bog želi da budemo ujedinjeni, a ne razdvojeni govorenjem nepoznatih jezika jedni drugima bez tumačenja.

Tako i vi, pošto veoma čeznete za darovima Duha, nastojte da obilujete njima radi izgrađivanja zajednice. (12. stih)

Pavle kaže da zna da su Korinćani željni toga, te ih je ohrabrio da požele duhovne darove u prvom stihu ovog poglavlja. Ali on ih ohrabruje da požele darove koji će im značajno pomoći da izgrade zajednicu – izgrađujući jedni druge – sa istom željom kao što žele „darove Duha".

Pavle piše da Korinćani to žele da vide u sebi i jedni u drugima. Ipak, trebali bi raditi na tome da te darove iskoriste u svrhu međusobne izgradnje.

Zato neka se onaj ko govori drugim jezikom moli da to može prevesti. Jer ako se molim na drugom jeziku, moli se Duh koji sam dobio, ali moj um je neplodan. (stihovi 13-14)

Iz tog razloga, Pavle govori onima koji imaju duhovni dar govorenja u jezicima da se mole za dodatni dar tumačenja jezika (1. Korinćanima 12:10). Ovaj dar bi omogućio vjerniku da natprirodno razumije ono što se govori na nepoznatom jeziku i da to prevede na

jezik prisutnih kako bi i oni razumjeli. To bi također omogućilo da njihovo lično iskustvo molitve Bogu na nepoznatom jeziku snagom svetog Duha bude značajnije za njih.

Pavle dalje piše da ako se moli na jeziku, jeziku koji ne zna, njegov lični duh se moli, ali njegov um ne čini ništa. To je „neplodno" jer onaj koji se moli ne zna šta govori. Iako Pavle ovo ne odbacuje kao besmisleno iskustvo, čini se da je ipak tako. To ne bi trebalo da se odvija u hrišćanskoj službi, jer niko ko čuje molitvu neće moći da se bavi onim što se moli ni na mentalnom ni na duhovnom nivou.

Dakle, šta da se radi? Moliću se Duhom, ali moliću se i umom. Pjevaću hvalospjeve Duhom, ali pjevaću ih i umom. (15. stih)

U Rimljanima 8:26-27, Pavle opisuje molitvu kao komunikaciju između duha osobe i Boga, putem Božjeg svetog Duha. U tom odlomku on pokazuje da riječi nisu uvijek neophodne. Ovdje, međutim, on jasno izražava da je bolje biti mentalno angažovan u molitvi. Ovo zahtijeva da osoba razumije šta govori. U suprotnom, um neće biti uključen.

Pavle izjavljuje da se neće moliti bez upotrebe svog uma. Moliće se Bogu i svojim duhom i umom. Pjevanje hvalospjeva je druga vrsta molitve. Oni su upućeni Bogu. Pavle izjavljuje da će pjevati hvalu Bogu i duhom i umom.

Da bi to postigao, Pavle će se samo moliti i pjevati riječima koje razume. Drugim riječima, molitva je najbolja kada osoba koja se moli zna šta govori Bogu.

Jer ako hvališ Boga Duhom, kako će neupućen čovjek reći „amin" na tvoje zahvaljivanje Bogu, kad ne zna šta govoriš? Ti doduše dobro zahvaljuješ Bogu, ali drugi se time ne izgrađuje. (stihovi 16-17)

Ako se ta molitva na bogosluženju izgovara na nepoznatom jeziku, bez prisutnog tumača, to je još gore za one koji slušaju. Za njih, molitva te osobe nije ni duhovna – jer oni nisu ti koji se mole – niti intelektualna – jer ne znaju šta se govori. To postaje besmisleno.

Zato Pavle ovdje piše da niko ko čuje molitvu zahvalnosti nekoga ko govori u jezicima, bez tumačenja, ne može reći „amin". Riječ

amin je termin slaganja i odobravanja. Oni koji ne razumiju riječi ne mogu biti ohrabreni izražavanjem zahvalnosti, i ne mogu to pojačati slaganjem. Za njih to postaje besmisleno.

„Neupućen čovjek“ najvjerovatnije se odnosi na sve koji slušaju koji ne razumiju šta se govori na nepoznatom jeziku.

Neki od Korinćana su možda prigovorili da koriste dar da se mole Bogu, a On ih je razumio. Pavlov odgovor je da molitva Bogu bez znanja o tome šta se govori čini iskustvo samo duhovnim, a ne mentalno angažovanim. Za one koji slušaju nerazumljive riječi, to nije ni duhovno ni intelektualno. To je besmisleno.

Pavle dalje piše da problem nije u samoj molitvi. Govornik se možda zahvalio „dovoljno dobro“, ali to nije doprinijelo misiji zajednice: takve molitve nisu nikoga izgradile.

Ostavljajući po strani raspravu o duhovnim darovima, Pavlovo učenje ovdje pokazuje da je jedna svrha javne molitve u zajednici izgradnja onih koji čuju, kao i lično komuniciranje s Bogom.

Zahvalan sam Bogu što govorim više jezika nego svi vi. Ali u zajednici bih radije rekao pet razumljivih riječi, da i druge poučim, nego deset hiljada riječi drugim jezikom. (stihovi 18-19)

Pavle izjavljuje da govori više jezika nego svi oni. Da li on misli na poznavanje više stranih jezika ili na „govorenje u jezicima“? Ako se radi o „govorenju nepoznatim jezicima“, kako bi to Pavle mogao znati? Dakle, očito Pavle misli na poznavanje stvarnih stranih jezika koji su mu koristili kao misionaru. Nemamo zabilježen primjer da je Pavle u nekoj prilici propovijedao jevanđelje tako što je Duhom govorio njemu nepoznatim jezikom.

On zahvaljuje Bogu na tom daru.

Pavle dodaje da bi radije izgovorio pet riječi koje su mu formirane u umu kako bi poučio druge u službi nego da upotrebi 10.000 riječi na jeziku koji drugi ne razumiju. Tih pet riječi, koje svi razumiju, služe svrsi zajednice, dok 10.000 riječi bez značenja ne služe nikakvoj svrsi.

Braćo, ne budite djeca u razumijevanju, nego budite mala djeca

po zlu, a po razumijevanju budite odrasli. (20. stih)

Pavle govori hrišćanima u Korintu da ne budu nezreli u svom razmišljanju. Ovo odražava ono što je napisao o tome da su djeca u Hristu u 1. Korinćanima 3:1. Čini se da njihovu fascinaciju manifestacijom jezika opisuje kao nezrelu. Umjesto toga, trebali bi biti gladni značenja i „mesa" koje dolazi slušanjem Božje Riječi.

Nije da on želi da vjernici postanu okorjeli i cinični. Pavle želi da Korinćani zadrže svoju nevinost, posebno u pogledu zlih ideja i praksi. On insistira da oni mogu zadržati tu nevinost, a istovremeno naučiti razmišljati i djelovati zrelo.

U Zakonu je napisano: „Jezicima tuđinaca i usnama stranaca govoriću ovom narodu, ali ni tada me neće poslušati, govori Gospod." (21. stih)

Kao što to često čini u svojim pismima, Pavle sada citira jednog od starosaveznih proroka kako bi napravio vezu između sadašnjih okolnosti i načina na koji je Bog djelovao u prošlosti. Ovaj put, on parafrazira Isaiju 28:11-12. U tom odlomku, Izrael je odbacio Božju jasnu i jednostavnu poruku na njihovom jeziku. Uskoro će im govoriti preko Asiraca, ljudi koji „mucaju" i govore „drugačijim jezikom". Drugim riječima, Njegove poruke njima bi postale manje jasne kao rezultat Njegove presude za njihov grijeh.

Pavle je ovo povezao sa onim što se dešavalo u Korintu. On pomaže Korinćanima da uvide da je jasno učenje koje proizlazi iz prakse dara proroštva bolje od nedostatka značenja koje nastaje kada se dar jezika koristi bez tumača. Slušaoci mogu biti impresionirani (ili ne) prikazom stranih jezika, ali neće odgovoriti na Gospodnje upute jer ih neće moći razumjeti.

Dakle, jezici nisu znak za pobožne, nego za nepobožne, a proricanje nije za nepobožne, nego za pobožne. (22. stih)

Pavle postavlja naizgled jednostavan princip: jezici su znak za nevjernike. Proroštvo je znak za vjernike.

Nažalost, objašnjenje ovog principa nije lako slijediti. U nastavku, Pavle će pokazati kako zloupotreba dara jezika zapravo

može otjerati nevjernike iz zajednice. Ali može ih u početku i privući kao znak da se nešto „neprirodno“ događa. Nasuprot tome, pravilna upotreba dara proroštva može ih dovesti do vjere u Hrista.

Korišćenje dara proroštva, međutim, može biti „znak“ vjernicima u Korintu jer vide kako nevjernici na njega odgovaraju pokajanjem i novopronađenom vjerom.

Za nevjernike, dakle, dar jezika je negativan znak. Za vjernike je proroštvo pozitivan znak. Za sve, upotreba dara proroštva za prenošenje jasne poruke Gospodnje je daleko bolja od prikaza dara jezika kada niko nije dostupan za tumačenje.

Zato, ako se cijela skupština sastane zajedno i svi govore drugim jezicima, a uđu neupućeni ili nepobožni, zar neće reći da ste poludjeli? (23. stih)

Zamislite, piše Pavle, službu u kojoj su vjernici okupljeni i svi govore u jezicima bez tumačenja onoga što se govori. Sada zamislite, nastavlja Pavle, da stranci ili nevjernici dođu na službu u tom trenutku. Šta bi oni mislili da se dešava? Zar ne bi mislili da su svi u prostoriji, svi hrišćani, izgubili razum? Oni sigurno ne bi mogli dobiti značenje iz izgovorenih riječi.

Pavlov primjer naglašava koliko je ozbiljno shvatio utisak koji hrišćani ostavljaju na nevjernike. Taj ugled je posebno važan kada je u pitanju praktikovanje bogosluženja. Neko ko ne poznaje hrišćanstvo i ko je bio svjedok scene masovnog govora jezika lako bi zaključio da je grupa opsjednuta ili halucinira. Možda bi čak povezivali hrišćanstvo sa obožavanjem idola, što je u staroj grčkoj kulturi često uključivalo vrisku i urlanje besmislica.

Dakle, ispoljavanje sile, kada se koristi na neprikladan način, može učiniti više štete nego koristi, posebno za nevjernike. Ovo slijedi u savršenom skladu s njegovim objašnjenjem u 13. poglavlju, da se duhovni darovi moraju pravilno primijeniti da bi bili od bilo kakve stvarne koristi.

Ali ako svi proričete, a uđe neki nevjernik ili neko neupućen, riječi svih vas na njega će djelovati kao ukor i navešće ga da prosudi

sebe. I pokazaće se tajne njegovog srca, pa će pasti ničice i pokloniće se Bogu, priznajući: „Bog je zaista među vama.“ (stihovi 24-25)

Prethodni primjer Pavle sada suprotstavlja s malo drugačijim scenarijem: nevjernik koji dolazi dok svi praktikuju dar proroštva. Smatralo se da je ovaj dar sposobnost koju je osnažio sveti Duh da jasno objavi Božju posebno otkrivenu istinu za dobrobit drugih.

Rezultat u ovom scenariju bio bi upravo suprotan od nevjernika koji svjedoči nekontrolisanoj upotrebi dara jezika. Oni koji slušaju Božju Riječ koja im je legitimno predana kroz dar proroštva doživjeli bi osvjedočenje. Bili bi u stanju razumjeti i obraditi ono što su čuli. Mogli bi postati svjesni i opterećeni vlastitom krivicom za svoju grešnost. Bili bi primorani da budu odgovorni za svoj grijeh i za svoj odgovor na Božju ponudu milosti kroz vjeru u Hrista.

Važno je shvatiti da nisu svi u skupštini u Korintu imali dar jezika ili dar proroštva. Pavlova poenta je da kada bi svi mogli da prorokuju, bilo bi mnogo bolje za nevjernike nego kada bi svi mogli da govore u jezicima.

Pavle dodaje da bi u drugom scenariju tajne srca prisutnog nevjernika biti otkrivene. Nejasno je da li ova fraza opisuje unutrašnje uvjerenje o ličnom grijehu, pri čemu se te tajne otkrivaju samom nevjerniku. Ili bi, možda, oni koji su koristili dar proroštva u Pavlovo vrijeme govorili, Božjom moći, o grijesima nevjernika naglas da ih svi čuju. Ako je tako, nevjernik može doživjeti stid, ali i čuđenje što Bog poznaje njegovo srce i najdublje grijehe.

U oba slučaja, rezultat je pokajanje i pobožnost. Pavle opisuje nevjernika kako pada na lice u položaju obožavanja. On obožava jedinog pravog Boga zajedno sa svim hrišćanima u prostoriji. On otvoreno izjavljuje svoje uvjerenje da je Bog prisutan s njima. Ukratko, on dolazi do vjere u Hrista kroz svjedočanstvo pokazivanja dara proroštva, što je daleko bolji rezultat od toga da vidi sve vjernike kako govore u jezicima bez ikoga da tumači ono što je rečeno.

Dakle, šta da se radi, braćo? Kad se okupite, neko iznosi psalam, neko poučava, neko iznosi nebesku objavu koju je dobio, neko govori

drugim jezikom, neko tumači šta je rečeno. Neka sve bude za izgrađivanje. (26. stih)

Pavle dolazi do nekih osnovnih uputstava o tome kako i kada koristiti duhovne darove na bogoslužbenim okupljanjima. On opisuje službu veoma drugačije od načina na koji većina modernih crkava održava hrišćanske službe. Ovo govori o širokoj slobodi koju vjernici imaju u načinu na koji organizuju bogoslužbene sastanke. Umjesto da oni koji su zaduženi prezentiraju sadržaj skupštini, Pavlova slika službe u Korintu liči na format otvorenog mikrofona, dok članovi zajednice iznose jedan predmet za drugim.

Iz konteksta, čini se da su Korinćani možda praktikovali nešto slično, ali daleko manje uredno. Možda su mnogi ljudi u isto vrijeme govorili u jezicima ili su koristili druge duhovne darove. Pavle će insistirati na dvije stvari u svakoj službi: na uređenosti – posebno u obliku definisanih zaokreta – i da se sve čini u svrhu izgradnje ostalih prisutnih.

On navodi stvari kojima svaka osoba može doprinijeti i ne insistira da svaka osoba mora doprinijeti. To uključuje hvalospjev, možda iz psalama, pouku, najvjerovatnije od osobe s darom poučavanja, otkrivenje, možda od nekoga s darom proroštva, govorenje jezikom, nakon čega slijedi neko ko ima duhovni dar tumačenja jezika opisujući ono što je upravo rečeno na jeziku prisutnih.

I ako neki govore drugim jezikom, neka to čine najviše dvojica ili trojica, i to po redu, a neko neka prevodi. A ako nema prevodioca, neka ćute u skupštini, neka govore sebi i Bogu. (stihovi 27-28)

Pavle ističe da dvoje ili troje ljudi mogu govoriti na jeziku tokom službe. Međutim, oni se moraju smjenjivati i mora ih slijediti neko sa duhovnim darom tumačenja jezika da bi opisao ono što je rečeno. Zatim dodaje da ako niko nije dostupan da protumači ono što je govornik rekao, onda oni sa tim darom to moraju zadržati za sebe. Oni bi trebali koristiti dar samo da razgovaraju sami sa sobom – u tišini ili odvojeno od službe – i da razgovaraju s Bogom.

Kao što je Pavle napisao u 4. stihu, neko sa darom jezika može

ga koristiti da izgradi sebe, ali bez tumača neće izgraditi zajednicu. Ako izražavanje nekog dara ne izgrađuje druge, Pavle ga odbacuje kao opciju za bogosluženje.

Iz ovog uputa, jasno je da oni koji ispoljavaju duhovne darove mogu i moraju da imaju punu kontrolu nad sobom. Dar jezika nije neodoljiv, a govornik ne odustaje od lične kontrole dok koristi dar. U stvari, prisustvo svetog Duha u životu vjernika donosi više samokontrole (Galatima 5:22-23). Ideja da hrišćani mogu ili bi trebali biti van sebe pod uticajem Duha je nebiblijska. To se može dogoditi ali tada su na djelu demonski duhovi. Očito je da Pavle ne želi obeshrabriti vjernike od duhovnih darova koji su bili jako bitni za novonastalu hrišćansku zajednicu, ali da je itekako svjestan opasnosti njihove zloupotrebe.

I neka govore dva ili tri proroka, a drugi neka razmišljaju o značenju. (29. stih)

Sada se okreće onima sa darom proroštva. I u ovom slučaju Pavle takođe ograničava broj proroka koji govore tokom službe na dva ili tri. Budući da oni tvrde da predstavljaju otkrivenje od Boga, Pavle takođe upućuje „druge“ da odvagaju ono što su rekli. Ovo vjerovatno uključuje analizu otkrivenja kako bi se utvrdilo da li je ono zaista od Boga (Djela 17:11; 1. Jovanova 4:1). Možda su „drugi“ koje Pavle ima na umu oni sa duhovnim darom razlučivanja da li je „duh“ od Boga ili iz nekog drugog izvora (1. Korinćanima 12:10).

Jovan je upozorio vjernike u ranoj zajednici da je u svijetu ima mnogo lažnih proroka i da moraju „provjeravati duhove“ prije nego povjeruju u ono što je bilo koji samoproglašeni prorok rekao (1. Jovanova 4:1-3).

Ali ako neko drugi ko tamo sjedi dobije objavu, prvi neka ćuti. Jer jedan po jedan svi možete proricati, da svi uče i da svi budu ohrabreni. (stihovi 30-31)

Službe moraju biti uredne i treba uključiti samo one stvari koje izgrađuju druge.

Sada Pavle dodaje da prorok koji govori treba da stane i sjedne

ako druga osoba primi otkrivenje od Boga dok prva osoba govori. Ponovo, Pavle pokazuje da duhovni darovi ne nadvladavaju one koji ih primaju. Ovi darovi Duha svetoga uvijek ostaju pod punom, svjesnom kontrolom onih koji ih koriste da služe drugima u zajednici.

Pavle naglašava da samo jedan prorok treba govoriti u isto vrijeme, jedan po jedan, kako bi svi mogli naučiti i biti ohrabreni.

Razlog za uređenje na ovaj način je da dar proroštva ostvari svoju svrhu izgradnje ostalih u zajednici. Ako dvoje ili više ljudi govore odjednom, niko se zaista ne čuje i niko u zajednici ništa ne uči. Ovo slijedi raniju naznaku Svetog pisma da haos i brbljanje nisu Božja namjera (1. Korinćanima 14:23-25).

Naime, proroci treba da upravljaju proročkim darovima Duha. Jer Bog nije Bog nereda, nego mira. (stihovi 32-33a)

Korinćani su možda su mislili da je one sa ovim darovima preuzeo sveti Duh i da su izgubili kontrolu nad sobom, govoreći nepoznatim jezikom izbezumljeno ili govoreći otkrovenje od Boga u nekoj vrsti transa. Neka od obožavanja idola u grčkim gradovima kao što je Korint uključivali su slično ponašanje: obožavaoci su naizgled postali opsjednuti bogovima kojima su služili, mrmljali i mahnito se kretali.

Pavle je jasno stavio do znanja da duhovni darovi ne djeluju tako u hrišćanskoj zajednici. On je uputio one koji govore u jezicima da to ne čine ako nisu izabrani da doprinesu službi, ili ako niko nije dostupan da protumači ono što govore. On je uputio one sa darom proroštva da prestanu pričati ako neko drugi primi otkrivenje od Boga.

Sada Pavle to objašnjava jednostavnim jezikom: „Dar proroštva je podložan prorocima.“ Time on misli da sveti Duh ne „preuzima“ nečiji duh do tačke u kojoj ta osoba gubi obuzdavanje. Istina je suprotno – jedna od devet karakteristika roda svetoga Duha koje je Pavle naveo u Galatima 5:22-23 je samokontrola. Svako ko legitimno izražava duhovni dar uvijek može odlučiti kada i kako započeti ili prestati izražavati taj dar.

Ova stvarnost je istinita zbog Božjeg karaktera. Bog nije Bog konfuzije. U suprotnosti je s Njegovom prirodom da sugeriše da Njegov sveti Duh preuzima kongregaciju tako da su svi bili prisiljeni da govore u isto vrijeme, dok slušaoci sjede bez ikakve ideje o tome šta se govori. Dizajn, namjera i urednost su aspekti Božjeg karaktera. To se ogleda u tome kako On djeluje u svijetu i među svojim narodom. To bi trebalo da se odrazi i na službe u zajednici.

Pavle opisuje ovu karakternu crtu uređenosti kao mir, što znači da Bog cijeni mir i djeluje na načine koji doprinose miru umjesto haosa.

Kao i u svim skupštinama svetih, žene neka ćute u skupštinama, jer im nije dozvoljeno da govore. Neka budu poslušne, kao što i Zakon kaže. A ako žele nešto da nauče, neka kod kuće pitaju svoje muževe, jer ne priliči ženi da govori u skupštini. (stihovi 33b-35)

Pavle uvodi svoju sledeću temu frazom, „kao u svim skupštinama svetih“, vezano za žene. Uloga žena u zajednici jedan je od problema sa većim podjelama s kojima se suočavaju moderni vjernici. Ovi stihovi igraju veliku ulogu u toj diskusiji, zajedno sa 1. Timoteju 2:11-15.

Pavle insistira da ono što će ih poučiti nije jedinstveno učenje; to je put svih hrišćanskih skupština. To bi odbacilo tvrdnje da se radi o nekoj posebnoj kritici stanovnika Korinta, ili da se to odnosi samo na njihovu specifičnu situaciju.

Kako se navodi, uputstvo je da žene u skupštinama ćute. U stvari, nije im dozvoljeno da govore, već moraju biti potčinjene – u kontekstu, svojim muževima – kao što je takođe važilo i pod Zakonom.

Ovo otvara mnoga pitanja i nesporazume. Važno je zapamtiti Pavlovo učenje ranije u ovom pismu (1. Korinćanima 11:2-16) da se žene mogu moliti ili proricati tokom bogosluženja sve dok su im glave propisno pokrivene. Uzet bez razmatranja, ovaj stih čita se kao kontradikcija s tim odlomkom.

Naučnici predlažu tri moguća objašnjenja. Neki vjeruju da je ove stihove kasnije umetnuo neko drugi osim Pavla, ali se pojavljuju čak

i u najranijim poznatim rukopisima. Drugi sugerišu da Pavle citira nekog drugog u ova dva stiha kako bi opovrgao njihove izjave svojim riječima u 36. stihu. Čini se, međutim, da se to ne uklapa u obrazac ostatka pisma.

Većina učenjaka razumije da se ova uputstva daju određenim ženama, a ne svim ženama. Ovo se zasniva na upotrebi riječi i upućivanju na muževe u 35. stihu. Shvaćeno na ovaj način, mnogi vjeruju da se nalog za ćutanjem odnosi na opšti razgovor među zajednicom, možda dok zajedno procjenjuju proroštvo, za razliku od molitve ili proroštva koje je Pavle dopustio u 11. glavi.

Čini se da je opomena usmjerena na supruge, a ne na žene uopšteno. Ove žene su upućene da ćute, ne govore, u pokornosti vlastitim muževima. Ako imaju pitanja o tome šta se poučava, treba da pitaju svoje muževe u privatnosti svojih domova. Iako se čini kao diskriminacija, ovo je zapravo vrlo praktičan uput za izbjegavanje nepotrebnog gubljenja vremena i dodatne zbrke. Pavle dodaje da ne priliči da žena govori u skupštini. Ovo se može shvatiti i u kontekstu kulture i generalne neobrazovanosti žena tog vremena.

Pozivanje na Zakon je od presudnog značaja. Prvo, Pavle očito ne zanemaruje Zakon kao standard hrišćanske prakse. Drugo, „zakon“ na koji se poziva počiva na načelu da muškarac ima primarni autoritet kao glava porodice i da to posebno važi u bogoslužbenom smislu. To je uredba još od Stvaranja (1. Korinćanima 11:3). Osim toga, žene su prirodno sklone da donose sudove na osnovu osjećanja i promjenljivom raspoloženju. Uvijek je bolja opcija da na miru saslušaju obrazloženje o doktrini i određenim pitanjima nego da same pokreću diskusiju na bogoslužbenom skupu. Naravno to ne podrazumijeva da nijedna žena ne može biti teološki „pismena“ i držati izlaganja. I ne isključuje situaciju u kojoj je zapravo žena teološki kompetentnija od muža i može ga podučiti. Ali uspostavljene strukture autoriteta generalno ostaju iste u svakom vremenu, bez obzira što postojeća društvena paradigma može nametati „rodnu ravnopravnost“, feminizam ili druge „demokratske“ koncepte.

Uprkos modernom negodovanju, naučnici odbacuju sugestije da je ove stihove dodao neko drugi, a ne Pavle. Takođe je malo vjerovatno da Pavle citira nekoga u Korintu da bi ga mogao opovrgnuti.

Ranohrišćanska zajednica se suprotstavila preovlađujućoj grčkoj i rimskoj kulturi, pozdravljajući žene u ličnoj vjeri u Hrista. Radikalno, hrišćanke su bile pozvane da učestvuju u zajednici sa ili bez svojih muževa. Čini se da je ovo izazvalo negativnu reakciju na hrišćanstvo, kao i uzrok da neke žene zloupotrebljavaju svoju slobodu u Hristu tako što otvoreno ne poštuju svoje muževe.

Tako Pavle stavlja do znanja ženama da budu jasne u pogledu pokornosti svojim muževima, umjesto da otvoreno govore u opštem razgovoru tokom službe. To je možda nanijelo sramotu njihovim muževima zbog očiglednog nedostatka znanja s njihove strane ili nedostatka autoriteta u domu. Dakle, poenta je u duhu pokornosti i poslušnosti, a ne u „vokalnoj" tišini (vidi: 1. Petrova 3:4). Pokoravanje žene muškarcu u kontekstu duhovnog vođstva, bilo u kući (Efescima 5:22-25) ili u vjerskoj zajednici (1. Timoteju 2:12-13), je odraz pokoravanja Sina Ocu unutar božanskog odnosa na nebu.

Ovo nije pitanje jednakosti. Različite uloge nemaju nikakve veze s većom i manjom vrijednošću. Naročito je to istina u odnosu prema spasenju, jer je Sveto pismo jasno da pred Bogom ne postoje etničke ili rodne razlike što se tiče mogućnosti vječnog iskupljenja (Galatima 3:28).

Opšti osjećaj žene koja javno govori, čak i u hrišćanskoj zajednici, ima kulturološko značenje vrlo različito od onoga iz doba kada su ove riječi napisane. Malo vjernika tumači ove riječi kao potpunu zabranu bilo kakvog govora udate žene u skupštini.

Pa zar je Božja riječ od vas izašla? Zar je doprla samo do vas? (36. stih)

Pavle pita da li je riječ Božja došla iz skupštine u Korintu ili je jevanđelje doprlo samo do njih. Naravno, nije tako. Pavle želi da vide da je njihova zajednica dio većeg pokreta hrišćanskih „skupština svetih" širom svijeta. Ljudi u drugim zajednicama su razvili prakse za

ispravnu upotrebu darova, na primjer, a Korinćani bi trebali biti spremni prilagoditi svoje vlastite prakse kako bi se uklopili u ono što je prikladno i Bogu ugodno.

Mnoge moderne crkve su nezavisne od bilo koje grupe ili denominacije, ali nijedna zajednica sastavljena od istinskih vjernika u Boga i Hrista ne stoji sama ili iznad drugih koje vjeruju u Bibliju. Svi su odgovorni Bogu i, u određenoj mjeri, odgovorni hrišćanskoj baštini širom svijeta. Možemo biti revni za istinu i ispravne doktrine više od drugih, i to je dobro, ali je jako opasno stvarati atmosferu kulta i sekte kojoj bi svi morali priključiti kao ekskluzivnim imaocima istine.

Ako neko smatra da je prorok ili da je obdaren Duhom, neka prizna ovo što vam pišem, jer je to uput od Gospoda. Ali ako neko to ne želi da razumije, neka ne razumije. (stihovi 37-38)

Pavle očekuje da se neki koji pročitaju ili čuju njegovo pismo ne slažu s njegovim uputstvima. On podsjeća one koji slušaju da piše u ime Gospodnje. Njegovi uputi za njih predstavljaju naloge od Boga.

Kako Pavle može da tvrdi tako nešto? On je ovo pismo započeo ovim riječima: „Pavle, pozvan voljom Božjom za apostola Hrista Isusa“ (1. Korinćanima 1:1). Pavlova uloga kao apostola značila je da ga je Hrist poslao da predstavlja Hristovu poruku svijetu. Ovo uključuje Hristove upute o tome kako treba – i kako ne treba – obavljati hrišćanske službe.

Pavle kaže da svako u skupštini u Korintu ko misli o sebi kao o proroku ili čak samo o duhovnoj osobi u Hristu treba da razumije i složi se s tim. To bi bilo tačno na najmanje dva nivoa. Kao prvo, sva vjerovanja o Hristu kod Korinćana su im data od Pavla ili drugih učitelja koji se slažu s Pavlom. Neslaganje s idejom da je Pavlovo učenje sada od Boga dovelo bi do zanemarivanja svega ostalog što ih je naučio. U drugom smislu, oni u zajednici koji primaju otkrivenje od Boga ili koji su duhovni ljudi (1. Korinćanima 2:14), trebali bi osjetiti od Boga, od Božjeg Duha, da je ono što im Pavle govori ispravno i istinito.

On dodaje da bilo ko među njima ko ignoriše ove naloge kao da

ne dolaze od Hrista, ima svoje pravo ali to znači nerazumijevanje stvari. Drugim riječima, oni koji odbacuju jasno Božje učenje rizikuju da budu otkriveni kao da ne pripadaju Bogu. Ovo nije optužba koju Pavle iznosi olako (Galatima 1:8-9), ili bez razloga.

Zato se, braćo moja, gorljivo trudite da proričete i ne zabranjujte da se govori drugim jezicima. A sve neka bude pristojno i onako kako je red. (stihovi 39-40)

Pavle opet ohrabruje Korinćane na upotrebu duhovnih darova. To je uključivalo objavljivanje Božje objave drugima u svrhu njihove izgradnje. Prije nego što je Sveto pismo kakvo danas imamo bilo dostupno, ovo je bio jedan metod kojim je Bog prenosio istinu svom narodu.

Pavle još jednom jasno daje do znanja da nikome ne brani da koristi dar jezika, uopšteno, osim ograničenja koja im je dao za korišćenje dara u službama (1. Korinćanima 14:26-28).

Na kraju ponavlja osnovne principe koji bi ih trebali voditi u korišćenju bilo kakvih darova. To bi trebao biti ključni prioritet u strukturi svake službe: „sve treba raditi pristojno i uredno“.

Kao što je otkriveno u ovom odlomku, problem nije samo u održavanju stvari urednim. Niti je riječ o krutosti ili tradicionalnosti. Pavle je insistirao na tome da to ima veze sa odražavanjem Božjeg karaktera. Naš Bog nije Bog nereda, napisao je Pavle (1. Korinćanima 14:33). Zbog toga, darovi koje je On dao ne bi se trebali koristiti na način koji je haotičan. Službe koje se vrše u svrhu obožavanja Njega takođe trebaju biti uredne.

Osim toga, mnogi vjernici biraju da traže red nad haosom u svim područjima života kako bi odražavali Božji karakter.

Sumiraćemo činjenice za dar jezika. Većina naučnika pretpostavlja da se fenomeni opisani u Djelima apostolskim 2:4 i 1. Korinćanima 14:2 značajno razlikuju jedan od drugog – da su u jednom slučaju ljudi to razumjeli na svom regionalnom jeziku ili dijalektu, a u drugom slučaju je bio potreban prevodilac.

1. Novi savez poznaje samo jedan pravi dar jezika.

2. U Djelima apostolskim, jezici su strani jezici; stoga, u 1. Korinćanima jezici takođe moraju biti strani jezici. 1. Korinćanima mora se tumačiti Djelima apostolskim, a ne Djela 1. Korinćanima. Ako u Korintu to nije bio slučaj, tada je već došlo do zloupotrebe dara jezika. Zajednica u Korintu imala je mnogo problema: podjele (3:3), nemoral (5:1), sudske sporove među vjernicima (6:1), bračne probleme (7:1) i zloupotrebu Gospodnje večere (11:21), te je kao takva bila pogodna sredina i za zloupotrebu dara jezika.

3. Bog djeluje kroz ljudsku inteligenciju. Da li bi Gospod, koji je upozorio da se ne brblja poput neznabožaca (Matej 6:7), inspirisao besmisleno brbljanje?

4. U 1. Korinćanima 14:22, jezici služe kao znak nevjernicima kao na Pedesetnici. Stoga, jezici moraju biti pravi jezik.

5. Darovi su dati za opšte dobro (1. Korinćanima 12:7). Ovo isključuje korišćenje dara isključivo za ličnu satisfakciju i samopotvrđivanje.

6. Jezici u Korintu su bili zloupotrebljavani. U 1. Korinćanima 14:2, Pavle kritikuje Korinćane zbog korišćenja svog dara da govore Bogu, a ne ljudima. U stihu 4, on osuđuje upotrebu jezika za samoizgrađivanje.

7. U 1. Korinćanima 14:21 i 22, Pavle poredi jezike sa asirskim / vavilonskim jezikom.

8. Glosa u Septuaginti (LXX) se koristi 30 puta kao jezik i samo dva puta kao nerazumljiv govor – ne kao ekstatični, već kao mucajući govor (Isaija 29:24, LXX 32:4).

Argumenti za ekstatični govor su:

1. Postoje razlike između Djela apostolskih i 1. Korinćanima. U Djelima apostolskim, fokus je bio na propovijedanju; u Korinćanima, fokus je bio na molitvi i zahvaljivanju. U Djelima nije bilo tumačenja, u Korinćanima je bilo tumačenja (1. Korinćanima 14:13).

2. U karakteristikama jezika u 1. Korinćanima 14, osoba govori Bogu, a ne drugim ljudima (stihovi 2, 28), niko je ne razumije (stih 2), u duhu, osoba govori misterije (stih 2), a ne izgrađuje sebe (stih

4).

3. Da je glosa u Korintu bila strani jezik, teško da bi je Pavle kritikovao. Rekao bi im da izađu i koriste je u svjedočenju.

4. Postavljena pitanja podržavaju ekstatične izjave (1. Korinćanima 14:6, 9, 16, 23).

Ipak, svi ovi elementi mogu se razumjeti u kontekstu zloupotrebe stranih jezika u skupštini u Koritu. Umjesto da koriste svoj dar jezika u misionarske svrhe, koristili su ga da slave sebe.

Dakle, riječ je o dvije vrste jezika, jedna je biblijski dar stranih jezika, a druga je ekstatično iskustvo, besmisleno brbljanje, koje se može naći u drevnim i savremenim religijama, uključujući i brojne „hrišćanske“ harizmatske zajednice. Ipak, važno je zapamtiti da u Novom savezu postoji samo jedan dar jezika tako da je najrazumnije zaključiti da je govorenje jezicima kroz cijeli Novi savez dar čudesnog govorenja nenaučenih stranih jezika, kad je za to postojala stvarna potreba. Moguće je da ni sam Pavle tada nije bio sasvim svjestan težine problema sa ekstatičkim „dara jezika“, istovremeno ne želeći da obeshrabri zajednicu od upražnjavanja duhovnih darova.

15. Fundamentalna istina o uskrsenju

Ali vam napominjem, braćo, dobru vijest, koju vam objavih, koju i primiste, u kojoj i stojite. Kojom se i spasavate, ako držite kako vam objavih; osim ako ne vjerovaste uzalud. (1. Korinćanima 15:1-2)

Hoće li hrišćani zaista biti uskrsnuti iz mrtvih kao što je bio Hrist? Čini se da je središnja hrišćanska istina bila osporavana ili pogrešno shvaćena na nekom nivou među vjernicima u Korintu. Izgleda da je Pavle sačuvao ovo obraćanje za kraj pisma kako bi svom odgovoru dao što veću težinu.

Počinje tako što će podsjetiti hrišćane u Korintu u šta su tačno vjerovali kada im je propovijedao jevanđelje. Oni su primili jevanđelje: poruku o Božjoj milosti i oproštenju grijeha kroz vjeru u Hrista.

Pavle piše da oni još uvijek vjeruju u to jevanđelje. Time želi reći da njihov položaj djece Božje ostaje zbog njihove vjere u Hrista i po Božjoj blagodati.

On dodaje da su upravo sada u procesu spasavanja po jevanđelju. Kada Pavle i drugi novosavezni pisci govore o spasenju, često koriste prošla, sadašnja i buduća vremena. Oni u Hristu su spašeni, u smislu da su naši grijesi oprošteni. Bog je trenutno aktivan u tome da nas posvećuje da budemo poput Hrista – proces spasenja u sadašnjem vremenu. Bićemo faktički spašeni prilikom drugog Hristovog dolaska kada budemo oslobođeni propadljivog grešnog tijela i preobraženi u besmrtno obličje.

Međutim, postoji problem. Pavle opisuje one koji su primili jevanđelje kao „one koji se spasavaju“ ako se čvrsto drže istine kako im ju je on propovijedao. Korinćani su uzalud vjerovali u jevanđelje ako nisu vjerovali i ne vjeruju u jevanđelje onako kako im ga je on propovijedao. Drugim riječima, ako neko vjeruje u lažnu verziju Isusovog jevanđelja ili u neka „alternativna“ nebiblijska vjerovanja, ta osoba ne bi trebala misliti da ima bilo kakav položaj pred Bogom.

Dio jevanđelja koji će Pavle naglasiti u ovom poglavlju je vjera u Hristovo uskrsenje.

A među najvažnijim poukama koje sam primio i vama predao jeste ovo: Hristos umrije za naše grijehe, kao što piše u Pismima; bi sahranjen i uskrsnuo je treći dan, kao što piše u Pismima; pokazao se Kefi, a zatim dvanaestorici. (stihovi 3-5)

Pavle počinje konkretno da precizira šta je jevanđeoska poruka o Isusu Hristu zaista. On insistira da ju je predstavio Korinćanima upravo onako kako mu je predstavio Hrist. U odlomcima kao što su Galatima 1:12, Pavle ukazuje da je ovaj prijem bio doslovan: on je ovu informaciju dobio direktno od Isusa.

Prva istina jevanđeoske poruke je ova: Hrist je umro za naše grijehe. To jest, bezgrešni Sin Božji je žrtvovan na krstu kao Posrednik za grijehe koje smo počinili. On je to uradio tačno onako kako su starosavezna sveta pisma predvidjela da će to učiniti. Poznati odlomci koji to objašnjavaju uključuju Postanje 3:15, Psalam 53, Psalam 22 i Isaija 53. glava.

Pavle nastavlja sa sažetkom: Hrist je sahranjen i uskrsnut je trećeg dana, što je takođe ono što Sveto pismo predviđa (Psalam 16:10; Isaija 53:8-10; Osija 6:2; Jona 2).

Ukratko, uskrsenje je dio jevanđelja u koje su vjerovali kao i raspeće. Vjerovati jedno bez drugog je besmislena vjera; ne postiže ništa.

Pavle prvo želi da utvrdi da je daleko od jedinog apostola koji uči da je Isus izašao iz njegovog groba fizički živ u fizičkom tijelu. Ovu istu istinu uče svi apostoli, jer su svi oni lično vidjeli Hrista nakon što je umro.

Drugo, Pavle ih želi podsjetiti na istorijsku stvarnost uskrsnuća. Ovi hrišćani iz prvog stoljeća nisu morali ukloniti previsoku prepreku da povjeruju u Isusovu smrt i uskrsnuće. Očevici su i dalje postojali. Vidjeli su Isusa kako umire, i vidjeli su ga ponovo živog, jer im se Isus otkrio.

Prvo, Isus se pokazao Kefi – izvornom aramejskom imenu za

Petra – i ostatku svog užeg kruga učenika. Ipak, nije stao na tome.

Zatim se pokazao pred više od petsto braće istovremeno. Većina njih još je živa, a neki su pomrli. (6. stih)

Zatim se Hrist pojavio pred više od 500 drugih svjedoka. Većina ljudi koji su vidjeli Isusa živog nakon što je potvrđeno da je mrtav (Jovan 19:34-35) bili su očevici istine da je Isus živ, iako su neki od tih svjedoka već umrli – „zaspali" – u vrijeme kada je Pavle ovo napisao.

Zatim se pokazao Jakovu, a onda svim apostolima. A poslednjem od svih pokazao se i meni, kao nekom nedonoščetu. (stihovi 7-8)

Za vjerovanje u fizičko, tjelesno Isusovo uskrsnuće iz mrtvih nikada nije bila potrebna slijepa vjera „bez dokaza". Kada je Pavle napisao ove riječi u prvom vijeku, bilo je još lakše naići na dokaze o Hristovom uskrsenju. Razlika između sada i tada bila je u tome što su oni koji su zaista željeli znati o uskrsnuću mogli intervjuisati one koji su svojim očima ponovo vidjeli živog Isusa. Ljudi iz rane hrišćanske zajednice imali su pristup onima koji su hodali i razgovarali s Isusom prije i poslije njegove smrti.

Pavle pravi listu svjedoka. Dodao je Petra, ostale učenike, još 500 ljudi, od kojih je većina još živa. Zatim uključuje Jakova, Isusovog polubrata, i ostale apostole. Budući da je Pavle već spomenuo 12 učenika, kasnije poznatih kao apostoli, „apostoli" koje on ovdje spominje morali su opisati drugu grupu vođa u ranoj zajednici.

To je puno ljudi koji su vidjeli Isusa živog nakon što je bio mrtav i sahranjen.

Konačno, Pavle sada piše, Hrist se i njemu ukazao. Pavle sebe opisuje kao nekoga ko je „neblagovremeno" ili „nenormalno" rođen. Vjerovatno misli na ponovno rođenje, ulazak u odnos sa Hristom, nakon što su ga svi ovi drugi upoznali tokom Isusovog vremena na zemlji. Pavle je vjerovao u Hrista tek nakon što je Isus već uzašao na nebo, kada mu se Gospod ukazao na putu za Damask (Djela 9:3-6; 22:6-11). Na taj način Pavle je prototip savremenog vjernika: onaj koji uči o Hristu kroz uskrsenje, gledajući unazad, za razliku od

ostalih apostola, koji su saznali za Hrista prije uskrsenja.

Pavle sebe ubraja među očevice Isusovog života posle smrti, što znači da je zaista Gospod „u tijelu“ bio taj koji se suočio sa Pavlovom nevjerom u Hristovo mesijanstvo i uskrsnuće.

Jer ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan da se nazovem apostolom, jer sam progonio Božje pozvane. Ali Božjom blagodaću jesam to što jesam. I blagodat njegova što je u meni nije bila uzaludna, nego sam se trudio više od svih njih – ali za to nisam zaslužan ja, nego Božja blagodat koja je sa mnom. (stihovi 9-10)

Pavle ne opisuje sebe kao „najmanjeg“ zbog kašnjenja u vjeri u Hrista, on sebe opisuje kao nedostojnog titule „apostol“. To je zato što se aktivno suprotstavljao Hristu i onima koji su ga slijedili. Kao visokorangirani jevrejski farisej, Pavle je primijenio svu svoju energiju i strategiju da zbriše hrišćanstvo u njegovom najranijem obliku. Da bi to postigao, povređivao je, zatvarao, pa čak i ubijao Jevreje koji su se obratili na vjeru u Hrista. Evo kako je opisao ovo doba svog života u Djelima 22:4: „Progonio sam ovaj put do smrti, vezujući i predajući u zatvor i muškarce i žene.“

Pavle priznaje da su ga, u ljudskom smislu, takvi postupci trebali diskvalifikovati da ikada predstavlja Hrista kao apostol. Međutim, Bog ne djeluje tako.

Pavle ne preuzima zasluge za preokret. Hrist se suočio s njim na njegovom putu da progoni više hrišćana i obratio Pavla u vjeru u Hrista, dajući mu nalog da pronosi jevanđelje svijetu, posebno neznaboščima (Djela 9:3-6; 22:6-11).

Pavle sada izjavljuje da je samo Božjom blagodaću postao ono što je bio: Hristov glasnik. Milost je dar dobre stvari koja je nezasluženа. Pavle se nije reformisao i počeo ispočetka.

Božja milost nije potrošena na Pavla, dodaje on. On se ne hvali kada kaže da je odgovorio na Božju milost kroz vjeru u Hrista dajući svoje srce, dušu, um i tijelo misiji koju je primio. Insistira da je radio više od bilo kojeg drugog apostola koji je došao do svoje pozicije na prirodniji način, brzo dodajući da ne pripisuje zasluge čak ni za svoj

fokus i radnu etiku. Njegova sposobnost da to uradi takođe je došla od Božije blagodati.

Dakle, tako propovijedamo – bio to ja ili oni – i tako ste povjerovali. (11. stih)

Hrišćani u Korintu su čuli kako propovijedaju Pavle i drugi apostoli i učitelji. I oni su u to povjerovali, baš onako kako im je predstavljeno. Vjerovali su da je Isus Sin Božji, da je umro za njihov grijeh na krstu i da je uskrsnuo iz mrtvih da živi u fizičkom tijelu.

A ako se propovijeda da je Hristos uskrsnuo iz mrtvih, kako to da neki među vama govore da nema uskrsenja mrtvih? (12. stih)

Pavle se sada direktno osvrće na svoju poentu u ovom dijelu. Neki ljudi u skupštini su govorili da hrišćani neće biti uskrsnuti iz mrtvih – barem u tjelesnom obliku.

Nije jasno šta su ovi kritičari vjerovali da se dešava hrišćanima nakon smrti. Možda su vjerovali da su sve dobrobiti vjere u Hrista doživljene u ovom životu i da tada duša prelazi u neki oblik zagrobnog života. Isto tako, mnogi su u grčko-rimsko doba vjerovali da je smrt kraj bez zagrobnog života. Drugi su vjerovali da smrt tijela oslobađa osobu u čisto duhovno postojanje, u zagrobni život obilježen slobodom od svih fizičkih ograničenja.

Nejasno je da li su Korinćani bili pod uticajem lažnog učenja ili su naivno miješali hrišćansku istinu s kulturnim perspektivama. U oba slučaja, Pavle će ispraviti njihovo razmišljanje.

Počinje iznošenjem onoga što misli da bi oni trebali da vide kao očiglednu vezu: ako je Hrist uskrsnuo iz mrtvih, kako su bili poučeni i kako su vjerovali, kako onda iko može sugerisati da i Hristovi sledbenici ne bi mogli biti uskrsnuti iz mrtvih? Pavle će koristiti pažljivu logiku da im pokaže problem s ovom idejom.

Jer ako nema uskrsenja mrtvih, onda ni Hristos nije uskrsnuo. (13. stih)

Ako niko uopšte nije uskrsnuo iz mrtvih, onda ni Hrist nije uskrsnuo iz mrtvih. Moguće je da je ova grupa hrišćana vidjela Hristovo uskrsenje kao posebnu okolnost, a ne uobičajenu stvarnost onih koji

vjeruju. Pavle insistira da i Hristovo uskrsnuće i zajedničko hrišćansko uskrsnuće moraju biti ili istiniti ili oboje moraju biti lažni.

A ako Hristos nije uskrsnuo, naše propovijedanje je zaista uzaludno i naša vjera je uzaludna. (14. stih)

Ako Hrist nije uskrsnuo iz mrtvih, onda je sama poruka jevanđelja lažna. Pavle kaže da bi u tom slučaju njegovo vlastito učenje bilo uzaludno ili bezvrijedno. U stvari, to bi bila laž. Budući da je tako, Korinćani bi svoju vjeru postavili u laž, povjerovali u laž, čineći svoju vjeru bezvrijednom.

Ovaj stih označava jedinstveni aspekt hrišćanske vjere. Isusovi sledbenici su svoje vjerovanje u događaje iz stvarnog svijeta utemeljili objektivnim mjerama istine. „Slijepa vjera" je smiješna optužba za bacanje na sistem vjerovanja ukorijenjen u iskazima očevidaca i onaj koji daje izjave poput one koja se nalazi u ovim stihovima.

A onda smo i lažni svjedoci Božji, jer smo svjedočili protiv Boga da je uskrsnuo Hrista, koga nije uskrsnuo ako mrtvi zaista ne uskrsavaju. (15. stih)

Sada postaje gore. Pavlova poenta ovdje nije samo teorijska; ona je praktična. Ako Hrist nije uskrsnuo iz mrtvih, Pavle i drugi apostoli su lažovi. Ne samo lažovi, već su lagali o samom Bogu, najgora moguća vrsta laži. Na kraju krajeva, oni su propovijedali da je Bog podigao Hrista iz mrtvih. Ako Hrist nije uskrsnuo iz mrtvih, onda Bog to nije učinio, i svako ko im je to rekao je kriv za neku vrstu bogohuljenja.

Na taj način, Pavlovo pismo dokazuje da hrišćanski ideal nije „slijepa vjera" ili čisto filozofski zasnovan pogled na svijet. Jevanđelje je urođeno vezano za događaje iz stvarnog svijeta i istine istorije.

Jer ako mrtvi ne uskrsavaju, ni Hristos nije uskrsnuo. (16. stih)

Pavle ponavlja prvu implikaciju ideje da hrišćani neće uskrsnuti iz mrtvih. Ako mrtvi ne uskrsnu, onda Hrist nikada nije uskrsnuo iz mrtvih. Pavle ne dopušta mogućnost da je Hristovo uskrsenje bilo na neki način posebno i drugačije od uskrsnuća onih koji bi vjerovali u njega. Ili su oba uskrsnuća važeća, ili nijedno nije.

A ako Hristos nije uskrsnuo, vaša vjera je uzaludna – još ste u svojim grijesima. Onda su propali i oni koji su umrli u Hristu. (stihovi 17-18)

Pošto je Hristovo uskrsenje bitno za jevanđelje – poruku da nam grijeh može biti oprošten samo Božjom milošću i kroz vjeru u Hristovu smrt i uskrsenje – onda bi vjera koju su Korinćani položili u Hrista očigledno bila uzaludna, beskorisna, besmislena. Jevanđelje je ili istinito, ili nije – a Hristovo uskrsenje je temeljni dio „dobre vijesti". Jedinstveno među religijskim idejama, hrišćanstvo svu svoju istinu vezuje za jedan događaj u stvarnom svijetu; religijska samoobmana nikada nije bila kompatibilna s Božjim planom spasenja iznijetim u Svetom pismu.

Mnogo gore, ako Hrist nije uskrsnuo, svi oni koji su vjerovali u Hrista i dalje bi bili u svojim grijesima. To jest, njihovi grijesi bi ostali neoprošteni od Boga, jer su vjerovali u spasitelja koji uopšte nije bio Spasitelj. Bez oproštenja svojih grijeha, oni bi ostali odvojeni od Boga bez nade u spasenje (Rimljanima 3:23; 6:23).

Naravno, logički je moguće da bi hrišćanstvo moglo biti lažno, a ipak Bog i dalje stvaran. Dakle, kao što Pavle primjećuje, razotkrivanje uskrsenja ne bi promijenilo stvarnost da grijeh odvaja čovječanstvo od Boga. Svi oni koji umru sa svojim grijehom neoproštenim od Boga biće odvojeni od Njega za vječnost. Ako Hrist nije uskrsnuo iz mrtvih, onda svi oni koji su već umrli nisu spaseni. Možda su se Korinćani mogli sjetiti mnogih konkretnih ljudi koje su svi poznavali iz hrišćanske zajednice koji su umrli. Ideja da su svi ti ljudi ostali u svom grijehu i odvojeni od Boga bila bi za njih udarac koliko mi to možemo zamisliti.

Ako se samo u ovom životu uzdamo u Hrista, od svih ljudi nas treba najviše žaliti. (19. stih)

Slika je sumorna. Ako je naša nada u Hrista nada koja završava našom fizičkom smrću u ovom životu, kakvo gubljenje vremena!

Ova jadikovka je posebno potresna za ljude poput Pavla, koji su pretrpjeli ekstremno progonstvo zbog svoje vjere. Ako Isus Hrist nije

doslovno uskrsnuo iz mrtvih, tada je fizičko i emocionalno zlostavljanje koje je Pavle pretrpio zaista besmisleno (2. Korinćanima 11:24-28). Ovdje, opet, razum i logika blistaju u hrišćanstvu: ako nema života koji dolazi, ima smisla gledati na ljude koji vjeruju u njega sa sažaljenjem. Neki danas rade upravo to. Pavle kaže da imaju pravo da to čine – ako Hrist i oni koji ga slijede ne uskrsavaju u novi život.

Naravno, ovo nije kraj Pavlovog logičkog procesa. Ista logika koja hrišćane čini „žalosnim" zbog njihove vjere i patnje, ako Hrist nije uskrsnuo, čini njihova iskustva smislenim i vrijednim ako je Hrist uskrsnuo.

Ali činjenica je da je Hristos ustao iz mrtvih, i on je prvina od onih koji su umrli. (20. stih)

Ovdje Pavle odbacuje sve premise „šta ako" u velikoj izjavi onoga što je zaista istina: Hrist je uskrsnuo iz mrtvih (Matej 28:6)! Još bolje za one koji vjeruju u njega, Hrist nije bio poslednji koji je uskrsnuo iz mrtvih. Umjesto toga, Pavle ga opisuje kao „prvjenca" ili „prvinu" onih koji su umrli – onih koji su „zaspali".

Prvi plodovi bili su prvi sezonski usjevi koje su vjerni Jevreji davali Bogu. Pavlova upotreba ovog izraza ovdje znači da je Isus bio prvi od „mrtvih" koji je uskrsnuo. Pavle ovdje ukazuje da je Hrist svojim uskrsenjem ispunio Praznik prvina kao prvina plodova Plana spasenja (uporedi sa 1. Korinćanima 5:7; Otkrivenje 1:5). Hrist je „prvorođeni" (grčki: *prototokos*) iz mrtvih (Kološanima 1:18) u teološkom smislu (ne i hronološki), jer on jedini obezbjeđuje pobjedu nad smrću koja punopravno i efektivno obuhvata sve koji prihvate Božji dar spasenja.

Jer pošto je smrt došla kroz čovjeka, i uskrsenje mrtvih dolazi kroz čovjeka. Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Hristu svi oživjeti. (stihovi 21-22)

Zašto Hristovo uskrsenje znači da će i oni koji su u Hristu biti uskrsnuti?

Pavle počinje da uspostavlja vezu između Hrista i prvog čovjeka,

Adama. On čini nešto slično u Rimljanima 5:12-21, da pokaže kako je grijeh prešao na sve ljude kroz Adamov grijeh. Međutim, Pavle koristi primjer Adama da pokaže nešto drugačije. Adam je uveo smrt u svijet kada je sagriješio. Njegova smrt, kao rezultat njegovog grijeha, postala je obrazac za sve ljude. Hristovo uskrsenje je, na sličan način, postavilo obrazac za sve kojima je oprošten grijeh kroz njega. To ga čini prototipom, ili pionirom spasenja za one koji vjeruju (Jevrejima 2:10-11).

Adamov grijeh unio je smrt u svijet. Njegova smrt postala je obrazac za sve koji će slijediti, jer su svi rođeni u Adamovom grijehu. Zato što je Adam umro, svi umiru. Na sličan način, Hristovo uskrsenje iz smrti postalo je neizbježni obrazac za sve kojima je grijeh oprošten kroz vjeru u njega. Budući da je uskrsnuo u svom tjelesnom, fizičkom obliku, svi koji su u Hristu takođe će biti fizički uskrsnuti iz groba kada dođe vrijeme.

Ali svako u svom redu: Hristos kao prvina, a zatim, za vrijeme njegovog dolaska, oni koji su Hristovi. (23. stih)

Sada Pavle opisuje redoslijed kojim će se to dogoditi, počevši od Hrista kao „prvine“. Zatim, svi oni koji pripadaju Hristu biće uskrsnuti prilikom njegovog drugog dolaska ili povratka na zemlju (1. Jovanova 3:2; 1. Solunjanima 4:14-17). Isus je obećao da će se vratiti po svoj narod u Jovanu 14:2-3. Pavle pokazuje da će ispunjenje tog obećanja uključivati fizičko uskrsenje iz mrtvih svih koji pripadaju njemu (1. Korinćanima 15:51).

Zatim će, na kraju, kad uništi svaku upravu i svaku vlast i silu, predati kraljevstvo Bogu i svom Ocu. Jer on treba da vlada sve dok Bog ne položi sve neprijatelje pod njegove noge. (stihovi 24-25)

Sveto pismo dodaje da nakon ovog događaja dolazi „kraj“. Hrist će zauzeti i predati Božje Kraljevstvo Ocu, ali tek nakon što uništi – ili „zbaci sa prijestola“ – svakog vladara, autoritet i moć. Ovo može opisivati ili zemaljske vladare ili duhovne sile ili oboje. Sve što ima vlast na zemlji kao proizvod satanističkog koncepta Hrist će uništiti (Danilo 2:44-45). Pavle ne ulazi dublje u detalje poslednjih vremena,

ali ono što on sugeriše je bitka ili rat za kontrolu nad zemljom koju će Hrist na kraju uzeti za Boga Oca.

Treba primijetiti da i ovaj scenario u potpunosti obesmišljava dogmu o tri su-jednaka Boga koja se nažalost infiltrirala u hrišćanstvo iz paganizma preko Rimske crkve. Očigledno je Bog jedan i vrhovni suveren univerzuma, a Hrist je poslat od Boga u svrhu realizacije Plana spasenja i rješavanja problema grijeha, smrti i zla.

Pavle naglašava da Isus neće predati kraljevstvo Ocu sve dok ne „stavi sve svoje neprijatelje pod noge“ ili ih potpuno i nepovratno ne porazi. Ako konsultujemo druge djelove Biblije koji govore o vremenu Suda, posebno Otkrivenje 20. glava, jasno je da će se to dogoditi nakon Izvršnog suda nad nepokajnima zlima i Sotonom i demonima. Dakle, na samom eshatološkom kraju Plana spasenja.

Kao poslednji neprijatelj biće uništena smrt. (26. stih)

Poslednji neprijatelj kojeg će Hrist pobijediti je sama smrt. U određenom smislu, Hristov poraz smrti započeo je njegovim uskrsenjem iz groba. Nastaviće se sa uskrsnućem svih koji su vjerovali u njega. Konačni udarac smrti biće zadat prilikom uništenja nosilaca grijeha i zla (Otkrivenje 20:14). To će za njih značiti „drugu“ odnosno smrt za vječnost, anihilaciju. Nakon toga smrti više neće biti (Otkrivenje 21:1-5). U tom trenutku, pobjeda nad smrću i grijehom će biti potpuna, a oni koji su vjerovali u Hrista biće slobodni od nje za svu vječnost (1. Jovanova 3:2; 1. Korinćanima 15:51).

Jer Bog je sve „pokorio pod njegove noge.“ A kad kaže da je „sve pokoreno,“ jasno je da je pokoreno sve osim onoga koji mu je sve pokorio. A kad mu sve bude pokoreno, tada će se i sam Sin pokoriti onome koji mu je sve pokorio, da Bog bude sve svima. (stihovi 27-28)

Pavle slijedi svoj uobičajeni obrazac citiranja iz Svetog pisma kako bi podržao svoje učenje. U ovom slučaju, čini se da citira Psalam 8:6. Veći dio Pavlovog pisanja objašnjava kako je Isusovo djelo planirano i proročeno od Boga (1. Korinćanima 15:3-4; Rimljanima 16:26; Galatima 3:8). U ovom slučaju, njegova poenta je da je Božji

plan uvijek bio da sve stvari stavi pod vlast Isusovih nogu.

Pavle je prošao kroz niz logičkih koraka. Ljudi iz Korinta bi to veoma cijenili, koji su živjeli u grčko-rimskoj kulturi koja je cijenila takvo razmišljanje. Da ostavi po strani očiglednu kritiku, dodaje napomenu kako bi jasno stavio do znanja da „sve“ ne uključuje samog Boga Oca. Očigledno, to nije dio onoga što Pavle misli pod ovim izjavama. Umjesto toga, Očeva moć je ta koja će omogućiti Hristu da zadobije pobjedu, nakon čega će Hrist dati Ocu slavu osvojenog kraljevstva i sam se potčiniti Očevoj univerzalnoj vlasti.

Konačni cilj ovoga, i svrha čitave istorije i života svih koji su u Hristu i samog Hrista, jeste da će Bog biti „sve u svemu“. Hrist se pokorava Ocu, kako je uvijek bilo, i to je nešto što se neće promijeniti ni u svoj budućoj vječnosti. Ovo nam opet otkriva da je Hrist stvarni Sin, te da je koncept tri su-jednaka boga lažan.

Inače, šta čine oni koji se krštavaju radi mrtvih? Ako mrtvi uopšte ne uskrsavaju, zašto se onda oni krštavaju zbog njih? (29. stih)

Pavle se sada vraća svom početnom stavu. Ovaj stih su različiti učenjaci tumačili na različite načine. Čini se da je najbolje čitanje da Pavle opisuje praksu ljudi koji se ne slažu s redovnim hrišćanskim učenjem. U tom tumačenju, njegova poenta je da pokaže nepovezanost u njihovom razmišljanju: „Zašto se neki ljudi krštavaju radi mrtvih ako mrtvi nikada neće uskrsnuti?“ Očigledno, ovi ljudi su vjerovali i da će mrtvi zauvijek ostati samo u duhovnom obliku i da će im krštenje u njihovo ime nekako pomoći. Ništa u Pavlovim spisima, ili negdje drugdje u Bibliji, ne ukazuje na vrijednost krštenja zarad ili u ime druge osobe, žive ili mrtve. Hrišćani, dakle, nisu praktikovali krštenje zbog mrtvih, ali jesu pagani. „Oni“ na koje upućuje ovaj redak bili su stanovnici mjesta zvanog Eleus koje se nalazilo sjeverno od Korinta, a njihovu praksu krštavanja u moru za dobar „zagrobni život“ pominje Homer u svojoj „Himni Demetri“ (Bible Knowledge Commentary on 1 Cor. 15:29). Pavlova poenta je da je uskrsenje realnost u koju vjeruju čak i neki pagani.

I zašto se mi svaki čas izlažemo opasnosti? (30. stih)

Sada se Pavle pita zašto on i njegovi kolege propovjednici Isusovog jevanđelja žive u stalnoj opasnosti ako nema uskrsenja iz mrtvih. Kakvoj opasnosti? Pavle će spomenuti neke od njih u narednim stihovima, ali su ga redovno i neprestano progonili i religiozni Jevreji i Rimljani. On pita zašto bi to nastavio da radi ako je jevanđelje lažno (1. Korinćanima 15:14-19) ili ako jednog dana ne bi uskrsnuo kao što je Hrist bio. Za šta je bila sva njegova žrtva ako se život, jednom zauvijek, završi smrću (2. Korinćanima 11:24-28)?

Svakodnevno umirem hvale vaše radi, braćo, koju imam u Hristu Isusu, Gospodu našem. Ako sam se borio sa zvijerima u Efesu, kako to ljudi čine, kakva mi je korist od toga? Ako mrtvi ne uskrsavaju, „jedimo i pijmo, jer ćemo sjutra umrijeti.“ (stihovi 31-32)

Pavle govori Korinćanima da se hvali njihovim dolaskom Hristu kao jednom od uspješnih priča svoje službe. Sve bi to bilo bezvrijedno, kaže on, da nije bilo uskrsenja iz mrtvih. Ne bi imalo smisla da on umire „svakog dana“, što vjerovatno znači da se stalno suočavao sa stvarnom mogućnošću smrti radi Hrista.

Poenta koju Pavle ovdje iznosi je njegova vlastita iskrenost. Da li bi nastavio da čini nešto od ovoga da Hrist nije uskrsnuo i kad ne bi bilo nikoga od onih koji slijede Hrista?

Propovijedanje jevanđelja mu ne donosi bogatstvo, zadovoljstvo ili status. Umjesto toga, to ga je dovelo do borbe sa „zvijerima“ u Efesu.

Nije jasno šta tačno ova fraza znači. Naučnici sugerišu da je malo vjerovatno da se Pavle borio protiv stvarnih zvijeri u Efesu. Čini se da Pavle ovo koristi kao metaforu za suočavanje s neodoljivim i opasnim okolnostima, možda uključujući napad bijesne rulje.

U svakom slučaju, bez nade u uskrsnuće za sebe i one kojima propovijeda, Pavle uvjerava svoje čitaoce da ne bi nastavio raditi ono što radi. Umjesto toga, živio bi kao oni filozofi njegovog vremena poznati kao Epikurejci, koji su pokušavali da žive punim plućima jer su bili uvjereni da posle ništa neće doći. On citira Isaiju 22:13 kako bi uhvatio taj duh: „Jedimo i pijmo, jer sjutra ćemo umrijeti.“

Međutim, Pavle ne živi za zadovoljstvo. Život koji on vodi trebao bi uvjeriti sve koji ga poznaju koliko je duboko uvjeren i u Hristovo uskrsenje iz mrtvih i u konačno uskrsnuće svih hrišćana.

Nemojte da zastranite! Zli razgovori kvare dobre navike. Otrijeznite se čineći što je pravo i ne griješite, jer neki ne poznaju Boga. Govorim vam to da biste se postidjeli. (stihovi 33-34)

Sada ih Pavle sve upozorava da ne budu prevareni od onih koji ne vjeruju u uskrsenje. Možda citira popularnu frazu tih dana kada kaže da „loše društvo ruši dobar moral". U mjeri u kojoj se ovdje koristi, to je osjećaj koji Pavle podržava. Postoje jasne, duhovne opasnosti za druženje s onima koji nisu u skladu s Bogom.

U 5. poglavlju, Pavle je upozorio Korinćane da se ne druže sa drugim vjernicima koji praktikuju različite vrste nemorala (1. Korinćanima 5:11). Ponovo ponavlja tu instrukciju u obliku ove poslovice. Provođenje vremena s ljudima koji neprestano objavljuju laž – uključujući laž o uskrsnuću vjernika – ima način da iscrpi čak i najvjernije Hristove sledbenike. Rezultat popuštanja nečijeg stiska za ispravno vjerovanje neizbježno vodi i do labavljenja moralnih uvjerenja. To možda neće dovesti do masovnog otpadništva, ali može biti štetno.

Pavle im govori da se probude iz opijenog stanja. Nije riječ o stvarnom pijanstvu izazvanom alkoholom, već o omamljenosti duše i uma. Ova grupa je sebi dozvolila da se zaglavi u teološkim i filozofskim argumentima. Umjesto toga, trebali su se držati jasne istine.

Pavle im nalaže da prestanu griješiti gajeći lažne ideje u svojim srcima i umovima. Ne smiju dozvoliti da ih to odvede u pravcu nemoralnih postupaka. Suština je u tome da, bez obzira koliko zamišljaju da su pametni u svjetovnom smislu, nemaju pravo znanje o Bogu. Pavle insistira da bi se trebali stidjeti zbog toga. Poznavanje i vjerovanje u Boga jedini je put do ispravnog života.

Ali neko će reći: „Kako će mrtvi uskrsnuti? I kakvo će tijelo imati?" (35. stih)

Ovo je zamišljena reakcija jednog od ovih prigovarača koji postavlja pitanje koje na prvi pogled zvuči kao razumno: „Kako mrtvi

uskrsavaju? S kakvim tijelom dolaze?“ Neki vjernici koji su umrli do tada su bili mrtvi već duže vrijeme. Drugi su ubijeni na jezive načine koji nisu ostavili tijelo u vrlo dobrom stanju. Dakle, u kakvom će obliku biti njihova tijela u trenutku uskrsnuća? Možda su Korinćani zamišljali priče iz narodnih vjerovanja o reanimiranim leševima. Oni koji su oživjeli praznovjerjem ili magičnim predanjem često su se vraćali u onome što je ostalo od njihovog fizičkog leša, samo pokretni i samosvjesni.

Ideja da su ovo iskrena pitanja mnogo je manje vjerovatna Pavlovim oštrim odgovorom u sledećem stihu. Najvjerovatnije, Pavlovo iskustvo mu je govorilo da su to pitanja koja treba očekivati, ali ne i iskrena. Umjesto toga, to su bili izazovi za ismijevanje i odbacivanje (Marko 12:18-24).

Bezumniče! Ono što siješ neće oživjeti ako najprije ne umre. I kad siješ, ne siješ onakvo tijelo kakvo će se pojaviti, nego golo zrno, na primjer, pšenice ili nečeg drugog. A Bog mu daje tijelo kakvo hoće, i to svakom sjemenu njegovo tijelo. (stihovi 36-38)

Pavle naziva imaginarnog prigovarača „bezumnim“. Ovdje se koristi isti izraz koji je Hrist primijenio na kratkovidog čovjeka u paraboli (Luka 12:20). Kritičar koji se ovdje zamišlja odbacuje vjerovanje u uskrsenje zbog jednostavnog nedostatka razumijevanja o tome kako bi Bog mogao postići tako nešto. Pavle će kasnije direktnije odgovoriti na ova pitanja, ali za sada počinje analogijom iz prirode: ono što je posijano – ili posađeno, kao sjeme u polju – ne oživi ako sjeme prvo ne umre. Pavle će dalje pokazati da je uskrslo tijelo slično u smislu da je tijelo prije smrti samo sjeme mnogo boljeg tijela koje je Bog planirao za nas.

Ono što je posijano ili zasađeno u zemlju nije biljka već „golo zrno“. On to upoređuje sa našim fizičkim ljudskim tijelima prije smrti. Ova tijela koja poznajemo i koja su nam poznata su poput sjemena u odnosu na biljku u punom cvatu koja iz njega izrasta. Kao što je napisao u prethodnom stihu, sjeme – što znači ova tijela – mora umrijeti da bi biljka oživjela kako je predviđeno.

Pavle završava metaforu izjavom da Bog daje život biljci na osnovu sjemena koje je zasađeno. Zrna pšenice izrastu u biljke pšenice; zrna kukuruza izrastu u biljke kukuruza. Na isti način, Bog nekako određuje „vrstu“ našeg uskrslog tijela prema „vrsti“ sjemenskog, predsmrtnog tijela, koje dolazi iz njega. Drugim riječima, Pavle će pokazati, uskrslo tijelo će odgovarati tijelu koje je umrlo na neki način.

Nije svako tijelo isto tijelo: drugačije je čovječje tijelo, a drugačije tijelo stoke, drugačije je tijelo ptica, a drugačije riba. (39. stih)

Sama po sebi, Pavlova izjava je ovdje očigledna: ljudsko i životinjsko „tijelo“ su različiti, pripadaju različitim stvorenjima. On će, međutim, razviti poentu kako bi pokazao da će se naša uskrsla tijela bitno razlikovati od naših tijela prije smrti.

I ima nebeskih tijela i zemaljskih tijela, ali drugačija je slava nebeskih, a drugačija slava zemaljskih. Drugačija je slava sunca, drugačija slava mjeseca, a drugačija slava zvijezda. A i zvijezda se od zvijezde razlikuje po slavi. (stihovi 40-41)

Sada Pavle počinje da privodi ovu analogiju kraju, govoreći da postoje i nebeska tijela i zemaljska tijela, svako sa svojom vrstom slave. Čini se da on misli da postoji razlika između tijela ljudi i životinja na zemlji i tijela zvijezda i planeta koje zauzimaju nebo. Tijela Božjeg zemaljskog stvaranja otkrivaju Njegovu slavu na drugačiji način od nebeskih tijela koje je stvorio. Pavle će dalje sugerisati vezu između ovih nebeskih tijela i uskrslih tijela vjernika. Ona će imati vlastitu slavu.

Čak se i ta nebeska tijela razlikuju po vrsti slave koju posjeduju. Sunce i mjesec imaju različitu vrstu slave, a slava svake zvijezde takođe se razlikuje od slave ostalih zvijezda. Svaka stvorena stvar odražava slavu stvoritelja, kao što nosi i slavu koju joj je dao Bog. Pavle će pokazati kako je slava svih ovih tijela jedinstvena, baš kao što će biti i za uskrsla tijela vjernika.

Tako je i uskrsenje mrtvih. Sije se u raspadljivosti, a uskrsava u neraspadljivosti. Sije se u sramoti, a uskrsava u slavi. Sije se u slabosti,

a uskrsava u sili. Sije se tjelesno tijelo, a uskrsava duhovno tijelo. Postoji zemaljsko tijelo, a postoji i duhovno tijelo. (stihovi 42-44)

Sada Pavle opisuje transformaciju koja se događa između tijela prije smrti i tijela koje je uskrsnućem podignuto za novi život. Jedna zamjerka uskrsenju u Pavlovo vrijeme bila je da se ljudska tijela raspadaju. Zato su neki učitelji insistirali da samo duh može da nastavi u zagrobni život. Ljudsko tijelo ne bi bilo prikladno; ne bi se uklapalo u nebeska područja.

Pavle se ne slaže. Naša smrtna tijela umiru, nečasna i slaba. Međutim, Pavle ovdje pokazuje da to nisu tijela koja ulaze u vječnost. Događa se transformacija, kao što se dešava kada sjeme umre da bi dalo život novoj biljci (1. Korinćanima 15:37). Sjeme – naša tijela prije smrti – su nešto pokvarljivo. Ona su privremena. Uvijek se troše na putu ka neizbježnoj smrti. Ono što je uskrsnuto u život je neprolazno, tijelo koje nikada ne može umrijeti, tijelo koje je i fizičko i vječno.

Sadašnje tijelo posijano je u sramoti. Zbog analogije koju je Pavle ranije koristio (1. Korinćanima 15:37), ovaj izraz se može uzeti na više načina. Riječ „posijano“ može se odnositi na to kako je tijelo zakopano: posađeno u zemlju. Druga mogućnost je da Pavle ovdje misli na „posijano“ u odnosu na to kako je tijelo u početku rođeno u grijehu. Drugim riječima, da zemaljsko tijelo raste iz stanja grijeha. U oba slučaja, grijeh u kojem smo rođeni i grijeh koji činimo uzrokuju da naša fizička tijela budu „nečasna“, a ona ne postaju časna samo zato što umremo.

Umjesto toga, za vjernika u Isusa Hrista događa se transformacija. Vjernikovo tijelo uskrsava u slavi. Upotreba riječi „slava“ povezuje se s Pavlovim primjerom blistavih tijela zvijezda na nebu. Učitelji Biblije često govore o uskrslim tijelima kao o „proslavljenim tijelima“: oslobođenim svake sramote grijeha i punim vječne svjetlosti Božje slave.

Pavle nastavlja: Ova tijela prije smrti su posijana u slabosti, ozbiljno ograničena u fizičkoj, moralnoj, duhovnoj snazi. Tijelo

vjernika, međutim, uskrsava u moći izvan naše trenutne zamisli.

On dodaje da je zemaljski oblik nanovo rođenog vjernika „zasijan“ kao prirodno tijelo, ali će biti podignut kao „duhovno tijelo“. Naši prirodno rođeni okviri su „od zemlje“ i ne mogu postojati u carstvu vječnosti. Duhovno tijelo otkriveno uskrsnućem napravljeno je od „nebeskog materijala“, da tako kažemo. Prikladno za postojanje u vječnosti.

Važno je napomenuti da riječ „duhovno“ kako se ovdje koristi ne znači da „duhovno tijelo“ nema fizički oblik ili formu. Pavle nije slijedio ideju uskrsenja sve do ideje postojanja kao pukih duhova za vječnost. Pokušava da objasni nešto duboko jednostavnim riječima. Tijelo uskrsnuća je „duhovno“ u smislu da se uklapa u duhovno/nebesko područje dok još uvijek ima čvrst, fizički oblik. Isusovo tijelo nakon uskrsenja je primjer toga. Mogao se vidjeti, čuti i dodirnuti (Jovan 20:24-29), i mogao je jesti (Luka 24:36-43). Također je, očigledno, mogao da se kreće kroz čvrste predmete (Jovan 20:19). Bio je podignut u svoje duhovno, proslavljeno tijelo.

Tako je i napisano: „Prvi čovjek, Adam, postao je živa duša,“ poslednji Adam u duhu koji daje život. (45. stih)

Ova dva tijela su različita ali povezana po tome što jedno slijedi obrazac prvog Adama, dok drugo slijedi obrazac poslednjeg Adama, koji je Hrist. Kao što je objašnjeno u Postanju 2:7, prvi Adam je postao živo zemaljsko biće nakon što ga je Bog formirao od praha zemaljskog. Poslednji Adam, Hrist, postao je „u duhu koji daje život“ nakon što ga je Bog uskrsao iz smrti u život. Drugim riječima, primio je vječni život od Boga koji i mi očekujemo!

Ali prvo nije duhovno, nego tjelesno, pa onda duhovno. (46. stih)

Pavle sada još jednom naglašava da su ova tijela različita, ali su i povezana. Prirodno tijelo napravljeno od zemlje, izvorno. Adamovo tijelo postalo je podložno propadanju i smrti po padu u grijeh. To „tijelo“ je osuđeno na smrt. Tijelo uskrsnuća je napravljeno od nebeskog materijala. Jedno je dizajnirano za život na zemlji, a drugo je dizajnirano za život koji dolazi.

Prvi čovjek je od zemlje i zemaljski, a drugi čovjek je Gospod sa nebesa. Kakav je zemaljski, takvi su i drugi koji su zemaljski, a kakav je onaj koji je nebeski, takvi su i drugi koji su nebeski. I kao što nosimo obličje onoga koji je zemaljski, nosićemo i obličje onoga koji je nebeski. (stihovi 47-49)

Čini se da se „prvi čovjek" odnosi na ljude, uopšteno, kako mi prvo postojimo. Svako od nas, kao Adamov potomak, je sa zemlje. Adam je bio čovjek „od praha" (Postanje 2:7), a svi rođeni nakon njega napravljeni su od „zemaljskog", dizajnirani da postoje na zemlji. Druga verzija nas, međutim, „drugi čovjek" je s neba. Naša uskrsla tijela će biti napravljena od „nebeskog" i izgrađena da postoje vječno kao i svi koji borave na nebu s Bogom. Pitanje kakvoće je ujedno pitanje porijekla.

Drugi način da pročitate ovaj stih je da vidite „prvog čovjeka" kao Adama i „drugog čovjeka" kao Hrista. Iste ideje važe u oba slučaja. Svi ljudi slijede Adamov obrazac, a svi spaseni Hristov obrazac.

Pavle dodaje da su oba tijela obilježena likom prvog takve vrste. Svako ljudsko biće nosi lik Adama; naše osobine, i spoljašnje i unutrašnje, prate obrazac koji je Bog uspostavio kada je formirao Adama iz zemlje. Na sličan način će svaki vjernik na neki način nositi lik prvoga koji će uskrsnuti u proslavljeno tijelo, samoga Hrista. Pošto su ta tijela vječna, mi ćemo zauvijek nositi to obličje.

Uprkos onome što neki misle, ovo ne znači da se nećemo individualno razlikovati u vječnosti. Nositi Hristov lik ne znači da ćemo svi nositi Hristovo specifično lice. Niti to znači da ćemo imati potpuno isto, nerazlučivo ja. Ovdje i sada, ne izgledamo svi identični Adamu ili jedni drugima. Umjesto toga, trebali bismo razumjeti da će naša proslavljena tijela slijediti obrazac Hristovog tijela u smislu da ćemo dijeliti njegove opšte karakteristike.

Ali ovo kažem, braćo: Tijelo i krv ne mogu naslijediti Božje kraljevstvo, niti raspadljivost nasleđuje neraspadljivost. (50. stih)

Mnogi filozofi iz prvog vijeka smatrali su da fizička tijela sadrže sve što je zlo u čovjeku. Moralno su korumpirana i duboko nesavršena.

Takve stvari, tvrdili su ti filozofi, nikada ne bi mogle postojati u savršenom zagrobnom životu.

Pavle prepoznaje barem nešto istine u ovoj ideji, kao što on ovdje jasno kaže. „Krv i meso“ ne mogu naslijediti kraljevstvo Božje. Pod krvlju i mesom, Pavle podrazumijeva naša pokvarena, privremena tijela. Ono što umire, „propadljivo“, ne može postojati u besmrtnom carstvu vječnosti s Bogom. Rješenje nije u tome što će ljudski duhovi postojati bez fizičkog oblika u nekom nejasnom zagrobnom životu. Odgovor je transformacija; staro tijelo će nestati i novo, proslavljeno tijelo će zauzeti njegovo mjesto.

Evo, govorim vam tajnu: Nećemo svi zaspati smrtnim snom, ali svi ćemo se preobraziti, u jednom trenutku, u tren oka, na zvuk poslednje trube. Jer truba će zatrubiti i mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi, i mi ćemo se preobraziti. Jer ovo raspadljivo mora da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno mora da se obuče u besmrtnost. (stihovi 51-53)

Pavle ovdje počinje objavom: „Evo!“ da ukaže da ono što kaže ima veliko značenje. On je već rekao da će se uskrsenje mrtvih dogoditi kada se Hrist vrati po one koji mu pripadaju (1. Korinćanima 15:23), kao što je Isus rekao da će učiniti (Jovan 14:2-3).

Međutim, neki vjernici još neće umrijeti kada se Hrist vrati. Kako će zakoračiti u vječnost ako su još uvijek u svojim grijehom oštećenim „prirodnim“ tijelima? Pavlov odgovor je da bez obzira da li osoba umre i njeno tijelo je „posijano“, (1. Korinćanima 15:37), ili je uzneseno (1. Solunjanima 4:15-17), svi pravi vjernici će doživjeti promjenu kada zakorače u vječnost. Živi će se preobraziti, zajedno sa onima koji su uskrsnuli iz mrtvih. Svi vjernici će biti fizički preuređeni u svoja proslavljena tijela po Hristovom povratku (1. Jovanova 3:2).

Promjena će biti trenutna: „u tren oka.“ Ideja je nešto tako brzo, tako trenutno, da prkosi mjerenju. Pavle kaže da će to biti praćeno trubom, nešto što je često pratilo pojavu Gospoda u Svetom pismu. Ovo je poslednji zvuk trube, jer Božji narod nikada više neće biti odvojen od Njega.

Pavle, govoreći o živima, kaže „mi ćemo se preobraziti“. Ovo ne treba shvatiti kao da se od Pavla nužno očekuje da će biti živ kada se Hrist vrati. Na primjer, koristio je jezik „mi/nas“ kako bi sebe uvrstio među one koji će uskrsnuti nakon smrti u 1. Korinćanima 6:14. Pavle nije tvrdio da zna konkretno kada će se Hrist vratiti (Matej 24:36).

Ovaj odlomak se skoro tačno poklapa sa onim što je Pavle napisao u 1. Solunjanima 4:15-17.

Naša tijela se neće poboljšati; ona će biti potpuno preobražena. Posao prevođenja tijela iz prirodnog u „duhovno“ nije naš zadatak već Božji. Ako neki od nas još budu živi kada se Hrist vrati, transformacija iz starog tijela u proslavljeno tijelo biće trenutna.

To mora biti tako, piše Pavle. Ova privremena, umiruća tijela moraju obući ono što je neprolazno ili besmrtno. Ova zemaljska, grijehom iskvarena, smrtna tijela moraju da se obuku u besmrtnost da bi postojala u vječnosti sa Bogom. Stoga ih Bog može i hoće preobraziti.

Ovo je ujedno usko povezano i sa povraćajem izgubljene Božje „slave“ (kakvoće) prilikom pada u grijeh (Rimljanima 3:23).

A kad se ovo raspadljivo obuče u neraspadljivost i ovo smrtno obuče u besmrtnost, tada će se obistiniti riječi koje su napisane: „Smrt je uništena u pobjedi.“ „Smrti, gdje je tvoj žalac? Grobe, gdje je tvoja pobjeda?“ (stihovi 54-55)

Naša raspadljiva prirodna tijela će nestati zauvijek, zamijenjena proslavljenim, besmrtnim tijelima koja će postojati vječno sa našim Ocem. Konačno, drevna proročanstva će se ispuniti. Pavle parafrazira dvije od tih izjava. Prvo, on se poziva na Isaiju 25:8 kako bi izjavio da će ovo biti trenutak kada će smrt biti zauvijek poražena, kada će biti „progutana pobjedom“. Zatim citira Osiju 13:14 kako bi prezreo smrt zbog njenog predstojećeg poraza jednom za svagda.

Istina je da je Isusovo uskrsnuće iz groba bio početak kraja smrti i „onoga koji ima vladavinu smrti, to jest Đavola“ (Jevrejima 2:14), ali za sada vjernici još uvijek fizički umiru. Trenutak kada nam se daju otkupljena, proslavljena tijela uskrsnuća je trenutak opisan ovdje: poraz smrtnosti. Ovo će na samom kraju kulminirati potpunom

eliminacijom smrti i zla (Otkrivenje 20:14). Za sada, oni koji su u Hristu će nastaviti da doživljavaju unutrašnje stenjanje, osjećaj nepotpunosti, sve do ovog željenog trenutka, kada naša tijela budu iskupljena ovom obećanom transformacijom (Rimljanima 8:23).

Interesantno je zapaziti da grčka riječ za „grob" je „had", ista ona koja se koristi i u Djelima 2:31 za Isusov boravak u grobu. To je ekvivalent za hebrejsku riječ „šeol", podzemni svijet mrtvih, što simbolički predstavlja zajedničku grobnicu čovječanstva. Dakle, „had" je sinonim za „grob". Pojam „had" je zloupotrebljavan u teologiji kao podrška dogmi o paklu – fiktivnom mjestu vječnih muka. Upravo osobe zadojene grčkom filozofijom, kao što su bili neki problematični vjernici u Korintu koji su dovodili u pitanje stvarnost uskrsenja, formirale su dogmu o „paklu" i druge ideje o zagrobnom životu koje su se uvriježile u tradicionalnom hrišćanstvu po imenu.

Žalac smrti je grijeh, a sila grijeha je Zakon. (56. stih)

Pavle sada slijedi ovaj tok misli kako bi pokazao šta je na kraju odgovorno za ljudsku smrt. To je grijeh. „Smrt se proširila na sve ljude jer su svi sagriješili" (Rimljanima 5:12). Grijeh je nosilac smrti.

Odakle grijehu takva moć? Pavle je jasan: moć grijeha – sposobnost da donese smrt – dolazi od Zakona. Riječ je svakako o Božjem zakonu koji definiše poredak života. Prekršaj tog Zakona, izbor za „nezavisni" život od Boga po svom nahođenju, znači odvajanje od Tvorca – Izvora života – što vodi u grijeh, destrukciju i smrt. Tako grijeh imao svoje nosioce – grešnike, prvo Sotonu i pale anđele koje je zavrbovao za pobunu, a zatim ljudski rod preko Adamovog grijeha. „Grijeh" naravno sam po sebi ne bi imao „silu" da ne postoji Zakon koji definiše okvire održivog života. Pošto je grijeh stanje suprostavljeno Zakonu (1. Jovanova 3:4), grijeh ubija na smrt. Odatle slijedi prosta logika da je Zakon vječan kao i sam Bog, te da isključuje održivost bilo kakvog alternativnog poretka (zamisao Sotone). To znači da se problem grijeha i smrti ne bi mogao riješiti bilo kakvim „opozivom" ili „ukidanjem" Zakona, jer se, logično, poredak na kojem se zasniva život ne može ukinuti.

Ali hvala Bogu što nam daje pobjedu kroz našeg Gospoda Isusa Hrista! (57. stih)

Pavle uskače, baš kao što to čini u poslanici Rimljanima (Rimljanima 7:24-25) da kaže da ovo nije kraj priče. On izjavljuje svoju zahvalnost Bogu, koji ljudima daje pobjedu nad smrću kroz Isusa Hrista. To jest, Bog oprašta grijeh svima koji se uzdaju u Hristovo posredništvo, onima koji vjeruju u njegovo uskrsenje iz mrtvih kao pravi poraz smrti (Jovan 3:16-18; Rimljanima 10:9-10).

Naš grijeh-dug značio je neizbježnu odvojenost od Boga i smrt. Hristov bezgrešni život i posrednička smrt učinili su da naš grijeh izbjegnemo kroz vjeru u njega i Božju blagodat (2. Korinćanima 5:21). To mijenja značenje fizičke smrti u ovom životu za nanovo rođenog hrišćanina. Umjesto da smrt bude kraj svega (Jovan 3:36), to je samo još jedan korak prije našeg uskrsnuća kao proslavljenih bića koja će provesti vječnost s Ocem. Hvala Bogu, zaista!

Zato, braćo moja voljena, budite postojani, nepokolebljivi, uvijek zaokupljeni Gospodovim djelom, znajući da vaš trud u Gospodu nije uzaludan. (58. stih)

Nakon što je završio glavni cilj svog pisma, Pavle svoje pouke i učenje formalno završava. U sledećem, poslednjem poglavlju Prve poslanice Korinćanima, on će skrenuti pažnju na nekoliko različitih pitanja. Uzimajući u obzir sve što im je napisao, on poziva Korinćane da budu postojani, nepokolebljivi i vjerni. To su ključno važni atributi za svakog vjernika.

Pavle je veoma zabrinut zbog sklonosti Korinćana da kompromituju svoje ponašanje, pa čak i svoja vjerovanja zarad kulture u kojoj žive (1. Korinćanima 10:13-14).

Pavle je bio jasan da Bog svakom vjerniku daje načine da mu služe, služeći jedni drugima u zajednici. Korinćani bi to trebali raditi s entuzijazmom. Garantovano je da će ovaj posao koji obavljaju za Gospoda nastaviti da važi za vječnost, u poređenju sa toliko života koji će prestati da imaju smisao za godine, dane ili čak minute.

16. Prilozi za hrišćane u Jerusalimu i završne riječi

Što se tiče sakupljanja za svete, činite i vi onako kako sam odredio galatijskim zajednicama. (1. Korinćanima 16:1)

Prethodna poglavlja zaokružila su glavne tačke Pavlovog dugačkog pisma Korinćanima. Sada se okreće nekim važnim poslovnim stvarima prije zaključenja. On još jednom koristi izraz „što se tiče“, vjerovatno da bi ukazao na odgovor na nešto u pismu Korinćanima njemu (1. Korinćanima 7:1).

Sveto pismo ovdje ne objašnjava sve okolnosti. To sugeriše da je Pavle već rekao Korinćanima o novcu koji je skupljao za jevrejske hrišćane u Jerusalimu. Možda su pisali da ga pitaju kako da se prikupi i dostavi novac. U 2. Korinćanima 8-9, Pavle će ići u mnogo više detalja o kampanji.

Pavlov napor da isporuči finansijsku pomoć iz paganskih skupština jevrejskim hrišćanima u Jerusalimu imao je nekoliko ciljeva. Kao prvo, potreba je bila velika. Jerusalimski hrišćani su trpjeli užasan progon zbog svoje vjere u Hrista (1. Solunjanima 2:14), što je sigurno doprinijelo njihovom razornom siromaštvu (2. Korinćanima 9:12). S druge strane, Pavle se nadao da će pomoći da se izliječi jaz koji je nastao između jevrejskih i nejevrejskih vjernika. Treće, Pavle je vjerovao da nejevrejski hrišćani imaju duhovni dug svojoj jevrejskoj braći i sestrama u Hristu, koji je došao kao Spasitelj prvo Jevrejima, a zatim svim ljudima (Rimljanima 15:27).

Pavle će dati korintskoj skupštini ista uputstva o prikupljanju za „svete“. U Bibliji je ovo uvijek širok pojam koji se primjenjuje na sve hrišćane. Ovo slijedi Pavlovo prethodno uputstvo zajednicama u Galatiji. Ove skupštine, osnovane na njegovom prvom misionarskom putovanju, uključivale su Ikoniju, Listru, Dervu i Pisidijsku Antiohiju (Djela 13-14).

Prvog dana sedmice neka svako od vas u svom domu stavlja na stranu i skuplja koliko može, da ne bude skupljanja kad ja dođem. (2. stih)

Ovo govori Korinćanima da prilažu ovoj kolekciji sedmično, pojedinačno i proporcionalno svojim mogućnostima. Konkretno, svaka osoba – ili domaćinstvo – treba da odvoji određeni iznos svake sedmice. Očito se radi o sakupljanju u okviru domaćinstva (ne o bogoslužbenim skupovima), tj. ostavljanju „u stranu" određene sume za prilog.

Dakle, nije riječ o „svetkovanju nedjelje" kako bi to htjeli da predstave tumači crkava koje su usvojile svetkovanje prvog dana u sedmici. Iz izvornog grčkog teksta nije najjasnije o kojim „šabatima" u množini se radi, ali kad uporedimo 8. stih iz ovog poglavlja, postoji vjerovatnoća da je riječ o šabatima (sedmicama) koji su se računali od Praznika prvina do Pedesetnice (vidi: Levitski zakonik 23. glava).

Pavle je rekao svima da doprinesu, i bogatim i siromašnim. Njegovo pismo je već otkrilo potencijalni razdor između bogatih i siromašnih u zajednici (1. Korinćanima 11:20-22). Pavle je insistirao da ovaj dar za njihovu braću i sestre u Jerusalimu treba da dođe od svih njih zajedno.

Međutim, iznos koji treba dati je kvalifikovan frazom „koliko ko može". Pavle je podsticao proporcionalno davanje, što znači da svaka osoba treba da daje procenat svog prihoda umjesto određenog iznosa. Zanimljivo je da im Pavle ne daje instrukcije da daju deset posto, što se još naziva i desetina. U stvari, Novi savez nikada ne nalaže hrišćanima da daju desetinu na način na koji je to zahtijevao Stari savez (Levitska 27:30; Brojevi 18:26), pored ostalih obaveznih priloga za hram i sveštenike. Ukratko, oni treba da prilažu iz svakog viška prihoda iznad njihovih potreba. Istoričari nam govore da su mnogi u Korintu među siromašnijim slojevima vjerovatno jedva preživljavali iz sedmice u sedmicu.

Uglavnom, Pavle im kaže da to obave na vrijeme tako da neće morati da prikupljaju sredstva kada on stigne da bi organizovao

isporuku darova.

A kad dođem, poslaću one koje preporučite pismima da odnesu vaš dar u Jerusalim. Ako bude prikladno da i ja pođem, poći će sa mnom. (stihovi 3-4)

Pavle planira da pošalje delegaciju iz Korintske skupštine u Jerusalim da lično dostavi novac. Pavle želi da se za to pripreme tako što će između sebe izabrati grupu koju će „akreditovati pismom". To jest, zajednica će ovoj grupi dati pismo da pokaže da su oni zvanični predstavnici koji dostavljaju dar u ime svih svojih članova u Korintu.

Osim što će pokazati da Pavle ne namjerava nikada ni dotaknuti novac koji je prikupljen, ovo će služiti svrsi da se ovim nejevrejskim vjernicima omogući da se lično sretnu sa svojim jevrejskim kolegama. To će takođe omogućiti jevrejskim hrišćanima da dobiju ovaj novac kao poklon od svoje braće i sestara ne-Jevreja, a ne od Pavla. Vrlo vjerovatno, Pavle se nada da će ovaj trenutak pružiti iscjeljenje između ove dvije podijeljene grupe hrišćana.

Čini se da Pavle pažljivo planira operaciju kako bi izbjegao bilo kakve optužbe da bi mogao uzeti novac za sebe. On je, naravno, mogao da potvrdi svoj autoritet kao apostol da sam isporuči novac ili, barem, da prati grupu. Umjesto toga, on dopušta najveću moguću slobodu Korinćanima, osiguravajući da oni dobrovoljno daju ovaj dar iz duha velikodušnosti, a ne iz nevoljne poslušnosti Pavlovom zapaženom izvrtanju ruku. Ovo se uklapa u ono što će im napisati u svom sledećem pismu: „Neka svako učini kako je namjerio u srcu, ne nerado ili na silu, jer Bog voli onoga ko dragovoljno daje." (2. Korinćanima 9:7)

A kod vas ću doći kad budem prolazio kroz Makedoniju, jer ću proći kroz Makedoniju. I možda ću se zadržati ili čak provesti zimu kod vas, da me ispratite tamo kuda budem pošao. (stihovi 5-6)

Pavle piše ovo pismo iz Efesa, gdje već neko vrijeme živi i radi. On namjerava uskoro otputovati iz Efesa u područje Makedonije, sjeverno od Korinta. Tamo bi posjetio skupštine u Filipima, Solunu i vjerovatno u Bereji prije nego što bi stigao u Korint.

Sledeći stihovi otkrivaju njegov očekivani vremenski okvir za ovo putovanje, iako će Pavle ovim planovima dodati riječi „ako Gospod dopusti“. Druga poslanica Korinćanima nam, međutim, govori da se ti planovi nisu složili kako se Pavle nadao. Na kraju je putovao i u Makedoniju i u Korint, ali ne u ovoj predviđenoj vremenskoj liniji.

Naime, ne bih htio da vas ovog puta vidim samo u prolazu, jer se nadam da ću neko vrijeme ostati s vama, ako Gospod dozvoli. (7. stih)

Čini se da u ovom stihu kaže da bi mogao prije doći u Korint, ali bi radije proveo duže vrijeme umjesto da ih samo vidi „u prolazu“.

Pogled na mapu antičkog svijeta je od pomoći u ovom trenutku. Pavle je mogao putovati od Efesa do Korinta bilo kopnom ili morem. Put preko Egejskog mora bio bi direktniji, put koji je Pavle napravio u drugom pravcu kada je prethodno napustio Korint (Djela 18:18-22). Međutim, kretanje kopnenim putem tokom ljetnjih mjeseci putovanja omogućilo bi Pavlu da posjeti mnoge skupštine koje je ranije pomogao u osnivanju. Tada bi mogao stići u Korint prije nego što zima počne činiti putovanje nesigurnim.

U stvari, njegovi planovi nisu uspjeli kako se nadao – čak je izazvao optužbe nekih da nije održao riječ. Pavle objašnjava razlog svoje promjene planova u 2. Korinćanima 1:15 – 2:1.

A u Efesu ću ostati do Pedesetnice, jer mi se ovdje pružila dobra prilika za uspješnu službu, ali mnogo je protivnika. (stihovi 8-9)

Pavle dodaje da planira ostati u Efesu do Pedesetnice. Pod ovim Pavle možda nije mislio na stvarni dan proslave Pedesetnice, već na sezonu Pedesetnice, koja je ujedno bila i početak sezone putovanja.

On opisuje otvorenost regiona za slušanje jevanđelja. Međutim, u isto vrijeme postoji i mnogo neprijatelja koji se protive jevanđelju. U stvari, tokom Pavlove službe, rasplamsala se velika opozicija jevanđelju kao odgovor na veliko interesovanje za jevanđelje, često ga dovodeći u opasnost jer je sve više ljudi dolazilo do vjere u Hrista.

Još jednom, Pavle u ovoj izjavi pokazuje da protivljenje jevanđelju posmatra kao dio dokaza da je ono djelotvorno. Njegov instinkt

nije da bježi, već da udvostruči svoju službu kada stvari počnu da se zahuktavaju.

Ako dođe Timotej, pobrinite se da kod vas bude bez straha, jer on obavlja Gospodnje djelo kao i ja. Zato neka ga niko ne potcjenjuje. Ispratite ga u miru, da dođe k meni, jer ga čekam s braćom. (stihovi 10-11)

Pavle ne planira putovati da ih vidi direktno, ali će im poslati Timoteja. Timotejeva uloga može biti i da dostavi ovo pismo i da među njima predstavlja Pavla. Pavle je ranije spomenuo da im Timotej dolazi u 1. Korinćanima 4:17.

Pavle je bio mentor Timoteja u službi još od kada je upoznao ovog mlađeg čovjeka dok je bio na misionarskom putovanju koje ga je vodilo kroz Listru u Maloj Aziji (Djela 16:1). Timotej se pridružio Pavlovom timu u tom trenutku i postao jedan od Pavlovih najvoljenijih i najpouzdanijih učenika. Timotej je na kraju postao pastor skupštine u Efesu.

Timotej se ovdje pominje zato što je bio sa Pavlom tokom svog boravka u Korintu, tako da je poznavao tamošnje ljude. Pavle im sada govori da se dobro ponašaju prema Timoteju. Možda Pavle očekuje da će doći do sukoba oko stvari koje je napisao u svom pismu njima. On zna da mu se neki u Korintu protive. Primijetio je duboku podijeljenost među ljudima (1. Korinćanima 1:10-11). Njegovo pismo ih je izazvalo u pogledu njihovog seksualnog života, stila i načina bogoslu̇enja, kao i međusobnih odnosa.

On podsjeća Korinćane da i on i Timotej među njima vrše djelo Gospodnje. Drugim riječima, Pavlovo učenje je od Hrista, a ne od njega samog ili Timoteja.

Pavle dodaje da ne smiju prezirati Timoteja. Nije poznato da li je bilo neprijatnih osjećanja zbog Timotejevog prethodnog puta u Korintu ili je Pavle ovog puta očekivao nevolje. U svakom slučaju, on želi da zaštiti Timoteja ovom napomenom. Pavle nije želio da Timotej tri bilo kakve posledice za svoje teško učenje Korinćanima.

Pavle dodaje da očekuje povratak Timoteja sa „braćom“. Nije

jasno na koga Pavle misli pod ovim, iako je Timotej očigledno putovao sa Erastom (Djela 19:22).

A što se tiče našeg brata Apola, mnogo sam ga molio da dođe kod vas s braćom, ali nikako nije imao volje da sada dođe. Ali doći će kad mu se pruži prilika. (12. stih)

Kada je Pavle odlučio da Timoteja i druge pošalje u Korint, sada piše da je „snažno podsticao" i Apola da ode. Ovo bi trebalo još jednom pokazati Korinćanima da Pavle sebe ne vidi u konkurenciji s Apolom i, u stvari, vidio bi veliku vrijednost u tome da Apolo provodi više vremena s Korinćanima.

Apolo je, međutim, odlučio da ne ode. Stručnjaci za jezik se ne slažu da li u tekstu treba da stoji da je bila Božja volja da Apolo ne ode ili da sam Apolo jednostavno nije želio. Neki sugerišu da možda Apolo nije želio povećati podjele među Korinćanima tako što će ponovo provoditi vrijeme s njima, ali to je spekulacija.

Pavle dodaje da će Apolo doći kada bude imao priliku.

Bdite, budite nepokolebljivi u vjeri, držite se muški, budite jaki. (13. stih)

Pavle im govori da budu budni ili da ostanu na oprezu, zajedno sa nalogom da čvrsto stoje u vjeri. Podsticao ih je da budu postojani i nepokolebljivi (1. Korinćanima 15:58). Oni moraju biti u oprezni prema bilo kakvoj vrsti lažnog učenja.

Pavle im takođe govori da se ponašaju kao muškarci, ili da „budu hrabri ljudi" i da budu jaki. On je jasno stavio do znanja da će se njihova vjera u Hrista suočiti s otporom kulture oko njih. Moraju biti odlučni da ostanu u svojoj vjeri sa snagom i hrabrošću.

Sve što činite, činite u ljubavi. (14. stih)

Sada dodaje ovo: Neka sve što radite bude u ljubavi. Ovo odražava duboko učenje iz 1. Korinćanima 13, u kojem je Pavle pokazao kako je ljubav bolja od vršenja bilo kojeg duhovnog dara. Štaviše, korišćenje bilo kojeg duhovnog dara je besmisleno bez ljubavi.

Pavle sada insistira na tome da svaka pojedinačna riječ ili radnja treba biti motivisana definicijom ljubavi koju je dao u 1. Korinćanima

13:4-7. Mnoga pitanja u korintskoj zajednici s kojima se Pavle suočio u ovom pismu bila bi brzo riješena da su svi bili motivisani takvom vrstom iskrene ljubavi jedni prema drugima.

Znate da su Stefanovi ukućani među prvima u Ahaji postali pobožni i da su se posvetili služenju svetima. Zato vas podstičem, braćo, da i vi budete od pomoći takvima i svakome ko sarađuje i trudi se. (stihovi 15-16)

Pavle prepoznaje čovjeka po imenu Stefanas i njegovu porodicu iz Korinta. On kaže da su oni bili među prvim obraćenicima na hrišćanstvo u Ahaji. Korint je bio glavni grad rimske provincije Ahaje, a moguće je da se naziv nije odnosio na cijelu provinciju, već na područje bliže Korintu. Pavle je na početku ovog pisma spomenuo da je on lično krstio Stefana i njegovu porodicu.

Vjerovatno je da Pavle spominje Stefana ovdje na kraju pisma jer je on jedan od trojice muškaraca koji su došli da posjete Pavla u Efesu, možda donoseći pismo iz Korinta na koje Pavle odgovara kroz ovo pismo.

Nakon dolaska Hristu, Stefan i njegova porodica su uložili sve da slijede Hrista. Pavle piše da su se posvetili služenju svetima, znači svim ostalima koji su došli Hristu poslije njih. Jezik sugeriše da su se Stefan i porodica izdvojili za ovu specifičnu službu zadovoljavanja potreba Božjeg naroda.

Pavle govori Korinćanima da budu od pomoći vođama kao što je Stefanovo domaćinstvo i svakom drugom saradniku i radniku među njima. Ti izrazi odnose se na one koji služe drugima u zajednici.

Kroz Novi savez, spremnost da se rado služi drugim vjernicima navodi se kao jedna od središnjih karakteristika dobrog vođe. Isus je postavio krajnji model za vođstvo sluge, zadovoljavajući potrebe onih koji su ga slijedili i u njegovom životu i u smrti.

A radujem se što su ovdje Stefan i Fortunat i Ahajik, jer su nadoknadili to što vas nema. Oni su okrijepili moje srce i vaše. Zato cijenite takve kao što su oni. (stihovi 17-18)

Sada postaje jasan razlog za pominjanje Stefana u ovom dijelu

pisma. Stefan je bio jedan od trojice Korinćana koji su došli da posjete Pavla u Efes. Među njima su bili Fortunat i Ahajik. Moguće je da su njih trojica donijeli pismo iz Korinta Pavlu koje sadrži neka od pitanja na koja je Pavle odgovorio u ovom pismu. Također je moguće da su se ova trojica vratila u Korint sa ovim Pavlovim pismom; druga mogućnost je da je Timotej bio taj koji im je to donio (1. Korinćanima 16:10).

Pavle piše da dolazak ove trojice ljudi nadoknađuje odsustvo ostalih Korinćana. Čini se da time želi reći da su mu zaista nedostajali Korinćani nakon što se odselio, a druženje s ovim posjetiocima odande je pomoglo u tuzi zbog razdvojenosti od njih.

Pozdravljaju vas azijske zajednice. Pozdravljaju vas srdačno u Gospodu Akila i Priska, zajedno sa pozvanima u njihovoj kući. (19. stih)

Pavle također šalje „srdačne pozdrave“ od Akile i Priske i njihove kućne zajednice. Ovaj hrišćanski par, često poznatiji kao Akila i Priskila, neko vrijeme je živio u Korintu i imaju zanimljivu priču. Naučnici sugerišu da njihova latinska imena mogu ukazivati na to da su bili oslobođeni robovi. Bili su primorani da napuste Rim 49. godine nove ere kada je car Klaudije zabranio svim Jevrejima ulazak u taj grad (Djela 18:1-2). Njihova karijera izrađivača šatora omogućila im je da se nasele i otvore radnju u Korintu, gde ih je Pavle pronašao. Također kao izrađivač šatora, Pavle je udružio svoje napore sa njihovim i živio sa njima dok je osnivao zajednicu u Korintu (Djela 18:3).

Kada je Pavle otišao u Efes, Akila i Priska su otišli s njim. Njihov srdačan pozdrav u Gospodu Korinćanima bio je za ljude koje su dobro poznavali i vjerovatno su im nedostajali koliko i Pavle. Kasnije se par vratio u Rim nakon što je ukinuta zabrana Jevrejima (Rimljanima 16:3) prije nego što su se ponovo vratili u Efes (2. Timoteju 4:19).

Pozdravljaju vas sva braća. Pozdravite jedni druge svetim poljupcem. (20. stih)

Ovo je opšti pozdrav od suhrišćana u Efesu. Kao što to čini u

zaključku drugih pisama, on govori svojim čitaocima da se pozdravljaju „svetim poljupcem“ (1. Solunjanima 5:26; Rimljanima 16:16; 2. Korinćanima 13:12). Brzi poljubac u jedan ili oba obraza bio je uobičajen pozdrav između prijatelja u mnogim kulturama kroz istoriju. Rani hrišćani su formalizovali ovaj poljubac pozdrava kao „sveti“ izraz porodične veze i jedinstva između vjernika u Isusa. Teško je zadržati ljutnju među vjernicima kada se moraju poljubiti za pozdrav, barem bez da se jasno stavi do znanja da je neko nepošten. Takav poljubac bi u najmanju ruku predstavljao njihovo jedinstvo, uzajamno praštanje i uključenost u „izdvojenu“ zajednicu hrišćana.

Ja, Pavle, pišem vam ovaj pozdrav svojom rukom. (21. stih)

Pavle i drugi pisci Novog saveza često su diktirali svoja pisma *amanuensisu*, nekome unajmljenom da piše dok su oni izgovarali riječi pisma. Pavle je sam redovno uzimao olovku da napiše nekoliko redova. Ovo je možda trebalo potvrditi da je pismo zaista bilo od njega (2. Solunjanima 3:17), da bi njegov potpis bio ličniji (Kološanima 4:18), ili da bi se naglasila jaka poenta (Galatima 6:11). Njegov izbor da piše svojom rukom na kraju ovog pisma postigao bi sva tri cilja.

Ako neko ne voli Gospoda Isusa Hrista, neka je proklet. Dođi, naš Gospode! (22. stih)

Ovo prokletstvo je zaista molitva: Neka bude proklet svako ko nema ljubavi prema Gospodu. Razlika između istinskih vjernika i nevjernika – posebno lažnih učitelja – bila je prava ljubav prema Hristu. Pavle je vjerovatno tražio od Boga da posebno prokune one koji će doći među hrišćane u Korintu da ih lažnim učenjem odvede od vjere u Hrista.

Pavle to prati drugom, još kraćom molitvom: Gospode naš, dođi! Aramejski: *marana-ta*. Osim što izražava želju za Hristovim dolaskom, moguće da je ovaj pozdrav služio kao neka vrsta parole za prepoznavanje među ranim hrišćanima koji su bili progonjeni i od Jevreja i od Rimljana. Pavle je duboko žudio da se Hrist vrati i da se sve ispravi. Hrišćani širom svijeta i dalje se pridružuju Pavlu u molitvi

za Gospodnji skori povratak.

Neka blagodat Gospoda Hrista Isusa bude s vama. (23. stih)

Ovo prizivanje blagoslova u Božjoj milosti za Korinćane dolazi na kraju pisma koje sadrži mnoge ukore i upute za promjenu njihovih stavova i ponašanja. Kao grupa, na ovaj ili onaj način, Korinćani nisu vjerovali Bogu i demonstrirali su nerazumijevanje jedne velike istine hrišćanstva.

Ipak, Pavle završava kao što je počeo. Uprkos nekim nedostacima, Pavle vjeruje da su hrišćani u Korintu pokriveni blagodaću Božjom kroz vjeru u Hrista.

Moja ljubav je sa svima vama u Hristu Isusu. Amin. (24. stih)

Pavle završava svoje veliko pismo hrišćanima u Korintu jednostavnim izrazom vlastite naklonosti prema njima. On želi da znaju da je sve što im je napisao motivisano njegovom ljubavlju prema njima u Hristu. Duboko brine za njih i čezne da ih vidi kako napreduju u svojim odnosima s Bogom i međusobno. Kako je prikladno, završava izražavanjem ljubavi o kojoj je tako elokventno pisao, ljubavi koja je najveća od svih stvari.

DRUGA POSLANICA KORINĆANIMA

1. Nevolje i utjeha

Pavle, Božjom voljom apostol Hrista Isusa, i Timotej, naš brat, skupštini Božjoj u Korintu, zajedno sa svima svetima koji su u cijeloj Ahaji: Blagodat vam i mir od Boga, našeg Oca, i od Gospoda Isusa Hrista. (2. Korinćanima 1:1-2)

Ovo je početak drugog Pavlovog pisma Korinćanima koje je sačuvano u Bibliji. Počinje na način poznat u većini njegovih pisama. Identifikuje se imenom, a zatim i položajem. Pavle je bio apostol Hrista Isusa. U ovoj eri, pod apostolom se podrazumijevao neko koga je poslala ili naručila druga osoba da ga zastupa i govori u njegovo ime. Pavle se nije prijavio za posao „apostola Isusa Hrista". Bog ga je izabrao za tu ulogu (Galatima 1:15-16; Djela 9:15). Predstavljajući se na ovaj način, Pavle je svojim čitaocima dao do znanja da će ono što će napisati u ovom pismu imati težinu Hristovih riječi.

Pavle takođe šalje pozdrave od Timoteja, koji je bio sa njim dok je pisao ovo pismo iz Makedonije. To je bilo otprilike godinu ili više dana nakon pisanja Prve poslanice Korinćanima. Možda je Timotej služio kao pisar za Pavlovo pismo, zapisujući ga kako je Pavle diktirao.

Timotej se prethodno pridružio Pavlu u Korintu kada je apostol tamo osnivao zajednicu. Kasnije je Pavle poslao Timoteja nazad u Korint kao svog predstavnika da se pozabavi nekim pitanjima kojima se zajednica bavila. Ta posjeta možda nije prošla dobro.

Pavle identifikuje svoju publiku kao Božju skupštinu u Korintu, zajedno sa svim svetima – ovo je izraz koji označava sve vjernike u Isusa – u regionu Ahaje oko glavnog grada.

Izraz ili molitva za „blagodat i mir" bila je hrišćanska verzija standardnijeg pozdrava u rimsko doba. Pavle se moli za milost svojim čitaocima, misleći na nezasluženu naklonost koju Bog daje svima

koji se uzdaju u Hrista (Efescima 2:8-9). Takođe se moli za mir od „Boga našeg Oca“ i od „Gospoda Isusa Hrista“. Kao i uvijek, vidimo jasno razdvajanje dvije ličnosti: Boga Oca i Isusa Hrista. Očito Hrist nije obuhvaćen pojmom „bog“, kako danas većina crkava uči, niti postoji bilo kakva „treća ličnost Božanstva“ uključena u ove pozdrave.

Neka je blagosloven Bog i Otac našeg Gospoda Isusa Hrista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe, koji nas tješi u svakoj našoj nevolji, da bismo mi mogli da tješimo one koji su u bilo kakvoj nevolji istom utjehom kojom nas same tješi Bog. (stihovi 3-4)

Pavle počinje prinoseći hvalu Bogu i Ocu našeg Gospoda Isusa Hrista. On svoje molitve često usmjerava na Boga Oca, nešto što je moguće samo kroz ličnu vjeru u Hrista koji je naš Gospod (Jovan 14:6). Pavle Boga naziva sa dva imena: Otac milosrđa i Bog svake utjehe.

Budući da Bog stoji na poziciji sudije nad svim ljudima, On je i izvor svake milosti. Umjesto da izvrši presudu nad svima koji to zaslužuju – a to smo svi mi – On daruje svoju milost onima koji mu dolaze kroz vjeru u Hrista (Jovan 3:16-18). Pavle razumije da se usred naše patnje i nevolje vjernici moraju sjetiti da nam je Bog dao milost i da će to činiti i dalje.

On je takođe Bog svake utjehe. Hrišćani ne bježe od Boga da traže olakšanje od svog bola; oni trče k Njemu kao izvoru utjehe. Božja utjeha je glavna tema Druge poslanice Korinćanima. Neki oblik riječi prevedene kao „utjeha“, *paraklesis* na grčkom, pojavljuje se 29 puta u ovom pismu. Ideja riječi je više od samo trenutnog oslobađanja od bola; takođe uključuje ohrabrenje i jačanje. Božja utjeha nam omogućava da prestanemo da se borimo vlastitim snagama protiv patnje i nevolje i da se odmorimo, da budemo jaki, u Njegovoj snazi.

Bog tješi vjernike u svim našim nevoljama. Bog nikada nije djelimično rješenje za našu bol, iako nam pomaže na razne načine. On je izvor svake milosti i utjehe za one koji su povrijeđeni.

Nevolja koju Pavle opisuje vjerovatno ima neke veze sa progonom zbog vjere u Hrista ili protivljenjem jevanđelju. Ipak, ne moramo

ograničavati primjenu ovih stihova. Bog tješi svoju djecu kada pate, bez obzira na uzrok. Utjeha ovdje znači više od samo privremenog oslobađanja od bola ili opuštanja, kao u modernom smislu te riječi. To uključuje mogućnost odmora jer Bog nosi naše breme i daje nam snagu da nastavimo dalje.

Patnja u ovom životu se često čini besmislenom. Sveto pismo odmah daje smisao našoj patnji. Oni koje je Bog utješio – ojačani, ohrabreni, oslobođeni tereta – imaju priliku da prenesu utjehu drugima koji pate. U tom smislu, Božja utjeha je ponovljiva. Bog ostaje izvor, ali vjernici mogu nastaviti dijeliti Božju utjehu drugima koji pate kao i oni.

Ko ima više empatije i saosjećanja za nekoga ko pati, iznutra ili izvana, od vjernika koji je iskusio istu patnju iz istog razloga? Ko je u stanju bolje izraziti kako ih je Bog utješio u sličnom trenutku od nekoga ko je išao istim putem?

Jer kao što naše patnje izobiluju u Hristu, tako kroz Hrista izobiluje i naša utjeha. (5. stih)

Ideja je da svaki hrišćanin živi „u Hristu“. Kada patimo, patimo u Hristu. Kada smo povrijeđeni, povrijeđeni smo u Hristu. Stradati „za Hrista“ ili „u Hristu“ se bitno razlikuje. Dok prvo može implicirati nevoljnu obavezu ili moranje, drugo označava status hrišćanina, životni kurs koji se ne mijenja, šta god nam se događalo. Imamo prilike da „patimo kao što je on patio“ na isti način na koji imamo prilike da mislimo kako je on mislio, da govorimo kako je on govorio, da postanemo sve više i više slični njemu.

U tom smislu, dok podnosimo obilnu patnju kao što je to učinio Hrist, imamo priliku da budemo obilno utješeni kao što je njega utješio Bog u njegovoj patnji. To znači da hrišćani, kao i Hrist, imaju cilj koji je vrijedan svega kroz što možemo proći u životu. U konačnici nagrada je uvijek mnogo veća od bilo kakvog stradanja koje bismo mogli iskusiti.

Ako podnosimo nevolje, to je za vašu utjehu i spasenje. Ako primamo utjehu, to je za vašu utjehu koja vam pomaže da strpljivo

podnosite ista stradanja koja i mi podnosimo. (6. stih)

Čini se da su neki u Korintu dovodili u pitanje efikasnost Pavlove uloge kao Isusovog apostola. Uostalom, zašto bi neko sa takvim pristupom Božjoj sili doživio toliku patnju? Zar apostol ne bi trebao doživjeti više pobjede nego poraza? Ovo je uobičajeno vjerovanje nehrišćanskih religija: da su oni kojima je Bog naklonjen imuni na zemaljske patnje.

Pavlov stav je da patnja vezana za službu služi velikoj svrsi. Ista stvar koja im je donijela mnoge nevolje donijela je i Korinćanima utjehu u njihovim nevoljama. Ta patnja je takođe omogućila propovijedanje jevanđelja koje je dovelo do njihovog spasenja. Implikacija je da bi Korinćani trebali biti zahvalni što je Pavle dobrovoljno izdržao patnju potrebnu da im donese jevanđelje.

Osim toga, Pavle je pokazao da obilna patnja u Hristu donosi obilje utjehe u Hristu i da oni koje je Bog utješio mogu utješiti druge. Sada dodaje da njegova nevolja vodi do Božje utjehe, koju onda može iskoristiti za utjehu Korinćana kada pate.

Pavle pouzdano kaže da će i Korinćani patiti, kao što on pati. Oni će strpljivo podnositi svoju patnju, kao i on, i tada će primiti Božju okrepu, ohrabrujuću utjehu. Pavle pokazuje da njegova patnja nije dokaz nedostatka moći kao apostola. Umjesto toga, patnja za druge, kao što je to učinio Hrist, je u opisu njegovog posla. Istina, svaki vjernik će doživjeti patnju. Razlog je očit: živimo na neprijateljskoj teritoriji, u svijetu pod vlašću Sotone (1. Jovanova 5:19).

I čvrsta je nada koju gajimo s obzirom na vas, znajući da ćete, kao što s drugima dijelite patnje, isto tako dijeliti i utjehu. (7. stih)

Pavle insistira na tome da iskustvo patnje u ovom životu – bilo zbog progona ili samo od normalnog bola postojanja s ove strane vječnosti – nije razlog za odustajanje od nade. On piše da njegova nada za Korinćane, kao i nada njegovih saradnika, ostaje nepokolebljiva, uprkos patnji s kojom se mogu suočiti. Uvjeren je da će oni dijeliti istu utjehu koju je primio od Boga da ih provede kroz iste patnje koje je doživio.

Jer ne želimo, braćo, da ne znate za nevolju koja nas je zadesila u Aziji. Bili smo pod velikim pritiskom koji je prevazilazio naše snage, tako da smo već mislili da nećemo preživjeti. (8. stih)

Ne znamo šta se tačno dogodilo u rimskoj provinciji Aziji, iako je vjerovatno na neki način uključivalo protivljenje Isusovom jevanđelju. Pavle je neko vrijeme proveo u Efesu, koji se nalazio u regionu Azije. Moguće je da se događaj desio tamo. Šta god da se dogodilo, Pavla je bacilo na koljena. Sebe i svoj tim opisuje kao krajnje opterećene preko svojih snaga i sigurne da će umrijeti.

Iako su neki smatrali da apostol ne bi trebalo toliko da pati ako zaista predstavlja Hrista, ovdje vidimo još jednu korist od Pavlove patnje. Shvatio je koliko dubok bol i osjećaj gubitka mogu proći. Kao što je napisao u prethodnim stihovima, primio je Božju utjehu u najgoroj nevolji; kao rezultat, mogao je razumjeti i ponuditi Božju utjehu svakome ko je iskusio nešto slično.

Zapravo, mislili smo da nas čeka smrtna presuda. To se dogodilo zato da se ne bismo uzdali u sebe, nego u Boga koji uskrsava mrtve. On nas je izbavio iz smrtne opasnosti i izbaviće nas. U njega se uzdamo da će nas i dalje izbavljati. (stihovi 9-10)

Pavle dodaje da su mislili da su dobili smrtnu kaznu. Situacija je bila toliko poražavajuća da je Pavla bukvalno bacila u beznađe. Bilo je tako strašno da su Pavle i njegovi drugovi izgubili svaku nadu u vlastitu sposobnost da održe život. To je značilo da su bili prisiljeni da se oslone na Boga koji podiže mrtve.

Pavle smatra da je ovo još jedna vrijednost iskustva. Bilo je tako ozbiljno da je njega i njegove pratioce dovelo do kraja. Bili su bespomoćni i prisiljeni da svu svoju nadu, čak i da nastave disati, polažu u Boga. Patnja može učiniti isto za svakog vjernika, uklanjajući sve u što se lažno uzdamo i stavljajući svu našu nadu u moćnog Boga u kojeg vjerujemo.

Ishod je, međutim, bio pozitivan. Budući da su bili potpuno bespomoćni protiv patnje u svojim okolnostima, napisao je Pavle, bili su primorani da se potpuno oslone na Boga. Potpuno su napustili

svaku nadu u vlastitu snagu i u potpunosti su se okrenuli Bogu za njihov spas. Sada kaže da ih je Bog izbavio od smrtonosne opasnosti i izražava svoje uvjerenje da će ih Bog i dalje izbavljati.

Ovdje se nalazi još jedna korist patnje. Kada se vjernici obraćaju Bogu za pomoć u patnji i vide kako On pruža upravo ono što je potrebno, njihova vjera jača. Oni se i dalje oslanjaju na njega i postaju sigurni u Božju volju i sposobnost da ih spasi.

Uz pomoć vaše molitve za nas; za dar koji nam se dade preko mnogih osoba, hvala može biti data mnogima u našu korist. (11. stih)

Sada Pavle spominje molitvu. Zavisno o tome kako se ovo prevodi, on ili upućuje Korinćane da se vjerno mole za njega i njegove saradnike, ili daje izjavu da su se već molili. U oba slučaja, Pavle insistira da je njegovo oslobađanje od iskustva bliske smrti, koje je dao Bog, omogućeno molitvama mnogih ljudi Bogu u ime njega i njegovih prijatelja.

Ovo se opet vidi kao korist iz njihove patnje: mnogi ljudi su znali za njihovu situaciju, molili su se da zatraže Božju pomoć, a sada su vidjeli Božji odgovor na svoje molitve. Kao rezultat toga, svi ti ljudi imaju priliku da zahvale Bogu što je uslišio njihove molitve.

Da budemo jasni, Pavle nikada ne izražava želju da pati. Ne zvuči kao da je želio ili htio da se njemu i njegovim saputnicima dogodi ova strašna stvar, šta god da je bilo. On je jednostavno pokazao da je patnja dio života svih ljudi, a posebno onih koji služe kao Hristovi predstavnici. Izrazio je nekoliko prednosti svoje patnje, uključujući i ovu: da on i njegovi prijatelji nisu patili na ovaj način, ljudi se ne bi molili za njih. Pošto su on i njegovi prijatelji patili, ljudi su se molili i sada će zahvaliti i slaviti Boga što je uslišio njihove molitve.

Pavle naglašava da su Korinćani bili dio konačnog uspjeha. Oni su se svojim molitvama pridružili ovom događaju Bogu na slavu.

Jer se hvalimo ovim, za šta i naša savjest svjedoči: u svijetu, a posebno među vama, živjeli smo u svetosti i iskrenosti kojoj nas uči Bog i nismo se oslanjali na tjelesnu mudrost, nego na Božju blagodat. (12. stih)

U tipičnom kontekstu, hvalisanje je u Novom savezu predstavljeno kao grešno ili glupo, budući da izraz najčešće označava osobu koja se hvali vlastitim pozitivnim osobinama. Pavle je učio da je hvalisanje sopstvenim sposobnostima i dostignućima pogrešno (1. Korinćanima 1:29; 4:7; Efescima 2:9). On se, međutim, „hvalio“ onim što je Gospod učinio, uključujući i ono što je Gospod učinio kroz njega (Rimljanima 15:17; 1. Korinćanima 1:31). Ovdje izjavljuje svoje jedino hvalisanje: da Božjom milošću njegova savjest potvrđuje njegovo ispravno ponašanje. Pavle i njegovi saradnici ponašali su se jednostavno, što znači s integritetom, otvorenošću i poštenjem, a ne u skladu sa standardima svjetovne mudrosti.

Pavle dodaje da su se on i njegov tim tako časno ponašali, Božjom milošću, posebno sa Korinćanima. To ne znači da je Pavle smanjio integritet prema drugim ljudima. Umjesto toga, to sugeriše da je zbog ponekad konfrontirajuće prirode svog odnosa s Korinćanima (1. Korinćanima 1:10-17), pazio da izbjegne čak i nagovještaj neprikladnog ponašanja.

Jer ne pišemo vam drugo osim onoga što dobro znate i što prihvatate, a nadam se da ćete to do kraja prihvatati, kao što ste jednim dijelom i prihvatili, naime da smo vam mi razlog da se hvalite, kao što ćete i vi nama biti u dan našeg Gospoda Isusa. (stihovi 13-14)

Sada Pavle dodaje da je sve što piše u svojim pismima jednostavno i jasno. On ne piše sa skrivenim značenjima ili tajnim planovima. Nada se da oni razumiju ono što piše i da to uzimaju zdravo za gotovo umjesto da traže prevaru ili skrivene motive ili misle da koristi glup jezik da ih zbuni i dovede u zabludu.

Pavlova pisma su ista kao i njegovo lično ponašanje, kaže on; sve je na otvorenom. On piše što misli, i misli ono što piše (2. Korinćanima 1:12).

Ranije je Pavle napisao da se nada da će vjernici Korinta u potpunosti razumjeti ono što im piše, kao što su djelimično razumjeli ono što im je napisao u svom prethodnom pismu. Pavle će se pozabaviti djelovima koje nisu razumjeli ili prihvatili u narednim poglavljima.

Kada Pavle govori o „danu našeg Gospoda Isusa“, misli na dan kada se Hrist vraća na zemlju. Pavlova nada je da će duhovno znanje Korinćana i njihov odnos prema Bogu biti tako dobro razvijeni da će se oni hvaliti Pavlom i njegovim saradnicima na dan Gospoda Isusa baš kao što se Pavle nada da će se hvaliti njima.

Ovo nije egocentrično, gordo „hvalisanje“, naravno, već slavljenje onoga što je Gospod učinio kroz vezu između Pavla i Korinćana. To je okupljanje na cilju da kažemo: „Ne bismo to mogli učiniti bez Gospoda koji radi preko Pavla i Timoteja i Tita i svih njih.“ Ili: „Pogledajte te Korinćane! Naša patnja u službi je bila vrijedna toga cijelo vrijeme.“

U tom sam uvjerenju već ranije namjeravao da dođem kod vas, da bi vam se pružila i druga prilika da se radujete. (15. stih)

U završnom poglavlju Prve poslanice Korinćanima, Pavle je izrazio svoj prvobitni plan. On je trebao napustiti Efes u vrijeme Pedesetnice, otputovati u posjetu zajednicama u Makedoniji, a zatim stići u Korint da ih posjeti preko zime. Iz raznih razloga, čini se da su se Pavlovi planovi promijenili. Umjesto da prvo ode u Makedoniju, on je očigledno putovao iz Efesa direktno u Korint. Neki naučnici sugerišu da je možda Timotej donio izvještaj iz Korinta koji pokazuje još veće borbe oko pitanja vjere nego što je to bilo poznato. Pavle je možda osjećao da ne mogu priuštiti da čeka da im se lično vrati.

Sudeći po onome što piše u ovom pismu, čini se da ova posjeta kod njih nije prošla dobro. Jedan ili više njih u skupštini se usprotivilo Pavlu, možda nezadovoljno zbog ukora iz njegovog prvog pisma. Pavle opisuje posjetu kao bolnu (2. Korinćanima 2:1). Takođe je bila kratka. Ubrzo je otišao i krenuo u Makedoniju, kako je i planirao.

Sada Pavle otkriva da je promijenio svoje prvobitne planove jer je želio imati dvije posjete s njima, jednu na putu za Makedoniju i drugu na povratku. Dvije posjete bi im dale dva iskustva radosti.

Namjeravao sam da svratim kod vas na putu za Makedoniju, a zatim da na povratku iz Makedonije opet dođem kod vas da me ispratite kad pođem u Judeju. (16. stih)

Prema 2. Korinćanima 2:1, Pavle je otišao nakon kratke i bolne posjete. Sada objašnjava da je njegov revidirani plan bio da ih posjeti dva puta, jednom na putu za Makedoniju i ponovo na povratku. On odgovara na očiglednu optužbu nekih u Korintu da su promjene u njegovim planovima nastale zbog nedostatka posvećenosti i/ili iskrenosti.

Dakle, jesam li bio lakomislen kad sam to namjeravao? Ili ono što namjeravam, po tijelu namjeravam, pa kažem: „Da, svakako," a zatim: „Ne, nikako?" Kao što je Bog pouzdan, tako je pouzdano i to da ono što smo vam govorili nije „da," a istovremeno „ne." (stihovi 17-18)

Za naše moderne uši, prisilna promjena planova ne zvuči kao velika stvar. Navikli smo na promjene u planovima koje dovode naše vlastite potrebe ili potrebe drugih. Većini od nas se brzo oprosti potreba da odložimo sastanak ili putovanje. Čak i u antičkom svijetu planovi su se ponekad mijenjali, ali te promjene je bilo teže uskladiti s drugima. Optužba protiv Pavla imala je veću težinu, međutim, jer je on predstavljao Hrista. Upozoravajući na zakletve, Isus je rekao: „Neka ono što kažete bude jednostavno 'Da' ili 'Ne'; sve više od ovoga dolazi od zla" (Matej 5:37).

Sada Pavle sažima optužbe koje su neki u Korintu očigledno iznosili protiv njega. Da li se kolebao? Da li je svoje planove pravio u skladu sa hirovima svog sebičnog „tijela", govoreći istovremeno i *da* i *ne*, u zavisnosti od toga s kim je razgovarao ili kako se osjećao u tom trenutku?

Pavle ovdje insistira da to nije slučaj. Svi njegovi planovi, kako prvobitno opisani u 1. Korinćanima 16, tako i izmijenjeni detaljno opisan u prethodnim stihovima, napravljeni su u dobroj vjeri. Pavle je u potpunosti namjeravao da ih se drži. Njegove namjere bile su bezuslovna istina; planovi su se promijenili zbog stvari izvan Pavlove vlasti.

Jer Sin Božji, Hristos Isus, koga smo vam mi propovijedali – ja i Silvan i Timotej – nije bio „da," a istovremeno „ne," nego je „da"

po njemu postalo „da.“ (19. stih)

Međutim, Pavle izjavljuje da u Hristu nema „da i ne“, samo i uvijek „da“. On podsjeća Korinćane kada su on, Silvan, (Silas) i Timotej došli k njima i propovijedali „Sina Božijeg, Isusa Hrista“. Pavle možda implicira da je isti Hrist koji kaže „da“ na sva svoja obećanja također rekao „da“ čak i kada je promijenio Pavlove planove putovanja.

Jer koliko god ima Božjih obećanja, u njemu postala su „da“ i u njemu su „amin,“ na slavu Božju kroz nas. (20. stih)

Pavle dodaje da sva Božja obećanja nalaze svoje „da“ u Hristu. Drugim riječima, sva Božja starosavezna obećanja su ispunjena u Isusu. Hrist je „da“ svakom od njih.

Pavle, koji predstavlja Hrista i obavlja njegovo djelo, izgleda da kaže da se čak i njegova promjena planova putovanja odražava na „da“ koje se nalazi u Isusu. Motivisan da bude kao Hrist Korinćanima, Pavle je promijenio kurs kako bi im bolje služio. Priznao je Božje vođstvo i odgovorio je rekavši „amin“ Bogu na Njegovu slavu. Baš kao što su sami Korinćani potvrdili Hrista kao Božje „da“, Pavle se složio i potvrdio Božju volju za njega u Hristu tako što je odložio svoju uzvratnu posjetu Korintu.

A onaj koji nas s vama utvrđuje u Hristu i koji nas je pomazao jeste Bog, koji nas je i zapečatio i dao nam Duh u naša srca kao zalog. (stihovi 21-22)

Bog je taj koji je i Pavla i njegove saradnike i verujuće Korinćane utvrdio u Hristu. Drugim riječima, Pavle nije iznad Korinćana u svojoj vrijednosti pred Bogom. Niti su oni nad njim. Oboje su utvrđeni u Hristu od Boga. Osim toga, Bog ih je sve pomazao svetim Duhom. Bog je, dajući im Duha u njihovim srcima, stavio svoj pečat na njih. On je svakom vjerniku dao Duha svetoga kao garanciju ili depozit ili kaparu. U Pavlovo vrijeme, pečat je bio znak utisnut u vosku koji je pokazivao vlasništvo. Oni zapečaćeni Duhom svetim pripadaju Bogu, i oni pripadaju Bogu zauvijek. Duh je garancija da ćemo ostati u Božjem posjedu tokom cijelog ovog života i vječnosti. Božji Duh

u našim srcima služi kao dokaz da se hrišćani nalaze u Božjoj porodici.

A ja pozivam Boga za svjedoka i svojom dušom garantujem da u Korint više nisam dolazio zato što sam htio da vas poštedim. (23. stih)

Sada Pavle ulazi u srž svoje motivacije za odlaganje povratka u Korint iz Makedonije. On poziva Boga da svjedoči protiv njega ako ne govori istinu – što kada dolazi od nekoga poput Pavla znači da on nepobitno govori istinu. Nije se vratio iz Makedonije da ih vidi jer je očigledno rekao da hoće da ih nečega poštedi. Sledeće poglavlje će otkriti da ih on štedi disciplinskih mjera zbog potencijalne grešnosti.

Ne kao da mi vladamo vašom vjerom, nego smo pomoćnici vaše radosti. Jer po vjeri stojite. (24. stih)

Nije Pavlova želja, niti želja njegovih saradnika, da vladaju svojim autoritetom nad Korinćanima. Bilo bi u okviru Pavlovog prava da to učini, kao Hristovog apostola. On je bio taj koji je osnovao njihovu skupštinu na prvom mjestu. Pavle jednostavno nije želio da dođe do toga. Umjesto toga, ove vođe bi radije radile sa Korinćanima, za njihovu radost, jer su čvrsti u svojoj vjeri. Sledeće poglavlje će pokazati što se promijenilo u Korintu, što je Pavlu omogućilo da se vrati bez potrebe da unosi hrišćansku disciplinu oko jednog konkretnog pitanja.

2. Pavlov razlog za nedolazak u Korint

Zato sam odlučio da vam ne donesem žalost kad ponovo dođem kod vas. (2. Korinćanima 2:1)

Ono što je ovdje rečeno ne treba da bude odvojena misao od prethodnih riječi. U stvari, Pavle završava izjavu započetu u prethodna dva stiha. On objašnjava zašto je odgodio drugu planiranu posjetu Korintu umjesto da stigne kada je prvobitno rekao da hoće. Napisao je da je ova promjena trebala na neki način poštedjeti Korinćane, vjerovatno od njegove vlastite discipline zbog njihove potencijalne grešnosti (2. Korinćanima 1:23).

Sada opisuje svoju odluku – „odlučio sam" – da neće dolaziti u drugu uznemirujuću posjetu. To postavlja pitanje šta je uzrok ove kontroverze. Većina tumača gleda na kontekst Druge poslanice Korinćanima i utvrđuje da je Pavle otputovao direktno u Korint iz Efesa nakon što je napisao 1. Korinćanima, umjesto da prvo otputuje u Makedoniju kao što je opisano u tom ranijem pismu (1. Korinćanima 16:5-9). Možda je Pavle primio vijesti od Timoteja o problemima u Korintu koje su zahtijevale njegovu hitnu pažnju.

U svakom slučaju, ta posjeta njima je ona koju Pavle sada opisuje kao „bolnu". Čini se da je došlo do neke vrste sukoba između Pavla i jednog od Korinćana. S obzirom na ranije podjele u zajednici (1. Korinćanima 1:10-12), ovo se možda prvenstveno odnosilo na Pavlove kvalifikacije da bude apostol. Osporavajući Pavlov autoritet, ovaj čovjek, koji je vjerovatno imao značajan uticaj, dovodio je u pitanje duhovni temelj cijele skupštine. Uprkos tome, čini se da ostatak hrišćana u Korintu nije intervenisao.

Dakle, Pavle je otišao i produžio u Makedoniju. Odatle im je napisao bolno pismo o incidentu i njihovoj odgovornosti da se zalažu za ono što je ispravno i istinito, uključujući i njegov autoritet kao apostola. Pavle je možda poslao to pismo Titu, a zatim je čekao da se

Tit vrati s vijestima o njihovom odgovoru. Tekst tog pisma nije sačuvan; ne znamo tačno šta je rečeno.

Taj incident i njegove posledice su razlog zašto se Pavle nije vratio u Korint tako brzo kao što je rekao. Nije želio nikome da donese još jednu bolnu posjetu dok ne sazna kako su odgovorili na njegovo pismo.

Jer ako ja vas ražalostim, ko će onda mene razveseliti? Zar oni koje sam ja ražalostio? (2. stih)

Jednostavno rečeno, Pavle nije želio doći i na ovaj način ostvariti svoj autoritet dok nije znao da mora. Nije želio nanijeti bol njima – ni sebi. Sada otkriva da je jedan od razloga zašto to ne želi učiniti taj što bi to izazvalo prekid u njegovoj vezi s njima. Ako bi ih povrijedio, čak i iz ljubavi prema njima, koga bi našao u Korintu da ga obraduje?

Pavlu je očito bilo duboko stalo do hrišćana u Korintu. Oni su mu bili mnogo više od problema s kojim se mogao nositi. Bili su to ljudi koje je volio. Izjavio im je svoju ljubav u poslednjem stihu Prve poslanice Korinćanima i to čini ponovo ovdje u 4. stihu.

Ono što sam vam napisao, napisao sam zato da se, kad dođem, ne ražalostim zbog onih zbog kojih bi trebalo da se radujem. S obzirom na sve vas, uvjeren sam da ono što raduje mene, raduje i sve vas. (3. stih)

Pavle piše da bi ga Korinćani trebali obradovati. Oni su bili ti kojima se radovao da će se hvaliti u Gospodu, jer su se pouzdali u Hrista i porasli u svojoj vjeri kao rezultat njegove službe. Želio je samo da uživa u njima, a ne da se suočava sa njima. Bio je siguran da i oni osjećaju isto prema njemu i da će i njima njegova radost zbog promjene srca donijeti radost.

Jer sam vam pisao podstaknut velikom brigom i tjeskobom u srcu, uz mnogo suza, ne da biste se ražalostili, nego da biste spoznali izobilnu ljubav koju imam prema vama. (4. stih)

Pavle im je napisao sada izgubljeno pismo kako bi podstaknuo skupštinu da se pozabavi nekom problematičnom osobom (ili sa više njih) i jasno stave do znanja svoju podršku Pavlovom autoritetu kao

Isusovom apostolu.

Pisanje tog pisma, kaže Pavle, nanijelo mu je veliku bol. Napisao ga je iz nevolje i tjeskobe srca, prolivajući suze dok ga je slao. Nije to napisao da bi im nanio bol. To je zadnje što je Pavle želio za njih. Umjesto toga, napisao ga je jer ih je tako duboko volio. Znao je da bi ih slušanje istine moglo povrijediti, ali se također nadao da će to donijeti ozdravljenje svima koji su uključeni. Očigledno, upravo se to dogodilo.

A ako me je neko ražalostio, nije ražalostio mene, nego u neku ruku – ne želim da pretjerujem – sve vas. (5. stih)

Sada Pavle piše o ovom čovjeku, pažljivo ga opisujući kao „nekoga". Ako je neko nanio bol, piše Pavle, to nije bilo toliko Pavlu lično, koliko svima u zajednici. Pavle želi da Korinćani prepoznaju da je grešni izazov ovog čovjeka Pavlovom autoritetu izazvao podjelu koja je povrijedila sve njih, kao grupu. To je često slučaj sa grijehom. Kada jedan vjernik u grupi počini grijeh, čak i ako se čini da je grijeh usmjeren samo na jednu osobu, svi mogu patiti.

Međutim, Pavle želi održati odgovarajuću proporciju o tome što se dogodilo. Ne želi prestrogo iznositi stvari. Očigledno se taj čovjek pokajao.

Takvom je dovoljno što ga je ukorila većina. Zato mu nasuprot radije budite milostivi i utješite ga, da ga ne bi slomila prevelika žalost. Zbog toga vas molim, pokažite mu da ga volite. (stihovi 6-8)

Pavle kaže da je ukor većine u zajednici bila adekvatna disciplina za tu osobu. Izraz koji je ovdje koristi je *epitimia* i pojavljuje u Novom savezu samo u ovom stihu.

Sada je došlo vrijeme za oproštenje.

Disciplina u zajednici je teško pitanje. Mnoge dobronamjerne kongregacije su to loše obradile. Takva disciplina često uključuje uklanjanje osobe iz zajednice i prekid svake veze s njom. Zahtijeva se da skupština bude dosledna, motivisana ljubavlju i vođena od strane ljudi koji su sami izvan svake sumnje. Cilj takve discipline je prvo zaštititi zajednicu od uključenog grijeha i, drugo, vratiti pojedinca

ako se pokajanje dogodi. To je ono što Pavle opisuje u ovom stihu.

Pavle poziva Korinćane da se vrate čovjeku koji im je zgriješio i da mu oproste i utješe ga. Ako to ne urade, čovjeka može preplaviti pretjerana tuga. Ako bi se to dogodilo, izostao bi glavni razlog za disciplinu. Cilj je ponovo izgraditi čovjeka i poželjeti mu dobrodošlicu u puno učešće u porodici vjernika.

Može biti iznenađuje čuti Pavla kako moli Korinćane da potvrde svoju ljubav prema ovom čovjeku. Oni su očigledno primili Pavlovo bolno pismo u pravom duhu. Odgovorili su disciplinovanjem ovog čovjeka, a on se očigledno pokajao. Pavle ih sada poziva da oproste tom čovjeku; čak traži da ga utješe kako ga ne bi savladala tuga zbog vlastitog grijeha.

Pavlovo insistiranje da ovaj čovjek sada dobije izraze ljubavi od zajednice je iznenađujuće samo zato što to nije normalna ljudska reakcija. To je – ili bi barem trebalo da bude – normalno za Hristove sledbenike. Oni kojima je oprošteno treba da prigrle one koji su se istinski pokajali za svoj grijeh. To je upravo ono što Bog čini za sve koji mu dođu kroz vjeru u Hrista.

Jer zato vam i pišem da utvrdim da li ste poslušni u svemu. (9. stih)

Pavle ovdje kaže da je napisao pismo u kojem je rekao zajednici da ispravi i disciplinuje tog čovjeka kako bi vidio hoće li biti poslušni ili ne. Na kraju, to je bio test njihove poslušnosti Božjem autoritetu, iako je Pavle izdavao uputstva. Korinćani su prošli taj test, a sada je Pavle želio da oni prođu sledeći tako što će oprostiti i vratiti pokajanog grešnika.

Kome god ste vi milostivi, i ja sam. Jer u čemu sam bio milostiv, ako jesam u nečemu, to je zbog vas pred Hristom, da nas Sotona ne bi prevario, jer nam njegove namjere nisu nepoznate. (stihovi 10-11)

Pavle dodaje da će potvrditi njihov ispravan odgovor. Iako je taj čovjek njemu lično nanio nepravdu, on će slijediti njihov primjer i oprostiti svakome kome oni odluče oprostiti. Pavle pokazuje da njegova veza s njima nije samo veza autoriteta i njegovih podanika. On

ih voli i želi sa njima podijeliti ovaj izraz praštanja i ljubavi.

Ono što on dodaje u ovom stihu pokazuje koliko je veliki ulog bio kada je u pitanju oprost. Pavle je rekao da je njegov izbor da oprosti – bilo kome, ne samo ovom čovjeku – za njihovo dobro. On to kaže „pred Hristom“, što znači da bi se Hrist složio da govori istinu.

Sotona koristi nepraštanje i gorčinu između hrišćana da podijeli. Ovo uništava bliskost, službu i primjer zajednice svijetu. Sotona je lažov i spletkaroš, i on ima planove da saplete hrišćane. Njegovi napadi na vjernike mogu rezultirati prekinutim odnosima, neučinkovitom službom i izgubljenim godinama na ovoj strani vječnosti. Jedna od njegovih najboljih strategija je nepraštanje i dugogodišnja gorčina koja slijedi (vidi: Efescima 4:31-32).

Kad sam došao u Troadu da objavim dobru vijest o Hristu, premda mi se pružila dobra prilika da tamo služim Gospodu, nisam imao mira u mom duhu jer nisam našao Tita, svog brata, pa sam se oprostio s braćom i otišao u Makedoniju. (stihovi 12-13)

Pavle je poslao svog kolegu Tita s mučnim pismom u Korint i željno čekao njegov povratak sa nekim naznakama o odgovoru Korinćana. Plan je bio da se sretne s Titom u Troadi prije povratka u Makedoniju. Pavle se nije želio vratiti u Korint sve dok nije čuo Titov izvještaj.

Sada Pavle nastavlja svoju priču, da bi je ubrzo ponovo prekinuo. Kada je stigao u Troadu da propovijeda jevanđelje, Pavle je našao otvorena vrata od Gospoda. Drugim riječima, neki ljudi su bili spremni da čuju o Hristu.

Međutim, Pavle nije pronašao Tita. Njegov saradnik u službi je nestao, zbog čega se Pavle osjećao nemirno u svom duhu. Jesu li stvari išle loše u Korintu? Da li je Tit povrijeđen?

U nemogućnosti da se koncentriše na službu, Pavle je otišao nazad u Makedoniju. Međutim, kasnije će se vratiti u Troadu i Bog će ga tamo na moćan način upotrijebiti (Djela 20:5-11). Ipak, ovo je bilo krajnje neobično za Pavla, koji je često odbijao da napusti mjesto gdje su ljudi bili prijemčivi za jevanđelje čak i rizikujući sopstveni

život. Mora da je bio toliko duboko uznemiren da je ostavio priliku za nove obraćenike u Troadi.

Ali hvala Bogu koji nam uvijek daje trijumf u Hristu, i obznanjuje miris svog poznanja preko nas u svakom mjestu! (14. stih)

Pavlov opis njegovog nemirnog duha u prethodnom stihu pretvara se u iznenadni uzvik pobjede. On izjavljuje: „Hvala Bogu“ i opisuje Božje djelo kao nešto s čime bi mnogi njegovi čitaoci bili upoznati: rimsku pobjedničku povorku. Ovo je bila parada u kojoj bi pobjednički rimski general trijumfalno marširao ulicama sa svojim vojnicima i zarobljenim neprijateljima. Pavle to poredi sa onim što Bog čini za vjernike u Hrista.

Na rimskim pobjedničkim paradama palio se tamjan u znak proslave poraza rimskih neprijatelja. Na taj način ljudi su mogli vidjeti i namirisati tragove zarobljenog neprijatelja dok je prolazio. Pavle na sličan način opisuje Božju upotrebu svojih voljnih zarobljenika, hrišćana. On nas koristi da širimo miris svog znanja svuda gde idemo. Služimo Njegovoj namjeri širenja istine jevanđelja svakim putem kojim nas vodi.

Jer smo mi Hristov miris Bogu i među onima koji se spasavaju i koji ginu: Jednima dakle miris smrtni za smrt, a drugima miris životni za život. I za ovo ko je vrijedan? (stihovi 15-16)

Sada Pavle postaje konkretniji: hrišćani su Hristov miris Bogu u svijetu. U vrlo stvarnom smislu, vjernici čine Hrista prisutnim na zemlji, kao što je on u njima. Gdje god putuju, simbolično „odaju miris“ Spasitelja suhrišćanima i nevjernicima. To je aroma koja se različito prima u zavisnosti od nečijeg izbora. Jedni prihvataju poruku i biraju život, dok je drugima koji je odbiju to „miris smrtni za smrt“. To su jedine dvije opcije – nema sredine (Jovan 3:16-18).

Pavle izražava da je taj uticaj – taj nevidljivi utisak – koji nose hrišćani privilegovan teret. „Ko je ovoga vrijedan?“ je Pavlova retorička izjava o tome koliko je ova ideja zaista moćna. Drugim riječima, ko je dostojan da nosi takav miris? Vjerovatno niko nije istinski dostojan (Rimljanima 3:10), ali u tom smislu Pavle implicira da je

takav uticaj prikladan samo za one koje je Bog istinski poslao – ne za lažne učitelje ili lažne hrišćane koji su se infiltrirali u zajednicu (2. Korinćanima 2:17).

Jer mi nismo kao mnogi koji trguju Božjom riječju, nego iz iskrenih pobuda – kao od Boga, u Božjim očima, govorimo u Hristu. (17. stih)

Bilo da mi to znamo ili ne, i da li to namjeravamo ili ne, mi na neki način utičemo na druge kada je riječ o njihovoj percepciji Isusa Hrista. Kakva je ovo privilegija!

Samo su stvarni hrišćani kvalifikovani da predstavljaju Hrista. Lažni učitelji i lažni hrišćani uselili su se među prave vjernike na mnogim mjestima. Pavle neke od njih opisuje kao „trgovce Božjom riječi“, što znači one koji se pretvaraju da su duhovni samo da bi mogli imati lične koristi od učenja o Bogu. Možda su neki u Korintu optužili Pavla da je jedan od ovih lažnih apostola.

Pavle izjavljuje da on i njegovi saradnici nisu to, da nisu trgovci Božjom Riječi. Umjesto toga, oni su pošteni ljudi, poslani od Boga. Oni govore u Hristu, i govore pred Bogom. Njihova poruka je pouzdana, jer dolazi od Boga koji ih je poslao.

3. Duhovna otvorenost pod Novim savezom

Zar opet počinjemo da sami sebe preporučujemo? Ili nam možda, kao nekima, trebaju pisma preporuke za vas ili od vas? (2. Korinćanima 3:1)

Posle svega što je bilo, Pavle pita da li on i njegovi prijatelji treba da se ponovo preporuče Korinćanima. Trebaju li im nova pisma preporuke Korinćanima ili od njih? Uobičajena je praksa da putujući učitelji ili govornici dolaze s takvim pismima. Ovo su napisali oni sami ili drugi, kako bi se utvrdila njihova vjerodostojnost ljudima koji ih nisu poznavali. Ovakva pisma su nešto poput biografije ili CV-a koji savremeni ljudi predstavljaju potencijalnoj publici i poslovnim partnerima.

Pavle ne osuđuje upotrebu takvih pisama. Umjesto toga, čini se da pita Korinćane nije li im se već dokazao na osnovu njihove zajedničke istorije.

Vi ste naše pismo, napisano na našim srcima, koje poznaju i čitaju svi ljudi. Jer je očigledno da ste vi Hristovo pismo koje smo mi napisali svojom službom, koje nije napisano mastilom, nego Duhom živog Boga, ne na kamenim pločama, nego na pločama od mesa, na srcima. (stihovi 2-3)

Pavle, međutim, insistira na tome da ima još bolje pismo preporuke: sami korintski hrišćani. Transformacija u njima, od pagana u Isusove sledbenike, sav je dokaz koji će mu ikada trebati da je njegova služba kao Hristovog predstavnika prava stvar. Korinćani bi, prije svega, trebali biti u mogućnosti da objave da je Pavlova služba valjana. Inače bi rekli da njihovo vlastito obraćenje u vjeru u Hrista nije valjano.

Pavle prvo ne ukazuje na njihova srca već na svoje. On je izrazio svoju duboku ljubav prema Korinćanima u više navrata. Svi koji poznaju Pavla mogu pročitati ovo pismo u kojem se opisuje njegova

naklonost prema Korinćanima. On također opisuje transformaciju koja se dešava među njima snagom Duha svetoga. U njemu, kao i u njima, dogodila se očigledna i pozitivna promjena.

Pavle ne tvrdi da je on taj koji je od korintskih vjernika napravio hrišćane. On je predstavnik. On je samo predao pismo, ali ga je Hrist napisao svetim Duhom Boga živoga, umjesto mastilom. I ispisano je na ljudskim srcima, umjesto na kamenim pločama.

Pavlova poenta je da je vjera Korinćana iskrena. Hrist je neosporno upisao sebe u njihova srca kroz Duha svetoga. Sve je to bilo stvarno. Budući da je Pavle taj koji im je donio to „pismo", trebali bi jasno vidjeti da je on zaista pravi apostol poslat od Boga.

Takvo, dakle, povjerenje imamo kroz Hrista prema Bogu. (4. stih)

Odakle dolazi Pavlovo povjerenje u Božje djelovanje među Korinćanima? Kako je tako siguran da ga je Bog zaista poslao? To nije samopouzdanje koje proizlazi iz vjerovanja u sebe. Umjesto toga, on je siguran u Boga kroz Hrista. Kada je Bog taj koji radi, povjerenje u ono što On radi je jedini racionalni odgovor.

Ne smatramo da smo sami od sebe sposobni da išta učinimo, nego naša sposobnost dolazi od Boga, koji nas je osposobio da budemo sluge novog saveza, ne slova, nego Duha. Jer slovo ubija, a Duh oživljava. (stihovi 5-6)

Sada jasno daje do znanja da njegovo samopouzdanje nije izgrađeno na vjeri u sebe ili svoje vlastite vještine, sposobnosti i znanje.

U jednom trenutku, Pavle je imao veliko povjerenje u sebe na osnovu tih stvari. Takav je bio prije svog obraćenja kao farisejski legalista (Filipljanima 3:4-6).

Ali kada je došao Hristu, Pavle je izgubio sve to zemaljsko, religiozno samopouzdanje (Filipljanima 3:7). Sada piše da je nestala svaka sebična verzija samopouzdanja. On ne vjeruje da su on i njegovi saradnici sami po sebi dovoljni da prihvate bilo kakvu zaslugu. Oni nisu u konačnici odgovorni za isporuku bilo čega vrijednog Korinćanima. Umjesto toga, njihova dovoljnost dolazi od Boga. Božjom snagom oni prenose Božju poruku ljudima do kojih Bog želi da dopre.

Bog taj koji je njega i druge apostole i učitelje učinio dovoljnim – adekvatnim ili kompetentnim – da budu službenici Novog saveza. Kada Pavle koristi riječi „novi savez“, on misli na poruku spasenja kroz vjeru u Hrista Božjom milošću koju suprotstavlja legalističkom slijeđenju Mojsijevog zakona. Pavle naravno nije protiv Zakona, ali je protiv legalističkog shvatanja judaizma.

On dodaje da on i ostali nisu službenici „slova zakona“. U svom starom životu kao farisej, Pavle je bio služitelj slova zakona, poučavajući Izraelce da se pokoravaju Božjim pisanim riječima u Starom savezu na legalistički način. Sada je, međutim, postao služitelj Duhom. Time on misli da uči one koji se uzdaju u Hrista da žive silom Duha i da se vladaju po Duhu. To podrazumijeva duhovno i ispravno razumijevanje kako doktrina tako i Plana spasenja.

Pavle dodaje da „slovo“ ubija. Drugim riječima, oni koji pokušavaju slijediti zakon u svojoj sili otkrivaju da nisu u stanju da ga poštuju. Oni u sebi otkrivaju grešnost koja ih sprječava u poslušnosti Bogu i osuđuje ih na smrt. On je to rekao na ovaj način u Rimljanima 7:9-10: „U stvari, ja sam bio živ dok nije bilo Zakona, ali kad je stigao propis, grijeh je oživio, a ja sam umro. I ustanovio sam da propis koji je trebalo da vodi u život vodi u smrt.“ Ali legalistički umni sklop se uzda u vlastiti učinak i nastoji da stekne Božje prihvatanje kroz „normu ponašanja“. To je u suštini osnov svih paganskih religija i to je bio problem judaizma opterećenog dodatnim ljudskim propisima koji su navodno trebali da im pomognu da se ne približe kršenju Zakona.

Božji Duh, s druge strane, zaista daje život onima koji se uzdaju u Hrista pod Božjim novim savezom sa cijelim čovječanstvom. Božji Duh dolazi živjeti sa svima koji vjeruju u Isusa. Prisustvo Duha postaje dokaz da pripadamo Bogu. Rimljanima 8:11 kaže: „A ako Duh onoga koji je Isusa podigao iz mrtvih prebiva u vama, onaj koji je Hrista Isusa podigao iz mrtvih oživjeće i vaša smrtna tijela svojim Duhom koji prebiva u vama.“

To je smisao izjave da „slovo ubija“ a „Duh oživljava“. Međutim,

mnogi su ovo zloupotrijebili i otišli u krajnosti, odbacujući Božji Zakon kao standard hrišćanskog življenja, što se posebno odnosi na harizmatske grupe. Naravno, sve dok smo grešni i slabi nama je neophodna pisala Božja Riječ kao standard za procjenu istine i zablude, ali shvaćena na ispravan i duhovan način, posebno u kontekstu spasenja.

Ali ako je služba smrti, čija su slova bila ugravirana u kamenu, nastala u slavi, tako da Izraelovi sinovi nisu mogli netremice da gledaju Mojsijevo lice zbog slave njegovog lica, dokle ne iščezne, zar neće onda služba duha biti još slavnija? (stihovi 7-8)

Pavle je bio sluga oba saveza. Prvo, bio je jevrejski vjerski vođa, farisej, a zatim apostol Isusa Hrista. Stoga je posebno kvalifikovan da ukaže na razlike između njih.

On počinje tako što opisuje Stari savez kao „službu smrti, ugraviranu slovima u kamenu". To možda zvuči grubo, ali Pavle pazi da nikada ne odbaci Božji Stari savez s Izraelom. Na kraju krajeva, to je ustanovio Bog. Umjesto toga, Pavle pokazuje kako je to služilo svrsi da svi koji su pokušali živjeti pod njim postanu svjesni vlastite grešnosti i nesposobnosti da budu poslušni Bogu. Budući da naš grijeh zaslužuje smrt za vječnost, Stari savez je pružio svijest da su oni koji su ga slijedili živjeli pod smrtnom kaznom (Rimljanima 7:10-11). Potrebna smrt se upražnjavala kroz žrtvovanje životinja da bi se iskupili za svoj grijeh – žrtveni sistem i praznici su ilustrovali jevanđelje.

Međutim, Stari savez je dat u slavu Božju. Ta slava se ogledala u natprirodnom sjaju na Mojsijevom licu nakon što je razgovarao s Bogom (Izlazak 34:29-30). Ta reflektovana slava prestrašila je ljude čak i dok je nestajala sa Mojsijevog lica. Zašto? Oni su sebe prepoznali kao nedostojne da gledaju na Božju slavu zbog vlastite grešnosti.

Pavle koristi retoričko pitanje kako bi izjavio da će služba novog saveza, „služba Duha", imati još veću slavu. On u sledećim stihovima pokazuje da će slava službe Duha daleko nadmašiti prijašnju slavu otkrivenu u „službi smrti".

Jer ako je zakon koji donosi osudu bio slavan, mnogo je slavnija

služba koja donosi pravednost. Tako je i ono što je jednom bilo proslavljeno sada lišeno slave, kad se uporedi s onim što ima uzvišeniju slavu. Jer kad je slavno ono što prestaje, mnogo će slavnije biti ono što ostaje. (stihovi 9-11)

Zakon je donosio osudu. Novi savez je drugačiji. Bog nudi oproštenje grijeha svima koji mu dođu kroz vjeru u Isusa. Svojom milošću, On pripisuje zasluge za Hristov pravedni život i uzima Hristovu smrt i posredništvo za grijeh kao sredstvo za iskupljenje. On stavlja svog svetog Duha u sve koji se uzdaju u Hrista na ovaj način, obezbjeđujući tako prijem pokajanog grešnika u Božju porodicu.

Pavle ovo sada opisuje kao „službu za pravednost", jer Bog proglašava vjernike pravednima u Hristu. Za njih sada nema osude (Rimljanima 8:1). Ta služba pravednosti daleko će nadmašiti službu osude u slavi.

Stari savez je ipak imao slavu. To je, na kraju krajeva, bilo Božje otkrivenje na zemlji. Slava se ogledala na Mojsijevom licu (2. Korinćanima 3:7). Sada je, međutim, ta slava koja je došla u odnosu s Bogom kroz zakon i žrtvovanje životinja da bi se pokrio grijeh, nadmašena daleko većom slavom. Ovo je slava novog saveza.

Ovaj savez je Božja ponuda blagodati i milosrđa svima koji se uzdaju u Hrista i primaju dar vječnog života. Bog oprašta grijeh svima koji vjeruju da Hristova smrt pokriva njihov grijeh. On daje Duha svetoga svakom vjerniku, takođe, kao obećanje vječne slave koja dolazi.

Sada kada je Hrist došao i živio i umro i uskrsnuo, stari savez je ispunjen. Ne nudi više nikakvu slavu. Slava novog saveza ga zasjenjuje tako sjajno da potpuno nestaje odražena slava starog saveza.

Novi savez nudi Božju slavu ljudima besplatno kroz vjeru u Hristov savršeni život, smrt za njihove grijehe i posredničku službu na Nebu. Tako slava ovog saveza daleko nadmašuje slavu starog saveza.

Imajući dakle takvo očekivanje, nastupamo sa svom otvorenošću, a ne čak ni poput Mojsija koji je koprenom prekrivao svoje lice koje nisu mogli netremice gledati Izraelovi sinovi dok ne vide

svršetak prolaznoga. (stihovi 12-13)

Jedan rezultat ovog novog sporazuma između Boga i onih koji mu dolaze kroz vjeru u Hrista, piše Pavle, je otvorenost. Stari savez je, po namjeri, učinio da muškarci i žene postanu duboko svjesni vlastite grešnosti i nesposobnosti da čine ono što je ispravno pred Bogom. Novi savez, međutim, uklanja potrebu da ljudi vjeruju u vlastitu sposobnost da postupe ispravno. Vjernici nisu hrabri jer smo sigurni u sebe. Hrišćanin polaže sve svoje povjerenje u Boga kroz Hrista.

Budući da dolazimo Bogu u Hristu, koji je savršen i bezgrešan, ne trebamo skrivati svoja lica pred Njim. Imamo očekivanje da smo trenutno u dobrom stanju i u miru s Bogom. To znači pouzdanje da će Bog održati svoja obećanja.

Mojsije, s druge strane, nije mogao biti tako hrabar u predstavljanju Boga Izraelcima. Pavle upućuje na Izlazak 34. glava. Mojsije se vratio ljudima nakon što je bio s Bogom vidno promijenjen u svom izgledu. Njegovo lice je tako snažno odražavalo Božju slavu da su se ljudi plašili da mu priđu (Izlazak 34:30). Božja slava im je bila bolna u njihovoj grešnosti. Mojsije je pokrio svoje lice da ih zaštiti od Božje slave. Nije im se mogao otvoreno otkriti kao što je Pavle otkrio Božju slavu u Isusovoj osobi. Ipak ta slava je bila prolazna. Pavle vjerovatno aludira na prolazni karakter starog saveza.

Ali njihovo shvatanje je otupilo. Jer do današnjeg dana ta ista koprena stoji nepodignuta kad se čita stari savez, jer se uklanja samo u Hristu. (14. stih)

Sada Pavle dodaje da je um Izraelaca bio otvrdnut grijehom. Čak i dok je Mojsije primao upute od Boga, Izrael je napravio idola za obožavanje umjesto obožavanja Gospoda. Ova neposlušnost i izdaja Boga rezultirali su ne samo kaznom od Njega, već i otvrdnjavanjem njihovih umova da vide Njegovu slavu. Slava im je otkrivena u Božjoj Riječi, ali oni to nisu mogli, nisu htjeli da vide.

Niko ne može vidjeti Božju slavu, dodaje Pavle, zbog ovog vela stvorenog grijehom. Ona nas sprječava da shvatimo šta je istina sve dok se ne ukloni kroz Hrista. Drugim riječima, samo oni koji dolaze

k Bogu kroz vjeru u Hrista oslobođeni su vela i daje im se mogućnost da počnu primati Božju slavu. Zašto? Jer u Hristu je njihov grijeh oprošten i pokriven Isusovom pravednošću.

I tako sve do danas, kad god se čitaju Mojsijevi spisi, koprena pokriva njihovo srce. Ali kad se neko obrati Gospodu, koprena se uklanja. (stihovi 15-16)

Veo kod Izraelaca je stvoren njihovim sopstvenim grijehom i legalizmom. Zato ostaje na mjestu. Duhovno razumijevanje im je pomračeno. Ovo važi i za Izraelce, koji su mu se suprotstavljali, ali Pavle jasno daje do znanja da je istina za sve koji se još nisu pouzdali u Hrista za oproštenje svog grijeha.

Pavle je iskusio ono što je opisao. Bio je visoko cijenjen farisej u Izraelu. Pročitao je svaku riječ Mojsijevih spisa. Vjerovatno je mnogo toga zapamtio. Međutim, veo nerazumijevanja ostao je na njegovom vlastitom srcu, sve dok mu Hristovim otkrivenjem taj veo nije uklonjen. Tada je, po prvi put uprkos svim svojim godinama učenja i podučavanja, konačno mogao da vidi i razumije slavu Božju u Hristu.

Ne možemo sami skinuti ovaj veo bez obzira koliko iskreno to želimo ili koliko marljivo učimo ili koliko očajnički pokušavamo da se pokoravamo. Naš grijeh stoji na putu, držeći nas udaljenim od Božje slave (Rimljanima 3:23). Ali, Pavle sada dodaje, kada se osoba okrene Gospodu, veo se skida. Zamijenjena je čvrstom nadom u Božjoj slavi za vječnost (Rimljanima 6:23). Ali ovaj veo se uklanja samo kroz Hrista. Ne postoji drugi način da se oslobodite toga.

Gospod je Duh, a gde je Gospodnji Duh, tamo je sloboda. (17. stih)

Moć da se otvore ljudski umovi za Božju slavu dolazi kroz Duha svetoga. Pavle dodaje da tamo gdje je Duh Gospodnji, postoji sloboda. Kroz vjeru u Hrista i snagu Duha, veo se skida i Božja slava se otkriva u ličnosti Isusa Hrista. Ta sloboda od duhovnog sljepila ili okorjelog uma je razlika između života i smrti.

I dok otkrivenih lica poput ogledala odražavamo Gospodnju slavu, svi se mi preobražavamo u isto obličje, iz slave u slavu, kao od

Gospodnjeg Duha. (18. stih)

Sada Pavle pokazuje da ovaj trenutak duhovnog otkrivenja prati duhovna transformacija. Sa nestalim velom, svi oni u Hristu imaju otkrivena lica, otvoreno gledaju u Hrista, koji je slava Božja. Ovaj čin viđenja, razumijevanja, Hristove prirode započinje proces kroz koji Bog pretvara svoju djecu u Hristovo obličje.

Pavle piše da se ova promjena dešava od „jednog stepena slave do drugog" ili „iz slave u slavu" na grčkom jeziku. To je izvanredno obećanje. Ne samo da su oni u Hristu konačno oslobođeni da vide Božju slavu, već počinju da postaju Božja slava kada počnu da postaju slični Hristu. To nije nešto što sami postižemo učenjem, disciplinom ili samovoljom. Pavle insistira na tome da je Duh Božji taj koji čini da se ovo dogodi u svima onima koji su u Hristu Isusu. Gledanje Božje slave u Hristu pokreće ono što neki naučnici nazivaju „progresivno posvećenje", što znači da ćemo postajati sve više i više slični Njemu kako nas Duh mijenja tokom vremena.

4. Istrajnost uprkos teškoćama

Zato, budući da ovu službu imamo po milosrđu koje nam je ukazano, ne posustajemo, nego smo se odrekli podmuklih prevara kojih se treba stidjeti, ne služimo se lukavstvom i ne izvrćemo riječ Božju, nego objavljujući istinu pružamo pred Bogom dobar primjer svakoj ljudskoj savjesti. (2. Korinćanima 4:1-2)

Pavle se sada vraća odbrani svoje službe Korinćanima i drugima. Njegova uloga je da prenese poruku novog saveza ljudima širom svijeta. Pavle insistira da on i njegovi saradnici imaju ovu službu, tu svrhu, po Božjoj milosti. Priznaje da ne zaslužuje, po svojim zaslugama, nositi nešto tako dragocjeno i vrijedno kao što je Isusovo jevanđelje. Bog je Pavlu dao ovaj posao iz svoje velike milosti.

Zato Pavle kaže da on i njegovi prijatelji ne posustaju. U ovom kontekstu, to znači da odbijaju da odustanu. Oni mogu postati „umorni“ *u* onome što rade, ali ne i „umorni“ *od* toga. Odbijaju da dopuste da ih prepreke između njih i njihove misije obeshrabre do granice očaja. Uprkos poteškoćama koje dolaze s njihovim poslom, nastavljaju dalje jer im je Bog to povjerio.

Pavle i njegovi saradnici su odlučno odbili da ikada koriste sramotna ili obmanjujuća sredstva da bi nešto postigli. Odlučni su da nikada ne budu podmukli ni na koji način ni u čemu. Oni sigurno nikada ne bi petljali sa Božjom Riječi tako što bi je razvodnjavali ili manipulisali u svoju korist ili dodajući joj. Oni razumiju da im je Bog dao njihov posao i znaju da su odgovorni pred Njim.

Zato Pavle sada samouvereno kaže, svako je dobrodošao da pogleda kako se ponaša i šta govori. Kritičari mogu sami vidjeti da li apostol i njegovi prijatelji govore istinu. Oni govore otvoreno, pred svima, i svi su dobrodošli da pretražuju u Božjim očima da vide da li mogu pronaći nešto skriveno što se dešava sa Pavlom i njegovim saradnicima. Oni nema šta da kriju ni od koga.

Ovo je način kako bi svi propovjednici jevanđelja i svaka hrišćanska zajednica trebali da čine. Ako to nije slučaj, možemo biti sigurni da su upleteni lični interesi, prikrivanje obmana, kompromitacija i negativnog istorijata i/ili namjera da se zaštite „poslovi“ i sfera uticaja sekte ili crkve.

A ako je i pokrivena dobra vijest koju objavljujemo, pokrivena je onima koji odlaze u propast, onima kojima je bog ovog doba zaslijepio nevjernički um, da do njih ne prodre svjetlost slavne dobre vijesti o Hristu, koji je obličje Boga nevidljivog. (stihovi 3-4)

Ovdje Pavle dodaje važno pojašnjenje. Postoji razlika između obmanjivanja o jevanđelju Isusa Hrista i neshvatanja jevanđelja. Nevjernici jednostavno ne mogu vidjeti slavu Božiju. Njihov um je otvrdnut grijehom. Veo nerazumijevanja odvaja ih od istine. Taj veo se može ukloniti samo kroz Hrista snagom Božjeg svetog Duha.

Oni koji odlaze u propast su oni koji nisu došli Bogu po vjeri u Hrista. Oni ostaju okorjeli u svom grijehu, neoproštenom od Boga. Njihova sudbina je vječna smrt i odvojenost od Boga.

Ovaj stih često citiraju oni koji mole vjernike da prezentiraju jevanđelje na ispravan i nesmetan način. Izvađeno iz konteksta, čini se da je molba da budemo etičniji i jasniji u objašnjavanju istina o spasenju. Ta poenta nije nerazumna; jer stvari koje Pavle ovdje iznosi su vezane za potrebu za jednostavnošću, transparentnošću i iskrenošću. Strogo govoreći, međutim, „veo“ o kojem se ovdje govori je nešto uzrokovano tvrdim srcima nevjernika, a ne našim vlastitim neuspjesima.

Pavle, dakle, konstatuje da neko nastoji da spriječi one koji propadaju da dođu Hristu. Postoji stvarna osoba koja se trudi, iza kulisa, da spriječi ljude da se oslobode ovog nedostatka razumijevanja. Pavle ovaj entitet naziva „bogom ovoga doba“. On opisuje rad Sotone na zemlji (Efescima 2:2). Đavo aktivno učestvuje u zaslepljivanju umova onih koji ne vjeruju u Boga i u Hrista, kako bi ih spriječio da dođu do vjere. Njegova namjera je da ih onemogući da vide svjetlost.

Pavle opisuje istinu kao svjetlost jevanđelja slave Hristove, koji

je obličje Božje. Hrist je doslovno Božje otkrivenje sebe čovječanstvu (Jovan 1:14; Jevrejima 1:3). Božja namjera je da ga ljudi upoznaju tako što poznaju Hrista. Samo oni koji mu dođu kroz vjeru u Hrista mogu vidjeti Božju slavu. Oni koji to vide počinju da se preobražavaju kako bi postali sve više slični Isusu (2. Korinćanima 3:18).

Dakle, Pavle je sada identifikovao dva izvora duhovnog sljepila: grijeh unutar nevjernika i djelo Sotone da ih drži duhovno slijepima. Problem je što je pala ljudska priroda saglasna sa Sotonom i sve dok je čovjek usmjeren na svoju „tjelesnost", on ima odbojnost i neprijateljstvo prema istini. Tako nema suštinske razlike da li je osoba pseudo religiozna ili je ateista.

Jer mi ne propovijedamo sebe, nego Hrista Isusa kao Gospoda, a za sebe govorimo da smo vaše sluge radi Isusa. (5. stih)

Pavle se vraća na tvrdnju da on i njegovi prijatelji nisu bili lažni ili varljivi ni na koji način. Umjesto toga, oni su bili u potpunosti fokusirani na upućivanje drugih na Isusa i njihovu potrebu za spasenjem.

Pavlov prigovor na optužbe je da on nije propovijedao da bi bilo ko vjerovao njemu ili njegovim prijateljima. On je samo objavljivao da je Isus Hrist Gospod. On jednostavno poziva one koji čuju da povjeruju u Hrista – ne u Pavla, ili bilo koju drugu osobu (1. Korinćanima 1:10-17). Naprotiv, on i njegovi prijatelji su se proglasili slugama radi Isusa. To je suprotno samopromociji. Ovo je veoma važan identifikator za istinske radnike jevanđelja: oni ne ističu sebe i ne prave kult ličnosti. Ko god to čini, možemo biti sigurni da se takva osoba „samopozvala" u Božjem djelu radi vlastitih interesa.

Jer Bog koji je rekao da iz tame zasja svjetlost, obasjao je naša srca svjetlošću spoznaje slave Božje u licu Isusa Hrista. (6. stih)

Izjava iznesena u ovom stihu ne samo da sažima poruku koju Pavle propovijeda, već izražava jevanđelje u univerzalnim terminima. Pavlove riječi ovdje su pažljivo odabrane i privlače posebne interese onih koji bi ih pročitali ili čuli. Ovo počinje citiranjem Boga koji kaže: „Neka svjetlost zasija iz tame." Samo svjetlo jevanđelja

može prodrijeti u tamu nevjerstva. To je bilo Pavlovo iskustvo na putu za Damask kada ga je bukvalno „svjetlo s neba“ obasjalo i glas Gospodnji mu se obratio. Tada je Bog obasjao svjetlošću Pavlovo srce, i to je bilo svjetlo koje je Pavle pokazao svima koji su željeli da slušaju jevanđelje spasenja od grijeha kroz vjeru u Isusa.

Pavle opisuje jevanđelje kao „svjetlost spoznaje slave Božje u licu Isusa Hrista“. U prethodnom poglavlju Pavle je govorio o Božjoj slavi koja se ogledala na Mojsijevom licu. Kao odraz, ta je slava počela da blijedi čim je Mojsije napustio prisustvo Gospodnje. Slava koja blista sa Hristovog lica, međutim, nikada ne blijedi. Vidjeti i spoznati njegovu slavu znači sudjelovati u Božjoj slavi za vječnost. „Svjetlo“ je uobičajena tema u Bibliji. Ovo je bila metafora koju su jevrejski mislioci koristili da predstavljaju sve što je dobro i vrijedno. Posebno je vezana za ideju znanja i vođstva, budući da je narod Izraela bio jedinstveno obdaren Božjim otkrivenjem (Izlazak 20:1-20).

Svaka kultura ima „temu“ kao što je ova: ideju koja sažima ono što kultura zaista vrednuje. Sjedinjene Države, na primjer, imaju tendenciju da koriste „slobodu“ na ovaj način. U Pavlovo doba, Jevreji su cijenili „svjetlost“. Grci su cijenili „znanje“ kao kulturu filozofije. Rimska kultura je cijenila „slavu“, budući da je bila imperija koja je osvojila poznati svijet. Pavlova izjava ovdje uključuje sve ovo: svjetlost, znanje i slavu. U određenom smislu, ovo implicira da je Hrist konačno ispunjenje svega što bismo ikada mogli poželjeti. On je „Istina“ koju svi tražimo, iako je ta naša potreba zaslijepljena grijehom.

Pavle takođe dodaje detalj koji je ključan za jevanđelje: činjenicu da Bog daje čovječanstvu osobu, a ne ideju, za naše spasenje. Svjetlost, znanje i slava ogledaju se „u licu“ Isusa Hrista. Umjesto da se čovjeku dodijele vrline ili posao, Bog je namijenio da tražimo odnos kroz Njegovog Sina.

Ali to blago imamo u zemljanim posudama, da bude očigledno da je naša izuzetna snaga od Boga, a ne od nas. (7. stih)

Pavle sada piše da se ovo veliko blago ne čuva pod ključem u

muzeju ili trezoru banke. Umjesto toga, Bog čuva ovo blago svjetlosti Njegove slave u Hristu u krhkim posudama od gline. Glinene posude su bile uključene u skoro svaki aspekt života u Pavlovo vrijeme. Bili su efikasni kontejneri, ali i lako lomljivi. Moderni ljudi imaju tendenciju da razmišljaju o staklenim teglama kao o „krhkim“, ali se staklo smatralo boljim od gline.

Poenta je da je Bog namjerno izabrao nešto krhko i neimpresivno. Zašto bi Bog čuvao ovo veliko blago u tako ranjivim posudama? Pavle kaže da Bog želi da pokaže da je snaga Njegove slave od Njega. On ne ostavlja prostora da sugeriše da moć dolazi od Pavla ili bilo kog drugog ljudskog bića. Moć jevanđelja je toliko ogromna da nije ograničena kvalitetom njegovog spremnika. Bog pokazuje svoju neograničenu moć i slavu tako što je distribuira kroz ograničene i uobičajene ljudske posude.

Ovo prati Pavlovu tačku u 5. stihu da on nije došao da proglasi sebe kao nešto posebno. On je došao da proglasi Hrista Gospodom, a sam je samo sluga Korinćanima za Hrista.

Pritisnuti smo sa svih strana, ali ne i sasvim pritiješnjeni; u nedoumici smo, ali ne očajavamo; progonjeni smo, ali nismo napušteni; obarani smo, ali nismo uništeni. (stihovi 8-9)

Sada Pavle počinje da opisuje njihove teškoće. Oni su pogođeni ili teško pritisnuti u svakom pogledu. Pavle je započeo ovo pismo opisujući epizodu velike traume, u kojoj su on i njegov tim bili sigurni da će umrijeti. Na kraju ih je izbavila Božja sila kroz molitve drugih. Božja moć je razlog što zbog teškog pritiska nisu bili slomljeni. To je i razlog što problemi nisu rezultirali očajanjem.

Neki od Pavlovih tužitelja u Korintu možda su govorili da apostol koji je istinski povezan s Bogom ne bi trebao doživjeti toliku patnju. Ista pogrešna pretpostavka postoji i danas, kod propovjednika blagostanja i drugih koji tvrde da samo vjera može ukloniti sve teškoće s kojima se čovjek može suočiti. Pavle pokazuje da to jednostavno nije istina. Oni koje je Bog poslao mogu doživjeti veliku patnju, ali Božjom moći nisu potpuno poraženi. Drugim riječima, Bog

dopušta da budu u nevolji i očaju, ali uvijek im pruža put kroz koji mogu nastaviti dalje. Ova moćna upotreba slabih posuda je sve za Njegovu veću slavu.

Pavle i njegovi saradnici su bili progonjeni. Oni su na meti Hristovih neprijatelja kako bi ih maltretirali. To je uključivalo jevrejske vjerske vođe, paganske rulje i rimske vlasti. Međutim, Pavle insistira da ih Bog nikada nije napustio čak ni u njihovom najtežem progonu. Bog je uvijek bio s njima kroz najgore, čuvajući ih da ne budu slomljeni ili potpuno očajni.

Pavle dodaje da su čak i obarani pod progonom. Pavle je barem jednom bio ostavljen da umre. Ipak se izbavio (Djela 14:19-20). Bog još nije dozvolio da ovaj Njegov sluga bude uništen; njegov posao nije obavljen. Dakle, Pavle nastavlja misiju da nosi blago jevanđelja svima koji će ga primiti.

Kud god pođemo, uvijek u svom tijelu trpimo smrtne patnje kakve je trpio Gospod Isus, da se i Isusov život pokaže u našem tijelu. Jer mi koji smo živi uvijek se nalazimo u smrtnoj opasnosti radi Isusa, da se i Isusov život pokaže u našem smrtnom tijelu. Tako smrt djeluje u nama, a život u vama. (stihovi 10-12)

Bog je dopustio da njihova fizička tijela i dalje odražavaju Isusovu smrt u njegovom fizičkom, zemaljskom tijelu koje je slomljeno za grijeh čovječanstva. Međutim, tijela Pavla i njegovih saradnika bila su pošteđena od gnječenja (2. Korinćanima 4:8) kako bi se također pokazao život i sila Isusova u njima.

Pavlova glavna poenta je da on i njegovi prijatelji nisu sami sebe proglasili niti prenijeli poruku u svojoj vlastitoj moći. Oni su objavljivali Hrista u svojoj slabosti i patnji kako bi pokazali njegovu silu u njima i kroz njih. Činjenica da nastavljaju dalje je dokaz da Božja sila djeluje kroz njih, a ne njihova vlastita.

Pavlova poenta je da je Hristov život na djelu u Korinćanima upravo zato što je on bio spreman da nastavi prolaziti kroz patnju, omogućeno Božjom snagom. Implikacija je da umjesto da osporavaju njegov kredibilitet, Korinćani trebaju biti zahvalni Bogu za ono

što je Pavle podnio da ih oživi kroz Isusovo jevanđelje.

Imajući pak onaj isti duh vjere kao što je napisano: vjerovah, zato govorih; mi vjerujemo, zato i govorimo, znajući da će onaj koji je uskrsnuo Isusa uskrsnuti i nas kroz Isusa i predstaviti nas zajedno s vama. (stihovi 13-14)

Pavle citira Psalam 116. Ovo povezuje psalmistovu izjavu vjere da je Bog izbavio njegovu dušu od smrti. Konkretno, Pavle citira Psalam 116:10, govoreći: „Vjerovao sam, i zato sam govorio." On i njegovi saradnici za Isusovo jevanđelje također vjeruju i također nastavljaju govoriti o svojoj vjeri u Hrista uprkos njihovoj patnji.

Pavle ukazuje na svoje povjerenje u vlastito buduće uskrsnuće kao na razlog svoje smjelosti da nastavi propovijedati o Isusu suočenom s tolikom patnjom. Pavle je uvjeren da će, baš kao što je Hrist uskrsnuo iz mrtvih nakon raspeća, on i njegovi prijatelji također biti uskrsnuti u život i u Hristovu prisutnost, čak i ako bi umrli zbog objavljivanja Hrista svijetu.

Uskrsenje iz mrtvih za sve vjernike bilo je centralno za Pavlovu vjeru. On je napisao u 1. Korinćanima 15, u suštini, da je hrišćanstvo bez uskrsenja besmisleno. Istina o uskrsnuću, međutim, čini vrijednim sve što propatimo u ovom životu. Činjenica da će hrišćani biti uskrsnuti iz mrtvih dala je Pavlu samopouzdanje da se i dalje suočava s opasnostima i bolom. To mu je dalo motivaciju da nastavi propovijedati o Božjoj blagodati kroz vjeru u Isusa.

A sve je to radi vaše dobrobiti, da bi obilje blagodati, zbog zahvala koje će još mnogi upućivati, bilo još veće, Bogu na slavu. (15. stih)

Pavle ponovo podsjeća hrišćane u Korintu na jednu od svojih primarnih motivacija da nastavi da trpi toliku patnju. On toleriše velike teškoće kako bi sve više ljudi obasjao Hristovo svjetlo. Ukratko, on to radi zbog njih i, vjerovatno, zbog drugih poput njih.

On izjavljuje da je ova služba Korinćanima djelimično vrijedna toga, jer što više ljudi vjeruje u Isusa, više ljudi će primiti Božju milost. Što više ljudi primi Božiju milost, to će više ljudi zahvaliti Bogu.

Sve više i više slave će se prinositi Bogu. Pavle je spreman da izdrži bilo šta, omogućeno Božjom silom, da bi postigao ovaj ishod.

Zato ne posustajemo. Naprotiv, ako se naš spoljašnji čovjek i raspada, onaj unutrašnji se obnavlja iz dana u dan. (16. stih)

Za one koji gledaju spolja, mora da se zaista činilo da Pavle gubi. Možda su se neki zapitali: „Zašto to radiš sebi? Zar nisi učinio dovoljno? Zašto ne odvojiš malo vremena da se usredsrediš na sebe?"

Pavle, međutim, insistira na tome da neće odustati. Odbija da izgubi duh, što znači da se neće prepustiti iskušenju da živi u očaju. Želi da njegovi čitaoci znaju da spoljašnjost vara. Da, on fizički propada zbog svoje patnje zbog propovijedanja o Isusu. Iznutra, međutim, svaki dan postaje kao nov. Snažan je i odlučan i uvjereniji nego ikad u svoju namjeru da prenese svjetlo jevanđelja svijetu.

Jer naša trenutna i laka nevolja donosi nam nenadmašnu buduću slavu, jer mi ne gledamo na ono što se vidi, nego na ono što se ne vidi. Naime, ono što se vidi je privremeno, a ono što se ne vidi je trajno. (stihovi 17-18)

Dakle, Pavle želi da njegovi čitaoci vide da je, u poređenju, najgora patnja doživljena na zemlji samo „laka i trenutna nevolja" u poređenju sa slavom vječnosti sa Bogom koja će doći. Poređenje koje pravi je poređenje veličine i vremena. Izvagana na vagi, svaka patnja u ovom životu daleko je nadjačana slavom budućeg života. Odmjereno vremenom, ovdje se patnja događa u trenu i zauvijek je zamijenjena slavom. Pošto zna da je to istina, Pavle odbija da izgubi duh, da odustane, čak i kada se patnja u ovom životu osjeća nepodnošljivo (Jevrejima 11:14-16).

Pavle čini više od samog upoređivanja svoje patnje sa budućom slavom. On to takođe opisuje kao pripremu. Njegova patnja ovdje nije besmislena; služi svrsi. To ga priprema da doživi daleko „pretežniju" slavu vječnosti. Nada u slavu je ono što sprječava Pavla da izgubi nadu dok nastavlja da izvršava tešku misiju nošenja Isusovog svjetla svijetu.

Ova perspektiva zahtijeva fokus na ono što se ne može vidjeti u

ovom životu, odnosno na duhovni svijet. Stvari koje su ljudima vidljive u ovom životu su tu samo na trenutak, a zatim nestaju. Pavle ih opisuje kao prolazne. Ovo je tačno u dva smisla. Očigledno, sve što postoji na ovom svijetu traje vrlo kratko u poređenju sa onim što traje vječno. Drugo, međutim, ljudski životi su ipak daleko kraći od ljudske istorije. Ono što nam je vidljivo doći će i proći vrlo brzo.

Nevidljivi Bog je, međutim, „vječan“. Šta god da postoji sa Njim, nikada neće završiti. Pavle je u stanju da zadrži svoju usredsređenost na slavu vječnosti zadržavajući svoj unutrašnji fokus na ono što je trajno. On je uputio vjernike da imaju isti fokus u Kološanima 3:1-4: „Ako ste, dakle, uskrsnuti s Hristom, tražite ono što je na nebu, gde Hristos sjedi zdesna Bogu. Mislite na ono što je na nebu, a ne na ono što je na zemlji. Jer ste umrli, i vaš je život sakriven s Hristom u Bogu. Kada se pokaže Hristos, naš život, tada ćete se i vi s njim pokazati u slavi.“

5. Hod po vjeri umjesto po onome što se vidi

Jer znamo da ako se ova naša zemaljska kuća, ovaj šator, raspadne, imamo građevinu koja je od Boga, kuću koja nije načinjena rukama, vječnu na nebesima. (2. Korinćanima 5:1)

Pavle priznaje da bi na kraju mogao biti ubijen zbog propovijedanja o Isusu. On je spreman za to. U stvari, on čezne za onim što će doći nakon tog trenutka. On opisuje naša tijela u ovom palom svijetu kao privremeno prebivalište, poput šatora. Nemaju kakvoću da traju vječno. Pružaju minimalni zaklon od elemenata za kratko vrijeme. Očekivanje vječnosti sa Bogom, za sve koji su u Hristu, je mjesto stanovanja koje će trajati zauvijek. Pavle opisuje ovu budućnost vječnosti sa Hristom kao nešto mnogo bolje od bilo koje kuće na zemlji. Nije napravljena ljudskim rukama. Obezbjeđuje je Gospod.

Isus je koristio sličan jezik kada je govorio svojim učenicima šta da očekuju kada budu s njim: „Neka se vaše srce ne uznemiruje. Vjerujte u Boga, i u mene vjerujte. U kući mog Oca ima mnogo stanova. Da nije tako, rekao bih vam. A sada idem da vam pripremim mjesto. I kad odem i pripremim vam mjesto, ponovo ću doći i uzeću vas k sebi, da i vi budete tamo gdje sam ja.“ (Jovan 14:1-3)

Jer u ovoj zaista uzdišemo, i čeznemo da obučemo naše nebesko prebivalište, da se, kad ga obučemo, ne nađemo goli. (stihovi 2-3)

Pavle je iskren u svojoj čežnji da iza sebe ostavi šator ovog života, kratko iskustvo odvojenosti od Boga. On tu čežnju opisuje kao „uzdisanje“. To je svijest da nije sve kako bi trebalo biti, kad znamo kako treba biti. On je to rekao na ovaj način u Rimljanima 8:23: „I mi koji imamo prvine Duha, i mi u sebi uzdišemo, očekujući posinjenje, otkup tijela našeg.“

Moramo biti jasni da Pavle ne očajava zbog svog života na zemlji. Izjavio je svoje odbijanje da „gubi duh“ u poslu koji mu je Bog dao. On zagovara život u sili Božjeg Duha koji donosi plod ljubavi,

radosti, mira i još mnogo toga (Galatima 5:22-23). Pavle je jednostavno iskren da život na ovoj zemlji za vjernike nikada neće biti oslobođen stenjanja – čežnje – za našim stalnim mjestom u vječnosti s Ocem. Čezne za ovim trenutkom jer je uvjeren da ga neće „naći golog". To jest, Pavle zna da ostavljanje šatora naših sadašnjih, grijehom opustošenih tijela, neće ostaviti one koji su u Hristu bez tijela. Umjesto toga, naći ćemo se u tijelima koja je Bog namijenio. Pavle je opširno pisao Korinćanima o uskrsenju vjernika u preobraženom tijelu u 1. Korinćanima 15.

Naime, mi koji smo u ovom šatoru uzdišemo opterećeni, ne zato što želimo da svučemo ovaj, nego da obučemo drugi, da život proguta ono što je smrtno. (4. stih)

Pavle dodaje da ne želi napustiti svoje tijelo da bi živio kao neki bestjelesni duh. Niti želi da u potpunosti prestane postojati. Neki na taj način odgovaraju na bol postojanja i odvojenosti od Boga. Pavle, međutim, ne želi da bude „svučen" tijelom, već da bude i „dalje odjeven" u beskrajno, savršeno tijelo netaknuto grijehom. On želi da umirući, smrtni dio sebe, njegovo tijelo, proguta beskrajni život u vječnom tijelu.

A to je za nas pripremio Bog, koji nam je dao Duh kao zalog. (5. stih)

Pavle ovdje kaže da je Bog cijelo vrijeme pripremao svoj narod za ovu transformaciju. To je radosna sudbina svakog vjernika. To je jedan od razloga zašto mnogi prije svega dolaze do vjere u Hrista: iskusiti besmrtnu slavu vječnosti onako kako je On za nas htio da je iskusimo od samog početka.

Kako znamo da to zaista dolazi? Pavle piše da je Božji sveti Duh u nama Njegovo obećanje da ćemo dostići taj dan. On nam je dao Duha kao garanciju. Svaka osoba koja se uzda u Isusa za spasenje postaje prebivalište svetog Duha. Duh nas pečati za taj dan otkupljenja (Efescima 4:30). Ovo je drugi put da 2. Korinćanima opisuje mjesto Duha u životu hrišćana na ovaj način (2. Korinćanima 1:22). To je jedan od razloga zašto hrišćani mogu biti sigurni da je naša vječna

sudbina s Bogom sigurna, bez obzira na okolnosti našeg života na ovoj strani neba.

Zato smo uvijek puni pouzdanja znajući da dok stanujemo u tijelu, nismo kod Gospoda, jer hodimo po vjeri, a ne po onom što se vidi. (stihovi 6-7)

Pouzdanje u Boga je neupitno. Ništa što je bitno od nas se ne može uzeti. Sve što je bitno biće nam dato. Božje obećanje je zagarantovana sigurnost.

Na neki način, Pavle kaže da su hrišćani promijenili svoja očekivanja od ovog života. Oni razumiju da sve dok žive u smrtnim tijelima, s ove strane vječnosti, još uvijek gledaju naprijed da budu s Bogom u vječnosti. Samo konačno ponovno okupljanje će donijeti olakšanje od svakog bola, patnje, tereta i stenjanja. Bez očekivanja da bi život s ove strane neba trebao biti bezbolan i savršen, oni imaju hrabrosti nastaviti s misijom koju im je dao Bog. U stvari, oni žive s velikom radošću, nadom i mirom snagom Duha svetoga uprkos tome što nastavljaju da doživljavaju bol i smrtnost i čežnju za svojim domom na nebu.

To je hodanje – življenje ovdje i sada – vjerom, a ne po onom što se vidi. Drugim riječima, oni tako duboko vjeruju u jevanđelje, uključujući vlastito uskrsenje i vječno zadovoljstvo, da borbe s kojima se suočavaju nisu najvažnija briga. Ono što oni „vide“ uključuje smrt, bol, patnju, protivljenje i izazov. Oni duboko osjećaju teret tih stvari (1. Korinćanima 1:8), ali nevidljive stvari koje ih čekaju s Hristom smatraju stvarnijim od trenutne patnje (2. Korinćanima 4:18).

Ukoliko i sami ne živimo tako, „po vjeri“, opasnost da budemo nadvladani „tijelom“ i „vraćeni na fabrička podešavanja“ ovog svijeta biće uvijek živo prisutna.

Ali puni smo pouzdanja i više bismo voljeli da nismo u tijelu i da živimo kod Gospoda. Zato se i trudimo da mu budemo po volji gdje god da živimo – ili kod njega ili u tijelu. (stihovi 8-9)

Ovo je potresan trenutak koji otkriva dušu apostola Pavla. Nije suicidan, već je iskren u pogledu svojih najdubljih želja. Radije bi bio

sa Gospodom nego u svom smrtnom, opterećenom, stenjajućem, umirućem tijelu. Po prvi put u ovom poglavlju, on opisuje da je u svom budućem, vječnom tijelu sa Hristom kao da je „kod kuće“. Potpuno je uvjeren da je to kuda je krenuo. Nebo je mjesto gdje mu je suđeno da bude zauvijek. Pavlova vjera da će slava njegovog vječnog života daleko nadmašiti i nadživeti patnju zemaljskog života čini da želi taj život više od ovog.

Ta ista vjera mu, međutim, daje hrabrost. Saznanje da je njegova vječna sudbina sigurna daje mu neustrašivost da nastavi dalje u ovom životu. To ohrabruje Pavla da ostane na putu na koji ga je Bog pozvao. On ne traži aktivno smrt; on je jednostavno spreman da ode kad god ga Bog pozove kući. Do tada će nastaviti raditi na onome što mu je Bog dao da radi ovdje i sada.

Pavle svoje ciljeve ili svoju namjeru svodi na jednu jedinu stvar. On želi da ugodi Hristu. Bilo ovdje u teškom zemaljskom životu, ili kod kuće s Hristom u slavi vječnosti, on želi da ugodi Hristu. To uključuje kako živi, šta govori i na svaki drugi način. To je Pavlov krajnji cilj.

Jer svi se moramo pojaviti pred Hristovom sudskom stolicom, da svako primi prema onom što je činio, bilo dobro, bilo zlo. (10. stih)

Jedna motivacija da se ugodi Bogu je Pavlovo saznanje da će mu Hrist suditi za njegova djela u ovom životu. Pavle insistira da će se svi koji vjeruju u Isusa pojaviti pred Hristovim sudom. Implikacija je očita: i vjernici u Hrista će biti ispitani „pred Hristovom sudskom stolicom“. To znači da se nikome ne daje blanko ček za spasenje. „Jednom spašen, zauvijek spašen“ nije biblijska nauka.

Ovaj sud namijenjen vjernicima svakako se mora dogoditi prije Hristovog drugog dolaska. Hrist se neće baviti ispitivanjem slučajeva spasenih kad se vrati. To je već obavljeno. Tada će mrtvi biti podignuti preobraženi i zajedno sa živim čekaocima uzeti na Nebo (1. Korinćanima 15:51-56; 1. Solunjanima 4:15-17).

Da bismo razumjeli o kakvom sudu je riječ, moramo imati na umu i sledeće Hristove riječi: „Zaista, zaista, kažem vam, ko sluša

moju riječ i vjeruje onome koji me je poslao, ima vječni život i *ne dolazi na sud*, nego je prešao iz smrti u život.“ (Jovan 5:24)

Napokon, Hrist je naš Zastupnik na Nebu pred Bogom (Jevrejima 8:1; 9:24, 28).

Prema tipologiji zemaljskog svetilišta, poslednji čin uklanjanja grijeha Božjeg naroda obavljao se na Dan pomirenja (Levitska 16. glava). U antitipu predaventni sud u nebeskom svetilištu prethodi drugom Hristovom dolasku. Naravno nijedan vjernik se lično ne pojavljuje na tom sudu, ali svačiji slučaj će biti ili verifikovan na spasenje ili izbrisan iz „knjige života“. Bez Hrista, pred Zakonom, svi bismo bili neminovno osuđeni na smrt. U tom smislu svi moramo proći „kroz Hrista“ na tom sudu ili čekati konačni izvršni sud na drugu odnosno vječnu smrt (Otkrivenje 20:11-15). Ne postoji ništa između.

Uzgred, ovo nam takođe pomaže da shvatimo da nas Hrist otkupljuje posrednički, a ne zamjenski (greška većine hrišćanskog svijeta).

Pavle je motivisan svjesnošću ove nadolazeće presude i želi da njome motiviše i njegove čitaoce. Božja milost prema nama u opraštanju grijeha ne znači da je On nemaran o tome kako hrišćani žive svoje zemaljske živote. Stajaćemo pred Njim i smatraćemo se odgovornima za svoje izbore. Ta odgovornost utiče na našu vječnu sudbinu. Izbori koje smo napravili u našim tijelima s ove strane vječnosti su presudni, jer Bog nikoga neće spasiti protivno njegovoj/njenoj želji.

Poznajući, dakle, strah Gospodnji, trudimo se da uvjerimo ljude. Pred Bogom smo otkriveni, a nadam se da smo otkriveni i pred vašom savješću. (11. stih)

Pavle je u prethodnom stihu opisao zašto živi u „strahu Gospodnjem“. „Strah“ se ovdje koristi u drevnom smislu svjesnosti strahopoštovanja, na način na koji odrasli imaju „zdravo poštovanje [strah]“ od stvari poput vatre ili struje. On je svjestan da će jednom kad se ovaj život završi, svakom vjerniku biti suđeno. Pavlovo strahopoštovanje prema Hristu, koga predstavlja kao apostol, motivisalo

ga je da nastavi da prenosi jevanđelje spasenja što većem broju ljudi kako bi primio Hristovu pohvalu na tom sudu.

Ovo vraća temu 2. Korinćanima na odbranu Pavla i njegovih saradnika. Oni su iskreni u svom radu za Hrista, što se očigledno dovodi u pitanje u Korintu. Pavle piše da Bog zna šta su oni, što znači da Bog zna njihovu misiju, njihovu motivaciju i plod koji je iz toga proizašao. On dodaje da se nada da i njegovi čitaoci u svojoj savjesti znaju šta su on i njegovi saradnici. On se nada da su Korinćani potpuno uvjereni u istinitost djela koje su Pavle i oni s njim izvršili među njima.

Ne preporučujemo vam opet sami sebe, nego vam dajemo razlog da se hvalite nama, kako biste imali šta da odgovorite onima koji se hvale spoljašnjošću, a ne srcem. (12. stih)

Umjesto da pokuša s njima da počne od nule, Pavle je opisivao svoja gledišta i svoje motive. Nada se da će Korinćane podsjetiti na njegovu jedinstvenu ulogu predstavljanja Hrista njima. On želi da se hvale njime i njegovim saradnicima u ovom smislu: Hristu je bilo toliko stalo do nas da je poslao Pavla da nam kaže kako da primimo vječni život kroz vjeru u Hrista!

Oni koji su se protivili Pavlu među Korinćanima bili su fokusirani na spoljašnje izglede. To može značiti da su to bile jevrejske vjerske vođe koji su insistirali da Korinćani „izgledaju dobro“ slijedeći legalistička pravila judaizma. Ili to može značiti da su vanjski izgled Pavlovog života opisali kao javni poraz umjesto javne pobjede. Ova kritika bi pogodila činjenicu da je Pavle proveo toliko vremena pateći i pod prijetnjom nasilja.

Pavle želi da vjernici u Korintu mogu odgovoriti onima koji mu se protive. On želi da budu u stanju da kažu Pavlovim klevetnicima da nije važan spoljašnji izgled, već je ono što se dešava u srcu osobe ono što je zaista važno. Ovo odražava Božje riječi upućene proroku Samuelu o izboru novog kralja za Izrael: „Ne gledaj na njegovu spoljašnjost niti na njegov visoki stas, jer sam ga odbacio. Bog ne gleda na ono što čovjek gleda, jer čovjek gleda ono što se očima vidi, a

Gospod gleda ono što je u srcu.“ (1. Samuelova 16:7)

Jer ako smo sišli s uma, to je bilo radi Boga, a ako smo zdrave pameti, to je radi vas. (13. stih)

Sada piše da ako su on i njegovi saradnici „sišli s uma“, to je za Boga. Šta ovo znači? Neki naučnici sugerišu da su Pavlovi klevetnici doslovno dovodili u pitanje Pavlovo mentalno zdravlje. Zašto bi neko ko je toliko patio zbog propovijedanja jevanđelja nastavio da to čini? Zašto se stalno gurati u samu aktivnost koja dovodi do sukoba sa autoritetima i bolnih iskustava iznova i iznova? U ovom slučaju, Pavle je već objasnio razlog zašto nastavlja da hrabro propovijeda jevanđelje po cijenu sopstvene patnje. On to čini da bi ugodio Gospodu. Za taj cilj, on će rado iskoristiti svoj zemaljski život da dosegne što je moguće više s jevanđeljem (2. Korinćanima 5:6-10).

Kritičari, ako su to iznosili kao „argument“, propustili su jednu ključno važnu premisu: kada zaista stanete na Božju stranu, svijet će biti protiv vas, kao što je bio protiv Hrista. Radi se o velikom sukobu između Božjeg sistema vrijednosti i satanističkog sistema „vrijednosti“. U tom smislu, oni koji staju na Božju stranu izgledaju kao „ludi“ neobraćenom svijetu. Pavle je to pominjao u 1. Korinćanima 1:21-29.

Pavlovi rezoni zapravo pokazuju da su on i njegovi saradnici itekako „zdrave pameti“, i to bi trebao biti pouzdan pokazatelj Korinćanima i drugima o zdravosti onoga što im je preneseno.

On, dakle, dodaje retoričku poentu: da „ako“ nije lud, već pri zdravoj pameti, onda je ono što radi za dobro Korinćana. Njegova poenta je da on potpuno kontroliše svoj um i da ga koristi da im služi. Bez obzira kako to izgleda nevjernicima i skepticima (1. Korinćanima 2:14-15), Pavle ne služi sebi. On služi Bogu i drugima.

Jer Hristova ljubav nas pokreće, jer smo zaključili ovo: jedan čovjek je umro za sve, pa su tako svi umrli; on je umro za sve da oni koji žive ne žive više za sebe, nego za onoga koji je umro za njih i bio uskrsnut. (stihovi 14-15)

Pavle odlučno odgovara da nije lud. Umjesto toga, on je primoran da djeluje „ljubavlju Hristovom“. To jest, Hristova ljubav prema

njemu i drugima je toliko motivišuća da Pavle ne može da se natjera da odgovori na nju na bilo koji drugi način. On je tjeran – primoran – da nastavi pričati drugima o tome. U nekom smislu, Pavle možda čak kaže da Hristova ljubav doslovno kontroliše njegove izbore. Hristova ljubav je u suštini zarobila Pavla da obavlja Hristovo djelo na zemlji, bez obzira šta je Pavle možda smatrao da radi drugačije. Zbog Hristove ljubavi prema njemu i svijetu, Pavle mora da nastavi.

Pavle i njegovi saradnici na jevanđelju apsolutno su uvjereni u jednu jednostavnu istinu: Jedan je umro za sve i stoga su svi umrli. Ovim Pavle misli da je Hrist umro za grijehe cijelog čovječanstva i da njegova smrt ima kolektivna vrijednost. U duhovnom smislu, svi koji vjeruju u Hrista umrli su s njim kada je on umro. Pavle opisuje ono što proučavaoci Biblije nazivaju „posredničko pomirenje“. Hrist je, kao savršena žrtva za grijeh, umro za nas da bi iskupio naš grijeh (Efescima 2:8-9).

Hrist se takođe žrtvovao i ponovo je uskrsnuo da bi oni koji se uzdaju u njega za spasenje prestali živjeti za sebe i počeli živjeti za Boga. Hrist namjerava da oni koji prime dar njegove smrti, za svoj grijeh, odgovore umiranjem sebičnosti kako bi nesebično živjeli za njega.

Zato mi od sada nikoga ne poznajemo po tijelu. Ako smo Hrista i poznavali po tijelu, sada ga tako više ne poznajemo. (16. stih)

Pavle je došao do ovog razumijevanja kada je došao do vjere u Hrista. Nekada je o Hristu razmišljao samo iz ljudske perspektive. Prije svog obraćenja, Pavle je gledao na Isusa kao na običnog čovjeka, a na njegovu smrt kao na pravednu kaznu za jeres. Nakon svog obraćenja, Pavle je upoznao Hrista kao Sina Božjeg i posrednika za ljudski grijeh koji je opisao u prethodnim stihovima.

Razumijevanje da svakom može biti oprošten grijeh i da se može preobraziti kroz vjeru u Hrista promijenilo je način na koji Pavle gleda na svaku drugu osobu na zemlji. Njegova glavna briga je, sada, da li je druga osoba u Hristu ili je još uvijek u svom grijehu? Jesu li pomireni s Bogom kroz vjeru u Isusa ili ne? Ovdje se ne radi o tome

da Pavle ljude smatra „dobrima“ ili „lošima“ zbog njihove vjere. Umjesto toga, to odražava njegovu duboku želju da vidi ljude spašene kroz Hrista.

Dakle, ako je neko u Hristu, on je novo stvorenje. Ono što je staro prošlo je, i evo, novo je nastalo. (17. stih)

Ljudi „u Hristu“ su nova stvorenja. Oni su postali nešto što ranije nisu bili. Njihov identitet se promijenio od pale verzije njih samih do povezivanja s Hristovom pravednošću. To su oni sada.

U stvari, stara verzija hrišćana nije povratna. Staro je nestalo, piše Pavle. Novo je stiglo. Svi stari snovi i ideje i planovi i ciljevi prestali su postojati i zamijenjeni su Hristovim idejama i planovima i namjerama u potpuno novom stvorenju zvanom „hrišćanin“.

Naravno, ovo je istina u duhovnom smislu, dok na faktičku „novinu“ u svemu moramo čekati do drugog Hristovog dolaska.

A sve je od Boga, koji nas je pomirio sa sobom kroz Isusa Hrista i dao nam službu pomirenja; jer je Bog bio u Hristu pomirivši svijet sa sobom, ne računajući im njihove prestupe, i povjerio nam riječ pomirenja. (stihovi 18-19)

Kroz vjeru u Hrista, svaka osoba se može pomiriti sa Bogom. Koristeći riječ *pomiren*, Pavle misli da se naše odvajanje od Boga uzrokovano grijehom može ukloniti. Oproštajem svojih grijeha, osoba može biti u potpunosti dobrodošla u odnos s Bogom.

Pavle insistira da se upravo to dogodilo njemu i njegovim prijateljima. Bog ih je pomirio sa sobom kroz vjeru u Hrista. On ih je učinio novim u Hristu. On im je dao trajno i vječno mjesto sa Njim u Njegovoj slavi kroz Hrista. Nakon što je Bog to učinio za njih, dodaje Pavle, odmah im je dao „službu pomirenja“. Pod tim Pavle misli da im je Bog dao misiju da pronesu jevanđelje, poruku ovog pomirenja sa Bogom, što većem broju ljudi.

Koja je „poruka pomirenja“ koju je Pavlu i njegovim saradnicima povjerio Bog? Najjednostavnije rečeno, to je ovo: Bog ne računa grijehe onih koji su „u Hristu“. Ti su grijesi nekada stajali između svake osobe i Boga kao prepreka koja se nije mogla pomaknuti

(Rimljanima 3:23). Hrist je uklonio prepreku ponudivši otkup za grijeh svakog vjernika svojom smrću. Nepotrebno je da trpimo smrt zbog vlastitog grijeha ili da budemo trajno odvojeni od Boga (Rimljanima 6:23). Sada se svi koji se uzdaju u Hrista mogu pomiriti sa Bogom. Pavle je shvatio svoju životnu misiju da prenese ovu poruku svima kojima je mogao.

Za našu ispravnu teologiju, važno je zapaziti frazu „Bog je bio u Hristu". Sveto pismo ne uči da je Hrist Bog (ili drugi, još jedan bog). On je Sin Božji po svom identitetu. On je Božji najviši poslanik i jedini kvalifikovani Spasitelj. I Bog je opunomoćio Hristovu misiju spasenja svojom prisutnošću „u Hristu". To je smisao riječi u jevanđelju po Mateju 1:23 „daće mu ime *Emanuel*, što znači *s nama Bog*". Isus je to ovako izrazio: „Zar ne vjeruješ da sam ja u Ocu i da je Otac u meni? Ono što vam ja govorim ne govorim sam od sebe, nego Otac koji stoji u meni čini svoja djela. Vjerujte mi da sam ja u Ocu i da je Otac u meni, a ako ne, vjerujte zbog samih djela." (Jovan 14:10-11)

Za Hristovu misiju, od suštinske važnosti je bio odnos sa Bogom. Slično tome, kao što će Pavle u nastavku reći, i on i njegovi saradnici su Hristovi „ambasadori" u svijetu kojima je povjerena poruka o pomirenju sa Bogom.

Mi smo, dakle, ambasadori za Hrista, i to je kao da Bog preko nas moli ljude. Usrdno vas molimo umjesto Hrista: „Pomirite se s Bogom." Jer onoga koji nije znao grijeha, učinio je grijehom nas radi, da mi postanemo pravednost Božja u njemu. (stihovi 20-21)

Kao što politički ambasador živi u stranoj zemlji, zastupajući interese svoje domovine i Gospodara, tako i hrišćani predstavljaju Isusa i njegovu poruku svijetu. Bog upućuje svoj poziv svijetu preko svojih ambasadora. Stojeći u toj poziciji, Pavle moli sve čitaoce njegovog pisma: Pomirite se s Bogom kroz vjeru u Hrista.

Ova jednostavna poruka nije se promijenila u 2000 godina otkako je Pavle napisao ove riječi. Hristovi ambasadori nastavljaju da mole sve koji će to čuti širom svijeta da se pomire sa Bogom tako što će im grijesi biti oprošteni kroz vjeru u Hristovo otkupljenje.

Stih 20. može biti najsažetiji prikaz jevanđelja u cijelom Svetom pismu.

Bog je djelovao za naše dobro. To znači da je Bog djelovao iz svoje ljubavi, kako bi omogućio uklanjanje uzroka razdvojenosti između nas i Njega: naš grijeh. Da bi to postigao, Bog je učinio da Hrist, koji nikada nije zgriješio tokom svog života na zemlji ni na koji način, postane naš grijeh. Isusova smrt je, dakle, otkupnina za naš grijeh, uklonivši našu krivicu i uklonivši prepreku između nas i Boga. Umjesto da sami „budemo grijeh“, onima koji dolaze Bogu kroz vjeru u Hrista pripisuje se zasluga za Hristov pravedni, bezgrešni život. Mi „postajemo Božja pravednost“ i pomireni smo u našem odnosu s Njim.

Ukratko, svojim darom milosti i kroz našu vjeru u Hrista, možemo primiti Hristovu pravednost. To je ono što znači biti „u Hristu“.

6. Svrha hrišćana u blagodati

Kao njegovi saradnici ponovo vas molimo da ne propustite da ispunite svrhu Božje blagodati koju ste primili. (2. Korinćanima 6:1)

Pavle sada apeluje na Korinćane da ne primaju uzalud Božju blagodat. Prvo, međutim, on sebe i svoje saradnike opisuje kao saradnike s Bogom. Neki ovo čuju kao hrabru izjavu. Kako neko može biti Božji saradnik? To se može dogoditi samo po Božjem određenju. Pavle je sebe i svoj tim opisao kao „Hristove ambasadore" za Boga koji preko njih poziva čovječanstvo (2. Korinćanima 5:20). Na taj način oni rade zajedno s Bogom kao Njegovi predstavnici.

Ovo postavlja pitanje kako neko može primiti Božju blagodat uzalud. To znači bez svrhe ili bez rezultata. U ovom kontekstu, Pavle misli na način na koji Korinćani odgovaraju na ovu nevjerovatnu poruku. Vjerovatno je da neki u Korintu vjeruju da primaju Božju blagodat kada to nisu. Osoba nije istinski „u Hristu" ako ne vjeruje u pravo jevanđelje.

Lažni učitelji su se doselili među Korinćane. Moguće je da su to judaisti: oni koji uče da hrišćani takođe moraju slijediti legalistička pravila da bi bili spašeni. Osoba koja vjeruje svojim vlastitim djelima da bi se spasila ne vjeruje Hristu. To bi bilo lažno jevanđelje (2. Korinćanima 11:4).

Takođe je moguće da Pavle ima na umu neke među Korinćanima koji su nastavili da obožavaju idole dok su učestvovali u hrišćanskoj zajednici. Opet, takvi ljudi ne bi vjerovali u Hrista kada bi vjerovali da su im potrebni idoli koji će ih takođe osigurati. Oni bi pokušavali da prime Božju milost, ali uzalud.

Jer on kaže: „U vrijeme svoje milosti uslišio sam te, u dan spasenja pomogao sam ti." Evo, sada je vrijeme milosti! Evo, sada je dan spasenja! (2. stih)

Pavle koristi citat iz Isaije 49:8 da podsjeti Korinćane da je ovaj

poziv da se pomire s Bogom kroz Hrista ograničena vremenska ponuda. Bog je rekao Isaiji da je čuo proroka u povoljno vrijeme i da mu je pomogao u danu spasenja.

Pavle insistira da je za one koje bi Bog uslišio i pomogao im kroz vjeru u Hrista *sada* povoljno vrijeme i dan spasenja. Bog nikada ne poziva ljude da im kaže da se spasu „jednog dana". On ne poziva ljude da odugovlače, već da se sada obrate Hristu.

Neće svako vrijeme ili svaki dan biti otvoren za spasenje. Uglavnom, to je zato što niko ne zna koliko im je dana u životu ostalo (Jakov 4:14). Jednom kad čuje poziv, što osoba više odlaže, to je manja vjerovatnoća da će se ikad odlučiti. Na kraju, vrijeme ističe i počinje vječnost. Pavle takođe može imati na umu Hristov povratak i dan suda (1. Solunjanima 5:2). Kada dođe kraj biće prekasno da se pomirimo sa Bogom. Pavle ne želi da njegovi čitaoci oklijevaju da polože punu vjeru u Hrista za spasenje.

Ni u čemu ne dajemo nikakav razlog za spoticanje, da se našoj službi ne bi imalo šta prigovoriti, nego se u svemu preporučujemo kao Božje sluge: postojanošću u mnogim kušnjama, u nevoljama, u oskudici, u poteškoćama, pod udarcima, u zatvorima, u bunama, u napornom radu, u besanim noćima, u gladovanju, u čistoti, u znanju, u dugom trpljenju, u dobroti, u Duhu svetom, u nelicemjernoj ljubavi, u riječi istine, u sili Božjoj, u izvršavanju pravednosti u desnici i ljevici, slavom i sramotom, lošim glasom i dobrim glasom, kao varalice, a ipak pošteni, kao nepoznati, a ipak dobro poznati, kao oni koji umiru, a evo, ipak živimo, kao kažnjeni, ali ne ubijeni, kao ožalošćeni, a uvijek radosni, kao siromašni, a koji mnoge obogaćuju, kao oni koji nemaju ništa, a ipak imaju sve. (stihovi 3-10)

Sada Pavle još jednom počinje braniti integritet svoje vlastite službe Korinćanima.

On navodi da on i njegovi saradnici nisu postavili nikakvu prepreku na putu nikome ko bi došao do vjere u Hrista. On insistira na tome da niko nije mogao da nađe zamjerku njihovoj službi. Ovdje misli na nedostatak integriteta ili prisustvo skandala koji bi potencijalnog

vjernika mogao dovesti do pitanja da li se poruci jevanđelja može vjerovati. Iako nijedna osoba nije savršena, razumno je da ljudi budu sumnjičavi prema nekome ko propovijeda moral, ali živi u grijehu; Pavlov život ne pruža takav prostor za kritiku.

Pavle insistira na tome da su on i njegovi saradnici očistili put ka vjeri u Hrista tako što su ostali bez prijekora u svojoj službi. Niko im nikada nije mogao ukazati na legitiman razlog zašto je neko možda propustio Božju milost kroz vjeru u Hrista.

Prvo, Pavle i njegovi saradnici su Božje sluge. Oni ne služe sami sebi. Razlog zašto rade s integritetom u svemu je taj što su njihova prva odanost i odgovornost Bogu, a ne onima kojima služe u Njegovo ime.

Pavle počinje da navodi dokaze njihovog integriteta. Pitanje koje se podrazumijeva je: „Zašto bismo prošli kroz sve ovo ako naši motivi nisu čisti?“ Pavle navodi da su on i njegov tim pokazali veliku izdržljivost, što znači da nisu odustali niti su ustuknuli pred patnjom. Ta patnja je uključivala nevolje, teškoće i nesreće. Pavlova služba je zahtijevala od njega da izdrži velike poteškoće.

Rani vjernici, posebno vođe poput apostola, trpjeli su batine od strane ogorčenih jevrejskih vjerskih vođa jer su propovijedali da se spas može naći samo u Hristu, a ne u slijeđenju judaizma. Proveli su vrijeme u rimskim zatvorima. Napadale su ih pobunjene rulje. Radili su do iznemoglosti i u službi i na svjetovnom poslu koji su morali obavljati da bi se izdržavali. Proživljavali su neprospavane noći i veliku glad, bilo zbog siromaštva ili u postu.

Pavle nabraja i pozitivne kvalitete koje su pokazali u tim okolnostima. On počinje sa čistotom, što znači da oni nemaju drugog plana osim propovijedanja dobre vijesti o Isusu. Oni nisu dvoumni ili podijeljeni u svojoj namjeri.

Oni djeluju na temelju znanja – ili razumijevanja – onoga što je istinito dok predstavljaju jevanđelje. Integritet glasnika malo vrijedi ako je poruka pogrešna. Pavlova poruka je izgrađena na ispravnom razumijevanju istine.

Pokazali su i strpljenje i ljubaznost, čak i kao odgovor na progon. Radili su sa svetošću, djelujući u sili Božjeg Duha u sebi.

Pavle insistira na tome da je ljubav koju su pokazali onima u Korintu i drugdje uvijek bila iskrena. Čak su i njegove ispravke i ukori proizašli iz njegove ljubavi prema njima.

Nikada nisu lagali da bi postigli više u svojoj službi. U stvari, oni su govorili istinu čak i kada je bila bolna ili kada su rizikovali da okrenu ljude protiv sebe. Oni koji su čuli Pavlove riječi u 1. Korinćanima dobro bi to znali.

Oni su tvorili pravednost „u desnici i u ljevici". Ovo je također referenca za integritet i pošteno postupanje u svakoj prilici u praktičnom životu i radu.

Oni su iskusili i čast i sramotu u predstavljanju Hrista. Klevetani su i hvaljeni. Šta god da su Pavlovi klevetnici u Korintu govorili o njemu, vjerovatno je to rečeno i ranije. Pavle nije živio za pohvale drugih ljudi, ali je želio da čitaoci znaju da ih je primio za svoj rad u službi, uz uvrede i laži.

U stvari, Pavle dodaje da su ih tretirali kao varalice. Moguće je da se to dešavalo u Korintu, a neki su sugerisali da su Pavle i njegov tim lažni apostoli. Pavle se posebno osvrnuo na te optužbe u 2. Korinćanima 3:1-3, tražeći od Korinćana da pogledaju na svoja obraćenja na vjeru u Hrista kako bi se sjetili da je njegovo apostolsko djelovanje među njima bilo „istinito".

Pavle i njegovi saradnici su tretirani kao da su nepoznati. Sigurno su oni kojima je služio i oni koji su mu se protivili znali ko je Pavle. Vjerovatno misli da nije s pravom priznat kao Hristov predstavnik i apostol. On to suprotstavlja insistiranjem da su on i njegovi saradnici poznati. To je važilo za sve koji su povjerovali u njegovu poruku i pouzdali se u Hrista. Pavla i njegove saradnike Bog je, naravno, poznavao. To mu je bilo najvažnije (2. Timoteju 2:19).

Pavle dodaje da su on i njegovi saradnici za Hrista tretirani kao da umiru, iako su živi, i kažnjeni ili pretučeni, iako nisu ubijeni. Pavle je redovno živio na ivici smrti. Započeo je ovo pismo opisujući

nedavni događaj koji ih je doveo vrlo blizu smrti (2. Korinćanima 1:8-9). Pavle će također nastaviti da opisuje kako su ga tukli zbog objavljivanja Hrista (2. Korinćanima 6:5; 11:23-25). Ipak, izdržao je do ove tačke. On i to nudi kao dokaz da je Bog s njim u njegovoj službi.

Pavle dodaje da su tretirani kao da su žalosni, siromašni i da nemaju ništa. Istina, Pavle insistira da se oni uvijek raduju, da su mnoge obogatili i da sve posjeduju. Ove riječi ne poriču realnost zemaljskih okolnosti. On je zaista iskusio veliku tugu u svom radu za Hrista u nekoliko navrata (2. Korinćanima 2:1-3; Rimljanima 9:2; Filipljanima 2:27). On je sigurno živio u siromaštvu kao putujući misionar (1. Korinćanima 4:11). Ipak, Pavle opisuje kako gledanje na njegov život i rad iz duhovne perspektive ukazuje na veću istinu.

Pavle i njegovi saradnici neprestano su birali da se raduju čak i u trenucima svoje najveće patnje. Djela 16:23-25 opisuju trenutak kada su on i Silas pjevali hvalospjeve Bogu kasno u noć nakon što su ih pretukli i bacili u zatvor sa nogama u kladama. Pavle je poučavao da svi vjernici trebaju sagledati svoje živote iz vječne perspektive i nastaviti da se raduju (Filipljanima 4:4).

Pavlova sposobnost da svoj život vidi kao iskustvo koje vodi u vječnost pretvorila je sve njegove gubitke u ogromne prednosti. Patnja je bila trenutna. Pobjeda će biti zauvijek.

Sve smo vam otvoreno rekli, Korinćani, i srce nam se širom otvorilo. Vama nije tijesno u nama, ali vam je tijesno u vašim srcima. Uzvratite na isti način – kao djeci vam govorim – i vi širom otvorite svoje srce. (stihovi 11-13)

Uprkos bilo kakvom sukobu s hrišćanima u Korintu, srca Pavla i njegovih saradnika su širom otvorena. Kao što je ovdje opisano, njihova naklonost prema Korinćanima je puna i duboka kao što je uvijek bila. Ukratko, Pavle ih voli onoliko koliko ih je uvijek volio. Činjenica da ih zove po imenu Korinćani može biti dokaz njegove velike naklonosti prema njima.

Međutim, dodaje da isto ne važi za njihova osjećanja prema

njemu i njegovim saradnicima. Oni su ograničeni u svojoj naklonosti prema Pavlu i drugim propovjednicima ili jevanđelju. Pavle insistira da takav podbačaj ne dolazi zbog njega i njegovih saradnika. Dolazi od Korinćana. Smanjili su svoju naklonost, vjerovatno na osnovu kampanje dezinformacija lažnih apostola ili drugih među njima.

Ili su, možda, neki od Korinćana jednostavno negodovali na Pavlove ispravke i ukore. Možda su bili ogorčeni zbog izazova da se vrate pravom vjerovanju i praksi.

Pavle ih podstiče da širom ili potpuno otvore svoja srca. On kaže da govori kao o djeci, što vjerovatno znači da Korinćane smatra svojom duhovnom djecom (1. Korinćanima 4:14-15; 2. Korinćanima 12:14-15). On želi da ima blizak, iskren odnos i odnos pun ljubavi sa njima kao što dobar otac radi sa svojom djecom.

Ne budite u istom jarmu s nevjernicima. Jer šta imaju zajedničko pravednost i bezakonje? Ili šta imaju zajedničko svjetlost i tama? (14. stih)

Slika „jarma“ podsjeća na kruti pojas koji se koristi za držanje stoke spojene zajedno da vuku u doslednom smjeru. Stari savez je koristio oblik te riječi da zabrani parenje životinja različitih vrsta (Levitski zakonik 19:19). Zakon takođe zabranjuje uprezanje vola i magarca da oru (Ponovljeni zakon 22:10).

Poenta ove fraze će uskoro postati jasna. Oni u Hristu su nešto drugo od onih koji nisu u Hristu. Oni nisu isti – duhovno – i ne bi trebali biti uvučeni zajedno u bilo kakvu obavezujuću vezu. Pavle počinje postavljati niz pitanja kako bi pokazao apsurdnost da vjernik bude „u jarmu“ s nevjernikom.

Pavle pita: kakva saradnja može postojati između pravednosti i bezakonja? Oni u Hristu su „postali Božja pravednost“ (2. Korinćanima 5:21). Oni izvan Hrista ostaju u svom statusu nepokajanih, bezakonih grešnika. To dvoje se ne može – ne smije – spojiti zajedno. To činiti ima isto toliko malo smisla kao pokušaj spajanja svjetlosti i tame u zajedništvo. To se ne može uraditi. Čim dođe svjetlost, tama mora nestati.

Bitno je shvatiti da Pavle ne kaže da se vjernici uopšte ne bi trebali družiti s nevjernicima (1. Korinćanima 5:9-10). Vjernici bi trebali nastaviti živjeti i funkcionisati u svijetu, što uključuje kontakt s nevjernicima (1. Korinćanima 10:25-26).

Umjesto toga, učenje Svetog pisma ovdje je da hrišćani ne smiju ulaziti u obavezujuće partnerske ugovore sa nehrišćanima.

Nadalje, u čemu se slažu Hristos i Belijal? Ili šta je zajedničko pobožnom i nepobožnom? (15. stih)

Kakav bi sklad ikada mogao postojati između Hrista i Belijala. Belijal je drugo ime za Sotonu (2. Samuelova 20:1), korišteno samo ovdje u Bibliji. Fraza „Blijalovi sinovi" u značenju „bezvrijedni ili pokvareni ljudi" pominje se još u 5. Mojsijevoj 13:13 (za idolopoklonike), 5. Mojsijevoj 15:9 (za one koji zapostavljaju siromašne), 1. Kraljevima 21:10 (za podlace i nitkove), 1. Samuelovoj 1:16 (za pijanice), 1. Samuelovoj 2:12 (za nemoralne ljude), te 2. Samuelovoj 20:1 i Izrekama 19:28 (za pobunjenike protiv građanskih vlasti). Očigledan odgovor je da Hrist i Sotona, ili hrišćani i satanisti, nikada ne bi mogli sklopiti uzajamno koristan sporazum. Oni stoje suprotstavljeni jedno drugom. Belijal je varalica se suprotstavlja Hristu, koji je Istina. Isto tako, hrišćani ne mogu tražiti partnerstvo sa prevarantima ovoga svijeta.

Pitanje je, dakle, kako bi Hristov sledbenik, hrišćanin, ikada mogao biti ujedinjen na bilo koji značajan način s nekim ko nije hrišćanin? Po definiciji, nevjernici su još uvijek pod vlašću boga ovog doba koji je zaslijepio um nevjernika (2. Korinćanima 4:4). Kako bi se vjernik i nevjernik ikada mogli spojiti da idu u istom pravcu? Jedno bi moralo da se okrene sa svog kursa.

Pavle se pita i o dijelu koji će biti dat vjernicima i nevjernicima. Vjernici dijele sva neistraživa bogatstva koja pripadaju Bogu (Efescima 3:8). Nevjernici su daleko od primanja Božje slave jer nemaju oproštaj za svoje grijehe (Rimljanima 3:23). Sa tako veoma različitim vječnim sudbinama, kako bi vjernik i nevjernik mogli zajedno hodati u istom smjeru kako to zahtijeva uprega obavezujućeg odnosa?

I kako se hram Božji slaže s idolima? Jer vi ste hram živog Boga, kao što je Bog rekao: „Useliću se u njih, i hodiću među njima, i biću njihov Bog, a oni će biti moj narod.“ (16. stih)

Kakav sklad Božji hram može imati sa idolima? Pitanje stvara sliku obožavanja lažnog idola u jevrejskom hramu. Tako nešto bi bila krajnja izdaja Boga. Oni koji su poznavali Mojsijev zakon odmah bi proglasili takvu osobu vrijednom smrti prema zakonima izraelskog naroda.

Međutim, Pavle brzo pojašnjava da ne govori o jevrejskom hramu. Oni koji su u Hristu – pravi hrišćanski vjernici – sada su Božji hram na zemlji. Njegov Duh je prisutan u svakom vjernika u Hrista. Sa tim razumijevanjem, Pavlovo značenje je jasno. Svaki vjernik koji učestvuje u obožavanju idola kriv je za izdaju Boga na isti način kao da Jevrej obožava idola u hramu.

Pavle se zatim poziva na nekoliko starosaveznih odlomaka kako bi svoju poentu učinio još jasnijom. Počinje citirajući mješavinu Levitske knjige 26:12 i Izlaska 29:45. Bog je objavio da će prebivati među narodom Izraela. Izražena Božja prisutnost je bila u hramu, u Najsvetijem mjestu. On je bio Izraelov Bog, a oni bi bili Njegov narod. Pavle pokazuje da isto važi i za sve koji dolaze Bogu kroz vjeru u Hrista. Hrišćani su Božji narod. On sada prebiva među njima.

„Zato izađite između njih i odvojte se, govori Gospod, i ne dotičite se nečistote i ja ću vas primiti.“ (17. stih)

Pavle citira iz zbirke starosaveznih odlomaka da bi potvrdio ovaj slučaj. Ovaj stih je sastavljen iz Isaije 52:11 i Ezekijela 20:41. Bog je oslobodio Izraelce od ropstva drugim narodima i rekao im da se odvoje od naroda oko sebe i da zadrže svoju čistotu čak ni ne dotičući zabranjene stvari. Tada bi im Gospod poželio dobrodošlicu.

Bog poziva hrišćane da žive u slobodi od grijeha i da vode svete živote.

„I biću vam otac, a vi ćete mi biti sinovi i kćeri, govori Gospod Svemoćni.“ (18. stih)

Pavle upućuje na Isaiju 43:6 da bi konačno utvrdio da je odnos

vjernika s Bogom kroz vjeru u Hrista odnos djeteta prema Ocu. Bog hrišćane naziva svojim sinovima i kćerima. Njegovi uputi da se odvoje od obožavanja idola i stalnog grijeha ne odnose se na slijeđenje vjerskih pravila radi njih samih. Radi se o tome da budemo u lojalnom odnosu i ljubavi sa našim Ocem, koji je Bog.

7. Pobožna i svjetovna žalost

Dakle, pošto imamo ta obećanja, ljubazni, očistimo se od svake prljavštine tijela i duha, i usavršavajmo se u svetosti u strahu pred Bogom. (2. Korinćanima 7:1)

Pavle je upravo pomenuo nekoliko starosaveznih spisa koji povezuju Božja obećanja Izraelcima s njihovom poslušnošću. Kako vjernici trebaju odgovoriti na čvrsta obećanja od Boga? Moramo se očistiti i tijelom i duhom. Budući da Bog prebiva u vjernicima Duhom svetim, hrišćani moraju ukloniti iz svojih života sve što je na bilo koji način suprotno Bogu. Za Korinćane, koji su živjeli u kulturi koja je normalizovala obožavanje idola, to je uključivalo uklanjanje svake veze sa obožavanjem idola ili lažnih bogova.

Ovaj tekući proces čišćenja naših života od stvari koje se suprotstavljaju Bogu je način na koji vjernik učestvuje s Bogom u „dovođenju svetosti do kraja". Bog je onaj koji vjernika stavlja po strani kao svog, kao svetog, kao odvojenog za Njegove svrhe. On to čini za sve koji mu dolaze kroz vjeru u Hrista i On započinje proces stvaranja te osobe novom po Hristovom obličju (2. Korinćanima 5:17).

Pavle je napisao da će Bog takođe završiti ovo djelo u svakom vjerniku (1. Korinćanima 1:8). Hrišćani, međutim, moraju učestvovati tako što će se pridržavati Božjih uputa da odbace svaku neposlušnost „u strahu Gospodnjem".

Napravite mjesta za nas u svojim srcima. Nikome nismo učinili ništa nažao, nikoga nismo upropastili, nikoga nismo iskoristili. (2. stih)

Ovaj odlomak se vraća na Pavlovu molbu, izrečenu u prethodnom poglavlju, da Korinćani ponovo prošire ili otvore svoja srca njemu i njegovim kolegama (2. Korinćanima 6:13). Pavle još jednom insistira na tome da su on i njegovi saradnici na jevanđelju nevini za bilo kakvu nepravdu. Postupili su samo sa integritetom. Nikoga nisu

povrijedili, iskvarili ili iskoristili. Ove Pavlove izjave mogu pokazati kakve su optužbe iznesene protiv njega. Možda su neki govorili da je tajno radio samo za svoju ličnu korist. On je pokazao da je to jednostavno netačno i sada to ponovo izjavljuje.

Ne kažem to da vas osudim. Jer već sam rekao da ste u našim srcima, bilo da umiremo bilo da živimo. (3. stih)

Smisao ovog odgovora je da se ne iznose obrnute optužbe protiv bilo koga. Pavle ne piše kako bi osudio Korinćane ili zahtijevao ultimatum da se vrati u njihovu milost. Opet ponavlja da su mu još uvijek u srcu. I dalje ih voli i osjeća veliku naklonost prema njima. I dalje smatra da pripada njima. On je, zapravo, spreman da umre sa njima i da živi sa njima. Drugim riječima, Pavle ne odbacuje Korinćane zbog njihovog djelimičnog odbacivanja njega. Želi da se ponovo spoji sa njima u međusobnoj naklonosti.

Vama mogu da govorim vrlo otvoreno. Veoma se ponosim vama. Ispunjen sam utjehom, preplavila me je radost uprkos svoj našoj nevolji. (4. stih)

Pavle opisuje koliko su pozitivna njegova osjećanja prema njima. Piše sa velikom otvorenošću, a ne zato što se stidi ili se razočarao u njih. Istina je upravo suprotno. Pavle izjavljuje veliki ponos koji još uvijek ima zbog njih. Sledeći stih pomaže da se objasni zašto on sada kaže da je, u stvari, ispunjen utjehom i preplavljen radošću uprkos svim nevoljama koje su on i njegovi prijatelji iskusili.

Pavle se vraća na priču koju je ostavio po strani ranije u ovom pismu (2. Korinćanima 2:13). Slijed događaja je sljedeći: njegova poslednja posjeta Korinćanima bila je bolna. Neki uticajan čovjek bio je kriv za grijeh pobune. Nakon što ih je napustio, Pavle je napisao teško pismo u kojem ih je uputio da ovog čovjeka smatraju odgovornim za svoj grijeh. Da li će izabrati Pavla ili ovog grešnog čovjeka? Pavle nije želio da se vrati da ih vidi dok nije čuo kako stvari idu, pa je poslao Tita s tim pismom. Tekst te poruke nije sačuvan. Pavle se dogovorio s Titom da se sastanu u Troadi vezano s njihovim odgovorom. Međutim, kada je Pavle stigao u Troadu, Tita nije bilo. Pavle

se preselio u Makedoniju da ga sačeka.

Sada Pavle počinje da opisuje svoje veliko olakšanje i radost zbog onoga što je konačno čuo od Tita o odgovoru Korinćana na njegovo pismo. Bio je utješen. Oni su izabrali da urade ono što je ispravno.

Zaista, kad smo došli u Makedoniju, nije bilo olakšanja za naše tijelo, nego su nas i dalje sa svih strana snalazile nevolje – spolja borbe, a iznutra strahovi. (5. stih)

Kada su se, dakle, Pavle i njegovi saradnici vratili u Makedoniju, stvari se za njih nisu poboljšale. I fizički i emocionalno, nastavili su da se bore. Nisu se mogli odmoriti. Zadesile su ih nevolje, koje su uključivale nekakvu borbu i strah. Nešto od toga je vjerovatno bilo podstaknuto Pavlovom brigom za Tita i željom da zna kako su Korinćani odgovorili na njegovo pismo. Očigledno je i doživljavao dodatno protivljenje.

Ali Bog, koji tješi potištene, utješio nas je Titovom prisutnošću. I ne samo njegovom prisutnošću nego i utjehom kojom se utješio zbog vas, jer nas je izvijestio o vašoj iskrenoj želji za pokajanjem, vašoj tuzi, vašoj velikoj brizi za mene, tako da sam se još više obradovao. (stihovi 6-7)

Pavle izvještava da mu je Bog pružio veliku utjehu kada se Tit vratio sa svojim dobrim izvještajem iz Korinta, rješavajući i pitanje Titove sigurnosti i odgovor Korinćana na Pavlovo pismo.

Kako su Korinćani odgovorili? Govorili su o svojoj čežnji za Pavlom. Oni su opisali svoju žalost ili tugu zbog svoje grešnosti i svoju entuzijastičnu podršku Pavlu. Ukratko, pokajali su se za svoj grijeh i izrazili svoju naklonost Pavlu. Ovo je bilo sve čemu se mogao nadati. Pavle je doživio ne samo utjehu čuvši ovo, već je doživio i veliku radost.

Važno je primijetiti da je Pavle otvoreno priznao da je iskusio strah i veliku emocionalnu tjeskobu. Čineći to, on priznaje da ova stanja uma mogu iskusiti vjernici, uključujući i one u službi. Hrišćani se ponekad mogu osjećati potišteno. To nije dokaz da ih je Bog

napustio ili da su grešni.

Jednako je važno primijetiti da Pavle opisuje Boga kao onoga koji tješi potištene ili obeshrabrene. Bog je krajnji izvor utjehe za vjernike koji doživljavaju emocionalnu nevolju. To je jedan od načina na koji On skrbi za svoju djecu.

Zato, ako sam vas i ražalostio svojim pismom, nije mi žao. Ako mi je i bilo žao – vidim da vas je to pismo ražalostilo, ali samo nakratko – sada se radujem, ne zato što ste se ražalostili, nego zato što vas je ta žalost navela na pokajanje, jer ste se ražalostili u skladu s Božjom voljom, i zbog nas niste pretrpjeli nikakvu štetu. (stihovi 8-9)

Pavle ima dvije reakcije kada je čuo za njihovu tugu kao odgovor na njegov prijekor. Kao roditelj pun ljubavi, on mrzi da čuje da su bili tužni, ali također razumije njihovu tugu kao znak iskrenog pokajanja zbog nepravde. Stoga izjavljuje da se ne kaje što je napisao pismo, jer je to dovelo do pokajanja, ali da je požalio što ih je na ovaj način povrijedio zbog svoje naklonosti prema njima. Drago mu je što je njihova tuga kratko trajala i postigla svoju svrhu.

Pokajanje je obaveza da se promijeni kurs i krene u pravom smjeru. Često pokajanje od grijeha samo prati tuga koja dolazi od razumijevanja posledica tog grijeha.

Sveto pismo opisuje ovu tugu kao „pobožnu žalost“. Pavle priznaje da ih je njegovo pismo navelo da dožive ovaj bol, ali to je bio privremeni, blagotvoran bol koji im je bio potreban da bi se udaljili od svog grešnog puta. Drugim riječima, Pavlovo teško pismo ih nije povrijedilo, nije im nanijelo gubitak. Umjesto toga, pomoglo im je.

Jer žalost koja je u skladu sa Božjom voljom podstiče na pokajanje koje vodi u spasenje, zbog čega ne treba žaliti, a žalost svojstvena ovom svijetu donosi smrt. (10. stih)

Sada Pavle generalizuje ovu ideju na svakog vjernika. „Žalost u skladu sa Božjom voljom“ proizvodi pokajanje: okretanje od grešnog puta da bi se krenulo u pravom smjeru. To pokajanje vodi ka spasenju i ne ostavlja žaljenje.

Pobožna žalost boli. Boli nas da prepoznamo svoju grešnost i

odgovornost da svojim grijehom nanesemo bol drugima. Međutim, ako ta povreda vodi ka pokajanju, to je bol koja oslobađa vjernika od žaljenja. Na kraju, hrišćanin se raduje tuzi koja ih je vratila na put života.

Svjetska žalost, s druge strane, vodi samo u smrt. Svjetska tuga je bol zbog posledica grijeha koja ne vodi ka pokajanju. To je samo bol nakon kojeg slijedi još grijeha nakon čega slijedi još bola. Put grijeha uvijek vodi u smrt i uništenje, a nikada u život i radost.

Jer, evo, upravo to što ste se ražalostili u skladu s Božjom voljom urodilo je gorljivošću u vama, pa očišćenjem, pa ogorčenjem, pa strahom, pa iskrenom željom za pokajanjem, pa revnošću, pa ispravljanjem onoga što je neispravno. U svakom pogledu ste pokazali da ste u tome čisti. (11. stih)

Pavle sada ukazuje na neke druge stvari koje je ova tuga izazvala. Korinćani su na to reagovali sa ozbiljnošću i željom da se očiste ispravljajući stvari. Oni su sa ogorčenjem odgovorili na Pavlovog protivnika. Oni su izrazili strah, koji je u ovom kontekstu poštovanje prema Bogu.

Korinćani su izrazili čežnju za Pavlom, entuzijazam umjesto pasivnosti i kažnjavanjem s ljubavlju prema Pavlovom grešnom protivniku. Pavle izjavljuje da su se na sve ove načine dokazali kao čisti. Najvjerovatnije, Pavle kaže da su ponovo uspostavili svoj ispravni položaj sada kada su se nosili sa grijesima koji su ih učinili krivima.

Dakle, iako sam vam pisao, nisam to učinio zbog onoga koji je postupio neispravno, niti zbog onoga prema kome se postupilo neispravno, nego da biste pred Bogom pokazali svoju iskrenu želju da nas poslušate. (12. stih)

Sada Pavle pojašnjava razlog zašto je napisao pismo. Nije to bilo zbog čovjeka koji mu se suprotstavio. Niti za sebe kao neku žrtvu protivljenja. Pavle je napisao pismo kako bi pomogao Korinćanima da jasnije uvide koliko su ozbiljni da budu u dobrim odnosima s Pavlom. Pavle je želio da oni to znaju o sebi u Božjim očima. Pavle insistira da je njegova briga za Korinćane, iznad svih drugih razloga,

ono što ga je motivisalo da napiše svoje ozbiljno pismo.

Ponekad je potreban snažan ukor da nam pomogne da razjasnimo šta nam je najvažnije. Korinćani su potvrdili nešto iz Pavlovog ukora i njihovog pokajanja. Utvrdili su da je održavanje njihove veze s Pavlom – i Pavlove veze s Bogom – bilo mnogo važnije od izbjegavanja discipline jednog među njima koji se suprotstavljao Pavlu, a samim tim i Bogu.

Zato smo se utješili. A uz tu našu utjehu još smo se više obradovali zbog Titove radosti, jer ste svi vi okrijepili njegovo srce. (13. stih)

Osim što je bio utješen zbog toga što su Korinćani odlučili da isprave stvari, Pavle se radovao i zbog Titove radosti. Tita su okrijepili i ohrabrili Korinćani. Pavle je očigledno bio zabrinut da bi, ako Korinćani ne bi pozitivno primili ukor u njegovom pismu, mogli loše tretirati Tita. Desilo se upravo suprotno. Tit je iz prve ruke svjedočio njihovoj tuzi zbog njihovog grijeha i njihovom željnom pokajanju. Bio je ohrabren ne samo njihovom dobrotom prema njemu već i primjerom njihove vjernosti Pavlu i, prema tome, Bogu. Kao rezultat toga, Titov duh je okrijepljen.

Ovo služi kao primjer svim vjernicima. Svaki izbor koji napravimo da griješimo ne događa se potpuno odvojen od zajednice hrišćana. Oni za koje možda ne očekujemo da će biti pogođeni još uvijek mogu biti uhvaćeni u posledicama naše neposlušnosti. Međutim, na isti način, vjernik koji se odluči pokajati se i ponovno poslušati Boga takođe pozitivno utiče na zajednicu u cjelini. Imamo priliku da okrijepimo i ohrabrimo druge jednostavno tako što sami radimo ono što je ispravno.

Jer ako sam mu se nešto hvalio vama, nisam se postidio, nego kao što je istina sve što smo vam govorili, tako je i ono čime smo se hvalili pred Titom bilo istinito. (14. stih)

Na kraju je sve dobro ispalo. Korinćani su primili Pavlov ukor sa tugom zbog sopstvenih postupaka i željnim pokajanjem. Tita su oni okrijepili i ohrabrili. Pavle je bio opravdan zbog toga što se hvalio objema stranama o drugoj strani umjesto da se posramio jer je

precijenio njihove kvalitete.

I njegova ljubav prema vama još je snažnija kad se sjeti poslušnosti svih vas, kako ste ga primili sa strahom i poštovanjem. (15. stih)

Pavle sada dodaje da je Tit stekao još veću naklonost prema Korinćanima nego on. Ne radi se samo o tome da su ljudi tamo bili ljubazni prema njemu ili da se osjećao dobrodošao. Tit je bio impresioniran njihovim izborom da poslušaju Boga tako što su poslušali Pavlove upute.

Pored te poslušnosti, Tit je bio impresioniran njihovim stavom. Pokazali su veliko poštovanje prema njemu kao Pavlovom predstavniku koji je bio Hristov predstavnik. Pavle piše da su Tita primili sa strahom i poštovanjem, što znači da su prepoznali da je došao sa Hristovim autoritetom. Ta demonstracija poniznosti izazvala je veliku naklonost Tita prema njima.

Radujem se što mi vaš primjer u svemu daje hrabrosti. (16. stih)

Reakcija Korinćana na ukor zbog odgovora na izazivača problema je model za sve vjernike o tome kako se okrenuti od grijeha kada ga prepoznamo. Duboka žalost je prikladno polazište. Naš grijeh dolazi sa često razornim posledicama, uključujući prekid odnosa s ljudima do kojih nam je stalo. Ta tuga navela je Korinćane da se pokaju, da se odvrate od grijeha brzim i željnim ispravljanjem stvari. Počeli su da slušaju umjesto da ne poslušaju. Činili su to sa osjećajem poniznosti i strahopoštovanja prema Bogu.

Pavle, takođe, služi kao uzor vjernicima. On pokazuje potrebu da se ponekad upustimo u tešku i neugodnu konfrontaciju s nekim do koga nam je stalo zbog njegovog grijeha. On takođe pokazuje kako odgovoriti pohvalom, radošću i obnovljenim povjerenjem kada se ta osoba pokaje.

8. Pomaganje drugima

Sada vas, braćo, želimo izvijestiti o Božjoj blagodati koja je udijeljena makedonskim skupštinama. Premda su bile u poteškoćama jer su doživjele velika iskušenja, obilovale su radošću, pa je njihovo krajnje siromaštvo urodilo bogatstvom darežljivosti. (2. Korinćanima 8:1-2)

Pavle se osvrće na svoj napor da prikupi sredstva za hrišćane koji pate u Jerusalimu.

On počinje hvaleći skupštine u regionu Makedonije, koji bi uključivao gradove Filipu, Solun i Bereju. On želi da hrišćani u Korintu znaju kako je Božja milost data ovim skupštinama. To je bilo tačno u smislu da su ljudi u ovom regionu čuli Pavlovo propovijedanje jevanđelja tokom njegovog drugog misionarskog putovanja i primili Hrista kao Spasitelja (Djela 16:12-40; 17:1-15). Pavlova poenta je, međutim, bila da pruži dokaze Božje milosti ovim vjernicima – njihovu sopstvenu velikodušnost u davanju sredstava za zajednički prilog. Pavle uči da je izbor slobodnog davanja novca za zadovoljenje potreba drugih vjernika dokaz da su oni koji daju i sami primili Božju milost.

Makedonci su bili darežljivi uprkos tome što hrišćani u tim skupštinama doživljavaju veliku nevolju progonstva zbog svoje vjere. To je rezultiralo velikim siromaštvom. Ali ih nije spriječilo da budu željni davanja da bi zadovoljili potrebe drugih.

Pavle to opisuje gotovo kao jednačinu. Teška nevolja dodana na obilnu radost dodana ekstremnom siromaštvu prelila se u bogatstvo velikodušnosti. Ovaj rezultat nema smisla iz bilo koje ljudske perspektive. Očekivali bismo da progon i siromaštvo dovedu do toga da bilo kojoj grupi ljudi budu potrebna sredstva, a ne da budu toliko željni da ih daju. Zato je Pavle rekao u prethodnim stihovima da su ove skupštine primile blagodat Božju. Njihov stav i velikodušnost,

suočeni sa strašnim okolnostima, bili su dokaz Božjeg velikodušnog djela u njima.

Jer mogu posvjedočiti da su davali prema svojim mogućnostima, a i preko svojih mogućnosti. Jer oni su nas sami usrdno molili i preklinjali da im omogućimo da prilože svoj velikodušni dar i da učestvuju u prikupljanju pomoći u služenju svetima. (stihovi 3-4)

Pavle sada dodaje da su ovi vjernici prekoračili njegova uobičajena uputstva da bi hrišćani trebali davati srazmjerno svom prihodu (1. Korinćanima 16:2). I makedonski vjernici su davali prema svojim mogućnostima, a onda i preko svojih mogućnosti. Pavle brzo dodaje da su to učinili svojevoljno, a ne pod bilo kakvom komandom, obavezom ili pritiskom od njega ili drugih. Makedonski hrišćani su željeli da daju koliko su mogli.

Sudeći po kontekstu, možda Pavlu i onima koji su mu pomagali da prikupi ta sredstva nije palo na pamet da zamole napaćene hrišćane u Makedoniji da pomognu. Moguće je da su mislili da su samim makedonskim vjernicima potrebna sredstva u njihovom siromaštvu. Makedonci su morali moliti apostola da im se pruži prilika da daju, a zatim su ga iznenadili svojom velikodušnošću. Pavle je odao priznanje Bogu što im je dao blagodat da žele da daju kako bi zadovoljili potrebe drugih.

I ne samo da su učinili kako smo se nadali nego su prije svega sebe dali Gospodu i nama, po Božjoj volji. (5. stih)

Pavle dodaje da je to otkrilo da su se skupštine u Makedoniji predale Gospodu, a zatim, Božjom voljom, dale sebe i Pavlu i saradnicima.

Korinćani su se ranije obavezali da budu uključeni u Pavlovu zbirku za one u Jerusalimu, a Pavle im je dao uputstva kako da prikupe sredstva (1. Korinćanima 16:1-6). Pavle se možda pitao hoće li njegov zategnut odnos s njima uzrokovati da ne ispune ovu obavezu. Međutim, sada kada je primio izvještaj od Tita o njihovoj ponovnoj čežnji za njim (2. Korinćanima 7:7), zamoliće ih da slijede primjer Makedonaca i da se prvo predaju Gospodu, a zatim njemu.

Tako da smo podsticali Tita, da kao što je počeo, tako i ovu blagodat u vama dovrši. Zato, pošto obilujete u svemu, u vjeri, u govoru, u znanju, i u svoj marljivosti, i u svojoj ljubavi prema nama, gledajte da obilujete i ovom blagodaću. (stihovi 6-7)

Pavle često opisuje hrišćansko davanje za zadovoljenje potreba drugih kao čin blagodati ili milosti. To ima smisla. Bog daje milost vjernicima kroz vjeru u Hrista. Ova milost dolazi kao dobar dar koji nikada ne bismo mogli zaslužiti. Na isti način, hrišćani drugima daju novac koji nisu dužni dati jednostavno iz duha ljubavi i dobrote.

Čini se da Pavle opet šalje Tita na tešku misiju u Korint. Prvi put kada su Korinćani sreli Pavlovog saradnika u službi, on je predavao pismo ukora od Pavla zbog njihovog grijeha. Očigledno su se Tit i Korinćani međusobno ohrabrivali i dobro se slagali (2. Korinćanima 7:14-16). Sada Pavle šalje Tita nazad s obavezom da od Korinćana prikupi novac koji su oni prethodno dogovorili da daju vjernicima u Jerusalimu. Čini se da je Pavle svjestan da možda neće svi u Korintu i dalje biti željni da daju kako bi zadovoljili ovu potrebu.

On ih hvali za specifična područja izvrsnosti koja vidi među njima: vjeru, govor, znanje i entuzijazam. Oni se takođe ističu, dodaje Pavle, u svojoj ljubavi prema njima. Drugim riječima, Korinćani čine toliko mnogo stvari dobro da se Pavle nada da će i oni pokazati izvrsnost u ovom činu milostivog davanja kako bi zadovoljili potrebe drugih.

Ne govorim vam to kao nalog, nego radi revnosti drugih i da bih ispitao iskrenost vaše ljubavi. Jer poznajete blagodat našeg Gospoda Isusa Hrista: premda je bio bogat, radi vas je postao siromašan, da se vi obogatite njegovim siromaštvom. (stihovi 8-9)

Sada Pavle jasno daje do znanja Korinćanima da im *ne naređuje* da daju za ovaj prilog. On želi da to čine iz ljubavi prema drugim vjernicima. Makedonci su dokazali da je njihova Hristova ljubav prema drugima iskrena tako što su dali tako ozbiljno. Sada Korinćani imaju priliku da pokažu tu istu ljubav.

Pavle ne manipuliše Korinćanima. On predstavlja Hrista čak i u

njegovoj ulozi prikupljača sredstava za napaćene hrišćane. Iskreno kaže da oni nisu natjerani da doniraju ovoj zbirci. On je također iskren govoreći da je prilika da se velikodušno pruži prilika vjerniku koji je u nevolji da se pokaže ljubav Hristova.

Pavle opisuje kako je doprinos ovom daru sličan Hristu. Isus je bio bogat i siguran u nebeskoj slavi. On je dragovoljno postao siromašan kada je postao čovjek, ulazeći u svijet patnje i smrti u toku vremena na zemlji. On je to učinio kako bi se žrtvovao za grijehe čovječanstva kako bi svima koji se uzdaju u njega grijesi mogli biti oprošteni da bi iskusili bogatstvo i sigurnost života u slavi s Bogom.

Drugim riječima, Isus je pokazao Božju blagodat tako što je svojevoljno postao siromašan kako bi se korintski hrišćani zauvijek obogatili. Sada su Korinćani imali priliku sami izvršiti čin milosti koji bi slijedio primjer Isusove vlastite žrtve.

A ovo je moje rasuđivanje o tome: na vašu je korist da dovršite to što ste započeli i bili voljni učiniti prije godinu dana. A sada to djelo i dovršite – kao što ste spremno željeli da ga izvršite, tako ga i dovršite, od onoga što imate. (stihovi 10-11)

Sada im ipak daje svoj savjet ili prosuđivanje: ovo će im koristiti. Prije godinu dana krenuli su sa sakupljanjem i to su iskreno željeli. Ispravno je ispuniti tu obavezu, bez obzira na to što se dogodilo između njih i Pavla u međuvremenu.

Kao ohrabrenje, ili moguće uvjeravanje, Pavle je također primijetio kako su makedonske skupštine, iako su bile pogođene siromaštvom, molile da budu uključene u pružanje ove pomoći (2. Korinćanima 8:1-5).

Želja za davanjem, čak i iskrena spremnost za to, nema smisla ako nikada ne rezultira stvarnim davanjem. Postoji širok jaz između „željeti da se nešto dogodi“ i „biti voljan da se nešto dogodi“. Usmeno pristajanje da se pomogne drugima je jedna stvar, ali taj pristanak je prazan dok ne preduzmemo korake da ispunimo svoje obećanje.

Imajući to na umu, Pavle podstiče Korinćane da pokažu da je njihova prvobitna želja da daju bila iskrena. Traži od njih da pokažu

da je bila smislena želja pokazati Božju milost i ljubav tako što će djelovati sada kada je došlo vrijeme da se zaista osiguraju sredstva za taj prilog.

Jer davanje je naročito dobrodošlo ako neko daje sa voljom. Od svakoga se očekuje da daje ono što ima, a ne ono što nema. (12. stih)

Pavle insistira da od njih ne traži nikakav konkretan iznos novca. Umjesto toga, ovdje kaže istu stvar kao kada im piše u 1. Korinćanima 16. Naime, to davanje treba da bude prema onome što svako od njih ima, na osnovu nečije imovine ili prihoda, a ne prema određenom iznosu. Ovo je biblijski princip proporcionalnog davanja: davanje procenta svog novca potrebama drugih kao čin milosti i ljubavi.

Važno je primijetiti da Pavle ne precizira koliki bi taj udio ili postotak trebao biti. On to prepušta svakoj osobi pojedinačno. Bitno je davati prema onome što osoba ima, a ne prema nekom određenom iznosu koji bi siromašnima bio nepravedno težak izdatak, a bogatima nepravedno neosjetan.

Ali ne želim da drugima bude lako, a vama teško, nego da u svrhu izjednačavanja, vaš višak sada pokrije njihovu oskudicu, kako bi jednom i njihov višak pokrio vašu oskudicu – da bude jednakost. Kao što je napisano: „Ko je imao mnogo, nije imao previše, a ko je imao malo, nije imao premalo.“ (stihovi 13-15)

Pavle jasno daje do znanja hrišćanima u Korintu da ne očekuje od njih da daju toliko hrišćanima u Jerusalimu da postanu oskudni. Niti traži da oni pate dok jerusalimski vjernici doživljavaju lagodan život. On ne traži od Korinćana da daju sve što imaju ili više nego što imaju.

Pavle ipak vjeruje da među hrišćanskom zajednicom treba postojati pravičnost. Za njega nema smisla da neki vjernici žive na ivici gladi, dok su drugi živjeli izobilno.

Vjernici koji imaju više nego što im treba trebaju biti spremni i voljni dati vjernicima s manje nego što im treba. Ako se njihova sreća kasnije preokrene, onda bi doprinosi trebali krenuti u drugom smjeru. Pavle ne misli da neki hrišćani treba da žive u bolnom siromaštvu,

dok drugi žive u prijatnom suvišku. Kada je hrišćanska zajednica prvi put nastala, bila je poznata po tome što je slijedila ovaj princip (Djela 2:44-46).

Pavle citira Izlazak 16:18 kako bi ilustrovao da njegovo insistiranje na biblijskom principu finansijske pravednosti među hrišćanima nije bila nova ideja. Stih u Izlasku opisuje kako je narod Izraela trebao skupiti manu koju im je Bog čudesno dao s neba za svakodnevnu hranu. Svaka osoba bi uzela onoliko koliko joj je potrebno. Na kraju, koliko god se skupilo, niko nije imao ni više ni manje nego što je trebalo za život.

A hvala Bogu što je istu revnost za vas stavio u Titovo srce. Jer on je spremno prihvatio naš podsticaj, ali pošto je vrlo revan, sam je dragovoljno pošao k vama. (stihovi 16-17)

Pavle se okreće opisu onih koji dolaze da pomognu oko priloga. On počinje sa Titom, koji se nedavno vratio iz Korinta. Korinćani poznaju i, očigledno, cijene Tita. Pavle ih ponovo uvjerava da je osjećaj obostran. U stvari, Pavle zahvaljuje Bogu što je u Titovo srce stavio istu duboku brigu za njih kao i on sam što brine njih. Drugim riječima, Pavle kaže da Tit dolazi da pomogne oko prikupljanja iz istinskog osjećaja brige za Korinćane, a ne kao proslavljeni potrčko.

Međutim, fascinantna je ideja da bi Bog stavio iskrenu brigu za određenu grupu ljudi u nečije srce. Pavle je insistirao da su Titova osjećanja prema Korinćanima bila više nego prirodna. Dao mu ih je Bog, što znači da je Bog bio odgovoran što je poslao Tita da ih ponovo vidi tako brzo. Hrišćanski misionari i službenici često izražavaju osjećaj da je Bog stavio ljubav prema određenoj grupi ljudi u njihova srca.

Tit se tek nedavno vratio iz Korinta nakon što im je predao Pavlovo pismo ukora. Pavle je u prethodnom poglavlju jasno rekao koliko je Tit bio impresioniran njihovom poslušnošću i poniznim poštovanjem prema Pavlovom autoritetu. Činjenica da se Tit želi vratiti je znak kako su se stvari odvijale dobro između njega i Korinćana. Možda se Pavle nada da će Tit, koji će biti tamo, pomoći da prilaganje

prođe lakše.

A s njim šaljemo brata koga sve skupštine hvale zbog onoga što čini za dobru vijest. I ne samo to, nego su ga skupštine imenovale da bude naš saputnik u ovom činu milosti koji treba da izvršimo na slavu Gospoda i kao dokaz naše spremnosti da pomognemo drugima. (stihovi 18-19)

Trojica muškaraca idu u Korint kako bi prikupili priloge za napaćene hrišćane u Jerusalimu.

Pavle opisuje drugog člana delegacije kao čovjeka poznatog među svim skupštinama po svom propovijedanju jevanđelja. Nije jasno zašto Pavle ne imenuje tog čovjeka, kao što to obično čini kada se u svojim pismima poziva na druge propovjednike jevanđelja. Njegovo spominjanje „svih skupština“ može značiti zajednice u Makedoniji ili nekoj drugoj regiji, budući da zatim kaže da je taj čovjek imenovan od skupština da putuje sa delegacijom kako bi prikupio i podijelio sredstva za Jerusalim.

Pavle dodaje da je ovaj čin milosti u konačnici na slavu Gospodnju, ali i da pokaže dobru volju svih onih koji daju svoj doprinos.

Jevrejski hrišćani i nejevrejski hrišćani nisu se uvijek slagali. Pavlu se nije svidjela podjela između njih i možda je ovu zbirku vidio kao priliku za nejevrejske hrišćane da izraze ljubav i podršku jevrejskim vjernicima u Jerusalimu i možda pomognu da se izliječe neke od tih napetosti (Rimljanima 15:25-28).

Tako želimo da izbjegnemo da nam iko išta prigovori u vezi s tim velikodušnim prilogom koji nam je povjeren. Jer nastojimo da sve radimo pošteno, ne samo pred Gospodom nego i pred ljudima. (stihovi 20-21)

Pavle je želio dodati ovog predstavnika djelimično kako bi omogućio što više svjedoka i što je moguće više otvorenosti za ovo prikupljanje sredstava. Želio je izbjeći da nikome ne daje valjan razlog da dovede u pitanje njegove motive ili integritet u rukovanju ovim doniranim novcem. Možda je još jedna optužba koju su neki koristili protiv Pavla bila ta da planira uzeti neke od donacija za sebe. Zbog

toga je želio da se delegaciji pridruži što više predstavnika donatorskih skupština. Više očiju koje će se pridružiti akciji ne samo da će pomoći da se ovo ne dogodi, već će i drugima dati povjerenje da se sve radi pošteno i transparentno.

Cilj ove taktike nije samo izbjegavanje privida nepravde. Pavlov cilj, naveden u ovom stihu, je da vjerno čini ono što je časno u očima Gospodnjim, kao i u očima drugih. Pavle modelira standard koji bi trebale slijediti sve hrišćanske zajednice i organizacije koje primaju donacije. Aktivan stav otvorenosti i transparentnosti treba da bude pravilo u svakom trenutku. To nije zato što su ljudi koji rukuju tim sredstvima inherentno nepouzdani; to je oduzimanje svih valjanih razloga za sumnju u njihovu pouzdanost.

A s njima šaljemo i našeg brata u čiju smo se revnost mnogo puta u mnogo čemu uvjerili, ali sada je još revniji zbog velikog pouzdanja u vas. (22. stih)

Ovaj čovjek je takođe neimenovan, iako Pavle u potpunosti podržava njegov karakter. Ovog trećeg čovjeka naziva „naš brat“ i kaže da je često bio testiran, što znači da je čovjek vremenom dokazao svoju pouzdanost. On je čovjek koji vrlo ozbiljno shvata važne stvari i sada se još ozbiljnije bavi ovim pitanjem prikupljanja sredstava za Jerusalim. Pavle dodaje da taj čovjek ima veliko povjerenje u Korinćane.

Vjerovatno je da je i ovaj treći čovjek predstavnik skupštine ili grupe zajednica, dodan u tim kako bi se osigurala veća transparentnost i integritet u rukovanju velikim količinama doniranih sredstava. Iz Pavlovog jezika, Korinćani možda već znaju i vjeruju obojici neimenovanih ljudi koji će vjerovatno biti s njima dok čitaju ovo pismo.

A ako neko nešto pita za Tita – on je moj drug i saradnik koji služi na vaše dobro. A ako neko pita za našu braću – oni su apostoli skupština i Hristova slava. Zato im pred pozvanima pokažite da ih volite i da smo se s pravom hvalili vama. (stihovi 23-24)

Pavle daje još jednu preporuku – opisuje Tita, kojeg sada poznaju, kao svog partnera i saradnika za njihovu dobrobit. Pavle je

pomogao da bude mentor Titu, ali ga je opisao kao partnera, posebno u Pavlovom nedavnom odnosu sa narodom Korinta.

Ovdje on drugu dvojicu naziva „našom braćom“ i glasnicima skupština koje oni predstavljaju. Možda i Korinćani poznaju ove ljude. Ako je tako, ova dvojica će jamčiti za legitimnost prikupljanja za jerusalimske hrišćane i nadzirati akciju.

Skupštine koje predstavljaju su „Hristova slava“. Oni koji predstavljaju Hrista u djelima milosti, poput davanja ljudima u potrebi, donose slavu Hristu na zemlji. To je ono što hrišćanske zajednice trebaju činiti, a Pavle se nada da će oni u Korintu razumjeti i u tome u potpunosti učestvovati.

Drugim riječima, Pavle očekuje da će Korinćani djelovati i učiniti ga ponosnim na njih prije ostalih skupština širom svijeta. Je li ovo manipulacija? Ne, Pavle govori istinu. Dokaz ljubavi nalazi se u činjenju više nego u govorenju. Korinćani imaju priliku da dokažu svoju ljubav i, prema tome, svoju vjernost Hristu sudjelovanjem u pomaganju drugima u nevolji.

9. Dobrovoljnost ključni princip davanja

A suvišno je da vam pišem o sakupljanju pomoći za svete, jer znam da ste spremni da pomognete. Zbog toga se hvalim vama pred Makedoncima i govorim da je Ahaja već godinu dana spremna da pomogne, a vaša revnost je podstakla mnoge. (2. Korinćanima 9:1-2)

Pavle počinje ovo poglavlje tvrdeći da ne treba ništa više da kaže o važnosti ove službe. Na kraju krajeva, početni entuzijazam Korinćana da doniraju pomogao je da se projekat pokrene. Njihova posvećenost motivisala je druge zajednice da im se pridruže.

Iako ne bi trebalo biti potrebno pisati o ovoj službi, Pavle je to učinio i nastaviće da radi. Nestrpljiv je da ih vidi kako završavaju ono što su započeli.

Pavle je Korinćane hvalio skupštinama u Makedoniji. On im je rekao da su Korinćani željni sudjelovali u ovom daru, a većinu tih drugih zajednica primjer Korinćana je podstaknuo.

Sada je razlika u tome što su te druge skupštine već odreagovale. Oni su dali svoj doprinos dok Korinćani to još nisu učinili. Pavle je spreman da ih vidi kako dovršavaju ono što su bili spremni da urade godinu dana ranije.

Ipak šaljem braću, da se ne pokaže da smo se u tom pogledu neosnovano hvalili vama, nego da budete spremni, kao što sam i govorio da ćete biti. (3. stih)

Bez obzira na uzroke za odlaganje, Pavle sada, na neki način, pritiska njihovu ruku. On šalje braću da se uvjere da je njihov prilog spreman kada stigne da ga primi. Među braćom su Tit, Pavlov partner u službi, i dva predstavnika iz onih drugih skupština koje su već dale svoj doprinos.

Pavle se nada da će se Korinćani zaista pokazati spremnima da daju svoj doprinos kao što se on hvalio da će biti. Inače će se njegovi komplimenti u njihovo ime pokazati praznima.

Inače ćemo se, ako Makedonci dođu sa mnom i nađu vas nespremne, mi – da ne kažem vi – postidjeti zbog toga što smo se uzdali u vas. (4. stih)

Pavle je otvoren s njima. Ovo je trenutak testiranja njihove vlastite, kao i Pavlove reputacije. Ako skupština u Korintu nema ništa spremno za dati, to bi poslalo lošu poruku makedonskim zajednicama koje su velikodušno davale uprkos vlastitom siromaštvu. Ako se to dogodi, Pavlu će biti neugodno jer je toliko siguran u Korinćane. Pretpostavlja da će i oni biti poniženi. On to ne želi ni sebi ni njima.

Zato sam smatrao potrebnim da zamolim braću da ranije pođu kod vas i da unaprijed pripreme vaš velikodušni dar koji je već ranije obećan, da bude spreman kao izraz velikodušnosti, a ne kao nešto iznuđeno. (5. stih)

Da bi se izbjegle neprijatnosti, Pavle šalje delegaciju kao prethodnicu da se pobrine da Korinćani imaju barem malo vremena da se spreme. Tit i druga dva muškarca stići će ispred službene grupe i pomoći da se dogovori voljni dar od Korinćana. Pavle ne želi da postoji bilo kakav osjećaj da su Korinćani primorani ili obavezni da bilo šta daju, kao da je njihova donacija bila prisiljena od njih umjesto velikodušno darovana iz Hristove ljubavi.

Jer ko oskudno sije, oskudno će i žeti, a ko obilno sije, obilno će i žeti. (6. stih)

Pavle sada počinje da govori o tome zašto je davanje na ovaj način toliko važno, i za one koji daju i za one koji primaju dar.

Počinje pozivanjem na Izreke 11:24-26 kako bi citirao opšti princip. Ovo važi i za prirodni i za duhovni svijet: veće žetve obično zahtijevaju veće sadnje. Onaj ko sije manje sjemena može očekivati da će imati manje žita. Onaj ko posadi više sjemena, imaće bogatiju žetvu.

Pavle želi da Korinćani shvate vizuru da njihov finansijski doprinos potrebama drugih vjernika može donijeti duhovne rezultate. Što više mogu da „zasade“ iz srca istinske, Hristove ljubavi prema svojoj duhovnoj braći i sestrama, to će više ta ljubav donijeti plodove. Ti

rezultati nisu u novcu koji se vraća Korinćanima, već u duhovnom životu darovatelja i onih koji primaju njihove darove. U tom smislu, novac postaje više od novca. To postaje dokaz ljubavi date u ime Hristovo.

Neka svako učini kako je namjerio u srcu, ne nerado ili na silu, jer Bog voli onoga ko dragovoljno daje. (7. stih)

Bog poziva svakog vjernika da u svom srcu i umu odluči koliko će dati. Oni bi tada trebali da ispune to uvjerenje. Taj broj može biti određeni iznos u određenom slučaju. To može biti postotak nečijeg redovnog prihoda. Nikada ne bi trebalo da bude više nego što neko smatra, napisao je Pavle u prethodnom poglavlju (2. Korinćanima 8:12). Trebalo bi da bude proporcionalno onome što je primljeno. Važna stvar je da je to individualni izbor zasnovan na savjesti i sopstvenom odnosu osobe sa Bogom.

Zašto je ovo toliko važno? Bogu je važno da hrišćansko davanje uvijek bude dobrovoljno. To nije porez ili obaveza. Dar u novcu ili bilo čemu drugom se naziva poklonom samo kada ga davalac nije dužan predati. Druga istina o davanju u ovom stihu je ova: Bog voli radosne davaoce. Prilika da se daju potrebe drugih treba oduševiti Božju djecu. Kada se to dogodi, On je oduševljen njima.

A Bog može učiniti da obilujete svakom blagodaću, da uvijek imate svega dovoljno i da vam još pretekne za svako dobro djelo. (8. stih)

Zašto bi se neko ustručavao dati da bi zadovoljio potrebe drugih? Jedan od razumnih razloga za zabrinutost može biti strah da nam neće ostati dovoljno da zadovoljimo svoje potrebe. Na taj način, davanje za hrišćane postaje čin vjere, povjerenje u Boga da će zadovoljiti naše potrebe dok postaje metoda kojom On zadovoljava potrebe drugih.

Hrišćani mogu sebi priuštiti povjerenje u Boga koji nas voli. On je već dokazao da je vjeran dajući nam svoju blagodat kroz našu vjeru u Isusa. On nam je dao sve u Hristu. To znanje bi trebalo pomoći hrišćanima da budu uvjereni da se može računati da će i dalje činiti svu milost za nas. On će to učiniti tako da imamo „dovoljno“ svega

u svakom trenutku kako bismo mogli ostvariti dobra djela koja On želi da vidi od nas.

Hrišćani koji velikodušno daju uvjereni su da izvor njihove opskrbe neće nestati – jer je taj izvor sam Bog!

Kao što je pisano: „On velikodušno dijeli, daje siromašnima, pravednost njegova uvijek ostaje.“ (9. stih)

Svrha davanja nije da davaoca učini prosperitetnijim – Bog ne obećava da će ponuditi materijalni „povrat ulaganja“. Umjesto toga, poenta je u tome da će Bog omogućiti davaocu da nastavi s dobrim djelima koja je pripremio za njih.

Ovdje Pavle citira Psalam 112:9 kako bi naglasio da je Bog uvijek bio u poslu zadovoljavanja potreba siromašnih. Pisac psalma izjavljuje da je Bog besplatno dijelio, uključujući i svoje darove siromašnima. Jedan pokazatelj Božije vječne pravednosti je Njegova velikodušnost. Njegov narod treba da slijedi Njegov primjer u davanju onima kojima su u potrebi.

A onaj koji u izobilju daje sjeme sijaču i hljeb ljudima za jelo, daće vam sjeme i umnožiće ga i umnožiće plodove vaše pravednosti. (10. stih)

Bog je na kraju onaj koji daje. On je taj koji daje i sjeme za hljeb i sam hljeb. Drugim riječima, Bog čini davaoca sposobnim da daje. Pavle dodaje da će Bog umnožiti sjeme onih koji daju kako bi povećao žetvu pravednosti koja dolazi kao rezultat. Važno je napomenuti da je povećanje u korist onoga koji prima – ovo nije obećanje da će se onaj koji daje finansijski prosperirati.

Pavle insistira da davanje kao Hristov čin milosti ima više od pukog stavljanja hrane u gladne stomake. Sam dar je sjeme koje će proizvoditi sve više i više pravednosti. Onaj ko daje dijeli privilegiju da ga Bog koristi u ovom procesu.

U svemu se obogaćujete za svaku vrstu velikodušnosti, koja zbog onoga što činimo podstiče ljude da zahvaljuju Bogu. (11. stih)

Volja hrišćanina da daje omogućava vjerniku da učestvuje u onome što Bog čini. Radi se o više od jednostavnog pomaganja. Takođe

se radi o povećanju Božje pravednosti na zemlji – da mu se više zahvalimo. Dobrotvorni hrišćani imaju privilegovanu priliku da učestvuju u Božjem djelu jednostavno velikodušnim davanjem.

Pavle ovdje dodaje da će Bog obogatiti one vjernike koji velikodušno daju. To je zato da mogu nastaviti davati, da bi još velikodušnije zadovoljili potrebe drugih. Iz ove perspektive, bogatstvo nije nagrada od Boga za velikodušno davanje. Nije nam suđeno da dajemo da bismo se obogatili. Svako povećanje resursa dolazi s očekivanjem od Boga da će se uvijek iznova davati kako bi se zadovoljile potrebe drugih.

Jer ta služba kojom se sakuplja pomoć ne treba samo da podmiri potrebe svetih nego treba i da pruži podsticaj za mnogobrojne zahvale Bogu. (12. stih)

Izbor vjernika da velikodušno daje izaziva zahvalnost Bogu, od onih koji primaju dar. Pavlov naglasak na ovome govori nam najmanje dvije stvari. Prvo, primanje zahvalnosti od Njegovog naroda veoma je važno Bogu. On brine o tome. Hrišćansko davanje je jedan od načina da se Bogu donese nešto što On želi.

Drugo, davanje je mnogo više od rješavanja problema nedostatka novca. Kada hrišćani daju u Hristovom činu milosti, duhovni rezultati važni su isto toliko ili više od zadovoljavanja fizičkih potreba za hranom, skloništem i sigurnošću.

Zbog onoga što ste pokazali pomažući tako drugima, oni slave Boga jer ste poslušni dobroj vijesti o Hristu, kao što javno izjavljujete, i zato što velikodušno dajete priloge njima i svima. I da se mole Bogu za vas i da čeznu za vama za izobilnu blagodat Božju na vama. (stihovi 13-14)

U vrijeme kada je Pavle napisao ove riječi, veza između jevrejskih hrišćana u Jerusalimu i rastuće populacije nejevrejskih hrišćana – nazivanih „neznabošcima“ ili „Grcima“ – bila je narušena. U nekim slučajevima, jevrejski vjernici koji su odrasli pod Zakonom, kao Božji izabrani i odvojeni narod, borili su se s prelazom na ne-Jevreje koji su nedavno prešli iz paganstva. Pavle je vidio potrebu ovih

jevrejskih hrišćana kao priliku za nejevrejske hrišćane da izgrade vezu.

Ako jevrejski hrišćani „odobre ovu službu“, što znači da u dobroj vjeri prihvataju dar grčkih hrišćana, oni će slaviti Boga. Konkretno, jevrejski hrišćani će vidjeti da njihova braća i sestre „pagani“ u Hristu vjeruju u isto Isusovo jevanđelje i da im je stalo do drugih vjernika osim za sebe. Drugim riječima, velikodušni dar korintskih vjernika biće dokaz da su Hrist i Hristova ljubav stvarni u njima, nešto što su jevrejski hrišćani trebali razumjeti i prihvatiti.

To će izgraditi vezu između njih. Pavle kaže da će oni koji primaju dar čeznuti za Korinćanima i moliti se za njih, jer će dokaz Božje milosti biti očigledan u njihovim životima.

Hvala Bogu na njegovom neopisivom daru. (15. stih)

Na kraju, Pavlov fokus nije na daru novca koji želi da Korinćani sakupe za jerusalimske vjernike, već na Božjem daru svima koji su u Hristu.

Pavle opisuje Božji dar kao neiskaziv, ali on možda misli na nekoliko različitih stvari. Možda ima na umu ono što je napisao o Hristovom požrtvovanom daru čovječanstvu u prethodnom poglavlju (2. Korinćanima 8:9).

Ili, Pavle možda skreće pažnju na ideju o prilici da učestvujemo u povećanju pravednosti i zahvalnosti Bogu na zemlji. Ove „žetve“ su poklon onima koji velikodušno daju. Mogućnost davanja i niz dobrih stvari koje proizlaze iz velikodušnog davanja, na kraju, pružaju veliko značenje i zadovoljstvo onima koji daju u pokornosti Hristu. Sveukupno, ovo služi za izgradnju odnosa sa Bogom i međusobnim odnosa, prema Božjoj namjeri.

10. Rasuđivanje po spoljašnosti

A ja, Pavle, lično vas preklinjem blagošću i dobrotom Hristovom, koji ostavljam skroman utisak kad sam među vama, ali sam odvažan prema vama kad sam odsutan. (2. Korinćanima 10:1)

Ovdje se Pavle vraća svojoj odbrani, posebno od onih u Korintu koji dovode u pitanje njegov integritet.

Počinje tako što se hrabro izjašnjava. „Ja, Pavle“, piše on, namjeravajući da u sledećim stihovima tačno naglasi ko je on u Hristu. On se poziva na vrline koje je pokazao Hrist. Ispravno shvaćeni, kvaliteti kao što su blagost i nježnost bili su cijenjeni u grčkoj kulturi Pavlovog vremena. Zapravo, očekivali su se od jakih lidera.

Kako se ovdje koristi, blagost nije slabost. Grčki izraz *prautētos* ima više veze sa poniznošću nego mekoćom; to implicira snagu pod kontrolom. U Pavlovom slučaju, upoređujući njegova pisma sa njegovim ličnim ponašanjem, to znači sposobnost da se drži smiren duh pod pritiskom. Pavle može držati svoju moć pod kontrolom i ne koristiti je preko onoga što je neophodno.

Blagost takođe zahtijeva da se prema drugima odgovori sa razumijevanjem. Grčki izraz *epieikeias* podrazumijeva nekoga ko se može prilagoditi okolnostima i reakcijama, umjesto da ih prisiljava da se prilagode vama. Drugi prevod ove riječi je „tolerancija“. Pavle želi da Korinćani uvide da im on pristupa sa tim osobinama nalik na Hrista, a ne sa slabostima.

Neki u Korintu su, očigledno, govorili da je Pavle slab, barem lično. On ih citira u ovom stihu kada kaže da je „skroman“; u ovom kontekstu, ovo se podrazumijeva u smislu potištenosti, niskog nivoa ili nedostatka samopouzdanja. Ovo je, navodno, Pavlov stav kada je s njima, za razliku od toga da bude odvažan kada je odsutan i piše svoja pisma. On će se suprotstaviti toj optužbi.

Molim vas, kad budem kod vas, da ne bude potrebe da budem

odvažan onako kako sam namjeravao da budem protiv nekih koji smatraju da mi hodimo po tijelu. (2. stih)

Na osnovu Pavlove ranije pohvale sebe i njegovih kolega za jevanđelje, čini se da su lažni učitelji među Korinćanima optuživali Pavla da je lažni apostol. Možda su ga optužili za nedostatak integriteta. Ili su sugerisali da radi samo za svoju korist. Možda su ga optužili da planira uzeti dio donacije za jerusalimske hrišćane za sebe. Pavle upozorava da će pokazati smjelost prema onima koji sumnjaju na njega ili njegov tim u sebične motive. Ili Pavle može misliti nešto drugo pod izrazom „hoditi po tijelu".

Jer iako živimo u tijelu, ne vodimo rat po tijelu. (3. stih)

Pavle kaže da iako on i njegovi prijatelji hodaju tj. žive u tijelu, on ne vodi rat po tijelu. Govoreći ovo, čini se da Pavle koristi drugačije značenje od onoga što obično povezujemo s ovom frazom, možda je namjerno okreće od prethodnog stiha kako bi izrazio svoju poentu. Umjesto da znači živjeti na „tjelesni" način, vođen grešnim željama tijela, Pavle mijenja frazu tako da znači život samo prema ograničenim sposobnostima ljudskog tijela. U ovom pismu, on je već opisao svoje ograničeno tijelo koje propada (2. Korinćanima 4:16). Drugim riječima, Pavle sebe ne smatra fizički jakim ili impresivnim.

U tom smislu, piše Pavle, njegovi protivnici su u pravu. On je ograničen svojim „tijelom". Ali dodaje da ne ratuje po tijelu. On i njegovi saradnici sebe vide kao uključene u duhovni rat, koji vode bitku duhovnim oružjem. Govoreći ovo, on jasno daje do znanja Korinćanima da ovaj nesporazum sa svojim protivnicima u Korintu vidi kao više od puke političke borbe oko vlasti. To nije ništa manje nego duhovni rat sa vječnim posledicama.

Jer oružje našeg ratovanja nije tjelesno, nego silno od Boga za rušenje onoga što je snažno utvrđeno, namijenjeno rušenju [ljudskih] rasuđivanja i svake oholosti koja se podiže protiv poznavanja Boga, obuzdavanju svake misli na pokornost Hristu, i u pripravnosti imamo da ispravimo svaku nepokornost, kad se dovrši vaša pokornost. (stihovi 4-6)

Činjenica da Pavle uvodi rat u diskusiju ukazuje na ozbiljnost koju daje ovom sukobu. Oni među Korinćanima koji osporavaju njegov autoritet ne samo da se takmiče, oni ometaju rast i zdravlje zajednice. Pavle zna da ovo nije jednostavno takmičenje za moć. To je duhovna bitka sa vječnim posledicama. On i njegovi prijatelji preuzimaju ovu bitku naoružani duhovnim oružjem, a ne fizičkim ili „tjelesnim".

Ovo moćno oružje može „porušiti uporišta", što je doslovno prevedeno sa grčkog *katairesin ohurōmatōn*. Ova fraza podrazumijeva sposobnost savladavanja otpora i probijanja barijera. Grčki korijen riječi *ohuroma* takođe se odnosio na argumente korištene tokom debate; ovo dodaje fokus Pavlovoj izjavi. U drugim pismima, Pavle opisuje molitvu i Riječ Božju kao duhovno oružje (Efescima 6:17-18). Ovo oružje ima pristup Božjoj moći da uništi koncentrisani otpor Božjih neprijatelja, posebno pokazujući da su obmanjivači.

Ove alate, kao što su molitva i Sveto pismo, pokreće Bog. To ih čini dovoljno moćnim da Pavle i njegove kolege radnici unište uporišta otpora pravom Isusovom jevanđelju.

Dotično bojno polje nije zemaljsko područje, već srca i umovi ljudi u Korintu. U Božjoj sili, Pavle i njegovi saradnici za Hrista su u stanju da unište sve argumente i impresivna mišljenja koja su njegovi protivnici iznijeli protiv poznanja Boga. Koristeći pobožna oruđa, Pavle i njegovi saradnici uništavaju slabe argumente, ali i hvataju misli ljudi kako bi ih motivisali da poslušaju Hrista.

Predstavljajući ovo kao duhovni rat za um, Pavle otkriva suštinsku istinu. Pogrešno učenje dovodi do pogrešnog razmišljanja, što vodi do neposlušnosti Bogu. Razumijevanje istinskog znanja o Bogu vodi ispravnom razmišljanju, koje vodi poslušnosti. Odlazeći u rat protiv lažnih argumenata svojih protivnika, Pavlov konačni cilj je da Božji narod bude poslušan Bogu. Pavle se ne bori samo za svoju slavu ili zarad pobjede, već da donese sve više i više poslušnosti Bogu među Korinćanima.

Napokon dodaje da je bio spreman da ispravi nepokornost među

njima, ali samo kada se njihova poslušnost usavrši. Vjerovatno to znači da je Pavlov prvi prioritet da vidi većinu vjernika u Korintu kako se pokoravaju Bogu u svemu, uključujući Božje vođstvo preko Hristovog predstavnika: Pavla.

Naravno Pavle ne misli da ima bilo kakav interes ili ovlašćenje da fizički kažnjava. Čak ni sa protivnicima Isusovog jevanđelja, hrišćanima nije dozvoljeno da koriste nasilje u pokušaju da brane vjeru (Jovan 18:36). Istinska vjera se tako ne može ni braniti. Ona se najbolje brani kada vjernici prime spoznaju istine kakva ona jeste, kad usvoje Božji sistem vrijednosti i kad su sami dovoljno zreli da naprave razliku između ispravnog i pogrešnog. U takvoj sredini je moguće, ukoliko je neophodno, primijeniti disciplinske mjere prema onima koji istraju u pobuni i nanošenju štete Djelu, što može podrazumijevati i isključenje iz zajednice.

Vi gledate samo spoljašnjost. Ako je neko uvjeren da je Hristov, neka sam ponovo razmisli o ovome: kao što je on Hristov, tako smo i mi. (7. stih)

Na žalost, vjernici u Korintu još nisu zreli pa procjenjuju Pavla na osnovu njegovog neimpresivnog fizičkog prikaza umjesto duhovne stvarnosti u Hristu. Iz te perspektive nekima se činilo da neupitno pripadaju Hristu, dok su u stvarnosti imali pogrešna gledišta. Pavle ih poziva da opet preispitaju stvari – napokon, ako je neko Hristov tako su i Pavle i njegovi saradnici. Drugim riječima, Pavle kao da sugeriše ako smo svi zaista Hristovi, otkud onda sukobi i protivljenja.

Jer kad bih se i malo više hvalio autoritetom koji nam je Gospod dao da vas izgrađujemo, a ne da vas rušimo, ne bih se postidio. (8. stih)

Neosporno je da je Pavle tvrdio da ima autoritet Hristovog predstavnika među Korinćanima. Zašto je to prikladno? Prvo i najvažnije, to je zato što je Hrist zaista dao Pavlu tu vlast. Ako Pavle ne priznaje i ne postupa u skladu s tim autoritetom, bio bi kriv za neposlušnost Hristovoj misiji za njega.

Drugo, duhovni autoritet koji je Hrist dao Pavlu nad Korinćanima je autoritet Hristovog služenja njima. Pavle koristi taj autoritet, kao što bi Hrist, da izgradi Korinćane, a ne da ih uništi. Drugim riječima, sve njegove ispravke i ukori su za njihovo dobro. Nikada nisu bili na njihovu štetu, ili na Pavlovu korist. Zbog toga se Pavle nikada neće stidjeti optužbe da neprestano polaže pravo na svoju ulogu autoriteta nad njima u Hristu.

Govorim vam to da ne biste pomislili da svojim pismima želim da vas uplašim. (9. stih)

Sposobnost govora sa elokvencijom i dobrim argumentima bila je visoko cijenjena u grčkoj kulturi. Vjernici u Korintu su odrasli slušajući neke od najboljih putujućih govornika u svom društvu, koji su pravili prezentacije o svim vrstama filozofskih tema. Pavle je, očigledno, bio mnogo manje uglađen i impresivan kao govornik, u poređenju sa tadašnjim sekularnim voditeljima. On ne osporava optužbu u sledećem stihu da je njegovo tjelesno prisustvo slabo, a njegov govor ništavan.

Umjesto toga, ovdje kaže da poenta njegovih „podebljanih" pisama nije da uplaši svoje čitaoce. Najvjerovatnije, ono što Pavle implicira je da on ne blefira: to nisu prazne prijetnje. Njegove riječi su upozorenja koja će slijediti kada bude s njima lično. Trebali bi vjerovati da će on podržati svoje pisane riječi kada se pojavi među njima. Pavle će dalje reći da je upečatljivost njegovog govora manje važna od onoga što on zapravo radi kada je s njima.

Jer neki kažu: „Njegova pisma imaju težinu i snažna su, ali kad je lično prisutan, on je slab, a govor mu je bezvrijedan." (10. stih)

Lažni apostoli su mu očito pripisali zasluge za „teška i jaka" pisma, ali su sugerisali da bi pravi apostol bio jednako impresivan i uvjerljiv licem u lice.

Drugo vjerovatno značenje ove kritike je licemjerje; lažni učitelji sugerišu da je Pavle hrabar samo kada je daleko, a ne tako hrabar lično. Drugim riječima, lažni učitelji sugerišu da Korinćani ne moraju brinuti o onome što je Pavle napisao, tvrdeći da to neće podržati kada

je lično s njima.

Neka takvi razmisle o ovome: kakvi smo na riječima u pismima kad smo odsutni, takvi ćemo biti i na djelu kad budemo prisutni. (11. stih)

Kao odgovor, Pavle je napisao da će on i njegovi saradnici učiniti upravo ono što njegova pisma kažu kada on lično bude tamo. Ovo uključuje njegovo upozorenje u stihu 6 da će ispraviti svaku neposlušnost. On ne osporava optužbe da je lično neimpresivan. Umjesto toga, on insistira da je držanje impresivnih govora manje važno od suštine onoga što osoba zaista govori i radi.

Jer se ne usuđujemo da se svrstamo ili upoređujemo s nekima koji sami sebe preporučuju. Sebe procjenjuju sopstvenim mjerilima i upoređuju se sami sa sobom – nerazumno postupaju. (12. stih)

Sada pojašnjava, pomalo sarkastično, da sebe ne vidi kao konkurenciju svojim protivnicima u Korintu. Oni se preporučuju Korinćanima na osnovu sekularnih standarda koji su uključivali dramatičnu govornu sposobnost i vještu samopromociju. Pavle ne učestvuje u kulturnom takmičenju da bude najpopularnija ili najpraćenija javna ličnost. U stvari, on opisuje svoje protivnike kao bez razumijevanja – oni su nerazumni – što dokazuje njihova stalna potreba da se mjere jedni protiv drugih. To je igra koju Pavle odbija da igra. Ne mora da pobijedi na kulturnom takmičenju da bi dokazao da zaista predstavlja Hrista Korinćanima.

A mi se nećemo hvaliti onim što je izvan naših granica, nego onim što je unutar granica područja koje nam je Bog odmjerio, a koje obuhvata i vas. (13. stih)

Pavle izjavljuje da se on i njegovi saradnici neće hvaliti van granica. To znači da se ne bi otvoreno promovisali kako bi pobijedili u nadmetanju u popularnosti protiv protivnika. Umjesto toga, oni bi se samo hvalili onim što im je Bog dao da urade u svom specifičnom području uticaja. Ta misija nije bila ništa drugo do doprijeti do Korinćana s Hristovim jevanđeljem. Pod „hvalisanjem“ Pavle misli da hvali Božju moć u njima i Božju moć za Korinćane preko njih. Pavle

je iskoristio tu moć da dopre do Korinćana sa jevanđeljem. To mu je jedino bilo važno i jedino čime bi se hvalio.

Ovo služi kao model za sve vjernike: moćna istina je da Bog ne poziva one koji mu služe da budu „impresivni" prema svjetskim standardima. Umjesto toga, Bog daje silu hrišćanima da budu pobjednici u specifičnim područjima uticaja važnim za Djelo. Sva druga poređenja i nadmetanja postaju smetnja za posao koji je zaista važan.

Zaista, mi ne idemo preko svojih granica – kao što bi bilo da te granice ne obuhvataju i vas – jer smo prvi stigli do vas s dobrom viješću o Hristu. (14. stih)

Sada Pavle dodaje da je već uspio u onome što mu je Bog dao da uradi. Stigao je do Korinćana s radosnom viješću o spasenju kroz vjeru u Hrista. On ne treba da „pretjeruje" da bi pokušao da bude uspješan prema nekom svjetskom standardu. Drugim riječima, on ne mora da se takmiči. On ne mora biti najupečatljiviji govornik, niti iznositi najzabavnije argumente da bi ih pridobio od drugih učitelja. On ih je već dosegao, a oni su već povjerovali. Zašto bi se vratio i pokušao nadmašiti svoje protivnike kako bi natjerao Korinćane da povjeruju u Hrista ako su već vjerovali?

Ne hvalimo se onim što je izvan naših granica, tuđim naporima, nego se nadamo da će, s rastom vaše vjere, među vama porasti cijenjenje za ono što činimo unutar svog područja. Tada će naša dostignuća biti još veća, pa ćemo i izvan vaših granica objavljivati dobru vijest, kako se ne bismo hvalili onim što je već učinjeno na tuđem području. (stihovi 15-16)

Pavle sada dodaje da se ne hvali radom koji su drugi postigli. On može misliti da njegovi protivnici, lažni učitelji u Korintu, pokušavaju da prisvajaju Korinćane kao svoje. To je bilo uprkos činjenici da je Pavle bio taj koji je tamo osnovao zajednicu. On je taj koji je Korinćane upoznao sa Hristom, nešto što su oni dobro znali.

Iako je glavni zadatak postignut, Pavle ne vidi svoj posao završenim. Njegove riječi ovdje ne znače da nema više šta da radi, sada kada su oni u zajednici u Korintu došli Hristu. Pavle se nada da kako

njihova vjera bude rasla, tako će rasti i njegov uticaj u Hristu među njima. To može značiti da se nada da će vidjeti sve više ljudi koji dolaze do vjere u Hrista ili da se nada da će oni doprinijeti njegovoj službi kako bi mogao na drugim mjestima ponoviti ono što je postigao, u Božjoj sili, među njima. Pavlov nagon za uspjehom u potpunosti je usmjeren na stvaranje više prilika za propovijedanje jevanđelja. On se nada da donese Isusovo jevanđelje na nova mjesta gdje ljudi još nisu vjerovali u Hrista.

„A ko se hvali, neka se hvali Gospodom.“ (17. stih)

Da bi to dodatno potkrijepio, Pavle citira iz Jeremije 9:24, slično kao što je učinio u ranijem pismu Korinćanima (1. Korinćanima 1:31). Gospod je rekao Jeremiji: „Ko se hvali, neka se hvali time što je razborit i što mene poznaje, što zna da sam ja Gospod i da pokazujem dobrotu, pravdu i pravednost na zemlji, jer mi je to milo, govori Gospod.“

Pavle ovo skraćuje na: „Ko se hvali, neka se hvali Gospodom.“ Pavle je svakako iznio dokaze svoje autentičnosti kao apostola i laži svojih protivnika, ali njegovo poslednje hvalisanje je uvijek u Gospodu, a ne u njemu samom.

Jer Gospod ne priznaje onoga koji sam sebe preporučuje, nego onoga koga on preporučuje. (18. stih)

Hvaljenje samog sebe zapravo ne čini osobu koja se hvali dostojnom bilo čega. Samohvalitelja ne odobrava niko osim njega samog. Čak i ako pridobije ljude za sebe, to i dalje može biti bezvrijedno i kontraproduktivno iz perspektive Božjeg djela na zemlji. Onoga koga Gospod preporučuje, odobrava onaj koji je najvažniji.

Pavle poziva Korinćane da prestanu dozvoljavati plitkim šoumenima da odvrate njihove misli od Pavla i, implicirano, od Hrista. Oni bi trebali znati, bolje od većine, da je Pavlova uloga Hristovog predstavnika istinska. Vjerovali su u Hrista zbog Pavlove poruke. Barem iz tog razloga, trebali bi znati da je Gospod preporučio Pavla. Božje odobravanje Pavla trebalo bi da bude jedino mišljenje koje im je važno.

11. Pavle brani svoju službu

Kad biste barem podnijeli nešto malo moje nerazumnosti. U stvari, već me i podnosite. (2. Korinćanima 11:1)

Pavle se branio od izazova lažnih apostola, koji su došli među vjernike u Korintu. Očigledno, neki od Korinćana su bili uvjereni da Pavle možda nije legitimni apostol. Zašto? Kao prvo, Pavle nije tako snažan ili impresivan lično kao što je u svojim pismima. Kultura tog doba povezivala je izvođenje i govornu vještinu s mudrošću. Ako je Pavle lično bio neimpresivan, da li je njegovom učenju trebalo vjerovati?

Pavle će se sada početi braniti još energičnije. Ipak, prvo traži od Korinćana da podnose njegovu malu nerazumnost. Čini se da se Pavle osjeća neugodno u ulozi samoodbrane i riječi koje izgledaju kao samopromocija. Ipak, na kraju, ova „nerazumnost" se odnosi na odbranu Hrista i njegove reputacije od lažnog učenja Pavlovih protivnika u Korintu. Pavle ne pokušava da proglasi svoj intelekt, vještinu ili moć. Umjesto toga, on ukazuje na sve teškoće koje je mogao izdržati u Djelu.

Jer revno se brinem za vas kao što to Bog čini, jer sam vas obećao jednom mužu, Hristu, kako bih vas doveo pred njega kao čestitu djevicu. (2. stih)

Pavlov osjećaj zaštite ovdje dobija poetski zaokret. Kao onaj koji je osnovao skupštinu u Korintu i mnoge od njih priveo Hristu, Pavle sebe vidi kao duhovnog oca. On gradi metaforu kako bi opisao svoju ulogu u njihovim životima kao ulogu oca koji zaručuje svoju djevičansku kćer da bi se udala. U njihovom slučaju, oni su vjereni za Hrista.

U kulturi Pavlovog vremena, period vjeridbi bio je mnogo više obavezujući od modernog koncepta vjeridbi. Otac bi svoju kćer zaručio za muškarca koja bi se udala mjesecima ili godinama u budućnosti. Očeva je odgovornost, djelimično, bila da zaštiti nevinost i

dobrobit svoje kćeri dok se ona bezbjedno ne uda za svog muža.

Koristeći tu pozadinu, Pavle opisuje Korinćane kao zaručene za Hrista. Oni su pripadali Hristu na isti način kao što je obećana nevjesta pripadala svom zaručenom mužu u antičkom svijetu. Bili su hrišćani, ali još nisu bili sa Hristom. Pavle je smatrao da je njegova dužnost da ih zaštiti od bilo koga ko pokuša da ih ukrade od njihove prave vjere u Hrista prije nego što budu bezbjedno s njim u vječnosti. Lažni apostoli, poučavajući drugačije jevanđelje o drugom Isusu (2. Korinćanima 11:4), pokušavali su da učine upravo to.

Poput oca koji štiti svoju voljenu kćer, Pavle je osjećao revnu ljubomoru na Korinćane u ime Hrista. Bilo je više od njegove dužnosti da ih zaštiti od lažnog učenja; to je bilo lično za njega.

Ali se bojim da se – kao što je zmija zavela Evu svojim lukavstvom – vaše misli ne iskvare i odvrate od iskrenosti i čestitosti koje dugujete Hristu. (3. stih)

Pavle upoređuje njihovu prevaru sa zmijinom lukavstvom da prevari Evu u Postanju 3. Koristeći taj pristup, Pavle povezuje lažne apostole sa Sotonom. U prethodnom poglavlju napisao je da njegovo oružje nije bilo od tijela, već je nosilo božansku moć da uništi uporišta duhovnog neprijatelja koji vodi bitku za misli i um vjernika (2. Korinćanima 10:4-6).

U oba slučaja, oružje neprijatelja je obmana. Pobjeda u bici se odlučuje vjernikovim izborom da vjeruje Bogu i zadrži odanost Hristu u doslednošću cijeloj istini.

Jer ako neko dođe i propovijeda drugačijeg Isusa od onoga koga smo mi propovijedali, ili ako primite drugačiji duh od onoga koji ste primili ili drugačiju dobru vijest od one koju ste prihvatili, vi takvog spremno podnosite. (4. stih)

Prevara prati ove lažne učitelje, jer oni takođe podučavaju svoju iskrivljenu verziju Isusa i jevanđelja, što donosi primanje drugačijeg duha koji više nije Duh sveti. To je ono što se događa u duhovnoj realnosti, čega neiskusni obraćenici obično nisu svjesni. Ali čim se prevara prihvati kao moguća istina, dešava se isto što se dogodilo sa

Evom u Edenskom vrtu.

Pavlu smeta što su Korinćani dovoljno lako prihvatili ovo lažno učenje. Zabrinut je kako se opiru njegovom pravom učenju. Čini se i da je zabrinut što oni ne odbacuju učenje o Hristu koje je tako očito lažno. Ne bi trebali tako lako prihvatiti ove lažne učitelje. Ali presudio je spoljašnji privid, umjesto istine.

Isus je izrazio ovaj problem u Jovanu 5:43-44: „Ja sam došao u ime svog Oca, ali vi me ne primate. Kad bi neko drugi došao u svoje ime, njega biste primili. Kako biste mogli vjerovati, kad prihvatate slavu jedan od drugoga, a ne tražite slavu koja dolazi od samog Boga?“

Ljudska pala priroda ima snažnu sklonost ka prevari. U stvari obmana je „intelektualna potreba“ palog čovjeka u pokušaju da „racionalizuje“ grešne obrasce mišljenja i ponašanja.

Smatram, naime, da ni u čemu ne zaostajem za prevelikim apostolima. (5. stih)

Pavle sugeriše da ovi lažni učitelji sebe smatraju „super apostolima“. Možda su izgledali bolje i snažnije od Pavla. Kultura tog doba davala je veliku vrijednost na zabavan, pametan govor i predstavu. Ukratko, mnogo je veća vjerovatnoća da će „superapostoli“ dobiti ulogu „apostola“ u predstavi nego što bi to Pavle ikada dobio.

Međutim, na kraju je samo Pavle zapravo bio apostol: predstavnik Hrista poslan da donese jevanđelje Korinćanima. Ovi drugi nisu. Pavle ovdje izjavljuje da ni na koji način nije inferioran u odnosu na ove „superapostole“. Pavle ne želi reći da su oni zapravo „superapostoli“. Njegova upotreba tog izraza je sarkastična: ismijevanje njihovih impresivnih vanjskih kvaliteta.

Jer ako sam i neuglađen u govoru, nisam u znanju. Naprotiv, to smo vam na svaki način i u svemu pokazali. (6. stih)

Čini se da se u ovom stihu Pavle slaže da je, u poređenju sa njima, nevješt u govoru.

Nije jasno da li se Pavle zaista tako osjećao ili je jednostavno spreman popustiti po tom pitanju. U svakom slučaju, njegova je namjera da pokaže koliko je stil nevažan u poređenju sa suštinom.

Grčka kultura Korinćana cijenila je sposobnost osobe da govori dobro i snažno, da zadrži pažnju gomile i da niže argumente koji zvuče uvjerljivo. Pavle možda nije nastupao kao govornik u klasičnom i popularnom stilu šoumena.

U svakom slučaju, Pavle insistira da je znanje – istina – mnogo važnije od prezentacije. Pavle izjavljuje da nije nevješt u znanju, što znači da je ono što je dao Korinćanima bila suštinska istina o tome ko je Hrist i kako vjerovati u njega na ispravan način pred Bogom. Umjesto da se fokusira na procvat zabavnih govornika, Pavle traži od Korinćana da cijene činjenicu da im je jasno stavio do znanja istinu o Isusu.

Ili sam počinio grijeh jer sam vam – ponizivši se kako biste se vi uzvisili – rado objavio Božju dobru vijest bez ikakve naplate? (7. stih)

Pavle sarkastično pita da li je zgriješio kada se ponizio pred njima kako bi ih uzdigao kao djecu Božju kroz njihovu vjeru u Hrista.

Pavle je imao pravo tražiti od njih da ga finansijski podrže dok je radio s njima. Međutim, on nikada nije želio bilo kakvu zabunu oko svojih motiva da ometa bilo koga ko vjeruje u Hrista. On im je sve ovo objasnio u ranijem pismu (1. Korinćanima 9:4-18). Umjesto da uzima novac od njih, Pavle je izabrao da svojim rukama radi kao izrađivač šatora. Za antičke filozofe i putujuće oratore, manuelni rad je bio poslednja moguća opcija za izdržavanje. U stvari, to je bio znak da govornik nije dovoljno dobar da privuče pristalice. Možda su Pavlovi optuživači rekli da pravi Isusov apostol ne bi morao da radi rukama kao što je Pavle radio.

Pavlov komentar pokazuje da je njegovo odbijanje da uzme novac od njih i dalje predmet spora, uprkos njegovom objašnjenju. Nekima od njih je možda jednostavno bilo teško da poštuju učitelja koji je takođe bio običan radnik.

Od drugih skupština sam primio opskrbu kako bih vama služio. (8. stih)

Pavlu nije bio problem da ga druge skupštine opskrbe donacijama kako bi mogao raditi u pronošenju jevanđelja. Uopšte se ne radi

o tome. Problem je ako se motivi tumače pogrešno, što su Korinćani, pod uticajem lažnih učitelja, bili spremni da rade.

A kad sam bio kod vas i zapao u oskudicu, nikome nisam bio na teretu, jer su braća koja su došla iz Makedonije velikodušno podmirila moje potrebe. Da, u svemu sam pazio, a i nadalje ću paziti, da vam ne budem na teretu. (9. stih)

Očito nije htio da Korinćanima bude na bilo koji način na teretu. Neki od samih Korinćana su možda zamjerili Pavlovo tvrdoglavo odbijanje da uzme novac od njih kada je bio spreman da ga uzme od manje bogatih skupština. Međutim, njegova motivacija je bila važna: da nikada ne pomuti poruku jevanđelja mogućim pripisivanjem pogrešnih pobuda. U stvari, Pavle se obavezao da neće uzeti ništa od Korinćana.

Sve dok je Hristova istina u meni, ništa me neće spriječiti da se time hvalim u ahajskim krajevima. (10. stih)

Umjesto da se stidi ove prakse, Pavle se hvalio besplatnim propovijedanjem jevanđelja. Bila je to još jedna jasnija razlika između njega i varalica u Korintu koji su propovijedali lažno jevanđelje o lažnoj verziji Isusa. Pavle izjavljuje da će, koliko god da je Hristova istina u njemu, on će nastaviti da se hvali time u oblasti Ahaje, gdje je bio Korint. Ovo nije ponosno hvalisanje sa Pavlove strane, već dokaz da on zaista predstavlja Hrista i da je Hristovo jevanđelje istinito.

Zašto sam tako postupio? Zar zato što vas ne volim? Bog zna da vas volim. (11. stih)

Ovaj stih implicira da su se Korinćani možda osjećali povrijeđeno Pavlovim odbijanjem da uzme bilo kakav novac od njih da podrže njegovu službu u njihovom gradu. Pavle ih pita da li bi učinio tako nešto – odbijajući njihove ponude da mu pomognu – jer ih ne voli. On izjavljuje da Bog zna da ih voli. Zatim će preći na razlog za takav stav.

A što činim, i dalje ću činiti, da oduzmem izgovor onima koji traže izgovor da se hvale kako su po službi jednaki nama. (12. stih)

Pavle ukazuje na ovu razliku između njega i lažnih „apostola“

kao dokaz da su oni lažni u svojoj „hvalisanoj misiji“. Njihova tvrdnja je da je Pavle lažni predstavnik Hrista i da su oni pravi apostoli. Međutim, Pavle u ovom stihu pokazuje da oni ne rade pod istim uslovima kao on. Zapravo, materijalna korist može biti cijela poenta njihovog lažnog učenja.

Pavle izjavljuje da će nastaviti da besplatno propovijeda o Isusu – i da će nastaviti da se hvali time – kako bi potkopao lažne tvrdnje svojih protivnika da su poput njega. Ako su istinski poput njega, kaže on, trebali bi odbiti i novac. On zna da oni to neće učiniti.

Jer takvi ljudi su lažni apostoli, koji varaju druge i pretvaraju se da su Hristovi apostoli. (13. stih)

Iz Druge poslanice Korinćanima nije jasno ko su tačno bili ti ljudi. Možda su bili dio grupe pod nazivom „judaizatori“. Ovo je bila oznaka data jevrejskim vjerskim vođama koji su pokušavali uvjeriti ne-Jevreje da i oni moraju slijediti legalistička pravila judaizma kako bi bili istinski spašeni. Ova grupa nije potpuno poricala Hristovu poruku, već je urušavala jevanđelje Božje milosti spasenja kroz vjeru u Hrista dodajući komponentu djela.

Moguće je da su lažni učitelji Korinta u potpunosti bili dio druge grupe. Možda su se pretvarali da su Isusovi apostoli da bi zaradili novac. Možda su htjeli da Korinćani pomiješaju obožavanje Boga i shvatanje Isusa Hrista sa grčkom filozofijom. U svakom slučaju, Pavle će jasno dati do znanja da su korišteni kao Sotonine sluge koji se pretvaraju da su nešto što nisu.

A nije ni čudo, jer se i sam Sotona pretvara da je anđeo svjetlosti. Zato nije ništa neobično ako se i njegove sluge pretvaraju da su sluge pravednosti. Ali kraj će im biti po njihovim djelima. (stihovi 14-15)

Sveto pismo ukazuje da taktika religijske obmane ne treba da bude iznenađujuća. Sotona se takođe prerušava u anđela svjetlosti. Đavolje najveće oružje oduvijek je bila obmana. Najefikasnija obmana je uvjeriti ljude da je ono što je zlo zapravo dobro, da je ono što je tama zapravo svjetlo. Prekrivajući laži furnirom istine, mnogo je lakše prevariti ljude da prihvate ono što je lažno. Pavle je već

uporedio rad ovih lažnih apostola sa Sotoninom prevarom Eve u vrtu kada je nastupio kao „prosvetitelj“ čovječanstva (2. Korinćanima 11:3; Postanje 3:1-8).

Ovi lažni učitelji su se takođe predstavili Korinćanima kao radnici za dobro sa impresivnim govornim i prezentacijskim vještinama. Pavle ih sada naziva samim Sotoninim slugama. Poput đavola, pretvaraju se da su sluge pravednosti. Oni se pretvaraju da propovijedaju Hrista i njegovo jevanđelje, ali umjesto toga propovijedaju lažnu verziju oboje.

Jasno je da ovo nije samo grupa hrišćanskih učitelja koji se raspravljaju s Pavlom oko suptilnih tačaka doktrine. Ovo čak nije grupa nevjernika sa iskrenim neslaganjima oko toga šta je istina. Ovi lažni učitelji su namjerno obmanuli hrišćane u Korintu. Oni se namjerno pretvaraju da su nešto što nisu kako bi dobili nešto za sebe.

Pavle piše da će njihov kraj biti po njihovim djelima. Ova izjava o činjenicama trebala bi upozoriti Korinćane da se previše ne zbliže s ovim ljudima. Pavle ukratko kaže da dolazi njihov sud. Pavle često piše o Božijem sudu za one koji čine nepravdu (Rimljanima 2:6; Galatima 6:7-9; Filipljanima 3:18-19).

Opet kažem: Neka me niko ne smatra nerazumnim. Ali čak i ako me smatrate takvim, prihvatite me makar i kao nerazumnog, da se i ja nešto malo pohvalim. (16. stih)

Korintska kultura je bila konkurentna. To je važilo za sport, ali i za filozofiju i performanse. Ljudi su očekivali da govornici budu zabavni, dramatični šoumeni. Pretpostavljalo se da će se takvi ljudi hvaliti svojim postignućima, svojim obrazovanjem i svojim vještim argumentima. Takođe se očekivalo da će ovi intelektualni konkurenti srušiti njihove filozofske protivnike. To je bio znak snage i povjerenja u svoju poziciju.

Čini se da je Pavlov suprotan pristup zbunio Korinćane. Lično, pogotovo, možda nije bio impresivan. Takođe je imao tendenciju da se ne hvali sobom ili sopstvenim dostignućima. Gotovo je uvijek ukazivao na Hrista i milost Božju, dok je otvoreno priznavao vlastitu

patnju. U kulturi Korinta to je izgledalo kao slabost. Možda je to razlog zašto su Korinćani bili toliko očarani Pavlovim impresivnim protivnicima, sigurnim u sebe.

Počevši od ovog stiha, Pavle, argumentacije radi, pristaje da se takmiči na osnovu uslova svojih protivnika i kulture. On traži od svojih čitalaca da ne misle da je on zaista toliko budalast da govori kao što bi govorila hvalisava budala – njegova namjera je samo da iznese valjanu tvrdnju. Kada se ipak počne „hvaliti", njegovo hvalisanje se i dalje odnosi na stvari koje su van njegove kontrole: njegovo rođenje, njegov život prije Hrista, njegova patnja, stvari koje mu je Bog pokazao i Božja snaga kroz njega. Pavle ismijava samopromotersko hvalisanje svog protivnika oponašajući ga kako bi otkrio vlastitu slabost i Božju veliku moć.

Što govorim, ne govorim kao što bi Gospod govorio, nego kao u nerazumnosti, u tom samouvjerenom hvalisanju. (17. stih)

Samopromocija je bila način grčkog svijeta, posebno u Korintu. Ali hvalisavo samoproslavljanje nije bio Gospodnji put, kao što Pavle kaže ovdje. Jasno mu je da će hvalisanje koje će učiniti biti nerazumno, nešto što ne bi radio Hristov predstavnik.

Ipak, kada konačno počne da se „hvali", on zapravo neće toliko promovisati sebe koliko Božju snagu u svojoj slabosti. Kritičari koji su omalovažavali Pavla nikada nisu izdržali ono što je on, niti su toliko postigli za dobro jevanđelja. Božja snaga, prikazana u Pavlovoj sposobnosti da izdrži iskušenja i nastavi da propovijeda, trebalo bi da posrami lažljive kritičare u Korintu.

Pošto se mnogi hvale onim što je ljudsko, i ja ću se hvaliti. (18. stih)

Pavle opisuje ove lažne učitelje kako se hvale „po tijelu" tj. onim što je svojstveno ljudskoj prirodi. To znači da je njihovo hvalisanje trebalo da impresionira druge donoseći slavu sebi. Pavle kaže da će se i on sada „hvaliti", iako je to glupo i nije nalik Hristu. On jasno stavlja do znanja da je ovo predmetna lekcija, a ne stvarna seansa hvalisanja.

Jer rado podnosite nerazumne – vi koji ste razumni. U stvari, podnosite svakoga ko vas zarobljava, svakoga ko proždire ono što imate, svakoga ko otima ono što imate, svakoga ko se uzdiže iznad vas, svakoga ko vas udara po licu. (stihovi 19-20)

Korinćani bi trebalo da tolerišu Pavlovo „hvalisanje" – rado su trpjeli budale koje lažno uče o Isusu! Korinćani to čine, dodaje Pavle, jer su tako mudri. On je satiričan, kao što je bio kada je pisao o njihovoj velikoj mudrosti u 1. Korinćanima 4:10. Tamo je sarkastično rekao da su on i njegovi saradnici bili „ludi zbog Hrista, a vi ste mudri u Hristu".

Moguće je da su se Korinćani smatrali dovoljno mudrima da se dive Pavlovim protivnicima koji impresivno zvuče i sami odluče šta je istina, a šta nije. Pavle ironično kaže da bi i oni trebali biti spremni čuti njegovu „glupost".

Kao i mnogi u grčko-rimskoj kulturi, ljudi u Korintu bi poštovali snagu iznad drugih vrlina. Na isti način, oni možda nisu poštovali Pavla zbog njegove poniznosti nalik na Hrista, služenja i patnje. Pavlov pristup da se ponizi da ih podigne možda je izgledao slab. Pristup njegovih protivnika da se uzdignu i dominiraju nad Korinćanima je možda izgledao živahno i impresivno.

Pavle, čak i u ovom sarkastičnom dijelu, izgleda ne može vjerovati u ono što su Korinćani spremni podnijeti. Ovi lažni apostoli od njih čine robove – što je vjerovatno značilo u smislu da su Korinćani dobrovoljno radili sve što im se kaže. Lažni učitelji ih proždiru, što sugeriše osjećaj konzumiranja sve njihove hrane i resursa. Pavlovi protivnici su koristili Korinćane na načine na koje je Pavle toliko naporno radio da izbjegne. Ponašali su se superiornije u odnosu na svoje korintske učenike i, očigledno, čak udarali i one koji bi izašli iz reda.

Na svaki način su, dakle, pokazali svoju laž ponašajući se potpuno suprotno od Hrista, patnog Kralja Sluge.

To kažem na našu sramotu, jer neki misle da smo bili slabi. Ali, ako je neko odvažan u nečemu – govorim kao nerazuman čovjek – i ja sam odvažan u tome. (21. stih)

Pavle je i dalje sarkastičan u ovom stihu, govoreći da su on i njegovi saradnici bili preslabi da bi se prema Korinćanima ponašali na ovaj način. Podrugljivo kaže da se zbog toga stidi. Istina, Pavle je živio među Korinćanima na način sličan Hristu. Odbio je da uzme novac od njih, radeći kako bi se izdržavao i živio od donacija skupština u drugim gradovima. Patio je i žrtvovao se za njihovo dobro i živio s njima u poniznosti i služenju. Pošto je Pavle predstavljao Hrista, nije mogao da živi na drugi način.

Čini se da Korinćani nisu poštovali Pavlovu poniznost i vođstvo sluge, međutim, preferirajući umjesto toga snažno, dominanto vođstvo koje je uobičajenije u njihovoj kulturi.

Pavle sada implicira da mu je dosta. Satiraće grešne hvalisave stavove lažnih apostola u Korintu kako bi pokazao da je dobar kao i oni. Međutim, ne može to učiniti tek tako. On osjeća potrebu da stalno pojašnjava da govori kako bi govorila budala, a ne kao Hristov predstavnik.

Jesu li Jevreji? I ja sam. Jesu li Izraelci? I ja sam. Jesu li Abramovo potomstvo? I ja sam. (22. stih)

Pavle pita da li su njegovi protivnici u Korintu Jevreji, Izraelci i Abramovo potomstvo. Kontekst tog pitanja sugeriše da su ova grupa lažnih apostola bili „judaisti“. Ovo je bila grupa koja je mislila da je vjera u Hrista u redu sve dok su nejevrejski vjernici takođe slijedili judaizam radi svog spasenja. Vjerovatno su ovi ljudi ukazivali na svoj identitet Jevreja i Abramovih potomaka kako bi sebi dali kredibilitet kod Korinćana kao članova Božjeg izabranog naroda. Većina ljudi u Korintu bili su ne-Jevreji – neznabošci – tako da ih je to možda i uvjerilo.

Ova izjava suprotstavlja se svakom argumentu na osnovu kojeg bi Korinćani trebali misliti da su ovi ljudi superiorniji od Pavla. On je takođe Jevrejin, Izraelac i Abramov potomak. Dok je Pavle bio rimski građanin odrastao u gradu Tarsu, on je takođe bio od roditelja koji su govorili hebrejski, a kasnije je postao farisej. Nijedan od njegovih protivnika nije mogao da se takmiči sa njegovim jevrejskim

akreditivima.

Jesu li Hristove sluge? Ne odgovaram kao mudar: ja sam to još i više – više sam se naprezao, više sam bio u zatvorima, preko svake mjere sam dobijao udarce, često sam bio u smrtnoj opasnosti. (23. stih)

Protivnici u Korintu su se možda predstavljali kao Hristove sluge, ali Pavle je već jasno stavio do znanja da predstavljaju lažnu verziju Hrista i sigurno se ne ponašaju kao Isus. Ovdje je Pavlova tvrdnja o duhovnim uvjerenjima konkretnija, opisujući sebe kao „boljeg" Hristovog slugu od lažnih apostola. Pavlova upotreba satire ovdje je eksplicitna. U stvari, on kaže da bi davanje takve izjave bile riječi ludaka.

Pavle bi takav govor – da nije sarkazam – smatrao ludim, jer se pravi Hristov sluga nikada ne bi trebao hvaliti da je bolji Hristov sluga od drugog. Njegova upotreba tog pristupa, ovdje, ima poseban učinak. Osim toga, Pavle se ne hvali na način na koji bi iko ko čita njegovo pismo mogao očekivati. Umjesto da opisuje sve zajednice koje je osnovao ili veliki broj ljudi koje je doveo do vjere u Hrista, on počinje opisivati patnju koju je doživio kao Hristov predstavnik.

Da je njegov trud bio daleko veći, modernim ušima može zvučati kao da se Pavle hvali svojom radnom etikom. Međutim, za one u korintskoj kulturi, mnogo mukotrpnog posla smatrano je neuspjehom u životu, a ne uspjehom. Zatim, Pavle dodaje da je proveo vrijeme u mnogo više zatvora, da je pretučen nebrojeno puta i da je često bio blizu smrti u svojoj službi. Ovo bi zaista bilo čudno hvalisanje korintskim ušima. Iz njihove perspektive, Pavle opisuje zbirku neuspjeha, katastrofa i gubitaka koji prevazilaze čak i zabilježene epizode takvih iskustava u knjizi Djela apostolskih.

Hvalisanje je, međutim, iskreno. Pavle utvrđuje da je patio kao što je i sam Hrist patio tokom svog života na zemlji. Osim toga, on potvrđuje veliku slabost i krhkost svog života, što će pojačati slavu Božje snage koja se pokazuje kroz njega.

Od Judejaca sam pet puta dobio četrdeset udaraca manje jedan,

triput sam bio išiban, jednom kamenovan, triput sam doživio brodolom, noć i dan proveo sam u dubokom moru. (stihovi 24-25)

Sada piše da je pet puta dobio „četrdeset udaraca bičem manje jedan“ od religioznih Jevreja. Ovih 39 udaraca bičem primjenjivalo se u jevrejskim sinagogama kao stroga kazna, obično za bogohuljenje. Jevrejske vjerske vođe su se usprotivile Pavlovom jevanđelju: da je Hrist bio Sin Božji i da se pagani mogu spasiti vjerovanjem u njega, a ne slijeđenjem Mojsijevog zakona. Isus je upozorio svoje učenike da će primiti takva bičevanja (Matej 10:17).

Ponovljeni zakon 25:1-3 navodi 40 kao maksimalan broj udaraca bičem koji se može zadati. Možda je sam Pavle na ovaj način udarao hrišćane dok je služio kao farisej prije svog obraćenja. Činjenica da je nastavio da propovijeda jevanđelje jevrejskom narodu i podvrgava se udarcima kako ne bi bio isključen iz jevrejske zajednice pokazuje njegovu posvećenost svom narodu (Rimljanima 9:2-4).

Zatim dodaje još nekoliko primjera: tri puta su ga tukli šipkama. Ovo je bila rimska kazna koja se provodila u javnosti. Kao rimski građanin, Pavle je ponekad izbjegavao da ga tuku na ovaj način. Ovdje, međutim, pokazuje da nije uvijek izbjegao to.

Pavle je takođe bio kamenovan zbog propovijedanja Isusovog jevanđelja. Djela 14:19-20 bilježe da ga je kamenovala gomila u Listri koju su razljutili jevrejski vjerski vođe iz Antiohije i Ikonije. Izvukli su Pavlovo onesviješćeno tijelo iz grada i ostavili ga da umre. Ubrzo je ustao i vratio se u grad.

Zatim, Pavle piše da je tri puta doživio brodolom, jednom je proveo noć i dan lutajući na otvorenom moru prije nego što je, po svemu sudeći, pronađen i spašen. Pavle je često opisan kako putuje morem na svojim misionarskim putovanjima, iako su se sva ova tri brodoloma dogodila prije onog koji je dramatično opisan u Djelima 27. glava.

Brodolomi nisu bili rezultat progona, naravno, ali Pavle je patio kroz njih kao dio svog rada za Hristovo djelo. Putovanje morem bilo je opasno, ali neophodno da bi se stigao do svih teritorija na koje ga

je Hrist pozvao.

Često sam putovao, bio sam u opasnostima od rijeka, u opasnostima od razbojnika, u opasnostima od sunarodnika, u opasnostima od neznabožaca, u opasnostima u gradu, u opasnostima u pustinji, u opasnostima na moru, u opasnostima među lažnom braćom, u teškom i napornom radu, u mnogim neprospavanim noćima, u gladi i žeđi, često sam se uzdržavao od hrane, bio sam u hladnoći i golotinji. (stihovi 26-27)

Pavlov život gotovo neprekidnog putovanja bio je obilježen opasnostima iz svih mogućih izvora. Prirodne prijetnje uključivale su prelazak rijeka i mora. Česte opasnosti su uključivale pljačku ili napad od strane kriminalaca u gradovima i divljim predjelima između gradova. Pavlova specifična misija dovela ga je pod prijetnju vlastitog naroda, Jevreja, kao i neznabožaca, uključujući Rimsko Carstvo. Čak se suočio s opasnostima od drugih navodnih hrišćana, „lažne braće“, koji su se pretvarali da pripadaju Hristu, ali su u stvarnosti služili samo sebi i vidjeli su Pavla kao prijetnju njihovim prevarama.

On svemu tome dodaje listu načina na koje je iskusio fizičku nelagodu zbog Hrista. To je uključivalo težak i naporan rad, neprospavane noći, ostanak bez hrane i vode, patnju od hladnoće i izloženost elementima. Nešto od ovoga bi bilo rezultat nedovoljnog finansiranja njegovog rada, dok bi druge patnje mogle doći zbog zatvaranja ili putovanja u teškim uslovima. U svim slučajevima, Pavle je shvatio da je njegova patnja bila direktno povezana sa njegovom službom Hristu.

Osim svih tih spoljašnjih nevolja, svaki dan me pritiska i briga za sve pozvane. (28. stih)

Nije sva Pavlova patnja vanjska. Pavle takođe iznutra pati jer brine za sve hrišćanske zajednice. On je osnovao mnoge skupštine širom svijeta i osjećao se odgovornim za njih. Mnogi koji su povjerovali u Hrista doživljavali su strašne progone. Drugi su bili u opasnosti da kompromituju svoju vjeru, kao što su bili Korinćani, zbog lažnih učitelja koji su ih pokušavali odvući od jednostavnosti Isusovog jevanđelja.

Pavlova unutrašnja patnja bila je poput roditeljske patnje za svoju djecu za koju se trude i nadaju da će donijeti mudre i smislene izbore.

Ko je slab, a da i ja nisam slab? Ko je pokoleban u vjeri, a da ja ne izgaram za to? Ako se treba hvaliti, hvaliću se onim što pokazuje moju slabost. (stihovi 29-30)

Pavle u upitnoj formi kaže da je slab kad su oni slabi. To vjerovatno znači da zajedno s njima doživljava njihovu slabost vjere. Zatim pita ko je pokoleban – ili ko je sapleten u vjeri – a da on ne gori od emocija za njih. Čini se da je ideja da kada vjernici koje je Pavle doveo do Hrista padnu u grešne izbore, on osjeća snažnu želju da se vrate i krenu u pravom smjeru.

Drugim riječima, Pavlovo djelo ne prestaje kada neko dođe u vjeru u Hrista. Njegovo učešće tek tamo počinje i nastavlja se dok ti vjernici rastu u Hristu, pate za Hrista ili posrću u svom hodu s Hristom. Pavle se i dalje osjeća emocionalno opterećen za sve pozvane, još jedan primjer načina na koje pati kao Hristov sluga.

Zatim pojašnjava poentu. Ako će se hvaliti, hvaliće se samo stvarima koje pokazuju koliko je on zapravo slab. Ovo je možda bilo upravo suprotno od onoga što su se korintski vjernici nadali da će čuti. Oni žele apostola koji će, poput učitelja koji žive u njihovoj blizini, izgledati snažan i sposoban i siguran u sebe. Umjesto toga, Pavle opisuje sve načine na koje je slab. Ovo treba da pokaže koliko je Bog jak kroz njega.

U korintskim terminima, patnja iz bilo kog razloga bila je znak slabosti. U hrišćanskim terminima, patnja je jedan od načina na koji se vjernici poistovjećuju s Hristom i uče da rastu u svom oslanjanju na njega. Pavle je to rekao na početku svog ranijeg pisma koje im je uputio (1. Korinćanima 27-29).

Bog i Otac našeg Gospoda Isusa Hrista, onaj koga treba hvaliti u svu vječnost, zna da ne lažem. (31. stih)

Pavle ovdje smatra potrebnim da insistira na tome da ne laže, stavljajući svoje pravo na istinitost na samog Boga.

On piše da Bog i Otac Isusov, koji je blagosloven zauvijek, zna da Pavle ne laže ni o onome što je rekao ni o onome što će reći. Polagati pravo na Boga kao svog doslovnog svjedoka najviši je oblik uvjeravanja koji Pavle može dati svojim čitaocima da govori istinu.

U Damasku je namjesnik kralja Arete držao grad Damaštana pod stražom kako bi me uhvatio, ali su me kroz prozor, u korpi, spustili preko zida pa sam umakao njegovim rukama. (stihovi 32-33)

Ovi stihovi daju još jedan primjer Pavlove lične slabosti od samog početka njegovog hrišćanskog života (Djela 9:8-25).

Ovaj incident se zbio neposredno nakon što je Pavle preobraćen u vjeru i primio poslanje od Hrista da propovijeda. To je dalo ton cijeloj njegovoj službi.

Došao je u Damask da lovi i zatvara hrišćane. Nakon što se suočio sa Hristom, Pavlova misija se odmah promijenila. Međutim, ubrzo nakon što je postao hrišćanin, propovijedao je u sinagogi u Damasku da je Isus Hrist, Sin Božji. Jevrejske vjerske vođe nisu mogle da vjeruju šta su čule i željele su da Pavle umre. Kralj Areta se očito složio s njima i postavio straže da uhvate Pavla kako odlazi i ubiju ga.

Pavle, tada zvani Saul, saznao je za zavjeru, a neki od Isusovih učenika kod kojih je boravio spustili su ga u korpi kroz prozor kako bi mu omogućili da pobjegne iz grada noću.

Pavlova poenta je da osoba koja ima svjetovno bogatstvo, prestiž i moć ne bi morala da se iskrade iz Damaska da bi spasila svoj život. Pavle je bio moćan samo u onoj mjeri u kojoj je Hrist bio moćan u njemu. Dok su se lažni učitelji hvalili svojim vlastitim vještinama (2. Korinćanima 11:12), Pavle je bio zadovoljan time što je ukazao samo na Boga kroz Hrista kao svoju snagu.

12. Poniznost – odlika pravog hrišćanina

Ako bi se tražilo od mene da se hvalim, od čega, doduše, nema koristi, prešao bih, pak, na vizije i otkrivenja od Gospoda. (2. Korinćanima 12:1)

Lažni apostoli su se više nego rado hvalili sami sobom. Pavlova verzija samoreklamiranja, čak i kada je sarkastičan, govori o Božjoj moći koja se pokazuje u djelu pronošenja jevanđelja onima koji ga nisu čuli.

Grupa varalica među Korinćanima upoređivala se s Pavlom, hvaleći se vlastitim vještinama, postignućima i duhovnim iskustvima. Pavle je jasno stavio do znanja da je cilj ovih varalica da zavedu Korinćane od njihove odanosti pravom Hristu. Pavle ne želi da se takmiči s njima u njihovom hvalisanju, ali će to učiniti na svoj način kako bi spriječio Korinćane da budu prevareni.

Počevši od ovog stiha, Pavle će opisati svoje vizije i otkrivenja. U tadašnjoj kulturi, duhovne vođe su se promovisale opisujući natprirodna iskustva. Lažni učitelji to i danas rade. Vjerovatno su se lažni apostoli u Korintu razmetali svojih duhovnim iskustvima. Pavle će ispričati mnogo impresivniju i moćniju priču. On, međutim, počinje time što kaže da se time ništa ne može dobiti.

Zašto bi Pavle ovo rekao? Prvo, on smatra da je hvalisanje glupo i nehrišćansko (2. Korinćanima 11:17). Drugo, on ne želi da ga ljudi sude na osnovu priče koja se ne može provjeriti, već na osnovu njegovih riječi i djela (2. Korinćanima 12:6). Ukratko, Pavle želi da ljudi vjeruju u Hrista zato što je On pouzdan, a ne zbog Pavlovih vizija. Mi treba da vjerujemo u istinu zato što pomoću razuma možemo da se osvjedočimo da je to istinito, a ne osnovu fascinacije „natprirodnim“ performansom ili subjektivnih iskustava koja mogu biti nepouzdana ili čak proizvedena od strane palih anđela.

Znam čovjeka u Hristu, koji je prije četrnaest godina – da li u

tijelu ili izvan tijela, ne znam, Bog zna – bio odnesen do trećeg neba. Da, znam da je taj čovjek – da li u tijelu ili izvan tijela, ne znam, Bog zna – bio odnesen u raj i čuo neizrecive riječi, koje čovjeku nije dopušteno da govori. (stihovi 2-4)

Pavle počinje da priča o svom natprirodnom iskustvu odvođenja u „treće nebo“. Čini se da sugeriše da su mu tu pokazane neke inače nepoznate istine (2. Korinćanima 12:4). Naročito u Starom savezu, treće nebo se često naziva najvišim nebom, mjestom gdje Bog živi i gdje ga anđeli hvale (1. Kraljevima 8:27; Nehemija 9:6; Psalam 148:4). Sam Pavle „treće nebo“ identifikuje kao „raj“. Većina komentatora razumije da je prvo nebo atmosfersko nebo iznad zemlje. Drugo bi bilo carstvo sunca, mjeseca i zvijezda: ono što bismo sada nazvali svemirom.

Poniznost je bila toliko usađena u Pavla da su je neprijatelji koristili kao kritiku (2. Korinćanima 10:1). Toliko je zabrinut da ne bude arogantan da prvo opisuje ovo iskustvo kao da se dogodilo čovjeku kojeg poznaje. To je istina, ali taj čovjek je očigledno sam Pavle (2. Korinćanima 12:6-7). Čini se da je potpuno posvećen tome da ne dobije nikakve lične zasluge za ovo iskustvo. Ističe da samo Bog zna da li je fizički otputovao u treće nebo u svom tijelu ili je to bilo vantjelesno iskustvo.

Pavle kaže da se to dogodilo 14 godina prije vremena pisanja ovog pisma. To bi ovo iskustvo stavilo negdje oko 42-44. godine naše ere, prije njegovog prvog misionarskog putovanja.

Pavle još jednom ponavlja da ne zna da li je putovao u raj u svom tijelu ili kroz neku vrstu vizije. Uvjeren je da se to ipak dogodilo i da Bog zna da li je bio tu lično ili duhom.

Jedna mogućnost je da je Bog Pavlu otkrio određene informacije, ali Pavlu je zabranjeno otkriti te informacije bilo kome drugom. Jovanu je dat sličan nalog da prećuti određene detalje kada mu je dato njegovo otkrivenje (Otkrivenje 10:4). Kao rezultat toga, ne znamo šta je Pavlu pokazano.

Druga mogućnost je da kompleksnost, slava i ljepota Božjeg

prebivališta prevazilazi ljudske mogućnosti izražavanja i da informacije koje je dobio ili šta je vidio nije moguće prepričati. Možda Pavle jednostavno neće da ulazi u spekulacije o stvarima koje prevazilaze ljudske sposobnosti percepcije i rasuđivanja.

Kakve god informacije da je Pavle dobio, to pojačava njegovo ponavljano učenje da naša privremena patnja u ovom životu nije vrijedna upoređivanja sa slavom koju će vjernici doživjeti u vječnosti (2. Korinćanima 4:17).

Takvim ću se čovjekom hvaliti, a samim sobom neću se hvaliti, osim svojim slabostima. (5. stih)

U izvjesnom smislu, Pavle će se hvaliti iskustvom „takvog čovjeka", ali odbija da se hvali samim sobom. Pavlova hristolika želja da odvrati slavu od sebe bila je upravo suprotna od samopromotivnog duha korintske kulture. Pavle je opisao hvalisanje kao glupo i nehrišćansko (2. Korinćanima 11:17).

Jedini izuzetak koji je Pavle napravio od svog pravila o hvalisanju je da će se hvaliti svojim slabostima. Pavle je insistirao na tome da je način da se bude jak kao hrišćanin biti slab tako da se ogromna Božja moć potpunije pokaže (2. Korinćanima 12:9-10). On je katalogizirao dugačku listu svojih izuzetnih slabosti, neuspjeha i patnje u prethodnom poglavlju. To je pokazalo da je njegov uspjeh u potpunosti bio zasluga Božje moći, a ne njegove vlastite sposobnosti.

Jer ako bih ikad poželeo da se hvalim, ne bih bio nerazuman, jer bih govorio istinu. Ali se uzdržavam od toga, da ne bi neko mislio o meni više od onoga što od mene vidi ili čuje, zbog silnih objava. (stihovi 6-7a)

Pavle očigledno ne želi da mu se dodijeli lična slava zbog neprovjerljive priče o natprirodnom iskustvu. Rekavši ovo, možda je upozorio Korinćane da ni na osnovu takvih priča ne odaju slavu lažnim apostolima.

Umjesto toga, Pavle želi da mu se sudi na osnovu onoga što govori i radi – na osnovu toga kako živi. Vjerovatno bi želio da Korinćani takođe sude o lažnim apostolima na osnovu sličnosti njihovog

karaktera.

Moguće je da je Pavle vidio kako će izgledati vječnost, a sada je znao stvari koje ostatak čovječanstva nikada ne bi mogao znati. Takav nemjerljiv dar bi Pavlu dao naizgled neograničeno samopouzdanje da nastavi propovijedati, uprkos strašnoj patnji. To mu je također dalo perspektivu da patnja u ovom životu nije vrijedna upoređivanja sa slavom vječnosti (2. Korinćanima 4:17).

Zato, da se ne bih uzoholio, dat mi je trn u tijelu, Sotonin glasnik, da me udara, kako se ne bih uzoholio. (7. stih)

Međutim, Bog zna da takvo znanje ima i potencijal da Pavla učini ponosnim, arogantnim i uobraženim. Bog je želio da Pavle bude sličan Hristu u svojoj poniznosti umjesto da sebe vidi kao iznad onih kojima je služio. Da bi to garantovao, Bog je Pavlu dao „trn u tijelu". Riječ za trn ovdje je grčki *skolops*. Termin najbukvalnije definiše šiljasti komad drveta i možda bi se bolje preveo kao „kolac". Slike koje Pavle ovdje stvara su slike oštrog predmeta ubodenog u njegovo tijelo, koji se ne može ukloniti, što donosi hroničnu bol i nelagodu.

Pavle opisuje ovaj kolac, ili trn, ili iver u svom tijelu kao „glasnika od Sotone". Ta formulacija je izazvala značajnu debatu. Pavle pripisuje određene posledice Sotoni na drugim mjestima (1. Korinćanima 5:5; 10:10). Međutim, pošto je ovaj problem dopustio Bog, stalno uznemiravanje služilo je svrsi da Pavle ostane ponizan i zavisan o Hristu. Pavlovo značenje, dakle, ne bi bilo da je ovo doslovno nešto što je Sotona poslao ili izmislio. Umjesto toga, to je bilo nešto što je Bog dopustio za svoje vlastite svrhe.

Još više debata je okružilo tačan identitet ovog „trna u tijelu". Neki misle da je to možda bio problem s Pavlovim vidom (Galatima 6:11). Možda je to bila fizička slabost ili drhtavica (1. Korinćanima 2:3). Možda je to bilo nešto što je poremetilo Pavlov govor (2. Korinćanima 10:10). Možda je to bilo stanje s više simptoma kao što je multipla skleroza ili posledice moždanog udara. Možda je Pavle bio suočen s upornim iskušenjem na neki grijeh (Rimljanima 7:22-25).

Sveto pismo nam nikada ne govori šta je bio ovaj strašni teret.

Činjenica da Sveto pismo ne otkriva tačnu prirodu Pavlovog „trna“ izgleda namjerno. Neodređenost, a ne specifičnosti, omogućava njegovom iskustvu da otkrije važne istine, primjenjive na sve vjernike. Kada bismo sa 100% sigurnošću znali o kakvom je stanju riječ, bilo bi lako propustiti veću poentu.

Izdvajaju se tri pouke. Prvo, poniznost u Njegovim slugama je izuzetno važna za Boga. Drugo, Bog je voljan dopustiti Sotoni ograničeni nivo moći da stvori korisnu slabost u Njegovoj djeci. Kao što Pavle pokazuje u sledećim stihovima, Božja moć je savršena u slabosti vjernika, a ne u našoj snazi. Treće, duhovna snaga nije garancija zdravlja, bogatstva ili prosperiteta – kao što Pavlovo pozivanje na vlastitu molitvu jasno pokazuje (2. Korinćanima 12:8-9).

Zbog toga sam tri puta molio Gospoda da to ukloni od mene. (8. stih)

Među opasnostima pristupa „riječi vjere“ je i neizbježno razočaranje. Lažni učitelji govore preobraćenicima da hrišćanstvo znači zdravlje, bogatstvo i prosperitet. Ili uzvišeno duhovno iskustvo. Kada se to obećanje raspadne, njihovi sledbenici ili krive sebe, ili krive svoju iskrivljenu percepciju vjere. To dovodi do obeshrabrenja, u najboljem slučaju, i otpadništva, u najgorem. Hristovo vlastito upozorenje o zemaljskim borbama bilo je izričito namijenjeno izbjegavanju ovoga (Jovan 16:33).

Pavlovo iskustvo uključuje neki nepoznati „trn / kolac u tijelu“. To je moglo biti bilo šta, od fizičkog stanja, preko emocionalne nevolje, do uznemirujućeg iskušenja. Bilo bi apsurdno tvrditi da je Pavlu nedostajala vjera, a ipak je patio. Ova stvar, šta god da je bila, očigledno je bila neprijatna. To je vjerovatno usporilo Pavlovu službu, barem s njegove tačke gledišta. Čak se molio – moleći Boga tri puta – i taj zahtjev je odbijen.

Ali on mi je rekao: „Dovoljna ti je moja blagodat, jer se moja sila u potpunosti pokazuje kad si slab.“ Zato ću se najradije hvaliti svojim slabostima, da bi Hristova sila poput zaklona ostala nada mnom. (9. stih)

Pavle je nekako shvatio da je Božji odgovor na njegov zahtjev bio jasno i trajno „ne“. Kao što su prethodni stihovi pokazali, Pavle je razumio da je svrha bolesti da zadrži poniznost. Ova uporna „slabost“ u Pavlovom životu pomogla mu je da se ne uobrazi.

Umjesto toga, Bog je objavio da je Njegova blagodat u potpunosti sposobna pružiti sve što je Pavlu bilo potrebno da izdrži ovu patnju. Bog je rekao Pavlu da je Njegova moć savršena u slabosti. Grčka riječ za „dovoljno“ ovdje je *arkei*, što implicira izdržljivost, snagu ili zadovoljstvo. Pavle je napisao da bi se samo hvalio svojim slabostima (2. Korinćanima 12:5), a sada dodaje entuzijazam. Rado će se hvaliti svojim slabostima, uključujući i ovaj trn u tijelu.

Zašto bi neko poput Pavla slavio što je zauvijek opterećen nekom bolnom borbom? Jer Hristova moć postaje najočitija u onim oblastima gde su vjernici najslabiji. Riječ koja se ovdje prevodi kao „potpuno“ je *teleitai*, što se uglavnom odnosi na završetak ili postignuće. Fokus je na tome da se nešto postigne, a ne da se nedostaci otklone. Ovo je isti korijen riječi koju je koristio Hrist kada objavljuje „svršeno je“ s krsta (Jovan 19:30).

Ovo otkriva nekoliko istina o tome kako Bog djeluje u svjetovnim životima hrišćana. Prvo, Bog je voljan da iskoristi Sotonu i njegove demone da ostvari svoje namjere. Njihovi pokušaji da maltretiraju Božje sluge i sabotiraju Djelo mogu postati dio Božje strategije za postizanje Njegovih tačnih ciljeva.

Drugo, Božji odgovori na molitvu su uvijek podložni Njegovoj cjelokupnoj volji. On može odgovoriti „ne“ na zahtjev da se vjernik oslobodi tereta, bez obzira da li taj teret dolazi iz demonskog izvora ili ne. Ako patnja pomaže hrišćaninu da bude više zavisan o Bogu, možda postiže u nama upravo ono što On želi.

Treće, to nam pokazuje da Božja primarna briga za Njegovu djecu nije smrtnički život u lagodnosti i razonodi. Njegov prvi cilj je da mu vjerujemo. To znači dopustiti Hristu da bude jak na mjestima gdje smo slabi, a ne da mu zamjeramo što nam je dozvolio da iskusimo tu slabost.

Zato sam dobre volje u slabostima, u uvredama, u oskudicama, u progonstvima i poteškoćama za Hrista. Jer kad sam slab, onda sam jak. (10. stih)

Na ovaj način, Pavle je okrenuo hvalisanje naglavačke. Nije da ga nije briga ako drugi misle da je slab. On je zaista slab i želi da svi to znaju. U Hristu, on je zadovoljan, čak i sa svim vrstama iskušenja i patnje. Pomirio se sa činjenicom da je takva slabost u njegovom životu upravo ono što je potrebno. To je ono što povlači Pavlovo zemaljsko ja u stranu, ostavljajući prostor za Hristovu snagu da ostvari ono na šta je Bog pozvao Pavla.

Vjernici moraju najviše vjerovati Bogu u područjima svog života gdje su najslabiji ili gdje najviše pate. Božja moć nikada nije uvjerljivija nego kada ljudska perspektiva ne daje odgovor o tome kako proći kroz ono s čime se suočavamo. Na isti taj naizgled nazadan način, hrišćani koji vjeruju Bogu najmoćniji su kada imaju najmanje samopouzdanja. Božja moć je daleko sposobnija od naše.

Napravio sam budalu od sebe hvaleći se, jer ste me vi na to natjerali. Jer je trebalo da me vi preporučite, pošto ni u čemu ne zaostajem za vašim uzvišenim apostolima, premda nisam ništa. (11. stih)

Pavle sada izjavljuje da je bio budala što je otišao tako daleko sa hvalisanjem. On je toliko predan održavanju poniznosti poput Hrista da ga je boljelo što se branio prozivajući se na svoje očigledne kvalifikacije Isusovog apostola.

On takođe zvuči povrijeđeno na ličnom nivou. On krivi Korinćane što su ga natjerali da odgovori na ovaj način. Ipak su ga poznavali. On je osnovao tu zajednicu i mnoge od njih priveo vjeri u Hrista. Trebali su ga pohvaliti. Trebalo je da se zauzmu za njega kada su ga varalice pokušali kompromitovati. Trebali su znati istinu: da Pavle nije duhovno inferioran u odnosu na ove ljude. Svoje kritičare sarkastično naziva „uzvišenim apostolima“ zbog toga koliko impresivni čine sami sebe.

Pavle dodaje da je on ništa, sam po sebi, a ipak nije inferioran u odnosu na ove varljive učitelje. Ovo je zaokretni način da se kaže da,

zato što oni koji lažu i nisu u Hristu, oni su manje od ništa.

Zaista, dokazi mog apostolstva pokazali su se među vama s velikom ustrajnošću i znacima i čudima i moćnim djelima. (12. stih)

Na kraju krajeva, Korinćani su vidjeli znakove i čuda i moćna djela izvršena preko njega silom Duha svetoga. Demonstracije sile Duha svetoga bile su među obilježjima pravog Isusovog apostola. Znakovi, čuda i moćna djela bili su natprirodne pojave koje su služile kao dokaz da je Božja sila djelovala u i kroz nekog od Njegovih glasnika, posebno kada se hrišćanska zajednica rađala (Djela 2:43; Jevrejima 2:4). Konkretni znakovi i čuda koja su izvršena u Korintu nisu zabilježena u Novom savezu, ali su bila rutinski dio Pavlove službe.

Pavlova izjava da su takvi znakovi među njima izvedeni sa „istrajnošću", ovdje opet ukazuje na Pavlovo izdržavanje teških vremena radi Korinćana. Dokaz Božje moći i autoriteta u Pavlu bio im je očigledan, posebno u to vrijeme. Čini se da se Pavle pita kako su to mogli zaboraviti.

U čemu ste to manji od ostalih pozvanih, osim u tome što vam ja nisam bio na teretu? Oprostite mi što sam to skrivio. (13. stih)

On sada pita da li to ima neke veze s Korinćanima koji se upoređuju s drugim skupštinama koje je Pavle osnovao. Pita kako su bili manje favorizovani od ostalih. Drugim riječima, da li su mislili da ih je Pavle na neki način loše tretirao?

On odgovara na svoje pitanje predlažući jedan način na koji su tretirani drugačije: nije ih finansijski opterećivao. To jest, Pavle je odbio da uzme bilo kakvu finansijsku podršku od njih kako bi zadovoljio svoje potrebe. Sarkastično dodaje: „Oprostite mi što sam to skrivio!"

Ovo pitanje da je Pavle odbio ličnu podršku Korinćana već je neko vrijeme bilo predmet njihove rasprave. O tome je pisao u prethodnom pismu poznatom kao 1. Korinćanima (1. Korinćanima 9:11-12) i ranije u ovom (2. Korinćanima 11:7-12). Uprkos protestima da vjernici u Korintu žele da plate Pavlove usluge, on odbija. To je zato

da njegovi motivi da im služi u Hristovo ime ostanu bez zamjerki.

Evo, već sam treći put spreman da dođem kod vas i neću vam biti na teretu, jer ne tražim vašu imovinu, nego vas. Naime, ne treba djeca da stiču imovinu roditeljima, nego roditelji djeci. (14. stih)

Pavle kaže da će na tome insistirati i kada dođe treći put da ih vidi lično. Prvi put kada je došao u Korint tamo je zasadio zajednicu (Djela 18:1-18). Drugi put je bila njegova „bolna posjeta" koja je riješena na početku ovog pisma. Pavle dolazi još jednom kako bi, dijelom, primio njihov doprinos patnim hrišćanima u Jerusalimu.

Pavle još jednom ponavlja razlog zašto ne želi uzeti novac za sebe. On sebe vidi kao njihovog duhovnog oca u Hristu. On ne želi ono što je njihovo. On njih želi. Kao roditelj u njihovom duhovnom odnosu, on je taj koji je dužan osigurati njihove potrebe, a ne obrnuto. Čini se da kaže da ako mu daju novac za njegove lične potrebe, to će poremetiti odnos roditelja i djece koji dijele.

Važno je napomenuti da Pavle uopšte ne ukazuje na to da duhovne vođe nikada ne bi trebalo da dobijaju podršku od onih kojima služe. Sasvim suprotno gledište predstavljeno je u Novom savezu (1. Korinćanima 9:7-11; 1. Timoteju 5:17-18).

A ja ću vrlo rado sve potrošiti i samog sebe istrošiti za vaše duše. Ako ja vas toliko volim, zar ćete vi mene voljeti manje od toga? (15. stih)

Pavle bi rado „trošio i bio potrošen za njihove duše". Pavle je na svoj život gledao kao na resurs koji pripada Bogu, koji je na raspolaganju za korišćenje ili distribuciju kako bi se spasile i nahranile duše drugih. Ipak, to je bilo više od misije. Pavle je to rado činio jer je volio Korinćane. Imao je iskrenu naklonost prema njima.

On priznaje da je ovo tačka zastoja između njih. Možda su lažni apostoli optužili Pavla da nije legitiman apostol jer je odbio plaćanje od ljudi kojima je služio, kao što su oni sigurno učinili. Pavle pita Korinćane vole li ga manje jer on svoju ljubav izražava odbijanjem da uzme novac. On se takođe možda pita da li je njihov propust da se zauzmu za njega kod lažnih apostola značio da su ga oni manje voljeli

(2. Korinćanima 12:11).

Ali kako god bilo, ja vam nisam bio na teretu. A vi ipak kažete da sam bio „lukav“ i da sam vas uhvatio „na prevaru.“ (16. stih)

Kleveta koja je možda bačena na Pavla je da je njegov izbor da ne uzima sredstva od Korinćana trik. Učitelji koji varaju vjerovatno su nagovijestili da je Pavlova prava motivacija bila krivica. Možda su implicirali da je Pavle samo odbijao plaćanje – za sada – kako bi zavarao zajednicu da mu kasnije da još veću isplatu. Ovo je apsurdna tvrdnja, kao što će Pavle objasniti u narednih nekoliko stihova. Njegovo ponašanje, kao i ponašanje njegovih saradnika, bilo je van svake sumnje.

Takođe se čini da je primao optužbe od nekih u Korintu kako ih je „lukavo“ i na „prevaru“ vrbovao, što opet nije bilo tačno.

Da li sam vas iskoristio preko nekoga od onih koje sam vam poslao? (17. stih)

Sada ih Pavle otvoreno pita: Jesam li vas iskoristio preko nekoga koga sam vam poslao? On ima na umu Tita i još jednog čovjeka spomenutog u sledećem stihu. Čini se da se pita da li uopšte imaju bilo kakav dokaz da ih je Pavle ili bilo koji od njegovih glasnika prevario. Ukratko, to ne drži vodu.

Zamolio sam Tita da vas posjeti i poslao s njim još jednog brata. Zar vas je Tit u bilo čemu iskoristio? Zar nismo mi hodali u istom duhu? Zar nismo išli istim stopama? (18. stih)

U svakom slučaju, Pavle traži od Korinćana da stvarno razmisle o optužbama. Imaju li uopšte ikakve dokaze da su ih Pavle ili Tit varali? Pavle im je posebno poslao Tita i još jednog čovjeka. Da li ih je Tit na bilo koji način iskoristio? Nije li on bio poput Pavla u odbijanju da uzme sredstva od njih? Pavle želi da se Korinćani sami uvjere da optužba nije potkrijepljena nikakvim činjenicama.

Zar sve ovo vrijeme mislite da se branimo pred vama? Pred Bogom govorimo kao Hristovi učenici. A sve je to, ljubazni, za vaše izgrađivanje. (19. stih)

Pavle sada postavlja pitanje koje bi moglo biti iznenađujuće: da

li ste čitali ovo pismo kao da se mi – misli se na Pavla i njegove saradnike – branimo pred vama? Svakako se čini da je to ono što je Pavle radio.

Naravno, Pavle je iznio dugu listu odbrana. U najvažnijem smislu, Pavle ne treba da se brani pred Korinćanima. Oni nisu njegov sudija i porota. On se suprotstavlja napadima na njega u Božjim očima. Pavle shvata da je Bog njegov jedini sudija. On je govorio u Hristu, potpuno siguran u svoju legitimnu ulogu Isusovog apostola Korinćanima.

Razlog zašto je naporno radio da se suprotstavi lažima o njemu, piše Pavle, je zbog njih, kako bi ih izgradio. On ih naziva svojim voljenima. On je vodio ovaj rat riječi kako bi ih uvjerio da je ono što ih je učio o Hristu pouzdano i istinito. On ne želi da ih ovi lažni učitelji odvedu od Hrista u otpad. Ako treba da se zauzme za sebe kako bi ih spasio, on će to učiniti.

Jer se bojim da vas, kad dođem, možda neću naći onakve kakve bih želio i da ja prema vama neću biti onakav kakav biste htjeli da budem, nego da ću možda zateći svađu, ljubomoru, gnjev, prepirke, klevetanja, ogovaranja, oholost, nered. (20. stih)

Sada Pavle okreće ploču. Oni, vjernici u Korintu, su ti koji bi trebali biti zabrinuti zbog Pavlovih optužbi. Za razliku od njih, Pavle zaista predstavlja Hrista i doći će im sa punim autoritetom apostola. On je zabrinut koje bi grijehe mogao naći da se aktivno praktikuju među njima. On je također zabrinut zbog toga kakav bi njihov odgovor mogao biti.

Pavle pravi listu grehova i stavova. Možda je primio izvještaje da su Korinćani praktikovali ove stvari. Možda su ih lažni apostoli naveli na njih. Možda su ih uvukli i u sumnjive prakse ispoljavanja duhovnih darova, opisane u 1. Korinćanima 14. glava. Ovdje na listi se nalaze svađe, ljubomora, ljutnja, neprijateljstvo, kleveta, ogovaranje, uobraženost i nered. Nekoliko od njih ima veze s podjelom u zajednici, problem na koji se Pavle često poziva u Korintu (1. Korinćanima 1:10-11). On ne želi da pronađe ove stvari kada dođe da ih

sledeći put posjeti.

Bojim se da će me, kad opet dođem, moj Bog postidjeti kod vas i da ću tugovati za mnogima koji su ranije sagriješili, a nisu se pokajali za nečistotu i blud i besramna djela koja su činili. (21. stih)

Uprkos hrabrim tvrdnjama njegovih kritičara (2. Korinćanima 10:10-12), Pavle će im doći sa Hristovim autoritetom da odgovori na svaku grešnost koju nađe među njima.

Još jednom, Pavle izgleda nesposoban da govori bez doze poniznosti. Nešto od uboda implicitne prijetnje nestaje kada on kaže da će on biti ponižen ako otkrije da su još uvijek uključeni u nepokajani nemoral. Očigledno, to je nešto što se dešavalo već neko vrijeme i do sada je trebalo biti odstranjeno (1. Korinćanima 5:1-2). Pavlu bi bilo neprijatno da nađe svoju djecu u Gospodu koja još uvijek sudjeluju u takvim grešnim postupcima.

U suštini, Pavle ih moli da priznaju i pokaju se za svaki grijeh među njima. Na taj način svako može izbjeći poniženje korekcijom i disciplinom.

13. Korekcije u cilju izgradnje

Ovo je treći put kako dolazim kod vas. „Neka svaka stvar bude potvrđena na osnovu izjave dva ili tri svjedoka.“ (2. Korinćanima 13:1)

Pavle ponavlja da će ovo biti njegova treća posjeta Korintu (2. Korinćanima 12:14).

Prilikom sledeće posjete, Pavle planira doći da ih stavi na neku vrstu duhovnog ispita. On citira Ponovljeni zakon 19:15, kao što je to učinio Isus u Mateju 18:16-17. Nejasno je planira li Pavle intervjuirati svjedoke kako bi se suočio s onima koji su još uvijek uključeni u tekući grijeh. Možda jednostavno misli da ozbiljno misli da ih smatra odgovornim za grešnu pobunu protiv Hrista.

U svakom slučaju, Pavle očekuje da ozbiljno shvate njegovu predstojeću posjetu; trebalo bi da se pozabave sopstvenom grešnošću prije nego što on dođe.

Rekao sam vam već, i kažem vam unaprijed, kao da sam prisutan drugi put, a sada budući odsutan pišem onima koji su prije sagriješili, i svima ostalima, da ako opet dođem neću poštedjeti, jer vi tražite dokaz da u meni govori Hristos, koji prema vama nije slab, nego je silan među vama. (stihovi 2-3)

Sada ih sve ponovo upozorava: ako nađe nekoga da živi u grijesima koje je naveo u prethodnim stihovima, neće ih poštedjeti. Problemi koje je Pavle nedavno spomenuo uključivali su grijehe podjela: svađu, ljubomoru, ljutnju, neprijateljstvo, klevetanje, ogovaranje, uobraženost i nered (2. Korinćanima 12:20). Takođe je spomenuo grijehe nemorala: nečistotu, seksualni nemoral i senzualnost (2. Korinćanima 12:21).

Ulog su, u ovom slučaju, ukor i sramota koju donosi Pavlov autoritet kao Hristovog apostola. Međutim, moglo bi značiti nešto još teže kada Pavle kaže da ih „neće poštedjeti“. Bog je djelovao odlučno

kada je pozivao ljude na odgovornost u ranoj zajednici. Ananija i Sapfira su umrli (Djela 5:1-11). Elima mag je bio oslijepljen (Djela 13:8-11). A Pavle je u prethodnom pismu Korinćanima napisao da treba da predaju đavolu muškarca u nemoralnom seksualnom odnosu (1. Korinćanima 5:4-5).

Pavle ovdje ne iznosi otvorene prijetnje. Međutim, Korinćani bi shvatili da nije govorio olako kada je najavio da će suditi onima koji se još uvijek bave grešnim ponašanjem.

Iako ne uvijek na najbolji način, Korinćani su tražili dokaz da Hrist istinski govori kroz Pavla kao svog apostola. Pavle kaže da će dobiti dokaz kada vide koliko snažno Hrist djeluje da disciplinuje njihovu grešnost. Čak i ako misle da je Pavle lično slab, ne bi trebali misliti da će Hrist biti slab kada sudi o njihovom nedostatku pokajanja za grijeh.

Istina, bio je raspet zbog slabosti, ali je živ od Božje sile. Jer i mi smo slabi u njemu, ali ćemo živjeti s njim Božjom silom u vama. (4. stih)

On ovdje dodaje da je i Hrist bio slab kada je bio razapet zbog grijeha. To je slabost u ljudskoj prirodi. Očito Pavle ne dijeli trinitarske poglede na Isusa kao prikrivenog „supermena“. Međutim, nakon što je Hrist uskrsnuo, Božja sila se pokazala u njegovom životu. Na sličan način, i hrišćani su slabi u Hristu – naše propadljiva ljudska priroda ozbiljno nas ograničava – ali i mi ćemo živjeti sa Hristom Božjom silom. Ovdje se Pavle ne postavlja iznad drugih hrišćana, već jednostavno konstatuje činjenično stanje ali i daje buduću perspektivu koje trebamo biti svjesni. Drugim riječima, Pavle indirektno opominje na potrebu čuvanja odnosa sa Bogom kroz Hrista.

Sami sebe ispitajte jeste li u vjeri, sami sebe provjerite. Ili ne poznajete sebe da je Isus Hristos u vama? Osim ako u nečemu niste valjani. (5. stih)

Sada ih upućuje da se preispitaju. Da li su zaista u vjeri? Ne samo da biblijska vjera uključuje oprezni skepticizam (Djela 17:11; 1. Jovanova 4:1), već znači i da budemo pošteni i pažljivi kada gledamo

u svoje živote (1. Korinćanima 13:10; Jevrejima 4:13). To nije poziv na sumnju (Efescima 3:14-19), već na poštenje (Galatima 6:4-5).

S obzirom na to da je ovo pismo bilo namijenjeno širokoj publici – iako upućeno određenoj skupštini – dio značenja ovdje je pitanje spasenja. Ispitivanje samog sebe, duhovno, uključuje iskren pogled na to da li neko zaista vjeruje u Isusa. Uz to, poziva hrišćane da ispitaju detalje i rezultate svoje vjere, da vide da li je ona u skladu s istinom. To bi uključivalo ispitivanje vlastitog ponašanja da bi se vidjelo kako – ili ako – slijedite Božju volju za svoje živote.

Ukratko, Pavle traži da vide da li je Hrist zaista u njima. Vjeruju li još uvijek u ono što su vjerovali kada ih je Pavle prvi put upoznao s Isusom? Ili će otkriti da je njihovo povjerenje bilo u nekoga ili nešto drugo?

Djelimično, on vjerovatno misli da će razumijevanje Hristove prisutnosti u njima motivisati Korinćane da se klone grijeha. To također podrazumijeva njihov iskren odgovor – ako je Hrist u njima – pokazaće im se da je Hrist i u Pavlu i da govori kroz njega (2. Korinćanima 13:6). Oni ne mogu odbaciti Pavla kao lažnog apostola osim ako ne odbace i Hrista u sebi.

Zaista se nadam da ćete spoznati da mi nismo nevaljali. (6. stih)

Logika ovog odnosa se nastavlja. Ako Hrist govori preko Pavla, korintski vjernici moraju se pripremiti da ih Hrist, preko Pavla, osudi za bilo koji nepokajani grijeh u njihovim životima. Moraju priznati Pavlov autoritet kao apostola.

Drugi sloj značenja ovdje bi bio da ako je Hrist zaista u njima, Korinćani ne bi trebali imati problema sa ispravnom procjenom Pavla i njegovih saradnika.

Molimo se Bogu da ne učinite nikakvo zlo, ne zato da mi budemo prihvaćeni, nego da vi činite dobro, makar i mi bili odbačeni. (7. stih)

Ako Korinćani nastave u nepokajanom grijehu, to će stvoriti neugodnu situaciju. Pavle će se činiti – onima izvana – da ih nije uspio upoznati s Hristom. Brzo dodaje da njegova poenta nije u tome da bi Pavle i saradnici bili prihvaćeni. Ono što on iznad svega želi je da oni

čine ono što je ispravno i, na taj način, daju dokaz da je njihova vjera u Hrista istinita.

Pavlova najdublja nada za Korinćane je da je Hrist zaista u njima. Njihova sposobnost da se pokaju za grijeh i da nastave slijediti Hrista biće dokaz njihove vjere za njihovo dobro. Pavle iskreno želi da oni budu ispravni sa Bogom, čak i ako bi to značilo da on i njegovi saradnici budu odbačeni.

Jer ništa ne možemo učiniti protiv istine, nego samo za istinu. (8. stih)

U kontekstu, ovo vjerovatno znači da Pavle i njegovi saradnici ne mogu promijeniti svoju prezentaciju jevanđelja kako bi izgledali dobro u očima drugih. Oni ne mogu – neće – učiniti ništa suprotno istini. Isus je sebe proglasio istinom (Jovan 14:6). Dakle, služeći Hristu, oni služe istini u svim slučajevima cijelo vrijeme, bilo da se uklapa u kulturne norme i očekivanja drugih ili ne.

Da, radujemo se kad god smo mi slabi, a vi jaki. Za to se i molimo – da se ispravljate. (9. stih)

Pavlu i njegovim saradnicima bi bilo drago da ih smatraju slabim, dok se Korinćani smatraju jakima. U ovoj upotrebi Pavle podrazumijeva pod riječju „jaki“ duhovnu snagu u Hristu i dobro stajanje Korinćana pred Bogom. Ako je tako, Pavle nema problema da bude „slabiji“.

Zato se Pavle i njegovi prijatelji mole za obnovu Korinćana. Neki prevodi koriste riječ „usavršavanje“, ali mnogi komentatori kažu da je „obnova“ ovdje bolji izbor. Grčki izraz je *katartisin*, što u tom obliku podrazumijeva adekvatnost ili poboljšanje. Time Pavle misli da se mole da se Korinćani koriguju i pokaju za grijeh, vraćajući se punoj predanosti Hristu i Njegovoj volji za njih.

Zato vam ovo i pišem dok sam odsutan, da ne bih morao da strogo nastupim kad budem prisutan, jer ovlašćenje koje mi je Gospod dao treba da služi za izgrađivanje, a ne za rušenje. (10. stih)

Na taj način, neće morati biti strog u osuđivanju i disciplinovanju onih koji ostaju nepokajni zbog stalnih grešnih izbora.

Uprkos optužbama protiv njega od strane lažnih apostola i drugih kritičara, Pavle još jednom tvrdi da je pravi apostol, kome je dato valjano ovlašćenje da djeluje u Hristovo ime kada je s njima. Upozorio je da, postupajući prema ovom autoritetu, neće poštedjeti nikoga ko još uvijek slijedi grešne puteve kada stigne (2. Korinćanima 13:2). Oni će vidjeti da, u Hristu, Pavle može biti onoliko strog koliko je potrebno da ih smatra odgovornim za izdaju njihove odanosti Hristu. I ovo je za njihovo dobro. Čak i ako je potrebna stroga disciplina, Pavle jasno daje do znanja da njegova svrha neće biti rušenje. Kao što Bog čini za sve koji su u Hristu, Pavle će djelovati samo da im koristi, čak i ako to zahtijeva neophodne disciplinske mjere. Takve mjere, kada su nužne, doprinose očuvanju zdravosti zajednice i u stvari doprinose izgradnji. U suprotnom, dešava se urušavanje.

Takođe je vrlo jasno da Pavle ne želi ozbiljan sukob sa vjernicima Korinta. To nije nešto na šta želi da bude prisiljen. Iskreno se nada da će se svi pokajati kako bi njihovo zajedničko vrijeme bilo ugodno za sve.

Na kraju, braćo, radujte se, ispravljajte se, utješavajte se, budite složni u razmišljanju, živite u miru, pa će Bog ljubavi i mira biti s vama. (11. stih)

Pavle ih naziva braćom – braćom i sestrama – u izjavi o svojoj porodičnoj naklonosti. Kaže im da se raduju. Trebali bi prepoznati da su u Hristu dobro opskrbljeni u svakom trenutku zauvijek. Njihovi životi su vrijedni slavljenja.

Opet ponavlja da treba da imaju za cilj ili da teže obnovi. Ovo uključuje pokajanje od bilo kojeg tekućeg grijeha i povratak punoj predanosti Hristu.

Pavle ih takođe upućuje da tješe jedni druge, da se slažu jedni s drugima i da žive u miru. Vjernici bi trebali prihvatiti odgovornost za izgradnju jedni drugih. Drugi odlomci Novog saveza naglašavaju potrebu da hrišćani „podnose“ jedni druge u duhu ljubavi (Kološanima 3:13). Taj pobožni oblik tolerancije nas drži da se krećemo kroz probleme koji nas sprječavaju da budemo ujedinjeni u Hristu. Podjela

je bila veliki problem za skupštinu u Korintu (1. Korinćanima 1:10-11; 2. Korinćanima 12:21). Obnova je uključivala zacjeljivanje tih pukotina.

Konačno, Pavle podsjeća ove vjernike da će Bog ljubavi i mira biti s njima. Šta god da se dogodilo u Korintu, oni nisu sami. Bog ih nije napustio. Oni još uvijek mogu primiti Njegovu ljubav i mir za sebe i podijeliti to jedni s drugima.

Pozdravite jedan drugoga svetim poljupcem. (12. stih)

Pavle im sada kaže da se pozdravljaju „svetim poljupcem". U to doba, brzi poljubac u jedan ili oba obraza bio je uobičajen pozdrav između prijatelja i porodice. Rani hrišćani su formalizovali ovaj stil pozdravljanja kao „sveti" izraz porodične veze između vjernika u I-susa. Pavle je redovno podsticao ovu praksu (1. Solunjanima 5:26; Rimljanima 16:16; 1. Korinćanima 16:20).

Možda je djelimično Pavle smatrao da će „sveti poljubac" promovisati jedinstvo između Korinćana. Mora da je teže ostati ogorčen i odvojen od drugih vjernika dok redovno koristite „porodični" stil pozdravljanja. Takvi poljupci bi, u najmanju ruku, dali fizički izraz njihovom potrebnom jedinstvu, međusobnom ohrabrenju i opraštanju.

Pozdravljaju vas svi sveti. (13. stih)

Novi savez primjenjuje riječ „sveti" na sve hrišćane, a ne samo na one posebno svete. Svaka osoba koja je pod milošću kroz vjeru je „sveta" prema Novom savezu. Vjernici koje Pavle ovdje ima na umu su oni u regionu Makedonije, gdje on boravi u vrijeme pisanja ovog pisma. To bi uključivalo skupštine u gradovima Filipi, Solunu i Bereji.

Neka blagodat Gospoda Isusa Hrista i Božja ljubav i zajednica svetog Duha budu sa svima vama. (14. stih)

Ovaj stih, naravno, nije podrška dogmi o trojstvu, kako to „vide" osobe sa trinitarskim naočarama, gdje god se pominju termini koje oni smatraju nazivima za „tri lica Božanstva".

Prvo, Pavle moli za blagodat Gospoda Isusa Hrista da bude s njima. Božja blagodat je moguća samo kroz vjeru u Hrista i zbog Hristovog posredništva za nas. Pavle identifikuje Hrista kao Gospoda.

Zatim se moli za Božju ljubav prema Korinćanima. Božja ljubav prema svijetu je ono što ga je motivisalo da pošalje Hrista na zemlju kako bi omogućio svoju blagodat i oproštenje grijeha (Jovan 3:16).

Konačno, Pavle se moli da zajedništvo Duha svetoga bude s njima. Svaka osoba koja dođe do vjere u Hrista prima Božjeg svetog Duha (2. Korinćanima 1:21-22). Između ostalog, prisustvo Duha je neophodnost za spasenje (Efescima 4:30; Rimljanima 8:9; Galatima 4:6), što je jednako prebivanju Oca i Sina u vjernicima (Djela 5:32; Jovan 14:23, 26; Galatima 2:20; Efescima 3:16-17; 1. Solunjanima 4:8).

Pavle se za ovo moli za „sve vas“, što znači svakog hrišćanina u Korintu koji čita – ili sluša kako drugi čitaju ovo pismo. Njegova molitva i nada su da će odbaciti podjele, pokajati se za grijeh i biti ujedinjeni zajedno kao jedna porodica u Hristu.